

Aðdragandi og orsakir erfiðleika og falls sparisjóðanna

Rannsóknarnefnd Alþingis 2014

Viðaukar

Birtir með skýrslu rannsóknarnefndar Alþingis um sparisjóðina

Útgefandi:

Rannsóknarnefnd Alþingis samkvæmt þingsályktun nr. 42/139 frá 10. júní 2011 um rannsókn á aðdraganda og orsökum erfiðleika og falls sparisjóðanna.

Ritstjórn:

Hrannar Már S. Hafberg
Tinna Finnbogadóttir
Bjarni Frímann Karlsson

Hönnun og umbrot:

Stefán Einarsson

Ljósmynd á kápu:

Torfi Agnarsson

Prentun og bókband:

Prentsmiðjan Oddi

Reykjavík 2014

Merking tákna í töflum:

- Núll, þ.e. ekkert
- ... Upplýsingar vantar eða tala ekki til
- Tala á ekki við

Ef töflureitur er auður er þar um að ræða gildi sem óljóst er hvert er út frá fyrirbyggjandi upplýsingum.

ISBN 978-9935-9203-7-9

EFNISYFIRLIT

VIÐAUKI A - Hagsaga sparisjóðanna

1. Inngangur	7
2. Efnahagslegt umhverfi sparisjóða	7
2.1. Atvinnulíf og hagvöxtur	7
2.2. Heimili og hagvöxtur.....	11
2.3. Peningamál.....	16
3. Fjármálamarkaðurinn á Íslandi.....	20
3.1. Umfang bankastarfsemi í þjóðhagslegu tilliti	20
3.2. Viðskiptabankar, innlánsdeildir kaupfélaga og pósthólfstofan	22
3.3. Aðrar fjármálastofnanir og opinber afskipti af fjármálamarkaði	27
3.4. Sparisjóðir.....	31
3.4.1 Upphaf sparisjóða	31
3.4.2 Sparisjóðir á Íslandi.....	32
3.4.2.1 Hlutverk og starf sparisjóða.....	32
3.4.2.2 Sparisjóðir á fyrsta tímabili íslenskrar fjármálasögu.....	35
3.4.2.3 Sparisjóðir á öðru tímabili íslenskrar fjármálasögu.....	36
3.4.2.4 Sparisjóðir á þriðja tímabili íslenskrar fjármálasögu.....	39
3.4.2.5 Sparisjóðir á fjórða tímabili íslenskrar fjármálasögu	44
4. Hlutur sparisjóða á fjármálamarkaði	47
4.1. Markaðsstaðsetning – viðskiptavinir sparisjóða	47
4.2. Markaðshlutdeild sparisjóða – innlán og útlán	49
4.2.1 Fjöldi sparisjóða og markaðshlutdeild þeirra.....	51
4.2.2 Stofnun nýrra banka og markaðshlutdeild sparisjóða	51
4.2.3 Minni fjárfesting, atvinnulíf í héraði og markaðshlutdeild sparisjóða	52
4.2.4 Breytingar á lagaumhverfi og markaðshlutdeild sparisjóða.....	55
5. Byggðaðþróun og sparisjóðir	55
6. Framtíð sparisjóða.....	58
7. Myndir og töflur	64

VIÐAUKI B - Úr ársreikningum allra sparisjóðanna 2001–2011

.....	67
-------	----

VIÐAUKI C - Úr ársreikningum einstakra sparisjóða 2001–2011

1. Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis.....	79
2. Byr sparisjóður	82
3. Sparisjóður vélstjóra	85
4. Sparisjóður Hafnarfjarðar	88
5. Sparisjóður Kópavogs	91
6. Sparisjóður Norðlendinga	94
7. Sparisjóður Mýrasýslu, samstæða	97
8. Afl sparisjóður (áður Sparisjóður Siglufjarðar)	100

9. Sparisjóður Hólahrepps/Sparisjóður Skagafjarðar	103
10. Sparisjóður Ólafsfjarðar	106
11. Sparisjóðurinn í Keflavík	109
12. Sparisjóður Húnaþings og Stranda	112
13. Sparisjóður Ólafsvíkur	115
14. Sparisjóður Vestfirðinga	118
15. Sparisjóður Vestmannaeyja	121
16. Sparisjóður Hornafjarðar og nágrennis	124
17. Sparisjóður Bolungarvíkur	127
18. Sparisjóður Svarfdæla	130
19. Sparisjóður Þórshafnar og nágrennis	133
20. Sparisjóður Norðfjarðar	136
21. Sparisjóður Suður-Þingeyinga	139
22. Sparisjóður Höfðhverfinga	142
23. Sparisjóður Strandamanna	145
24. Sparisjóðabankinn hf.	148

VIÐAUKI D - Skrá yfir skýrslutökur og viðtöl

.....	151
-------	-----

VIÐAUKI E -Starfsmenn nefndarinnar og aðrir sem veitt hafa henni ráðgjöf og aðstoð

.....	159
-------	-----

Viðauki A

Hagsaga sparisjóðanna

Höfundar:

Vífill Karlsson, *hagfræðingur*

Einar Þorvaldur Eyjólfsson, *viðskiptafræðingur*

Reykjavík 2014

1. INNGANGUR

Sparisjóðir voru stofnaðir á Íslandi áður en viðskiptabankar komu til sögunnar. Þeir dreifðust víða og störfuðu sumir á afar fámennum svæðum. Þrátt fyrir gjaldþrot einhverra í gegnum tíðina efdust sparisjóðirnir jafnt og þétt frá síðari hluta 19. aldar fram að bankahruni 2008, rétt eins og viðskiptabankarnir.

Hér verður farið yfir sögu sparisjóða á Íslandi og starfsumhverfi þeirra lýst. Þá verður skoðað hvaða þættir höfðu áhrif á vöxt og viðgang sparisjóða. Jafnframt verður varpað ljósi á dreifingu sjóðanna um landið á ólíkum tímabilum og fjallað um gildi þeirra fyrir landsbyggðina.

Meðal þeirra þátta sem haft hafa áhrif á markaðshlutdeild sparisjóðanna má nefna framfarir í fiskveiðum og landbúnaði sem kunna að hafa haft ólík áhrif hvað varðar vöxt sparisjóða eða vöxt viðskiptabanka. Sparisjóðirnir voru hlutfallslega stærri á landsbyggðinni en á höfuðborgarsvæðinu frá miðri 19. öld og langt fram eftir þeirri tuttugustu. Aðrir staðbundnir þættir eins og tekjur heimilanna skipta einnig máli þegar skoðaðir eru þeir þættir sem hafa haft áhrif á markaðshlutdeild sparisjóðanna. Einnig verður hér hugað lítillega að öðrum utanaðkomandi þáttum á borð við stjórn peningamála.

2. EFNAHAGSLEGT UMHVERFI SPARISJÓÐA

Hefðbundin bankastarfsemi byggist á innlánnum og útlánnum – þ.e. sparnaði og lántöku. Yfirleitt er það svo að heimilin eiga mestan hluta sparifjár, en fyrirtæki eru stærsti hluti lántakenda.¹ Með nokkurri einföldun má segja að tekjur heimilanna hafi áhrif á sparnað, en vextir áhrif á fjárfestingu og þar með lántökuvilja fyrirtækja og hins opinbera.² Meðal þess sem áhrif hefur á tekjur heimila skiptir hagvöxtur og verðbólga einna mestu máli. Þá hefur verið bent á það í nýlegri rannsókn, sem beinist að nokkrum þróunarríkjum í Asíu, að tekjur á hvern íbúa og aðgengi að bankaafgreiðslum hafi mest áhrif á heildarsparnað þjóða.³ Fróðlegt getur verið að bera hag- og atvinnusögu Íslands saman við aðstæður í þessum ríkjum.

Fyrsti vísirinn að sparisjóði á Íslandi, Sparnaðarsjóður búlausra í Skútustaðahreppi, var stofnaður 1858⁴ og fyrsti bankinn, Landsbanki Íslands, árið 1885.⁵ Hér verður því eftir því sem kostur er stuðst við talnasöfn frá sjötta áratug 19. aldar og fram til falls bankanna haustið 2008.

2.1. Atvinnulíf og hagvöxtur

Það var í upphafi tæknivæðingar atvinnulífsins á síðari hluta 19. aldar, sem sparisjóðir tóku sín fyrstu skref á Íslandi. Fram að því hafði tæknistig verið nær óbreytt frá landnámi. Við þetta jókst þörf fyrir fjármagn til þess að fylgja eftir þeim möguleikum sem ný tækni við veiðar og búskaparhætti sköpuðu. Í þessu samfélagi, sem bjó við mikinn fjármagnsskort, komu fyrirtæki eins og sparisjóðir, pöntunarfélög og kaupfélög sér vel því að þau unnu í samlögum og virkjuðu marga í gegnum félagsformið sem þau byggðu

1. David Begg, Stanley Fischer og Rudiger Dornbusch, *Economics*, London 2003, bls. 278 og 314; *Peningamál: Ársfjórðungsrit Seðlabanka Íslands 2006/2*, bls. 123; *Peningamál: Ársfjórðungsrit Seðlabanka Íslands 2004/2*, bls. 87; *Peningamál: Ársfjórðungsrit Seðlabanka Íslands 1999/4*, bls. 67.

2. Rudiger Dornbusch og Stanley Fischer, *Macroeconomics*, New York 1990, bls. 111 og 269.

3. Pradeep Agrawal, Pravakar Sahoo og Ranjan Kumar Dash, „Savings Behaviour in South Asia“, *Journal of Policy Modeling*, 2. tbl. 31. árg. (2009), bls. 208–224.

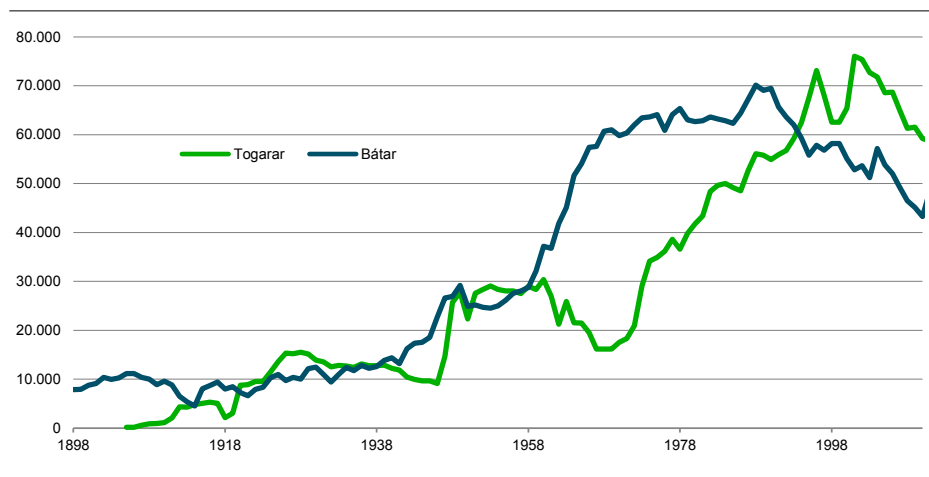
4. Gunnar Karlsson, „Fyrsti sparisjóður á Íslandi?“, *Afmælisrit Björns Sigfússonar*, Reykjavík 1975, bls. 82–100.

5. Jóhannes Nordal, „Mótun peningakerfis fyrir og eftir 1930“, *Frá kreppu til viðreisnar: Þættir um hagstjórn á Íslandi á árunum 1930 til 1960*, Reykjavík 2002, bls. 41.

á (sjálfseignarstofnanir og samvinnufélög) og náðu þar með meiri árangri og samstöðu. Slikt bar með sér betri kjör,⁶ og með betri kjörum fengu menn ýmsu áorkað. Þannig varð jafnframt mögulegt að safna saman álitlegum upphæðum frá mörgum efnaminni aðilum.

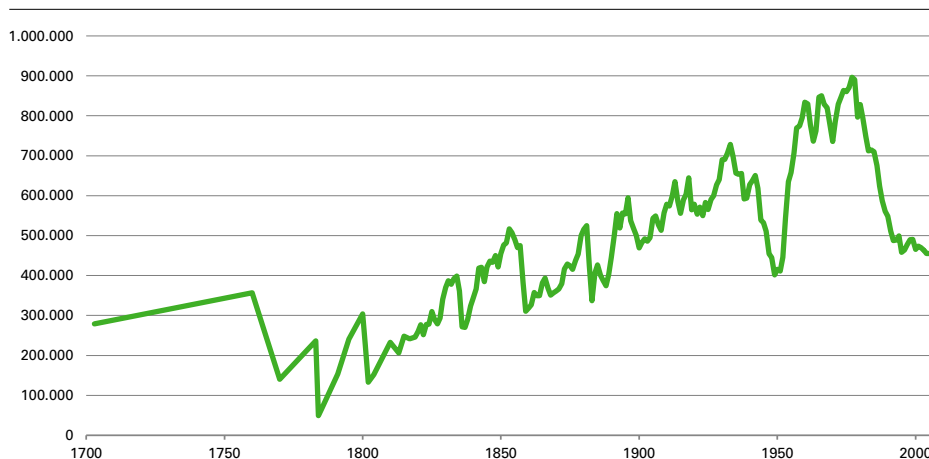
Í kringum 1870 komu til sögunnar stærri árabátar sem voru smærri byggðarlögum mikil búbót,⁷ en áratug seinna héldu þilskipin innreið sína og efldu einkum stærri byggðarlög. Togarar, þ.e. síðutogarar, komu síðan til rétt upp úr aldamótum 1900 (mynd 1).⁸

Mynd 1. Fiskiskipastóll Íslendinga 1898–2011 í brúttórúmllestum talið. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

Vöxtur í sjávarútvegi dró fólk úr sveitum að sjávarsíðunni og varð til þess að þéttbýlismyndun hófst á Íslandi og þjóðinni fjölgaði ört í kjölfarið.⁹ Fólksfækkun til sveita setti þrýsting á landbúnaðinn, en bjó honum jafnframt tækifæri þegar aukin eftirspurn varð eftir matvælum vegna þéttbýlismyndunar og þeirrar hröðu fólksfjölgunar sem varð í kjölfarið.

Mynd 2. Heildarfjöldi sauðfjár 1703–2010. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

Tæknivæðing í landbúnaði var því rökréttur fylgifiskur vaxtar í sjávarútvegi þótt hún hafi komið seinna og verið hægari, en hún varð ekki umtalsverð fyrr en á þriðja áratug 20. aldar.¹⁰ Þó að ummerkja aukinnar framleiðni í landbúnaði gæti ekki í tölum Hagstofunnar um fjölda sauðfjár á 20. öld (mynd 2), þá eru ummerkinn augljósari í tölum um fjölda nautgripa þar sem þeir höfðu verið á bilinu 20–30.000 frá 1750 til 1920, en nærri fjórfölduðust næstu 70 árin (mynd 3).

6. Helgi Skúli Kjartansson, Jónas Guðmundsson og Jón Sigurðsson, *Samvinnuhreyfingin í sögu Íslands*, Reykjavík 2003, bls. 17.

7. Gísli Ágúst Gunnlaugsson, *Saga Ólafsvíkur: Fyrri bindi. Fram um 1911*, Akranesi 1987, bls. 214.

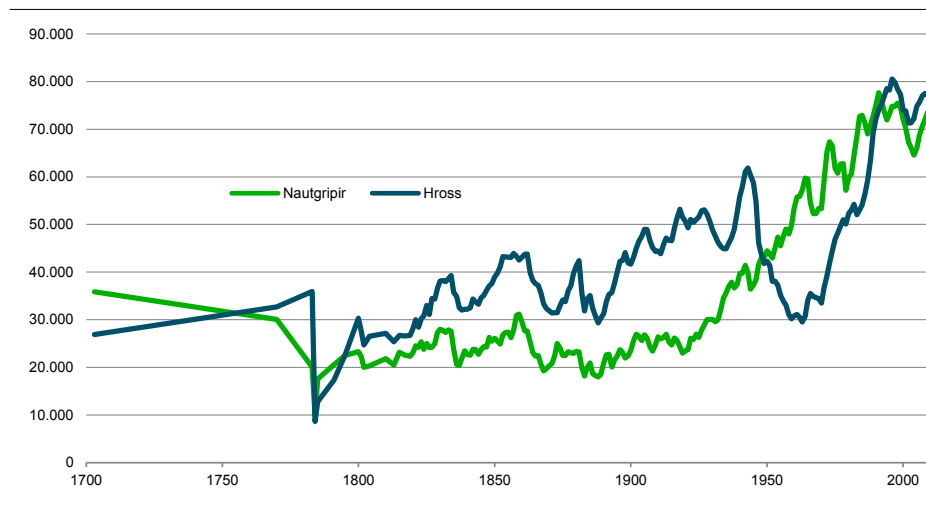
8. Tölur frá 1999 eru byggðar á veikum grunni. Þær eru aðeins til í brúttótonnum. Ekki er hægt að umreikna brúttótonn í brúttórúmllestir með einföldum hætti. Þess vegna var reiknuð vísitala yfir brúttótonnin frá 1999 og hún notuð til að framreikna brúttórúmllestirnar frá þeim tíma til þess að sýna þróunina í beinu framhaldi af eldri gögnum.

9. Vífill Karlsson, *Transportation improvement and interregional migration*, doktorsritgerð í hagfræði við Háskóla Íslands, 2012, bls. 26.

10. Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990*, Reykjavík 1993, bls. 117.

Tæknivæðingin hófst í frumvinnslugreinunum en teygði sig síðan smám saman yfir í iðnað, bæði í úrvinnslugreinum sjávarútvegs og landbúnaðar en einnig í ýmsum smáiðnaði.¹¹ Tæknivæðingin losaði um vinnuafli, jók kaupmátt og renndi þar með stoðum undir vöxt viðskipta- og þjónustugreina. Ljóst má vera að fjármagn hafi verið nauðsynleg forsenda þessarar framvindu og þó að deilt sé um hvort vöxtur bankakerfisins hafi hagvöxt í för með sér, er ekki um það deilt að endurskipulagning fjármálakerfisins í lok 19. aldar og tilkoma innlendra sparisjóða og litlu síðar viðskiptabanka hafi skipt sköpum í íslenskri hagsögu.¹²

Mynd 3. Heildarfjöldi hrossa og nautgripa 1703–2010. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

Umbylting atvinnulífsins í kjölfar tæknivæðingar skilaði sér í auknum hagvexti. Vissulega hefur hagvöxtur á Íslandi verið sveiflukenndur, til dæmis í samanburði við önnur Norðurlönd, en á 20. öld var hann hins vegar meiri hérlandis en í flestum öðrum löndum. Hagvöxtur á mann var 2,7% hérlandis á tímabilinu 1901–1990, en 2,2% að jafnaði í OECD-ríkjum.¹³ Hagvaxtartímabil 20. aldar (tafla 1) má rekja til fyrrgreindrar þróunar og skal helstu hagvaxtarsveiflna getið hér. Á árunum 1920–1930 var ör hagvöxtur sem mátti að mestu rekja til vaxtar í frumframleiðslu, sjávarútvegi og tengdum greinum. Fiskveiðar og saltfiskvinnsla jukust verulega, auk þess sem umtalsverður vöxtur varð í öðrum afleiddum greinum eins og matvælaíðnaði, veiðarfæragerð, verslun og þjónustu. Þá lagði hið opinbera sitt af mörkum með samgöngubótum, hafnargerð og fleiri framkvæmdum.¹⁴

Mikið hagvaxtartímabil var á Íslandi á árunum 1938–1947, og raunar náði vöxturinn sögulegu hámarki á hernámsárunum og var um 9,2% á mann að jafnaði á ári 1939–1945.¹⁵ Hagvöxtur 1939–1945 er rakinn til mikillar eftirspurnar eftir íslenskum afurðum vegna stríðsins, einkum í Bretlandi, samhliða auknum umsvifum heima fyrir eftir tilkomu setuliðsins.¹⁶ Vöxtur mældist mestur í sjávarútvegi og allnokkur í verslun, veitinga- og hótélrekstri, iðnaði, byggingariðnaði, samgöngum og opinberri þjónustu.¹⁷ Á sama tíma jókst flutningur fólks úr sveit í þéttbýli, einkum á þau svæði þar sem setuliðið var, og þá sérstaklega til Reykjavíkur vegna vel launaðrar vinnu sem í boði var.¹⁸ Við þetta jukust ekki aðeins tekjur heimilanna, heldur jókst líka húsnæðisþörf á þessum stöðum eins og sjá má á tölum um fjölda fullgerðra íbúða árið 1942 og árin þar á undan (mynd 6).

11. Sigfús Jónsson, *Sjávarútvegur Íslendinga á tuttugustu öld*, Reykjavík 1984, bls. 279–281.

12. Guðmundur Jónsson, „Myndun fjármálakerfis á Íslandi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, ritstj. Eggert Þór Bernharðsson, Reykjavík 2004, bls. 47.

13. Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990*, Reykjavík 1993, bls. 113.

14. Guðmundur Jónsson, *Hagvöxtur og iðnvæðing: Þróun landsframleiðslu á Íslandi 1870–1945*, Reykjavík 1999, bls. 157.

15. Guðmundur Jónsson, *Hagvöxtur og iðnvæðing: Þróun landsframleiðslu á Íslandi 1870–1945*, Reykjavík 1999, bls. 158.

16. Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 44–45.

17. Guðmundur Jónsson, *Hagvöxtur og iðnvæðing: Þróun landsframleiðslu á Íslandi 1870–1945*, Reykjavík 1999, bls. 158.

18. Eggert Þór Bernharðsson, *Saga Reykjavíkur: Borgin 1940–1990, fyrri hluti*, Reykjavík 1998, bls. 11–13 og 27–28.

Tafla 1. Hagvöxtur, samdráttur og kreppur á Íslandi eftir tímaskeiðum 1870–1990.

Tímabil	Lengd tímabila í árum	Árlegur hagvöxtur alls, %	Árlegur hagvöxtur á mann, %	Einkenni hagþróunar	Tildrög
1870-1881	11	2,6	2,2	Hagvöxtur	Vöxtur í landbúnaði, sjávarútvegi og útflutningi
1881-1887	6	-2,5	-2,2	Kreppa	Harðindi, hafis, sölutregða við útlönd og verri viðskiptakjör
1887-1899	12	2,7	2,0	Hagvöxtur	Þilskip, samgöngur, jarðabætur
1899-1913	14	4,1	3,2	Hagvöxtur	Vélvæðing sjávarútvegs og innviðir byggðir upp
1913-1920	7	0,3	-0,8	Samdráttur	Stríðsumrót og óvissa
1920-1930	10	6,2	4,8	Ör hagvöxtur	Frumframleiðsla í vexti
1930-1938	8	1,9	0,7	Kreppa	Efling innalandsmarkaðar
1938-1947	9	6,4	4,9	Pensla	Herseta- og styrjaldartímar
1947-1952	5	-1,0	-2,9	Samdráttur	Ofstjórn í efnahagsmálum
1952-1955	3	10,9	8,5	Ör hagvöxtur	Eftirspurnarpensla
1955-1961	6	2,7	0,6	Ójafn hagvöxtur	Jafnvægisleysi
1961-1966	5	8,8	6,9	Ör hagvöxtur	Mikil sildarár
1966-1968	2	-3,5	-4,8	Samdráttarskeið	Aflabrestur
1968-1982	14	5,8	4,7	Hagvöxtur	Stækkandi fiskveiðilögsaga
1982-1990	8	2,6	1,5	Sveiflukenndur hagvöxtur	Skipulagskreppur

Heimildir: Magnús S. Magnússon; Þjóðhagsstofnun; Guðmundur Jónsson

Árið 1961 hófst mikið hagvaxtarskeið sem drifið var áfram af síldveiðum og stóð fram til ársins 1966 þegar „síldin hvarf“ og í kjölfarið fylgdi tveggja ára samdráttarskeið. Þetta var ekki fyrsta síldarævintýrið (eins og gjöful síldveiðitímabil voru gjarnan kölluð), heldur var þetta hið stærsta og jafnframt það síðasta á 20. öldinni. Tímabilið einkenndist af því að nýrri tækni var beitt við veiðarnar, einkum hljóðsjá og kraftblökk.¹⁹ Þá stækkuðu veiðarfærin, og framfarir urðu í beitingu þeirra og nákvæmni. Bataflotinn stækkaði ört á þessu tímabili vegna stórauðinnar þátttöku í síldveiðum, en fyrir það tók svo í lok tímabilsins (mynd 1).

Árin 1968–1982 einkenndust af tveimur þorskastríðum og mikilli uppbyggingu í sjávarútvegi víða um land. Á þessum árum kom fyrsti skuttogarinn,²⁰ og fjölgaði þeim síðan ört eins og sjá má á tölum um skipaflotann (mynd 1). Síðutogarar týndu mjög tölunni á þessum árum. Landhelgin var færð út, erlendum skipum var vísað af fiskimiðunum í kringum landið og sókn hófst í sjávarútvegi. Þá veiddist loðna vel, stóriðja hélt innreið sína með álveri í Straumsvík og járnblendiverksmiðju á Grundartanga, og landbúnaðarframleiðsla jókst til muna. Á móti blossaði upp mikil verðbólga (mynd 11) sem dró úr efnahagslegu vægi þessara umsvifa. Lánsfjármagn varð ódýrt, sparnaður dróst saman vegna neikvæðra raunvaxta (mynd 10) og verðmætum var sólundað. Þetta ástand átti sinn þátt í þeim óstöðugleika sem einkenndi árin 1982–1990.²¹ Þrátt fyrir það var hagvöxtur mikill árin 1968–1982. Sökum ofnýtingar fiskistofna og offramleiðslu í landbúnaði varð endurskipulagning í báðum frumvinnslugreinunum nauðsynleg með lögleiðingu framleiðslukvóta í fiskveiðum árið 1983 og í sauðfjárrækt um svipað leyti.²² Í kjölfarið fylgdi erfitt tímabil fram til ársins 1996 þegar síðasta hagvaxtarskeið fyrir bankahrun hófst, fyrst með netbólunni og síðan útpenslu bankanna með afturkipp árið 2002.²³

Af þessari samantekt má sjá að vöxtur og viðgangur íslensks hagkerfis verður öðru fremur rakinn til vaxtar í frumvinnslugreinunum, einkum sjávarútvegi, en að auki höfðu heimsstyrjaldirnar tvær mikil áhrif (tafla 1). Það var því nokkur nýlunda þegar kom fram á 21. öldina að hagvöxtur, sem hófst árið 1996 og hélst nánast stöðugur – og sum árin mikill – fram að hruninu 2008, var í ríkum mæli drifinn áfram af þjónustu- og þekkingargreinum.²⁴ Að vísu höfðu stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi sín áhrif, en vöxtur bankakerfisins, lyfjaiðnaðar, list- og hátæknigreina hafði aldrei verið eins mikill í íslensku efnahagslífi.

19. Benedikt Sigurðsson, Birgir Sigurðsson, Guðni Th. Jóhannesson, Hjörtur Gíslason, Hreinn Ragnarsson, Jakob Jakobsson, Jón Þ. Þór og Steinar J. Lúðvíksson, *Sílfur hafsins, gull Íslands: Síldarsaga Íslendinga*, Reykjavík 2007, bls. 263 og 269.

20. Samkvæmt *Hagskinnu* Hagstofu Íslands (Reykjavík 1997, bls. 314) eignuðust Íslendingar þrjá fyrstu skuttogara sína árið 1970, og voru þeir orðnir 101 í eigu Íslendinga árið 1982, en fjölgaði lítið eftir það. Síðutogararnir voru hins vegar 22 árið 1970, en hinn síðasti fellur út af opinberum skráum árið 1978.

21. Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990*, Reykjavík 1993, bls. 121–122.

22. Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990*, Reykjavík 1993, bls. 146; Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 495.

23. Hér er miðað við tölur Hagstofu Íslands yfir verga landsframleiðslu á föstu verðlagi á hvern íbúa landsins.

24. Vífill Karlsson, *Transportation improvement and interregional migration*, doktorsritgerð í hagfræði við Háskóla Íslands, 2012, bls. 130–133.

2.2. Heimili og hagvöxtur

Eins og áður sagði hefur hagvöxtur að jafnaði verið mikill á Íslandi, og meiri en í öðrum OECD-löndum, frá því að tæknivæðing íslensks atvinnulífs hófst um 1880.²⁵ Því hefur stundum verið fleygt að á þessu tímabili hafi Ísland breyst úr því að vera eitt fátækasta ríki Evrópu í eitt hið ríkasta.²⁶ Tæknivæðing kallar á fjárfestingar. Sparnaður er nauðsynlegur undanfari fjárfestinga í hverju hagkerfi. Þó að erlent fjármagn hefði getað komið í stað innlends sparnaðar er ósennilegt að það hefði fengist á eins hagstæðum kjörum og hið innlenda fjármagn sem stóð undir fjárfestingum vegna tæknivæðingarinnar. Atvinnugreinar, aðallega sjávarútvegur, tóku örum breytingum á þessum tíma, en engin reynsla var komin á hvernig þær myndu reynast, landið var einangrað og fátækt og því mikil áhætta að lána þangað. Þess vegna var sparnaður á Íslandi mikilvægur. Í einföldu sparnaðarlíkani Johns Maynard Keynes eru ráðstöfunartekjur heimilanna lykilatriði hvað varðar sparnaðarvilja þeirra.²⁷ Kenningar hagfræðinnar veita ekkert einhlítt svar um áhrif vaxta (raunvaxta) á sparnað heimilanna. Áhrifin greinast í þætti sem stefna í ólíkar áttir,²⁸ og innbyrðis vægi þeirra ræður því hvort vaxtahækkun leiðir til aukins sparnaðar eða ekki. Hins vegar hefur verið bent á að áhrifin séu jákvæð í þróunarríkjum, þ.e. að hækkun vaxta stuðli að auknum sparnaði heimila og lækkun dragi þar með úr honum.²⁹ Því má ætla að þetta samband hafi gilt framan af 20. öld á Íslandi enda mátti landið þá teljast til þróunarríkja eins og áður var vikið að.

Fjölmargt annað en tekjur og vextir getur haft áhrif á sparnaðarvilja heimilanna. Æviteknakenningin (e. *life cycle theory*) leitast við að skýra hvernig einstaklingar spara meðan þeir eru á vinnumarkaði, en taka út sparnaðinn þegar þeir fara á eftirlaun til að njóta ævikvöldsins sem best. Samkvæmt kenningunni hefur áætlaður fjöldi ára á vinnumarkaði, ævilengd, neysla og atvinnutekjur áhrif á sparnaðarviljann. Aðrir þættir eins og vextir af sparnaði, fjöldi barna og viljinn til að halda einhverju eftir fyrir erfingjana skipta jafnframt máli.³⁰ Milton Friedman hélt fram svipuðum hugmyndum með svo kallaðri framþúðartekjुकенningu (e. *permanent income theory*).³¹ Reynslurannsóknir í Bandaríkjunum benda til þess að hegðunarmynstur fólks feti í raun meðalveginn milli líkans Friedmans og æviteknakenningarinnar.³²

Hér framar var þess getið að gott aðgengi að bankastofnunum stuðlaði að sparnaði í þróunarríkjum. Þá hefur komið í ljós að keppi fólk að því að brjótast til metorða í samfélaginu hefur það tilhneigingu til að draga úr sparnaði. Þetta er þó háð því á hvaða hluta æviskeiðsins fólk ætlar sér að byrja að klífa metorðastigann; sparnaðurinn verður meiri ef það er gert á seinni hluta ævinnar.³³

Æviteknakenningin hefur verið gagnrýnd á ýmsan hátt. Reynslurannsóknir sýna að fólk hættir ekki að spara á efri árum. Auk þess virðist ekki vera mikill munur á sparnaðarhneigð barnlausra og barnafólks. Þá virðist skipta máli hvort samfélag er kapítalískt eða ekki; sparnaður er meiri í kapítalískum ríkjum.³⁴

Fleira skiptir máli fyrir sparnaðarvilja heimilanna. Þar má nefna skyldusparnað og lífeyriskerfi sem vegur mjög þungt hérlandis. Þá getur aðgangur að lánsfé orðið til þess að hreinn sparnaður minnki verulega og verði jafnvel minni en skyldusparnaður. Til þessa bendir

25. Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990*, Reykjavík 1993, bls. 112.

26. Birgir Ísleifur Gunnarsson, „Íslenska hagkerfið“, *Ísland í dag*, Kópavogur 2005, bls. 89–90.

27. Rudiger Dornbusch og Stanley Fischer, *Macroeconomics*, New York 1990, bls. 111.

28. Hér er átt við jákvæð tekjuáhrif og neikvæð staðkvæmdaráhrif. Í þróuðum ríkjum geta neikvæðu staðkvæmdaráhrifin yfirgnæft jákvæðu tekjuáhrifin og valdið hreinu neikvæðu sambandi milli raunvaxta og sparnaðar heimilanna. Í þróunarríkjum snýst þetta við.

29. Kanhaya L. Gupta, „Aggregate savings, financial intermediation, and interest rate“, *The Review of Economics and Statistics*, 2. tbl. 69. árg. (1987), bls. 303 og 310; Edward S. Shaw, *Financial Deepening in Economic Development*, New York 1973; Raymond W. Goldsmith, *Financial Structure and Development*, New Haven 1969; Ronald I. McKinnon, *Money and Capital in Economic Development*, Washington D.C. 1973.

30. Rudiger Dornbusch og Stanley Fischer, *Macroeconomics*, New York 1990, bls. 258–277.

31. Rudiger Dornbusch og Stanley Fischer, *Macroeconomics*, New York 1990, bls. 278.

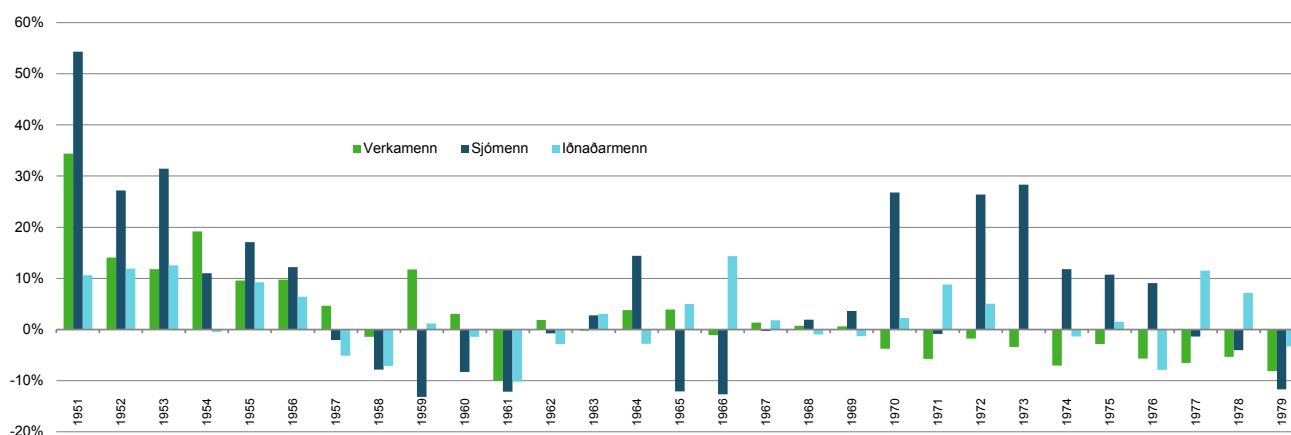
32. Rudiger Dornbusch og Stanley Fischer, *Macroeconomics*, New York 1990, bls. 286.

33. Giacomo Corneo og Olivier Jeanne, „Social organization, status, and savings behavior“, *Journal of Public Economics*, 1. tbl. 70. árg. (1998), bls. 37–51.

34. Heng-fu Zou, „The spirit of capitalism and savings behavior“, *Journal of Economic Behavior and Organization*, 1. tbl. 28. árg. (1995), bls. 131–143.

æviteknakenningin þar sem menn velja að neyta meira strax og þar með minna seinna á ævinni. Eins og áður var nefnt getur hagvöxtur sem skilar sér í hærri tekjum heimila verið áhugaverður því að hann eykur svigrúm hinna lægst launuðu til sparnaðar, og þeir hafa oft og tíðum verið hlutfallslega fleiri utan höfuðborgarsvæðsins þar sem sparisjóðir hafa líka verið fleiri. Þetta er þó ekki einhlítt þótt það eigi við nú. Fyrir fáeinum áratugum gátu meðallaun í sjávarbyggðum verið mun hærri en í sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu, aðallega vegna þess hversu hátt laun sjómanna vógu í fámennum sjávarbyggðum. Það var ekki fyrir en ýmsar þekkingargreinar og bankageirinn tóku verulega við sér í lok 20. aldar að laun á höfuðborgarsvæðinu skutust fram úr launum á landsbyggðinni. Hins vegar verður að benda á að laun sjómanna hafa verið með því hæsta í sjávarbyggðum og því togað meðallaun þessara samfélaga upp fyrir meðallaun á höfuðborgarsvæðinu á árum áður, en laun landverkafólks hins vegar með því lægsta sem gerist. Þess utan hafa meðallaun í landbúnaði löngum verið lægri en í öðrum greinum.

Mynd 4. Meðalatvinnutekjur kvæntra verkamanna, sjómanna og iðnaðarmanna í Reykjavík 1951–1979 gagnvart kaптúnum. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

En hvernig var þetta fyrir á 20. öld og jafnvel á hinna nítjándu? Ekki reyndist auðvelt að finna opinberar tölur um landfræðilegan samanburð á launum. Þó fundust gögn í *Hagskinnu* Hagstofu Íslands um dagsverkalaun um heyrannir eftir sýslum 1817–1914. Þannig gafst færi á að bera Gullbringu- og Kjósarsýslu (þ.m.t. Reykjavík) saman við þáverandi landsmeðaltal. Segja má að höfuðborgin hafi varla farið yfir landsmeðaltal í dagsverkalaunum fyrir en árið 1874, en eftir það hefur hún aldrei farið undir það. Mestur var munurinn Reykjavík í hag árin 1880–1892, en þá voru dagsverkalaun í Reykjavík 12–20% yfir landsmeðaltali.

Þá fundust tölur um meðalatvinnutekjur kvæntra verkamanna, sjómanna og iðnaðarmanna árin 1951–1979 sem síðan voru sundurliðaðar í þrjá flokka, þ.e. Reykjavík, kaupstaði og kaптún. Niðurstaðan var sú að á þessu árabili voru laun að jafnaði hærri í kaupstöðum en í Reykjavík, og að jafnaði hærri í Reykjavík en í kaптúnum. Þegar tölurnar voru sundurliðaðar eftir því hvort um verkamenn, sjómenn eða iðnaðarmenn var að ræða kom í ljós að launamunurinn milli Reykjavíkur og kaптúna var mestur meðal sjómanna. Það má sennilega skýra með þeim mun sem var á launum bátasjómanna og togarasjómanna, en almennt hafa togarasjómenn borið meira úr bítum en bátasjómenn, en togarautgerð var mest frá Reykjavík á þessum árum.³⁵ Úti á landi var togarautgerð helst stunduð frá stærri stöðunum, kaupstöðum frekar en kaптúnum.³⁶ Því má segja að laun hafi verið lægri á smæstu stöðunum þar sem sparisjóðir voru einmitt algengari en viðskiptabankar, en árið 1961 voru 48 sparisjóðir í sveitum og kaптúnum, en ekki nema 17 í kaupstöðum og í Reykjavík.³⁷

Árið 1964 birtist fyrsta fræðilega greinin sem hafði að geyma úrvinnslu talna um meðalatvinnutekjur kvæntra verkamanna, sjómanna og iðnaðarmanna, og náðu tímaraðirnar þá

35. Jón Þ. Þór, „Nýsköpunaröld“, *Saga sjávarútvegs á Íslandi*, Akureyri 2005, bls. 66.

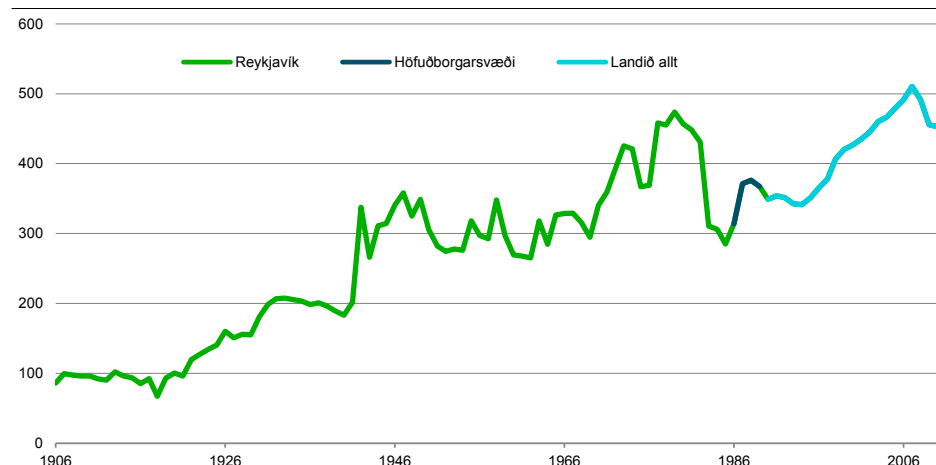
36. Jón Þ. Þór, „Nýsköpunaröld“, *Saga sjávarútvegs á Íslandi*, Akureyri 2005.

37. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963), bls. 44.

fram til ársins 1962.³⁸ Raunar var þar bent á að verðlag gæti verið ólíkt eftir landshlutum og landfræðilegur munur raunlauna því annar en laun benda til. Einnig var bent á að verðlag væri lægra utan borgarinnar, en jafnframt nefnt að verðlag og laun hefðu jafnast nokkuð milli landshluta og því mætti styðjast við samanburð á nafnlaunum milli landsvæða.³⁹ Vissulega hniga mörg rök að því að verðlag geti verið hærra á höfuðborgarsvæðinu en landsbyggðinni. Á móti má benda á að vegna þess að flestar úrvinnslugreinar og önnur iðnfyrirtæki eru staðsett á höfuðborgarsvæðinu, auk innflutningshafnar og heildsölu, hafi kostnaður vegna flutnings á vörum til verslana á landsbyggðinni stuðlað að hærri verðlagi þar en á höfuðborgarsvæðinu. Þess utan er meiri hætta á að staðbundinnar einokunar gæti í smæstu samfélögum og kaupmönnum gefist þannig færi á að verðleggja sér í hag. Því miður hefur skipulögð og regluleg úttekt á verðlagi eftir landshlutum ekki verið gerð hérlandis, og því er erfitt að gera sér grein fyrir þessu. Þó náðu nokkrar verðlagskannanir Neytendasamtakanna til ólíkra landshluta. Á grundvelli þeirra var gerð einföld greining sem renndi stóðum undir þessar vangaveltur,⁴⁰ en tekið skal fram að tölurnar sem þar um ræðir ná eingöngu til mat- og drykkjarvöru og eru frá árunum 1996, 1998 og 2002. Þá vantar ýmsa aðra útgjaldaliði heimila inn í rannsóknina, svo sem húsnæði, sem vissulega er dýrara á höfuðborgarsvæðinu.⁴¹ Á móti kemur að orkuverð hefur alla jafna verið hærra á landsbyggðinni og fatnaður, húsgögn, byggingarvörur, bækur og ýmis þjónusta verið dýrari utan höfuðborgarsvæðisins af sömu ástæðum og mat- og drykkjarvara. Þó er ekki ólíklegt að verðlag hafi verið jafnara eða jafnvel lægra á landsbyggðinni en á höfuðborgarsvæðinu fyrir á 20. öld þar sem verðlagseftirlit var á vegum hins opinbera og miðaðist að mörgu leyti við að stuðla að verðjöfnuði á milli landsvæða⁴² – t.a.m. hvað raforku og búvöru snerti.

Frá árunum 1981–2006 fengust tölur um meðalatvinnutekjur í 79 sveitarfélögum. Þær voru á bilinu 9%–22% hærri í Reykjavík þessi ár. Árið 1981 var Reykjavík í 30. sæti meðal tekjuhæstu sveitarfélaganna; staðan var óbreytt árið 1991, en árið 2001 var borgin í 10. sæti.

Mynd 5. Kaupmáttur launa 1906–2011. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands um kaupmátt í Reykjavík, á höfuðborgarsvæðinu og landinu öllu.

Þótt greiningin hér á undan hafi miðast við tekjur má líta til kaupmáttar í sama samhengi því að hann endurspeglar best tekjur heimilanna í samfélögum þar sem verðbólga getur orðið mikil og þrálát eins og hér á landi. Þá er kaupmáttur líka mikilvægur þáttur í fjárfestingarvilja heimilanna, sérstaklega hvað húsnæði varðar, en eins og vikið verður að hér á eftir veittu margir sparisjóðir mikinn hluta útlána sinna til húsnæðisкупа, að minnsta kosti framan af.

38. Bjarni Bragi Jónsson, „Atvinnutekjur alþýðustétta“, *Úr þjóðarbúskapnum*, 13. árg. (1964).

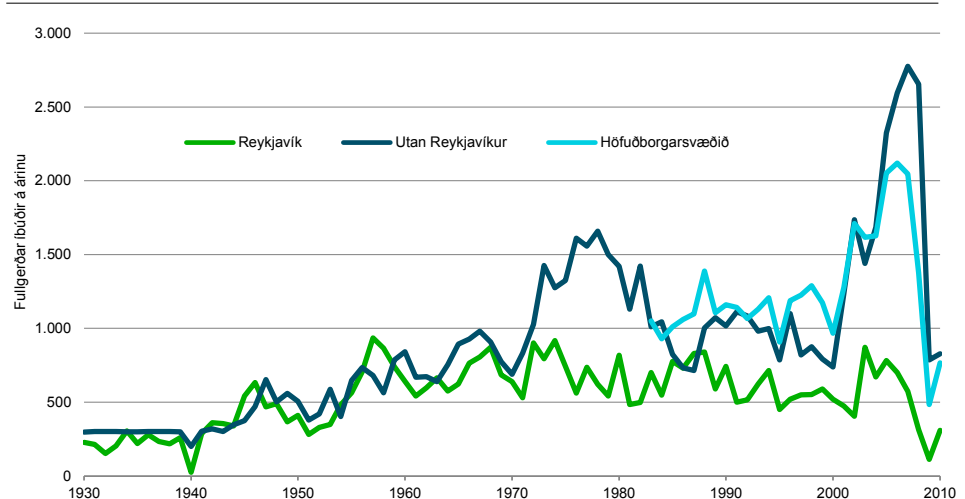
39. Raunlaun eru nafnlaun að teknu tilliti til verðlags.

40. Vífill Karlsson, *Samgöngubætur og búseta: Áhrif Hvalfjarðarganga á búsetuskilyrði og búsetuþróun á Vesturlandi*, Borgarnesi 2004, bls. 114–116.

41. *Landfræðilegt litróf íslenska fasteignamarkaðarins: Ástæður mismunandi þróunar fasteignaverðs eftir landshlutum*, skýrsla unnin á vegum lðnaðar- og viðskiptaráðuneytis, 2005.

42. Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 483–484.

Mynd 6. Bygging íbúðarhúsnæðis í Reykjavík, á höfuðborgarsvæðinu og utan Reykjavíkur 1930–2010. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

Kaupmáttur jókst á hagvaxtarskeiðinu 1920–1930 (mynd 5)⁴³ sem einkenndist af aukinni frumframleiðslu (tafla 1). Þá jókst kaupmátturinn hratt í upphafi hernámsáranna, en var sveiflukenndur eftir það vegna verðbólgu (mynd 11). Þetta skilaði sér í fjölgun nýrra íbúða, einkum í Reykjavík (mynd 6), og auknum bílakaupum (mynd 7). Kaupmáttaraukning varð einnig hröð á hagvaxtarskeiði áttunda áratugarins sem byggðist á stóru aukinni sókn í botnfiskafla með mikilli uppbyggingu á skuttogarafloða landsmanna. Þá jókst framleiðsla í landbúnaði verulega á þessum áratug og náði hámarki árið 1978.⁴⁴ Þessu fylgdi líka fjölgun húsbygginga, einkum á landsbyggðinni, enda vægi sjávarútvegs og landbúnaðar mikið þar.

Athygli vekur langt tímabil á sjötta áratugnum þar sem íbúðum í Reykjavík fjölgaði ört þrátt fyrir frekar væga kaupmáttaraukningu á sama tíma. Þessi þróun verður aðallega rakin til mikillar uppsafnaðrar þarfar í borginni vegna langvarandi fólksfjölgunar á hernámsárunum, húsnæðisskorts og lélegra húsakynna.⁴⁵ Þá var frelsi til húsbygginga í Reykjavík aukið við stjórnarskiptin 1953.⁴⁶ Veðdeild Landsbanka Íslands veitti íbúðalán á árunum 1900–1955, en árið 1956 var Húsnæðismálastofnun ríkisins stofnuð og fékk síðar nafnið Húsnæðisstofnun ríkisins.⁴⁷ Raunar hélt Benjamín H. J. Eiríksson því fram að þarna hefði verið höggvið á fjárfestingarhöft, og átti hann þar væntanlega við fjárfestingu í íbúðum meðal annars.⁴⁸ Bygginga- og landnámsjóður (síðar Stofnlánadeild landbúnaðarins) sá um íbúðalán í sveitum landsins.⁴⁹ Framboð á fjármagni til íbúðakaupa jókst með tilkomu húsbrefa sem fyrst voru gefin út árið 1989⁵⁰ og sýna tölur Hagstofunnar að íbúðum í byggingu fjölgaði verulega það ár.⁵¹ Íbúðalánasjóður tók síðan til starfa árið 1999.

Bíla kaup landsmanna virðast hafa verið næm fyrir kaupmætti þar sem bílafjölgun var í nokkru samræmi við kaupmáttaraukningu (mynd 7). Þetta var sérstaklega áberandi á árunum eftir 1960 þegar bílalniflutningur var gefinn frjálss.⁵²

Kaupmáttur segir ekki alla sögu um afkomu heimila. Kaupmáttur launa getur nefnilega verið umtalsverður þó að atvinnuleysi⁵³ sé mikið, og heildareftirspurn í hagkerfinu getur

43. Tölurnar eru byggðar á ólíkum grunni. Á tímabilinu 1906–1985 eru tölur eingöngu frá Reykjavík, 1986–1989 af höfuðborgarsvæði, en 1990–2011 ná þær til landsins alls.

44. Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990*, Reykjavík 1993, bls. 145.

45. Eggert Þór Bernharðsson, *Saga Reykjavíkur: Borgin 1940–1990, fyrri hluti*, Reykjavík 1998, bls. 304.

46. Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 309.

47. *Veðdeild Landsbanka Íslands 1900–20. júlí 1960*, Reykjavík 1990.

48. Hannes Hólmsteinn Gissurarson, *Benjamín H. J. Eiríksson í stormum sinna tíða*, Reykjavík 1996, bls. 325.

49. Jón Rúnar Sveinsson, „Húsnæðislán í hundrað ár“, *Morgunblaðið* 18. júlí 2000.

50. Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 488.

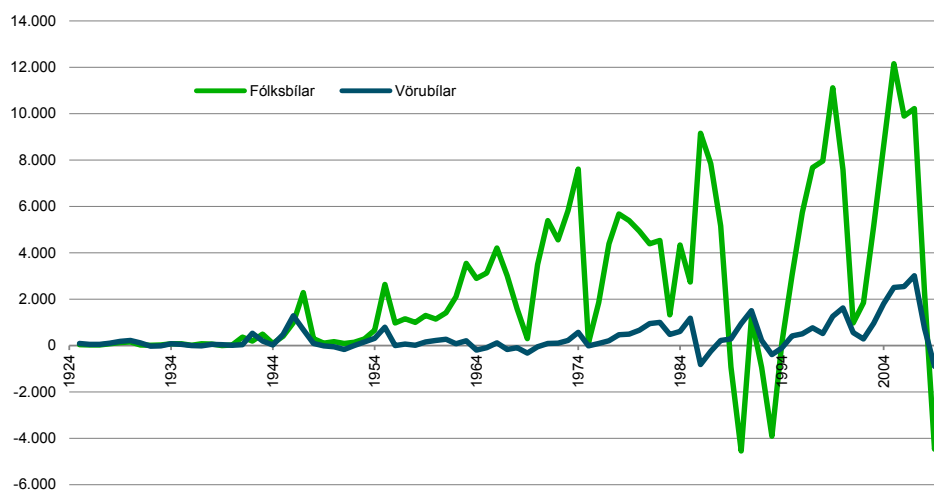
51. Vefsíða Hagstofu Íslands, hagstofan.is (Talnaefni, Iðnaður og orkumál, Íbúðarhúsnæði).

52. „Hekla hf. er að sprengja utan af sér 18.400 rúmm. húsnæði“, viðtal við Ingimund Sigfússon, *Frjáls verslun*, 4. tbl. 31. árg. (1971), bls. 37.

53. Hér er atvinnuleysi mælt sem fjöldi atvinnulausra á skrá deilt með mannafla. Með mannafla er átt við íbúa á aldrinum 16–74 ára.

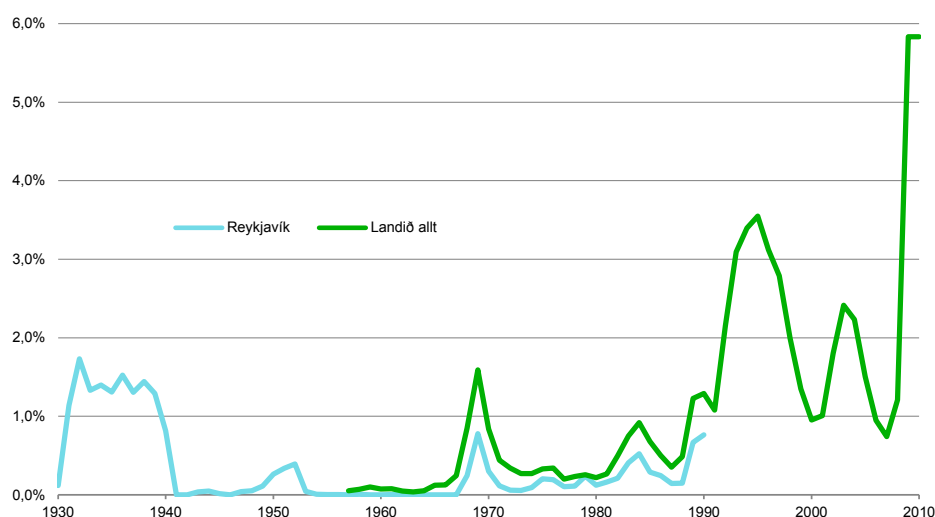
Því dregist saman við þær aðstæður. Þegar horft er til atvinnuleysis má ljóst vera af þeim gögnum sem til eru⁵⁴ að það varð talsvert í kreppunni miklu (mynd 8), en þess gætti ekki

Mynd 7. Bílafloði Íslendinga 1924–2010, fjölgun milli ára. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

Mynd 8. Atvinnulausir á skrá í Reykjavík og á landinu öllu sem hlutfall af mannafla 1929–2010.

Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

aftur fyrr en á árunum 1948–1952 í tómarúminu sem skapaðist eftir stríðslok og hvarf ekki fyrr en herlið Bandaríkjanna hóf framkvæmdir á Miðnesheiði og fleiri stöðum. Eftir það höfðu flestir atvinnu, en aftur jókst atvinnuleysið við hrun sildarstofnsins 1967. Það gekk svo til baka árið 1969 þegar umsvif jukust í bolfiskveiðum, og hélst stöðugt fram til ársins 1984. Þá hægði verulega á uppbyggingu og bönd voru sett á umsvif í sjávarútvegi og landbúnaði þegar ráðamenn áttuðu sig á því að fiskistofnar við strendur Íslands voru ekki sjálfbærir og offramleiðsla var í landbúnaði. Nokkuð dró úr atvinnuleysi um miðbik níunda áratugarins, en það jókst aftur á samdráttarskeiðinu sem hófst í upphafi tíunda áratugarins og aftur í kjölfar hrunsins 2008 þegar atvinnuleysi varð meira en nokkru sinni.

Því er líklegt að sparnaður heimila hafi einkum aukist á stríðsárunum og í upphafi þessarar aldar. Í velsældinni á áttunda áratugnum kunna neikvæðir raunvextir að hafa slegið á sparnaðarviljann⁵⁵ og hvatt menn til að kaupa húsnæði, bíla og annan munað. Að ein-

54. Ekki fundust tölur yfir skráð atvinnuleysi á landinu öllu lengra aftur en til 1957 og því voru settar inn tölur fyrir Reykjavík sem náðu aftur til ársins 1929 til þess að fá vísbendingar um atvinnuleysi fyrr á öldinni.

55. Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 420–423.

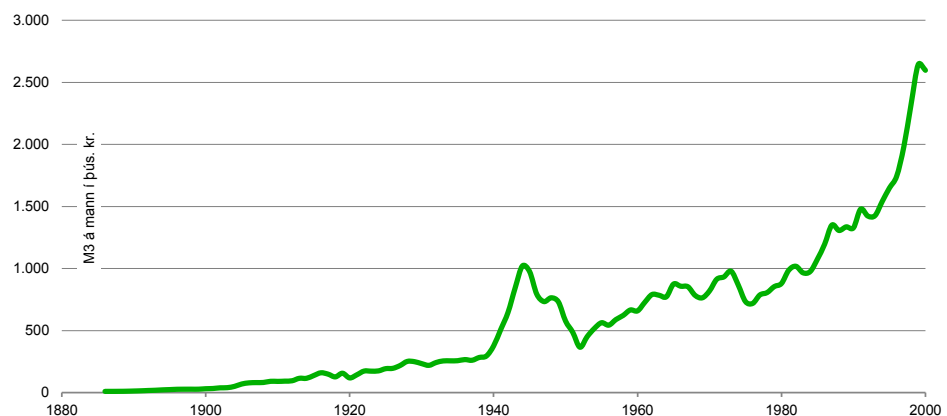
hverju leyti hafa þessi hagsældartímabil á stríðsárunum og í upphafi 21. aldar líka lýst sér í auknum kaupum á húsnæði, bílum og munaði. Mikils atvinnuleysis gætti ekki þessi þrjú tímabil (mynd 8).

2.3. Peningamál

Íslenskt hagkerfi byggðist á tiltölulega sjálfstæðum búskaparháttum og vöruskiptum manna í milli og var því nánast peningalaust fram á 20. öld þótt erlendir peningar hafi verið eitt-hvað í umferð vegna verslunar við aðrar þjóðir. Peningar bárust ekki að ráði til Íslands fyrr en með sauðautflutningnum til Bretlands 1866 og síðar vegna síldveiða Norðmanna sem greiddu laun í reiðufé.⁵⁶

Ísland var því sem næst peningalaust land á þeim árum er sparisjóðir og viðskiptabankar slitu barnsskónum eins og tölur um peningamagn í umferð sýna⁵⁷ (mynd 9). Í þessum tölum hefur verið tekið tillit til íbúafjölda og verðlags frá einu ári til annars.⁵⁸ Hægur vöxtur peningamagns hófst í upphafi 20. aldar eftir því sem umsvif í sjávarútvegi jukust og útflutningur hans vegna fór vaxandi. Þá varð snögg aukning á peningamagni í upphafi seinni heimsstyrjaldar þegar það varð rétt rúmlega ein milljón króna á mann, en dróst síðan mjög saman í lok styrjaldarinnar og fyrstu árin þar á eftir. Peningamagn tók ekki að vaxa aftur fyrr en 1952, á sama tíma og ör hagvöxtur fór af stað, meðal annars í tengslum við uppbyggingu bandarísku herliðs hérlandis (tafla 1). Eftir það jókst peningamagn nokkuð samfelld, en það var ekki fyrr en 1985 sem það komst aftur yfir eina milljón króna á mann um svipað leyti og frelsi var aukið á fjármálamarkaði. Upp frá því jókst það mun hraðar fram til aldamóta, að efnahagslæðinni á tíunda áratugnum undanskilinni.

Mynd 9. Peningamagn í umferð á mann 1886–2000. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands og Seðlabanka Íslands.

Stjórnvöld geta haft áhrif á peningamagn í umferð og gegnir Seðlabankinn þar einatt miklu hlutverki. Stjórn peningamála af hálfu hins opinbera eða íhlutun þess á fjármálamarkaði fólst í fyrstu í beinum útlánum úr ríkissjóði fram að stofnun Landsbankans 1885. Þá dró úr beinni þátttöku hins opinbera í útlánastarfsemi. Landsbankinn var að vísu banki í eigu ríkisins og seðlabanki um leið og sá þar með um seðlaútgáfu en með honum hófst seðlaútgáfa á Íslandi. Þegar Íslandsbanki var stofnaður 1904 tók hann við hlutverki seðlabanka, en hann varð gjaldþrota um líkt leyti og kreppan mikla fór í hönd. Þá færðist seðlaútgáfa aftur til Landsbankans auk þess sem opinber afskipti jukust verulega á fjármálamarkaði.⁵⁹

56. Sigurður Snævarr, *Haghlýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 388–392.

57. Hér er miðað við M3, þ.e. allar innstæður í bönkum ásamt seðlum og mynt í umferð.

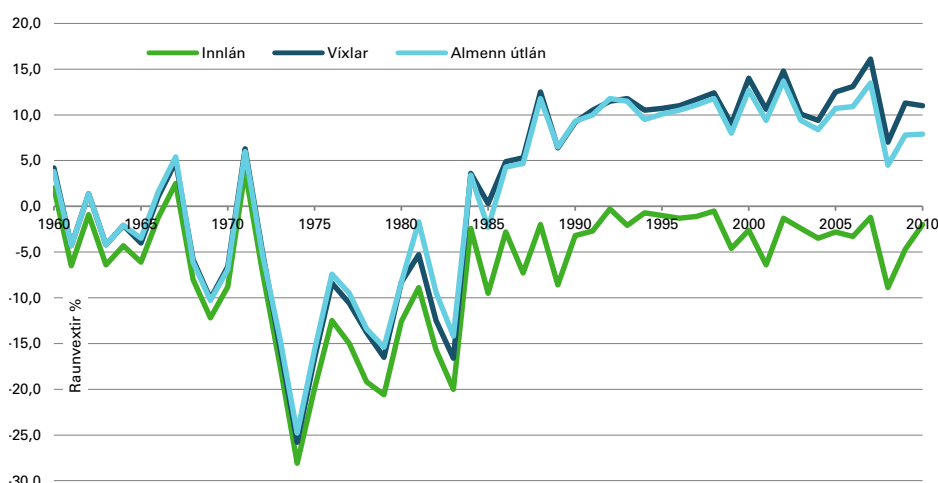
58. Gögnum um peningamagn í umferð á 21. öld var vísitandi sleppt úr myndinni þar sem vöxtur varð fjórfaldur á árunum 2000–2008 og hefði gert ferilinn á fyrri hluta 20. aldar ógreinilegan.

59. Landssjóður Íslands gaf út seðla 1886, 1907 og 1916–19, Íslandsbanki 1904, 1919 og 1920, Ríkissjóður Íslands 1920–24 (krónuseðlar), 1925 og 1941–47 (krónuseðlar) og Landsbanki Íslands frá 1929 þar til Seðlabankinn tók við. Landssjóður og Íslandsbanki gáfu því út seðla samtímis, en ákvæði um tryggingu þeirra voru ólík. Seðlabankahlutverk Landsbankans var ekki skilgreint og einkaréttur til seðlaútgáfu lögfestur fyrr en með bankalögunum 1927–28. Þá varð seðlabanki ein af þremur deildum bankans (*Opinber gjaldmiðill á Íslandi: Útgáfa og auðkenni íslenskra seðla og myntar*, 2. útg., Reykjavík 2002).

Hélt skipan banka- og peningamála nær óbreytt fram til ársins 1961 þegar Seðlabanki Íslands var stofnaður. Á níunda áratugnum færðist stjórn peningamála frá miðstýringu yfir í markaðsstýringu.⁶⁰

Vextir eru eitt helsta tæki seðlabanka við stjórn peningamála. Með aðgerðum sem hafa áhrif á vexti getur seðlabankinn m.a. haft áhrif á gengi heimagjaldmiðils og örvað eða latt hagkerfið.⁶¹ Fram að kreppunni miklu var vaxtastefnan virk og beindist að því að verja gjaldeyrisstöðuna.⁶² Vextir voru þó aðeins á bilinu 5–7% hjá Landsbanka Íslands samkvæmt tölum Hagstofu Íslands frá upphafi 20. aldar fram til ársins 1960 er þeir fóru fyrst yfir 10%. Þetta var meðal annars vegna laga um okur sem sett voru 1933, en samkvæmt þeim máttu vextir ekki vera hærri en 8%.⁶³ Við þessi skilyrði varð eftirspurn eftir fjármagni mun meiri en framboð. Eftirspurnin var hvað mest á áttunda áratug 20. aldar og einnig mikil á þeim níunda.⁶⁴ Eftirspurn eftir lánum varð svo mikil að einatt mynduðust biðraðir og lán voru veitt á grundvelli annarra sjónarmiða en arðsemi.⁶⁵

Mynd 10. Raunvextir inn- og útlána 1960–2010. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

Á fjórða áratug 20. aldar jókst miðstýring á fjármálamarkaði, og árið 1935 hófst tímabil lítt virkrar vaxtastefnu. Viðskiptabankar og sparisjóðir misstu þá frelsi til að ákvarða vexti og skyldi Landsbankinn gera það. Í rauninni var ríkisstjórnin þá komin með stjórn vaxtaákvæðana. Svo virðist sem stjórnvöld hafi á þessu tímabili litið svo á að vextir væru hentugir til að hafa áhrif á afkomu atvinnuveganna fremur en gott stjórnþæki í peningamálum. Hin mikla verðbólga hafði það í för með sér að raunvextir⁶⁶ inn- og útlána voru neikvæðir árin 1973–1983 (mynd 11). Til dæmis voru raunvextir almennra skuldabréfa neikvæðir um 25% árið 1974.⁶⁷ Samkvæmt þessu var stjórnvöldum á þessum tíma því meira í mun að halda vöxtum lágum til að draga úr kostnaði fjármagnsfrekra útflutningsgreina (aðallega sjávarútvegs) en að beita þeim (hækka þá) til að slá á heildareftirspurn í hagkerfinu eða styrkja gengi íslensku krónunnar,⁶⁸ en hvort tveggja hefði dregið úr verðbólguþrýstingi. Þegar verðbólga varð síðan hærri en vextir í landinu urðu vextir neikvæðir í raun og sparnaður lítt fýsilegur kostur fyrir heimilin.

Af þessum sökum var farið að horfa til verðtryggingar og var henni komið á í skrefum. Takmörkuð verðtrygging var tekin upp árið 1955 þegar íbúðalán voru verðtryggð að hluta,

60. Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 388–427.

61. Rudiger Dornbusch og Stanley Fischer, *Macroeconomics*, New York 1990, bls. 200.

62. Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 422.

63. Sigurður Jóhannesson, „Frelsi á fjármagnsmarkaði“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 186.

64. Sigurður Jóhannesson, „Frelsi á fjármagnsmarkaði“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 186.

65. Sigurður Jóhannesson, „Frelsi á fjármagnsmarkaði“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 186–188.

66. Raunvextir eru nafnvextir að frádregnum hlutfallslegum breytingum á almennum verðlagi yfir eitt ár.

67. Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 422–423.

68. Vextir voru reyndar ekki gott stjórnþæki til að hafa áhrif á gengi krónunnar á þessum árum þar sem virkur markaður með hana var ekki til og gengi hennar „handstýrt“ að hluta.

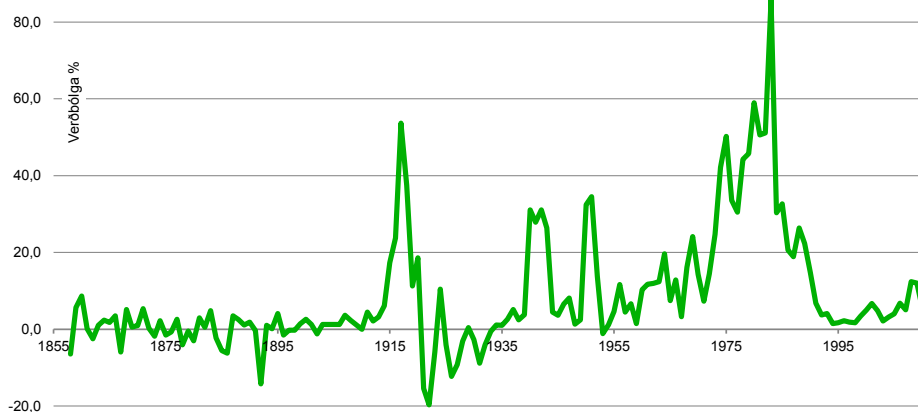
og litlu síðar var skyldusparnaður ungs fólks verðtryggingur. Þá var farið að gefa út verðtryggingu spariskírteini ríkissjóðs árið 1964 og lán lífeyrissjóðanna til fjárfestingarlánasjóða voru verðtryggingu frá árinu 1972.⁶⁹

Athygli skal vakin á því að verðbólga fór sjaldan yfir 10% fyrstu sex áratugi 20. aldar og voru þeir þjóðinni þó erfiðir á köflum. Sér í lagi má draga fram þrjú tímabil þar sem verðbólgan fór yfir þessi mörk. Fyrst gerðist það á árunum 1915–1920 sem einkenndust af erfiðleikum vegna fyrri heimstyrjaldar og óhagstæðri gengisskráningu sem hleypti innfluttum varningi upp í verði; með öðrum orðum var um kostnaðardrífna verðbólgu að ræða.⁷⁰ Í öðru lagi fór verðbólgan yfir mörkin á árunum 1940–1943 þegar mikil þensla var hérlendis vegna seinni heimstyrjaldarinnar og var því um eftirspurnardrífna verðbólgu að ræða. Loks fór verðbólgan yfir mörkin á árunum 1950–1952, en þau komu í lok samdráttarskeiðs sem hófst með mikilli gengisfellingu 1950⁷¹ og því var þar líklega um kostnaðardrífna verðbólgu að ræða (mynd 11).

Á grundvelli þessa má segja að raunvextir hafi yfirleitt verið jákvæðir fram til ársins 1960 að undanskildum fyrrnefndum verðbólguárum, en eftir það urðu þeir nánast undantekningarlaust neikvæðir eftir að verðbólga jókst aftur, hægt í fyrstu en síðan tók við óðaverðbólga (mynd 11) fram undir miðjan níunda áratuginn er dró úr verðbólgunni aftur og útlánsvextir urðu jákvæðir að raungildi.

Tilraunir stjórnvalda til að sporna við neikvæðum vöxtum hófust þó fyrr. Tímabili lítt virkrar vaxtastefnu lauk um mitt ár 1973 með hækkun nafnvaxta til að sporna við neikvæðum vöxtum. Litlu síðar kom svo til frekari verðtrygging á inn- og útlánum sem miðaðist við að endurheimta tiltrú sparifjáreigenda á bankasparnaði.⁷²

Mynd 11. Verðbólga 1858–2011. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands um almenna verðlagsvísitölu.

Gengi heimagjaldmiðils hefur mikil áhrif á verðbólgu í litlu hagkerfi.⁷³ Fram yfir miðja 20. öld virðist gengi íslenskrar krónu hafa verið nokkuð stöðugt þótt dæmi séu vissulega um miklar sveiflur. Til dæmis hrundi gengið í kringum 1922 vegna lakrar lausafjárstöðu Íslandsbanka gagnvart útlöndum,⁷⁴ og árið 1925 hækkaði gengið svo mjög að þess gætti verulega í rekstri útflutningsgreinanna.⁷⁵ Reyndar var gengi íslensku krónunnar gagnvart öðrum gjaldmiðlum fyrst skráð óháð dönsku krónunni árið 1920 og árið 1944 tók Seðlabankinn upp fastgengisstefnu gagnvart krónunni eins og gert var í öllum helstu löndum heims samkvæmt Bretton-Woods samkomulaginu.⁷⁶

69. Bjarni Bragi Jónsson, „Verðtrygging fjármagns á Íslandi“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 25. árg. (1978), bls. 7–12.

70. Guðmundur Jónsson, *Hagvöxtur og iðnvæðing: Þróun landsframleiðslu á Íslandi 1870–1945*, Reykjavík 1999, bls. 157.

71. Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 309.

72. Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 424.

73. Arnór Sighvatsson, „Að róa í hafstraumum alþjóðlegs fjármagns: Reynsla Íslands af framkvæmd peningastefnu í litlu opnu hagkerfi í hnattvæddum heimi“, *Fjármálatíðindi*, 54. árg. (2007), bls. 66.

74. Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 396.

75. Guðmundur Jónsson, *Hagvöxtur og iðnvæðing: Þróun landsframleiðslu á Íslandi 1870–1945*, Reykjavík 1999, bls. 157.

76. Tryggvi Felixson og Bjarni Bragi Jónsson, „Gengi krónunnar og stefnan í gengismálum frá 1971“, *Fjármálatíðindi*, 2. tbl. 36. árg. (1989), bls. 122–123.

Stjórnvöldum gekk illa að hemja veikingu krónunnar á árunum eftir 1960 sem olli þrýstingi á verðbólgu. Samkvæmt lögum var Seðlabanka Íslands ætlað að halda gengi krónunnar sem stöðugustu en þó þannig að rekstrargrundvöllur útflutnings- og samkeppnisgreina væri tryggður og jöfnuður væri á utanríkisviðskiptum. Þar sem afkoma þessara greina var mjög sveiflukennnd, einkum vegna sjávarútvegsins, gekk erfiðlega að mæta markmiðum laganna og var gengi krónunnar fellt 27 sinnum á tímabilinu 1972–1989 (en hafði aðeins verið fellt fimm sinnum á tímabilinu 1950–1971). Þess utan veiktist krónan töluvert á tímabilinu 1972–1989 vegna gengissigs til viðbótar við gengisfellingarnar. Áhrifin á gengi krónunnar urðu mikil: meðalgengi hennar féll að meðaltali um 20,9% á ári tímabilið 1971–1988.⁷⁷

Árið 1979 voru samþykkt lög sem kváðu á um að vaxtaákvörðanir ættu meðal annars að miða að því að verðtryggja innlán og útlán. Eftir þetta urðu vaxtaákvörðanir tíðari en þekkt hafði um langt árabíl. Í sömu lögum var heimild til beinnar verðtryggingar rýmkuð. Fram að þeim tíma hafði sparifé rýrnað vegna neikvæðra vaxta og sparifjáreigendur töpuðu en lántakendur högnuðust. Að vísu gátu heimilin náð verðbólguágóða í gegnum húsnaðislán.⁷⁸ Því átti sér stað flutningur verðmæta frá þeim sem voru í hreinni eignastöðu og áttu sparnað til þeirra sem voru í hreinni skuldastöðu vegna kaupa á húsnaði, bílum og öðru er nauðsynlegt þykir eftir að fólk hefur stofnað eigið heimili – eða með vissum hætti frá eldri kynslóðinni til hinnar yngri.

Til þess að auka enn frekar traust almennings á bankakerfinu var ákveðið árið 1984 að taka vaxtaákvörðunarvaldið frá stjórnmalamönnum og færa það viðskiptabönkum og sparisjóðum.⁷⁹ Það var síðan ekki fyrr en árið 1989 sem árangur náðist í glímunni við verðbólguna til lengri tíma, og er þjóðarsáttarsamningunum einatt þakkað það.⁸⁰ Einnig á stefna aukinnar gengisfestu hjá Seðlabankanum, sem fylgt var á tíunda áratugnum, mikinn þátt í þessum árangri.⁸¹

Ekki reyndi verulega á vexti sem stjórnþæki til að verja gengisstefnu Seðlabankans fyrr en í upphafi tíunda áratugarins þegar virkum millibankamarkaði fyrir gjaldeyri og peningamarkaði var komið á til að ákvarða vexti og gengi íslensku krónunnar. Þá voru gjaldeyrishöft afnumin í skrefum eftir að Ísland gerðist aðili að Evrópska efnahagssvæðinu (EES) 1. janúar 1994 og fjármagnsmarkaðurinn opnaðist smám saman gagnvart útlöndum. Það olli Seðlabankanum áhyggjum í fyrstu vegna óvissu í gengisþróun.⁸²

Árið 2001 komust menn að þeirri niðurstöðu að fastgengisstefna Seðlabankans væri komin í ógöngur vegna afnáms gjaldeyrishaftanna. Því voru tekin upp verðból gumarkmið og ákveðið að stefna að því að halda verðbólgu í kringum 2,5% á ári. Vextir voru helsta tækið sem beitt var til að ná markmiðunum. Á sama tíma fór í hönd eitt mesta þensluskeið í sögu Íslands svo að Seðlabankinn mátti hafa sig allan við að slá á verðbólguþrýsting, og má segja að verðból gumarkmiðum hafi aldrei verið náð.⁸³ Af þessum sökum voru vextir (einkum skammtímavextir) á lánum í íslenskum krónum mjög háir, og margir leituðu út fyrir landsteinana eftir fjármagni.

Vaxtaþróun á Íslandi frá því að peningamarkaður varð til má draga saman á eftirfarandi hátt. Raunvextir héldust yfirleitt jákvæðir fyrstu fimm áratugi 20. aldarinnar. Þegar síðasti og drýgsti kafli sildarævintýrsins mikla var að hefjast losnaði verðbólga úr læðingi (mynd 11). Þaðan í frá voru raunvextir neikvæðir og lítt til þess fallnir að örva sparnað í landinu (mynd 10). Jafnvel eftir að vaxtastefna stjórnvalda varð virkari gekk illa að hækka raunvexti þannig að þeir yrðu jákvæðir og tókst það ekki fyrr en vaxtaákvörðanir voru færðar til viðskiptabanka og sparisjóða 1984. Eftir það hafa raunvextir (einkum útlánsvextir) haldist

77. Tryggvi Felixson og Bjarni Bragi Jónsson, „Gengi krónunnar og stefnan í gengismálum frá 1971“, *Fjármálatíðindi*, 2. tbl. 36. árg. (1989), bls. 124–126.

78. Guðmundur Guðmundsson, „Peningamagn og vextir“, *Fjármálatíðindi*, 2. tbl. 33. árg. (1986), bls. 95.

79. Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 424–425.

80. Guðmundur Magnússon, *Frá kreppu til þjóðarsáttar: Saga Vinnuveitendasambands Íslands 1934 til 1999*, Reykjavík 2004, bls. 272.

81. Már Guðmundsson og Yngvi Örn Kristinsson, „Peningastefnan á Íslandi á 10. áratugnum“, *Fjármálatíðindi*, 2. tbl. 44. árg. (1997), bls. 104.

82. Már Guðmundsson og Yngvi Örn Kristinsson, „Peningastefnan á Íslandi á 10. áratugnum“, *Fjármálatíðindi*, 2. tbl. 44. árg. (1997).

83. Arnór Sighvatsson, „Að róa í hafstraumum alþjóðlegs fjármagns: Reynsla Íslands af framkvæmd peningastefnu í litlu opnu hagkerfi í hnattvæddum heimi“, *Fjármálatíðindi*, 54. árg. (2007), bls. 56–64.

háir á Íslandi, og fram til upphafs tíunda áratugarins má rekja háa raunvexti til mikillar fjárþarfar ríkissjóðs og heimila⁸⁴ – þ.e. til skorts á fjármagni hérlandis þar sem eftirspurn eftir því var meiri en framboð. Eftir það komu virkari millibanka- og peningamarkaðir til sögunnar og samspil fyrrgreindra ástæðna og aðstæðna á erlendum peningamörkuðum varð til þess að vaxtastig hélst hátt. Eftir 2001 verður hátt vaxtastig rakið til þenslu og þar með þrýstings á verðbólgu í bland við verðbólguþæðningi Seðlabankans.

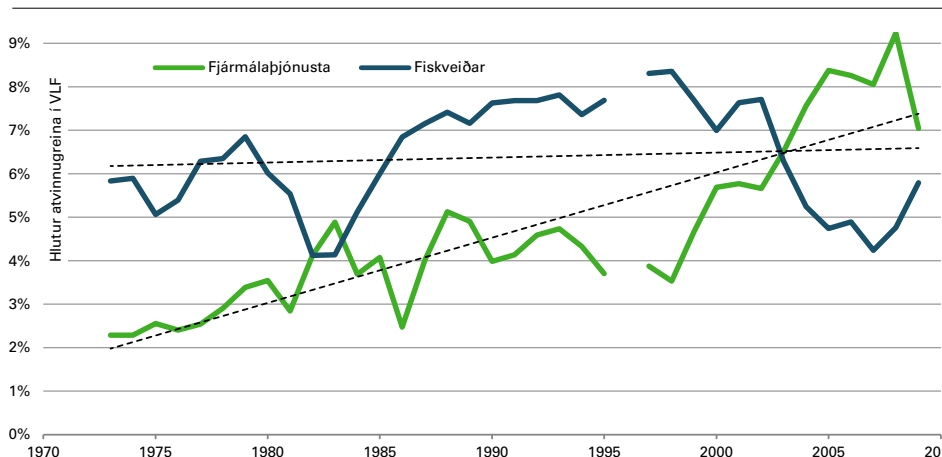
3. FJÁRMÁLAMARKAÐURINN Á ÍSLANDI

Í þessum kafla verður dregin upp gróf mynd af vexti og viðgangi fjármálamarkaðarins í heild til þess að setja þróun sparisjóðanna í samhengi. Í því sambandi er áhugavert að bera vægi bankastarfsemi saman við vægi fiskveiða sem hafa fram til þessa talist efnahagsleg undirstaða samfélagsins.

3.1. Umfang bankastarfsemi í þjóðhagslegu tilliti

Ein leið til að varpa ljósi á gildi sparisjóða og banka fyrir efnahagsstarfsemina í heild er að skoða hlut fjármálaþjónustu í vergri landsframleiðslu (VLF) annars vegar og í heildarfjölda starfa eða ársverka á Íslandi hins vegar. Til samanburðar er áhugavert að hafa fiskveiðar til hliðsjónar þar sem þær eru oft taldar hafa rutt Íslendingum braut til hagsældar á 20. öld eins og fyrr var vikið að.

Mynd 12. Hlutur fjármálaþjónustu í VLF í samanburði við fiskveiðar 1973–2009. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

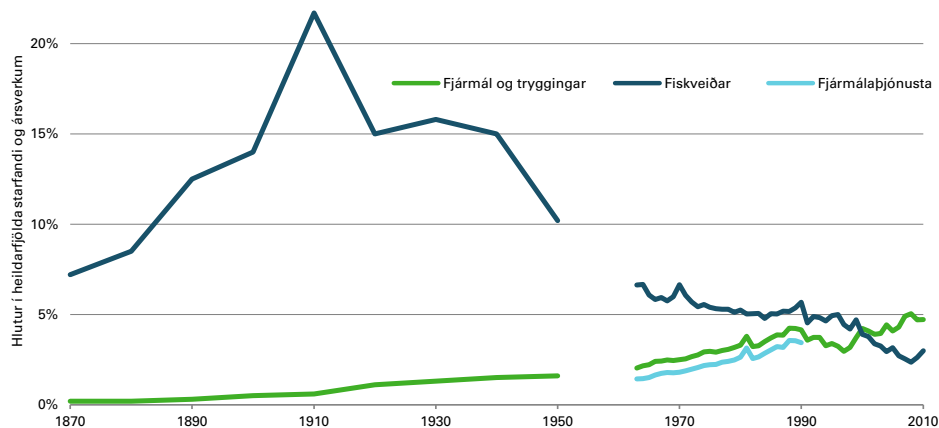
Þegar brugðið er upp mynd af hlut fjármálaþjónustu í VLF sést að yfirleitt hafði hún tilhneigingu til að vaxa allt tímabilið sem til skoðunar er⁸⁵ og komst fyrst upp fyrir fiskveiðar árið 1983 vegna óvenju mikils samdráttar í sjávarútvegi árin 1979–1983. Næsta ár, 1984, var hlutur fiskveiða aftur orðinn meiri en fjármálaþjónustu, og við það sat fram til ársins 2003 er hlutfallið snerist aftur fjármálaþjónustu í vil og hefur sú staða mála haldist (mynd 12). Í upphafi tímabilsins var hlutur fiskveiða um 6% í VLF, en fjármálaþjónustu 2%, og árið 2008 var hlutur fjármálaþjónustu meiri en fiskveiða (9% á móti 4,2%). En frá hruni hefur munurinn dregist verulega saman. Af gögnum Hagstofu Íslands sést að hlutur fiskveiða í VLF lækkaði og varð lægri en hlutur fjármálaþjónustu á tímabilinu 1997–2009 enda þótt vinnsluvirði⁸⁶ fiskveiða hefði aukist á tímabilinu, en það var vegna þess að vinnsluvirði bankanna jókst mun meira.

84. Birgir Ísleifur Gunnarsson, „Vextir“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 42. árg. (1995), bls. 3–5.

85. Brotalínurnar á mynd 12 eru leitnilínur (e. *trend lines*) og sýna tilhneigingu þróunarinnar. Þær sýna að vægi fiskveiða minnkar á tímabilinu en vægi fjármálaþjónustu eykst. Gögn vantaði yfir árið 1996.

86. Vinnsluvirði er framleiðsluvirði (rekstrartekjur vegna framleiðslunnar) að frádrögnum aðfangakostnaði. Vinnsluvirði er framlag fyrirtækja og atvinnugreina til vergrar landsframleiðslu (*Þjóðhagsreikningar 1945–1992*, Reykjavík 1994, bls. 19–20).

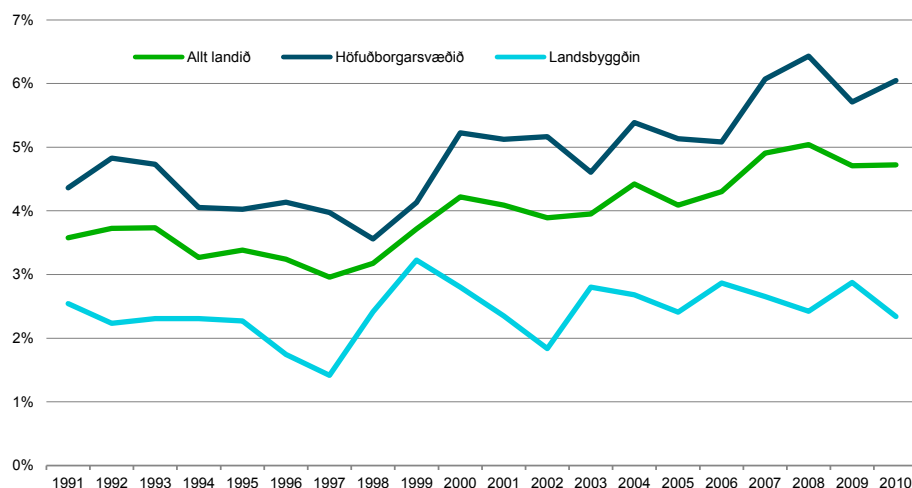
Mynd 13. Hluttur fjármála- og tryggingaþjónustu í fjölda starfandi fólks í samanburði við fiskveiðar 1870–2010.

Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands og Guðmundi Jónssyni (Hagvöxtur og iðnvæðing: Þróun landsframleiðslu á Íslandi 1870–1945, Reykjavík 1999). Árin fyrir 1950 hlaupa á tugum. Engar tölur eru til frá tímabilinu 1951–1963.

Sé hluttur fjármálafyrirtækja⁸⁷ í heildarfjölda starfa (eða ársverka) á Íslandi skoðaður kemur í ljós að hann jókst jafnt og þétt frá 1870, úr 0,2% í 5% árið 2010 (mynd 13). Að vísu dró úr vægi fjármálastarfseminnar á tímabilinu 1990–1997, úr 4,2 í 3,0%, en það hækkaði síðan á ný og náði 5%.⁸⁸ Athyglisvert er að skoða tölurnar um fiskveiðar, en hluttur þeirra jókst úr 7,2% árið 1870 í 21,7% árið 1910. Eftir að iðnaður tók að sækja í sig veðrið⁸⁹ tók hluttur fiskveiða að dragast saman jafnt og þétt og stóð sú þróun alla öldina. Vægi fiskveiðanna fór lægst í 2,4% árið 2008. Árið 2010 var hluttur fiskveiða 3% og var þá farinn að nálgast vægi fjármálaþjónustu aftur.

Mynd 14. Hluttur fjármála- og tryggingaþjónustu af fjölda starfa 1990–2010. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

Að lokum var hluttur fjármála- og tryggingaþjónustu í fjölda starfa skoðaður eftir því hvort um höfuðborgarsvæðið eða landsbyggðina var að ræða. Í þessu skyni þurfti að þrengja tímabilið aftur vegna gagnaskorts. Í ljós kemur mikill munur á svæðunum (mynd 14). Í upphafi tímabilsins var hluturinn 2,5% á landsbyggðinni en 4,5% á höfuðborgarsvæðinu. Framan af lækkaði hann síðan jafnt og þétt á báðum svæðunum, og með svipuðum hætti,

87. Hér er tryggingastarfsemi flokkuð með fjármálastarfsemi. Tímaröð fannst frá árunum 1963–1990 þar sem fjármál voru flokkuð sérstaklega (græna línan á myndinni). Þau gögn sýna að fjármálastarfsemin er mun fyrirferðarmeiri en tryggingastarfsemin.

88. Þess ber þó að geta að gögnin sem stuðst var við voru ekki af sama toga frá upphafi til enda tímabilsins því að talnaröðin fram til ársins 1990 er miðuð við ársverk, en fjölda starfandi einstaklinga eftir það. Ekki var unnt að útvega samræmda röð sem náði yfir allt þetta tímabil.

89. Guðmundur Jónsson, Hagvöxtur og iðnvæðing: Þróun landsframleiðslu á Íslandi 1870–1945, Reykjavík 1999, bls. 38.

fram til ársins 1997. Þá dró úr muninum í tvö ár, en síðan tók hlutur höfuðborgarsvæðisins að aukast jafnt og þétt og var kominn í um 6% árið 2010, en stóð hins vegar í stað á landsbyggðinni og var þá upp undir 3%.

3.2. Viðskiptabankar, innlánsdeildir kaupfélaga og pósthólfstofan

Í athyglisverðri grein skiptir Guðmundur Jónsson myndun fjármálakerfisins í fjóra áfanga.⁹⁰ Fyrsta tímabilið nær yfir árin 1820–1886 og einkenndist af vanþróuðum fjármálamarkaði, takmörkuðum peningaviðskiptum, nánast engum lánastofnunum og engri sjálfstæðri peningaútgáfu. Þó mátti finna á þessu tímabili merki um framfarir, svo sem stofnun fyrstu sparisjóðanna og vöxt opinberra sjóða sem lánað var úr til „nytsamra fyrirtækja“. Þar má nefna Viðlagasjóð landsjóðs sem var ein stærsta lánastofnunin í um tvo áratugi. Annað tímabilið náði yfir árin 1886–1930 og hófst með stofnun viðskiptabanka, Landsbanka Íslands, og lauk með gjaldþroti Íslandsbanka. Á þessu tímabili ríkti meira frelsi á fjármálamarkaðnum heldur en hinu næsta. Þriðja tímabilið, 1930–1984, virðist hafa einkennt af mikilli miðstýringu þar sem vextir voru ákvarðaðir af opinberum aðilum eins og komið hefur fram og fjármálastofnanir voru nánast allar í eigu eða umsjá ríkisins. Á fjórða tímabilinu ríkti aftur meira frjálsræði þar sem markaðslögmálin, en ekki miðstýring, réðu gengi gjaldmiðla og vaxta. Þá myndaðist hlutabréfamarkaður og erlendar fjárfestingar voru heimilaðar eftir að Ísland gerðist aðili að EES. Einnig voru ríkisbankar einkavæddir.

Eins og áður var getið var fyrsti sparisjóður á landinu stofnaður 1858, og fleiri komu í kjölfarið, en sumir þeirra urðu skammlífir. Í lok 19. aldar fór hins vegar eftirspurn eftir lánsfé ört vaxandi í kjölfar vaxandi iðnaðar og verslunar þar sem byggt var meira á peningaviðskiptum en tíðkast hafði í landbúnaði. Eftir því sem rekstur fyrirtækja varð umfangsmeiri reyndist sparisjóðum erfiðara að útvega þeim lánsfé. Urðu þá kröfur um að stofna viðskiptabanka háværi meðal almennings, og leiddi það til stofnunar Landsbanka Íslands árið 1886.⁹¹ Þar með má segja að annað tímabilið í sögu íslensks fjármálakerfis hafi hafist þar sem fjármálakerfið breyttist úr vanþróuðu peningakerfi í nútímavætt fjármálakerfi með bankastofnunum og seðlaútgáfu.⁹² Bankinn var í ríkiseigu og hafði rétt til takmarkaðrar seðlaútgáfu auk þess sem hann naut ýmissa fríðinda, s.s. undanþágu frá tekjuskatti og fyrirtækjasköttum sem sparisjóðirnir virðast ekki hafa notið að öllu leyti.⁹³ Landsbankinn var stofnaður með framlagi og tryggingum úr landsjóði og hafði í senn einkenni banka og sparisjóðs. Hann sinnti hlutverki hefðbundins viðskiptabanka eins og verslun með peninga og verðbréf auk þess að veita lán gegn veði í fasteignum, handveði og með sjálfsábyrgð.⁹⁴ Þá mátti bankinn kaupa og selja innlenda og erlenda víxla, ávísanir og gjaldeyri. Árið 1887 sameinaðist Sparisjóður Reykjavíkur Landsbankanum og fluttust fjölmargir viðskiptavinir yfir til bankans við það. Viðskipti bankans jukust ár frá ári, og voru lán með veði í fasteign stærsti útlánaliðurinn.⁹⁵ Bankanum tókst að bæta nokkuð úr peningaskorti sem einkennt hafði viðskiptalífið, en aðrir þættir áttu ekki síður þátt í að draga úr peningaskortinum á seinni hluta 19. aldar. Til að mynda jókst sala bænda á hrossum og sauðfé á fæti til Bretlands. Það varð til þess að bændur fengu greitt fyrir í peningum, sauðagulli. Þá hóf danska ríkið að greiða árlegt framlag til landsjóðs auk þess sem það greiddi laun embættismanna sem störfuðu á landinu. Á Vestfjörðum og Austurlandi hófu Norðmenn að veiða síld og hval og efluð með því atvinnu í þeim landshlutum, enda var greitt fyrir í peningum.⁹⁶ Um miðjan síðasta áratug 19. aldar kom upp lausafjárkreppa á Íslandi, meðal annars vegna innflutningsbanns sauðfjár á fæti til Bretlands. Við það dró

90. Sigurður Jóhannesson, „Frelsi á fjármagnsmarkaði“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004.

91. Ólafur Björnsson, *Saga Íslandsbanka hf. og Útvegsbanka Íslands 1904–1980*, Reykjavík 1981, bls. 12–13.

92. Guðmundur Jónsson, „Myndun fjármálakerfis á Íslandi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, ritstj. Eggert Þór Bernharðsson, Reykjavík 2004, bls. 10.

93. „Sparisjóðir – mikilvægt valddreifingarkerfi“, *Frjáls verslun*, 11. tbl. 50. árg. (1991), bls. 32–33.

94. Guðmundur Jónsson, „Myndun fjármálakerfis á Íslandi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, ritstj. Eggert Þór Bernharðsson, Reykjavík 2004, bls. 20.

95. Ólafur Björnsson og Gunnar Viðar, *Landsbanki Íslands 75 ára*, Reykjavík 1961, bls. 8–9.

96. Guðmundur Jónsson, „Myndun fjármálakerfis á Íslandi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, ritstj. Eggert Þór Bernharðsson, Reykjavík 2004, bls. 20.

úr eftirspurn eftir lánsfé og lánageta bankans minnkaði. Á sama tíma jókst eftirspurn eftir fjármagni í fiskveiðum, verslun og iðnaði vegna aukinna umsvifa í þeim greinum. Til marks um það er m.a. vöxtur fiskiskipastólsins (mynd 1). Þá fóru verkalýðsfélög að gera þá kröfu að laun yrðu greidd út í peningum, en ekki í vöruúttekt hjá atvinnurekanda.⁹⁷

Þrátt fyrir að gripið væri til ýmissa aðgerða til að efla Landsbankann varð peninga- og lánsfjárskortur til þess að Íslandsbanki var stofnaður 1904. Það var fyrsti hlutafélagsbanki á landinu. Íslandsbanki fékk heimild til að stunda öll eiginleg og óeiginleg bankaviðskipti. Bankinn hafði til að mynda heimild til útgáfu gulltryggðra seðla, kaupa og selja víxla, dýra málma, hlutabréf og verðbréf. Þá mátti hann gefa út verðbréf og lána fé út á vörur, veð, sjálfskuldarabyrgð eða hlaupareikning.⁹⁸ Ekki var mikill munur á starfsemi bankanna þar sem helsta markmið þeirra var að varðveita og ávaxta peninga viðskiptavina auk þess að stuðla að efnahagslegum framförum með útlánastarfsemi. Á þessum tíma var mikill framkvæmdahugur í mönnum víða um land, og jók það eftirspurn eftir fjármagni. Mikill hluti útlána fór til fasteignaveðlana. Það batt fjármagn viðskiptabanka og sparisjóða til langs tíma og kom niður á greiðslugetu þeirra til skemmri tíma. Útlán Íslandsbanka voru þó sveigjanlegri en annarra fjármálastofnana þar sem hlutfall víxla og reikningslána var hærri þar. Aftur á móti var útlánaáhætta Íslandsbanka meiri þar sem bankinn lánaði meira til sveiflukenndra atvinnugreina, verslunar og sjávarútvegs.⁹⁹ Með Íslandsbanka tvöfaldaðist lánsfjármagn á markaði og námu útlán bankans árið 1906 litlu minna en samanlögð útlán Landsbankans og allra sparisjóða landsins. Samkeppni milli fjármálastofnana var mikil á þessum tíma, og kepptust þær við að lána út fé.

Höfuðstöðvar viðskiptabankanna beggja voru í Reykjavík, en starfsemi annars staðar mun minni. Árið 1885 var í lögum kveðið á um að Landsbankinn skyldi stofna útibú á Akureyri, Ísafirði og Seyðisfirði eins skjótt og auðið yrði, en það dróst. Það tíðkaðist hins vegar að Landsbankinn lánaði sparisjóðum úti á landi fé, og þannig voru þeir Landsbankanum eins konar kostnaðarlaust útibúakerfi. Árið 1902 var loks stofnað útibú Landsbankans á Akureyri, og tveimur árum síðar rann sparisjóðurinn þar inn í bankann. Útibú á Ísafirði var svo stofnað 1904 og urðu afdrif sparisjóðsins þar þau sömu og á Akureyri.¹⁰⁰

Árið 1917 opnaði Landsbankinn útibú á Eskifirði og Íslandsbanki útibú á Akureyri, Seyðisfirði, Ísafirði og Vestmannaeyjum. Í árslok 1926 fóru um 27% af fjárráðstöfun Landsbankans og 30% af fjárráðstöfun Íslandsbanka um hendur útibúanna. Bankarnir sinntu umfram allt lánsfjárbörf verslunar og sjávarútvegs, en síður lánun til landbúnaðar og byggingarframkvæmda. Starfsemi bankanna var því mjög bundin við Reykjavík, miðstöð verslunar og útgerðar á þessum tíma. Þar sem ágóði var lítill af búrekstri fór landbúnaðurinn halloka í samkeppni um lánsfé og vinnuafli. Þannig varð til grundvöllur fyrir sérstaka lánasjóði bænda.¹⁰¹ Ekki þandist starfsemi viðskiptabankanna mikið út utan Reykjavíkur fram til ársins 1961 ef tekið er mið af útibúum þeirra, en þau voru þá á 11 stöðum (mynd 20).

Á árunum 1927–30 urðu mikil umskipti í íslensku fjármálalífi, en með bankalöggjöf árið 1927 var Landsbankanum falinn einkaréttur til seðlaútgáfu á Íslandi jafnframt því sem bankinn hafði heimild til að stunda almenn bankaviðskipti. Á þessum tíma átti Íslandsbanki í rekstrarerfiðleikum og varð endirinn sá að bankinn hætti starfsemi árið 1930. Gengishækkun árið 1925 hafði leikið bankann grátt og kom illa niður á sjávarútvegi, og árið 1929 varð einn af stærstu viðskiptavinum bankans gjaldþrota; við því mátti bankinn ekki. Ýmsar stjórnvaldsákvæðanir á þessum tíma styrktu stöðu Landsbankans og gerðu samkeppnisstöðu Íslandsbanka erfiðari.

Með falli Íslandsbanka hófst þriðja tímabilið í myndun fjármálakerfis á Íslandi. Það ein- kenndist af auknum ítökum ríkisins í bankakerfinu. Eftir að Íslandsbanki var leystur upp voru stofnaðir tveir ríkisbankar, Búnaðarbanki Íslands og Útvegsbanki Íslands. Útvegs-

97. Ólafur Björnsson, *Saga Íslandsbanka hf. og Útvegsbanka Íslands 1904–1980*, Reykjavík 1981, bls. 12–14.

98. Ólafur Björnsson og Gunnar Viðar, *Landsbanki Íslands 75 ára*, Reykjavík 1961, bls. 18–19.

99. Guðmundur Jónsson, „Myndun fjármálakerfis á Íslandi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, ritstj. Eggert Þór Bernharðsson, Reykjavík 2004, bls. 35.

100. Ólafur Björnsson og Gunnar Viðar, *Landsbanki Íslands 75 ára*, Reykjavík 1961, bls. 14.

101. Guðmundur Jónsson, „Myndun fjármálakerfis á Íslandi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, ritstj. Eggert Þór Bernharðsson, Reykjavík 2004, bls. 34.

banki var að vísu hlutafélag þar sem ríkið átti rúmlega 60% hlutafjár.¹⁰² Útvegsbankanum var ætlað að lána fé til sjávarútvegs, verslunar og iðnaðar, en Búnaðarbankinn átti að þjónusta landbúnaðinn.¹⁰³ Útvegsbankanum var breytt í hreinan ríkisbanka með nýjum bankalögum árið 1957. Með sömu lögum var Landsbanka Íslands skipt í viðskiptabanka og seðlabanka, en fyrir þann tíma hafði seðlabankinn verið deild í Landsbankanum.¹⁰⁴

Meirihluti alþingismanna vildi stuðla að samkeppni á bankamarkaði. Því samþykkti þingið lög sem heimiluðu stofnun nýrra banka,¹⁰⁵ en ófarir Íslandsbanka virðast hafa orðið til þess að eingöngu ríkisbankar voru stofnaðir í kjölfarið.¹⁰⁶ Búnaðarbanki Íslands var stofnaður árið 1930.¹⁰⁷ Þá fengu áhrifamikil hagsmunasamtök að stofna Iðnaðarbankann 1953 og Verzlunarbankann, Samvinnubankann og Alþýðubankann á viðreisnarárunum.¹⁰⁸ Voru viðskiptabankarnir þá orðnir sjö, en fjölgaði ekki eftir það (tafla 2). Fjórir síðast-nefndu bankarnir voru raunar stofnaðir á grunni sparisjóða. Verzlunarbankinn varð til úr Verslunarsparisjóðnum, Alþýðubankinn úr Sparisjóði alþýðu og Samvinnubankinn úr Samvinnusparisjóðnum. Iðnaðarbankinn átti rætur sínar að rekja til Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis.¹⁰⁹

Höskuldur Ólafsson, fyrrverandi bankastjóri Verzlunarbanka Íslands, hefur greint frá ýmsu er varðar stofnun Verslunarsparisjóðsins og síðar Verzlunarbankans. Höskuldur var ráðinn fyrsti sparisjóðsstjóri Verslunarsparisjóðsins þegar hann var stofnaður árið 1956. Þá voru starfandi þrír ríkisbankar, þ.e. Búnaðarbankinn, Landsbankinn og Útvegsbankinn. Auk þeirra var Iðnaðarbankinn á markaðnum. Skortur var á lánsfé eftir seinni heimsstyrjöldina. Stjórnvöld sáu til þess að sjávarútvegur og að nokkru leyti landbúnaður gekk fyrir um aðgang að lánsfé. Lánsfé til verslunar og iðnaðar skertist við þetta jafnt og þétt, og því var brugðið á það ráð að setja á laggir bankastofnun sem sinnti þeim greinum sérstaklega. Við þetta jókst samkeppni, og bankar reyndu að veita versluninni betri þjónustu. Mjög erfitt var að stofna banka á þessum árum. Slíkt var háð ríkisleyfi, en ríkið rak sjálft þrjá stærstu bankana og hafði því verulegra hagsmuna að gæta. Auðveldara var að stofna sparisjóð. Hins vegar var svigrúm sparisjóða mun þrengra en viðskiptabanka. Um sparisjóði giltu sérstök lög sem kváðu á um að allt væri þar miklu smærra í sniðum en bankarnir höfðu heimild til. Verslunarsparisjóðurinn var stofnaður 4. febrúar 1956 af 310 einstaklingum sem lögðu fram 5.000 krónur í stofnfé hver um sig. Fljótlega kviknaði áhugi á að breyta sparisjóðnum í banka, og tók reksturinn mið af því þannig að ekki þyrfti að gera neinar grundvallarbreytingar að því undanskildu að starfssviðið víkkaði þegar bankinn varð til.¹¹⁰

Sparisjóður alþýðu var stofnaður í apríl 1967, einfaldlega vegna þess að aðgangur að lánsfé var takmarkaður og það var í raun skammtað. Helstu atvinnugreinarnar höfðu sína banka, landbúnaður, verslun, iðnaður og útvegur. Hins vegar bar enginn banki hag alþýðu manna sérstaklega fyrir brjósti eða hafði þá stefnu að greiða götu almennings í bankaviðskiptum. Innan verkalyðshreyfingarinnar kom reyndar fljótlega fram ríkur vilji til þess að breyta sparisjóðnum í banka. Ekki reyndist erfitt að fá samþykki Alþingis fyrir því að stofna Alþýðubankann þar sem aðrir bankar höfðu þegar verið stofnaðir og tíðarandinn hafði breyst. Viðhorf almennings var á þá leið að fleiri en ríkið gætu rekið banka. Hins vegar má segja að allir bankarnir hafi að nokkru leyti verið reknir undir handarjaðri ríkisins þar til ný bankalög tóku gildi um miðjan níunda áratuginn, Seðlabankinn ákvað vexti og gjaldskrár allra bankanna fram til þess tíma.¹¹¹

102. Ólafur Björnsson, *Saga Íslandsbanka hf. og Útvegsbanka Íslands 1904–1980*, Reykjavík 1981, bls. 100.

103. Guðmundur Jónsson, „Myndun fjármálakerfis á Íslandi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, ritstj. Eggert Þór Bernharðsson, Reykjavík 2004, bls. 46.

104. Ólafur Björnsson, *Saga Íslandsbanka hf. og Útvegsbanka Íslands 1904–1980*, Reykjavík 1981, bls. 131.

105. Jóhannes Nordal, „Mótun peningakerfis fyrir og eftir 1930“, *Frá kreppu til viðreisnar: Þættir um hagstjórn á Íslandi á árunum 1930 til 1960*, Reykjavík 2002, bls. 52.

106. Jóhannes Nordal, „Mótun peningakerfis fyrir og eftir 1930“, *Frá kreppu til viðreisnar: Þættir um hagstjórn á Íslandi á árunum 1930 til 1960*, Reykjavík 2002, bls. 55.

107. Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 94–95.

108. Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 314.

109. „Frá Iðnaðarmannafjelaginu“, *Tímarit iðnaðarmanna*, 2. tbl. 6. árg. (1932), bls. 29–31.

110. Höskuldur Ólafsson, „Samkeppnin jók þjónustuna við verslunina“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 253–255.

111. Björn Björnsson, „Stefnan að greiða götu almennings í bankaviðskiptum“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 269–271.

Tafla 2. Viðskiptabankar á árunum 1885–2010.

Bankar	Starfsemi hafin	Starfsemi hætt	Eðli starfsloka
Landsbanki Íslands	1885	2008	Gjaldþrot
Íslandsbanki I	1904	1929	Gjaldþrot
Útvegsbanki Íslands	1930	1990	Sameining
Búnaðarbanki Íslands	1930	2003	Sameining
Iðnaðarbankinn	1953	1990	Sameining
Verzlunarbancinn	1961	1990	Sameining
Samvinnubankinn	1963	1992	Sala
Alþýðubankinn	1971	1990	Sameining
Íslandsbanki II	1990	2006	Nafnabreyting
FBA	1998	2000	Sameining
KB-banki	2004	2008	Gjaldþrot
Glitnir	2006	2008	Gjaldþrot
Nýi KB-Banki	2008	2009	Nafnabreyting
Nýi Glitnir	2008	2009	Nafnabreyting
Landsbankinn (NBI hf.)	2008	Enn starfandi	
Arionbanki	2009	Enn starfandi	
Íslandsbanki III	2009	Enn starfandi	

Samvinnusparisjóðurinn var stofnaður árið 1954. Helsta hlutverk hans var að reka almenna bankastarfsemi og veita samvinnufélögum um land allt aðgang að fjármagni. Á næstu árum varð rekstur sparisjóðsins sífellt umfangsmeiri þannig að sparisjóðsformið þótti orðið henta starfseminni illa. Óskuðu ráðamenn sjóðsins þá eftir því að sett yrði löggjöf sem heimilaði að breyta Samvinnusparisjóðnum í hlutafélag. Það gekk eftir, og árið 1963 varð sparisjóðurinn að Samvinnubankanum.¹¹²

Valur Valsson, fyrrverandi bankastjóri Iðnaðarbanka Íslands og Íslandsbanka, lýsir samkeppni á bankamarkaði á sjöunda áratugnum á svofelldan hátt: „Samkeppnin fólst fyrst og fremst í að ná í innlán til þess að fjármagna útlánin. Menn gátu ekki beitt verðsamkeppni og fjölbreytni í reikningum því slíkt var ákveðið af Seðlabankanum. Það skilaði bestum árangri að reyna opna útibú sem víðast. Þess vegna voru útibú eftirsóttur kostur. Leyfi fyrir þeim voru hins vegar líka skömmtuð. Í nýjum bankalögum 1986 var að finna ákvæði um að bankar gætu opnað útibú hvar sem þeir vildu og þyrftu ekki leyfi til þess. Mér var sagt að daginn sem lögin tóku gildi hafi um 100 umsóknir um útibú legið óafgreiddar hjá Seðlabankanum. Útibú voru skömmtuð gæði. Við þurftum að fá leyfi hjá ráðherra til að opna og ráðherra þurfti að fá umsögn Seðlabankans sem var íhaldssamur í sínum umsögnum þannig að það fylgdi því mikill pólitískur þrýstingur að opna útibú.“¹¹³

Valur taldi tregðu Seðlabankans stafa af þeirri klemmu sem hann var í er hann átti að stjórna öllum þáttum bankastarfseminnar; ef útibúum fjölgaði of ört gæti það vakið þörf viðskiptabankanna fyrir vaxtahækkun vegna aukins kostnaðar.¹¹⁴

Höskuldur Ólafsson greinir frá því að Verzlunarbancinn hafi opnað útibú vorið 1963 í Keflavík; þar voru fyrir öflugir kaupmenn sem bankinn hugðist ná til. Hann hafði náð nokkrum viðskiptum til sín í samkeppni við sparisjóðinn á staðnum, en þá bættust við útibú frá Útvegsbanka og Samvinnubanka. Næsta útibú Verzlunarbancans var ekki opnað fyrr en 1975 þrátt fyrir ítrekaðar umsóknir um heimild til þess. Reglur sem settar voru 1964 gerðu bönkum skylt að sækja um starfsleyfi fyrir útibú hjá ráðherra. Viðskiptaráðherra fór með málefni allra banka nema Búnaðarbanka og Iðnaðarbanka sem heyrðu undir ráðherra þeirra atvinnuvega. Það virðist hafa gert Búnaðarbanka og Iðnaðarbanka auðveldara fyrir að fá samþykki fyrir stofnun útibúa. Höskuldur segir að ríkisbönkunum hafi gengið betur en einkabönkum að fá samþykki fyrir því að stofna útibú. Hins vegar var dýrt að setja upp útibú úti á landi, og var það ástæða þess að þau urðu fá er fjær dró höfuðborginni. En bankinn náði í töluverð viðskipti á landsbyggðinni í gegnum Verslunarlánasjóð.¹¹⁵

112. „Samvinnubanki stofnaður“, *Frjáls þjóð*, 34. tbl. 12. árg. (1963), bls. 9.

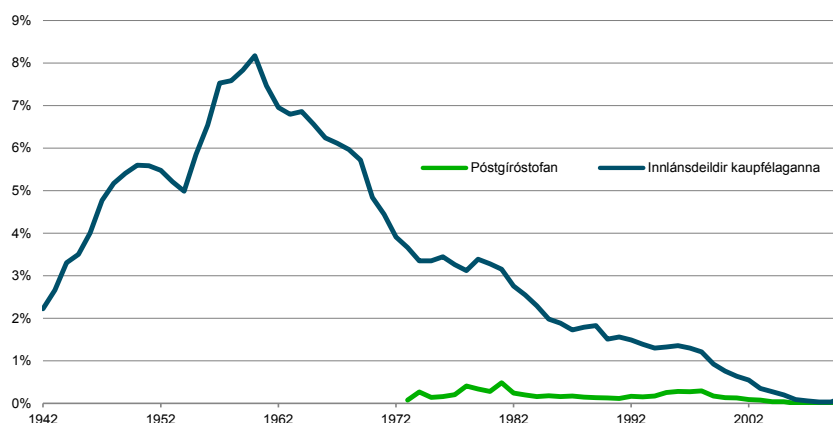
113. Valur Valsson, „Úr skömmun í samkeppni“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 222.

114. Valur Valsson, „Úr skömmun í samkeppni“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 222–223.

115. Höskuldur Ólafsson, „Samkeppnin jók þjónustuna við verslunina“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 266–267.

Tveir aðrir aðilar kepptu við viðskiptabankana og sparisjóðina um útlán, en þó aðallega innlán. Þetta voru innlánsdeildir kaupfélaganna og Póstgíróstofan.

Mynd 15. Hluttur innlánsdeilda kaupféлага og Póstgíróstofunnar í heildarinnlánum 1942–2010. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands, Seðlabanka Íslands og Fjármálaeftirlitsins.

Póstgíróstofan hóf starfsemi 1971,¹¹⁶ en varð aldrei stór á fjármálamarkaðnum. Innlánsdeildirnar náðu þó töluverðri markaðshlutdeild, mest rúmlega 8% í lok sjötta áratugarins, en síðan minnkaði hún jafnt og þétt (mynd 15). Samkvæmt gögnum Hagstofu Íslands, Seðlabanka Íslands og Fjármálaeftirlitsins var útlánahlutdeild innlánsdeildanna mjög svipuð innlánsdeildinni að fyrstu 12 árum starfseminnar frátöldum. Gera má ráð fyrir því að innlánsdeildir kaupfélaganna hafi helst verið í samkeppni við sparisjóðina þar sem þær voru staðsettar á landsbyggðinni í nágrenni kaupfélaganna.

Starfsemi innlánsdeilda kaupfélaganna virðist hafa vaxið hægt. Hún hófst með því að félagsmenn kaupfélaganna, er nutu ekki fjármálaþjónustu annars staðar, geymdu innstæður sínar í eigin kaupfélagi og tóku síðan út vörur í reikning. Kaupfélögin reyndu að sporna við þessu, en fóru síðan að líta á þetta sömu augum og bankastofnanir líta á innlán sín og útlán. Smám saman varð þessi þáttur í rekstri kaupfélaganna mjög umfangsmikill.¹¹⁷

Árið 1989 keypti Landsbankinn rúmlega helming hlut í Samvinnubankanum, og ári síðar eignaðist hann bankann að fullu. Árið 1990 var Íslandsbanki stofnaður þegar ríkið seldi Útvegsbankann þremur bönkum, Alþýðubankanum, Iðnaðarbankanum og Verzlunarbbankanum, með því skilyrði að þeir sameinuðust í einn banka. Eftir þessar breytingar hafði viðskiptabönkum fækkað úr sjö í þrjá.¹¹⁸

Árið 1998 var Fjárfestingarbanki atvinnulífsins (FBA) stofnaður upp úr fjórum fjárfestingarlánasjóðum, Fiskveiðisjóði Íslands, Iðnlánasjóði, Iðnþróunarsjóði og Útflutningslánasjóði. Bankinn hóf formlega starfsemi ári síðar.¹¹⁹ Hann þjónustaði ekki heimilin og var því frábrugðinn öðrum bönkum.

Ríkið seldi megnið af sínum hlut í Landsbanka Íslands og Búnaðarbanka veturinn 2002–2003. Sú breyting hófst raunar árið 1998 þegar almenningi var fyrst gefinn kostur á að kaupa hlut í ríkisbönkum.¹²⁰

KB-banki var stofnaður árið 2003 við samruna Búnaðarbanka og Kaupþings banka sem stofnaður var árið 1982.¹²¹ Kaupþing banki stundaði ekki hefðbundna bankastarfsemi, þ.e. að bjóða upp á innlán og útlán til almennings, fyrr en eftir þennan samruna.

116. „Ísland í dag“, *Æskan*, 10. tbl. 42. árg. (1974), bls. 76.

117. Helgi Skúli Kjartansson, Jónas Guðmundsson og Jón Sigurðsson, *Samvinnuhreyfingin í sögu Íslands*, Reykjavík 2003, bls. 46–47.

118. Sigurður Jóhannesson, „Frelsi á fjármagnsmarkaði“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 196–197.

119. „Bankamál“, *Vísindagætt*, 20. tbl. 17. árg. (1999), bls. 2.

120. Sigurður Jóhannesson, „Frelsi á fjármagnsmarkaði“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 198.

121. Þóroddur Bjarnason, „Stór og áhrifamikill í viðskiptalífnu“, *Morgunblaðið* 5. febrúar 2004.

Eftir þetta var lítið um stofnun nýrra banka fram að bankahruni. Nafni Sparisjóðabankans sem stofnaður var 1987¹²² var breytt í Icebank árið 2006,¹²³ og Íslandsbanki fékk nafnið Glitnir sama ár.¹²⁴ Þessir bankar urðu síðan gjaldþrota í bankahruninu árið 2008, og nýir bankar voru stofnaðir á rústum stóru viðskiptabankanna, NBI (Nýi Landsbankinn), Nýi KB-banki og Nýi Glitnir.¹²⁵ Nafni Nýja KB-banka var síðan breytt í Arionbanka 2009¹²⁶ og Nýja Glitnis í Íslandsbanka sama ár.¹²⁷

Á áttunda áratugnum hélt útibúum viðskiptabankanna áfram að fjölga, og þau dreifðust út um allt land og til óvenju fámennra samfélaga eins og vikið verður nánar að síðar (tafla 12 og tafla 13). Í lok þess áratugar fór þeim aftur fækkandi, raunar hægði eitthvað á því um hríð, en síðan fækkaði þeim frá 1998 (mynd 21), og nú stendur yfir hagræðing í banka-kerfinu sem miðar að því að loka útibúum um allt land.¹²⁸ Tækniframfarir í bankaþjónustu á síðustu árum auðvelda bönkunum að ráðast í hagræðingu af þessu tagi.

3.3. Aðrar fjármálastofnanir og opinber afskipti af fjármálamarkaði

Til að átta sig á samspili sparisjóða og atvinnuvega er gagnlegt að draga upp mynd af ástandi á fjármálamarkaði á hverjum tíma. Hér þarf að halda því til haga hvers konar styrki einstakar atvinnugreinar gátu fengið frá utanaðkomandi aðilum, hvaða sjóðir voru til á hverjum tíma, og hvað hafði áhrif á sparnaðarvilja heimilanna, skyldusparnaður til dæmis. Hér verður þó eingöngu getið umsvifamestu sjóðanna.

Lífeyrissjóðir eru langtímasparnaður heimilanna, og þeim er ætlað að tryggja afkomu almennings eftir að starfsævi lýkur. Lífeyrissjóður embættismanna var stofnaður 1921 og var fyrsti lífeyrissjóður á Íslandi. Árið 1936 var með lögum stofnaður Lífeyrissjóður Íslands fyrir alla landsmenn. Sjóðurinn skyldi standa straum af öllum elli- og örorkulífeyri landsmanna og taka til starfa 12 árum eftir lögfestingu. Þetta gekk aldrei eftir því að fljótlega fóru stéttarfélög og fyrirtæki að stofna lífeyrissjóði. Þar má nefna Lífeyrissjóð Landsbankans 1929, Lífeyrissjóð SÍS 1939, Lífeyrissjóð verzlunarmanna 1956 og Lífeyrissjóð Trésmiðafélagsins 1958. Þar að auki var samið um stofnun lífeyrissjóðs fyrir verkafólk í kjarasamningum ASÍ 1969 og 1970. Árið 1974 voru sett lög sem skylduðu landsmenn til að leggja fé í einhvern lífeyrissjóð. Af þessum ástæðum fjölgaði sjóðunum, og eignir þeirra jukust verulega frá upphafi sjötta áratugarins, og hafa þeir síðan verið uppspretta nýs sparnaðar á Íslandi.¹²⁹ Færa má rök fyrir því að lífeyrissjóðir dragi úr öðrum sparnaði heimila ef um skylduáðild er að ræða,¹³⁰ en þeir tryggja líka framboð á fjármagni, og það hafa þeir vissulega gert hérlandis. Þegar horft er til talna um hlutdeild lífeyrissjóða í innlendum skuldum lánakerfisins (tölur Seðlabanka Íslands) hefur hún farið úr tæpum 10% árið 1970 í um 50% árið 2007 (mynd 16). Uppruna fjármagns hérlandis mátti því í vaxandi mæli rekja þangað eftir því sem leið á 20. öldina og mikilvægi lífeyrissjóðanna er því ótvírætt. Ekki er að sjá á þessum tölum að vöxtur lífeyrissjóðanna hafi dregið úr öðrum sparnaði.

Nokkrir lánasjóðir hafa verið reknir á vegum landbúnaðarins. Ræktunarsjóður Íslands var stofnaður árið 1900 og veitti lán til jarðabóta og framkvæmda er tengdust jarðrækt. Sjóðurinn var lítill fyrstu árin, en með lögum um Ræktunarsjóð frá 1925 var starfsemi hans eflað og fjármagn til hans aukið. Lánastarfsemin varð fjölbættari þar sem sjóðurinn fór að veita lán til íbúðarhúsa í sveitum auk þess sem lánað var til girðinga, rafmagnsstöðva, útihúsa, vega og vatnsveitna til viðbótar við ýmiss konar jarðrækt. Bygginga- og landnáms-

122. „Bankamál“, *Vísinding*, 20. tbl. 17. árg. (1999), bls. 2.

123. „Icebank stefnir á markað“, *Frjáls verslun*, 10. tbl. 68. árg. (2006).

124. „Nýtt nafn – ný tækifæri“ (auglýsing), *Morgunblaðið* 14. mars 2006.

125. „Fyrirtæki landsins“, *Fréttablaðið* 3. febrúar 2010.

126. „Nýr banki lítur dagsins ljós“ (auglýsing), *Fréttablaðið* 21. nóvember 2009.

127. „Glitnir verður Íslandsbanki“, *Fréttablaðið* 18. desember 2008.

128. Ingvar P. Guðbjörnsson, „Íslenskum bankaútibúum hefur fækkað úr 174 í 107 á sjö árum“, *Morgunblaðið* 31. maí 2012.

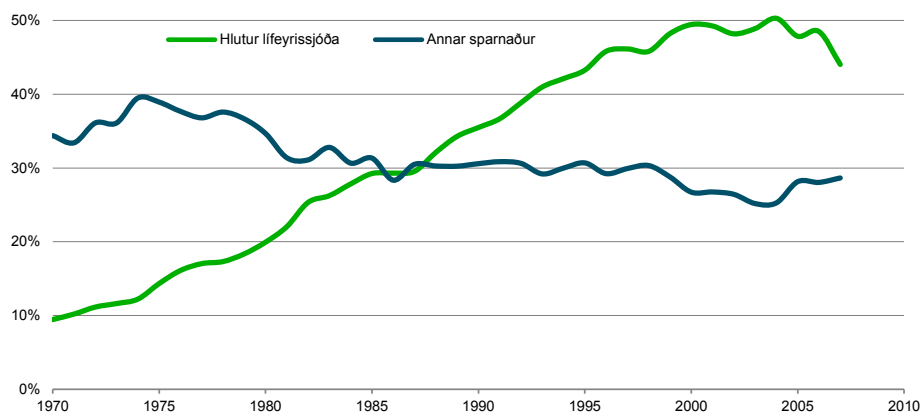
129. Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 401–402.

130. Renatta Bottazzi, Tullio Jappelli og Mario Padula, „Retirement expectations, pension reforms, and their impact on private wealth accumulation“, *Journal of Public Economics*, 12. tbl. 90. árg. (2006), bls. 2187–2212.

sjóður hóf starfsemi árið 1928 og veitti lán til þess að endurreisa íbúðarhús í sveitum og til nýbyggingar á landi í einkaeign eða í eigu sveitar- og bæjarfélaga. Báðir þessir sjóðir voru lagðir undir Búnaðarbankann árið 1930 og störfuðu þar áfram sem deildir innan bankans.¹³¹ Nýbýlasjóður var settur á laggirnar árið 1936, og lánaði hann fé til húsbygginga og endurbyggingar á húsnaði á eyðijörðum og jafnvel setnum jörðum.¹³² Árið 1962 hóf Stofnlánadeild landbúnaðarins starfsemi og veitti lán til jarðakaupa, ræktunar, vatnsveitna og annarra mannvirkja er tengdust landbúnaði, þ.m.t. ylræktar, loðdýraræktar og fiskeldis. Þá var lánað til ýmissa verksmiðja, vinnslustöðva og verkstæða sem tengdust landbúnaði.¹³³ Lánasjóður landbúnaðarins tók við starfsemi sjóðsins árið 1997 þar til sjóðurinn var lagður niður árið 2005, m.a. vegna aukinnar samkeppni frá bankastofnunum sem voru farnar að veita lán til landbúnaðar í auknum mæli.¹³⁴ Framleiðnisjóður landbúnaðarins var stofnaður 1966 og hefur síðan lánað og veitt styrki til einstakra bænda, vinnslustöðva, ræktunarsambanda og vísindastofnana í því skyni að stuðla að framleiðniaukningu og hagræðingu í landbúnaði. Á síðari árum hefur dregið úr lánveitingum úr sjóðnum, og meiri áhersla hefur verið lögð á styrki til atvinnunýsköpunar og atvinnuppbyggingar í dreifbýli.¹³⁵

Mynd 16. Hluttur lífeyrissjóða og annars sparnaðar í innlendum skuldum lánakerfisins 1970–2007.

Byggt á gögnum Hagstofu Íslands og Seðlabanka Íslands.

Fleiri sérhæfðir sjóðir í öðrum greinum en landbúnaði voru settir á laggirnar hver af öðrum. Byggingarsjóði ríkisins var ætlað að lána einstaklingum, sem höfðu ekki atvinnu af landbúnaði, til íbúðarkaupar. Húsnæðismálastofnun ríkisins var stofnuð árið 1957 og hafði það hlutverk að fjármagna húsnæðisframkvæmdir og stuðla að útrýmingu heilsuspillandi húsnæðis, en töluvert var af slíku húsnæði eftir stríðsárin. Árið 1999 voru samþykkt lög sem fólu í sér að Byggingarsjóður verkamanna, Byggingarsjóður ríkisins og Húsnæðismálastofnun ríkisins voru sameinuð og til varð Íbúðalánasjóður sem lánar einstaklingum, félögum, sveitarfélögum og félagasamtökum fé til íbúðarkaupar, nýbygginga og endurbóta á íbúðarhúsnæði.¹³⁶

Útgerðarfélag höfðu tækifæri til að afla rekstrarfjár úr ýmsum sjóðum á vegum ríkisins. Fiskveiðasjóður Íslands hóf starfsemi árið 1905 og skyldi efla fiskveiðar og sjávarútveg. Lánaði sjóðurinn fé til kaupar á skipum og veiðarfærum auk þess sem sjóðurinn studdi ýmis verkefni er stuðluðu að bættum fiskveiðum. Til að mynda styrkti sjóðurinn menn til að kynna sér fiskverkun og veiðiaðferðir erlendis auk þess sem sjóðurinn veitti viðurkenningu fyrir atorku og nýjungar í veiðum og vinnslu.¹³⁷

131. „Búnaðarbankinn tekinn til starfa“, *Tíminn* 11. janúar 1930.

132. Björn Haraldsson, „Skuldamál landbúnaðarins“, *Tíminn* 11. maí 1937.

133. Lög um Stofnlánadeild landbúnaðarins, landnám, ræktun og byggingar í sveitum nr. 45/1971.

134. Ársskýrsla Lánasjóðs landbúnaðarins 2004, bls. 2.

135. Vefsíða Framleiðnisjóðs landbúnaðarins, fl.is.

136. Lög um húsnæðismál nr. 44/1998.

137. Sveinn Agnarsson, „Fjármagnið og útgerðin“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 104–106.

Eitt af meginviðfangsefnum Nýsköpunarstjórnarinnar sem settist að völdum 1944 var að endurnýja framleiðslutæki þjóðarinnar og fjölga þeim. Einn liður í þeim aðgerðum var að útvega lánsfé til ýmissa framkvæmda á hagstæðum kjörum. Árið 1946 var stofnlánadeild sjávarútvegsins sett á laggirnar í Landsbankanum; henni var ætlað að veita stofnlán til framkvæmda í sjávarútvegi og stoðgreinum hans. Samkvæmt lögum um stofnlánadeild nr. 45/1945 máttu vextir af lánum ekki vera hærri en 2,5%. Það var að mati stjórnenda Landsbankans of lágt miðað við þá vexti sem þá tíðkuðust.¹³⁸ Á þessum tíma nær þrefaldaðist togarafloði landsmanna (mynd 1) þegar nýsköpunartogararnir svokölluðu voru keyptir til landsins. Stofnlánadeildin starfaði til ársins 1966, en þá tók Fiskveiðasjóður Íslands við eignum, skuldum og ábyrgðum stofnlánadeildarinnar.¹³⁹

Aflatryggingarsjóður sjávarútvegsins var stofnaður árið 1962, en honum var ætlað að bæta aflahlut skipa og áhafna þegar veiðar brugðust. Sjóðurinn starfaði í þremur deildum. Ein greiddi útvegsmonnum bætur vegna aflabrests, önnur greiddi bætur á verð sumra fisktegunda til þess að efla veiðar á þeim og hin þriðja greiddi sjómönnum fæðispeninga eftir settum reglum.¹⁴⁰ Aflatryggingarsjóður rann inn í Fiskveiðasjóð Íslands árið 1986 ásamt Tryggingarsjóði fiskveiðimanna sem hafði starfað síðan 1961.¹⁴¹ Árið 1969 var Verðjöfnunarsjóður fiskiðnaðarins stofnaður með það að markmiði að draga úr áhrifum verðsveiflna á útfluttum sjávarafurðum, en verðbólga fór vaxandi um þetta leyti eins og fjallað var um í kaflanum um peningamál (mynd 11). Má segja að um nokkurs konar öryggissjóð hafi verið að ræða til að jafna sveiflur milli góðu og mögru áranna í greininni.¹⁴² Starfaði sjóðurinn til ársins 1990, en þá tók Verðjöfnunarsjóður sjávarútvegsins við hlutverki hans, eignum og skuldum.¹⁴³

Aldurslagasjóður var stofnaður árið 1978 í þeim tilgangi að ýta undir að gömul og óhentug skip yrðu tekin úr umferð og eyðilögð. Úreldingarsjóður sem stofnaður var tveimur árum síðar hafði svipað hlutverk¹⁴⁴ en báðir voru sjóðirnir settir undir Hagræðingarsjóð sjávarútvegsins árið 1990. Hagræðingarsjóður hafði viðtækara hlutverk en forverar hans, en honum var ætlað að stuðla að aukinni hagkvæmni í útgerð með því að laga stærð og afkastagetu fiskiskipastólsins að afrakstursgetu nytjastofna sjávar og jafnframt að aðstoða byggðarlög sem áttu undir högg að sækja vegna breyttra útgerðarháttá.¹⁴⁵ Árið 1994 voru samþykkt lög á Alþingi þar sem kveðið var á um stofnun Þróunarsjóðs sjávarútvegsins sem tók við starfsemi Hagræðingarsjóðs auk eigna og skulda atvinnutryggingadeildar og hlutafjárdeildar Bygðastofnunar. Vandí sjávarútvegs á þessum tíma var sá að afkastageta greinarinnar hafði aukist meira en svaraði til aukins afla. Sjóðnum var ætlað að auka arðsemi í útvegi með því að kaupa fiskvinnslustöðvar og framleiðslutæki og greiða styrki til úreldingar fiskiskipa svo að dregið yrði úr afkastagetu í greininni.¹⁴⁶

Iðnaðarmenn og smærri iðnfyrirtæki fengu aðgang að lánasjóði þegar Iðnlánasjóði var komið á fót árið 1935. Sjóðurinn veitti lán til kaupa á vélum, stærri áhöldum og einnig til rekstrar ef nægar tryggingar voru til staðar. Iðnlánasjóði var ætlað að efla iðnað og framfaraviðleitni hjá smærri iðnrekendum, en á þessum tíma hallaði á þá á lánamarkaði vegna ónógra trygginga. Sambærilegir sjóðir höfðu verið stofnaðir í Svíþjóð, Danmörku og Noregi í sama tilgangi.¹⁴⁷ Framkvæmdabanki Íslands var stofnaður 1953 og lánaði til margvíslegra fjárfestinga, svo sem áburðarverksmiðju og sementsverskmiðju. Meðan bankinn starfaði lánaði hann meira fé til framkvæmda í iðnaði en Iðnlánasjóður. Framkvæmdabankinn var lagður niður árið 1967, en þá tók Framkvæmdasjóður Íslands við starfsemi bankans. Sá sjóður veitti ekki lán beint til iðnfyrirtækja, heldur ráðstafaði hann fjármagni fyrir milligöngu Iðnlánasjóðs. Við inngöngu Íslands í EFTA var Iðnþróunarsjóður settur á stofn samkvæmt sérstökum samningi milli ríkisstjórna Norðurlanda. Tilgangur sjóðsins var að

138. Ólafur Björnsson og Gunnar Viðar, *Landsbanki Íslands 75 ára*, Reykjavík 1961, bls. 81–83.

139. Sveinn Agnarsson, „Fjármagnið og útgerðin“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 116.

140. „Hvernig 58% fiskverðshækkun hækkar ekki verð á fiski“, *Tíminn* 11. apríl 1986.

141. Frumvarp til laga um skiptaverðmæti og greiðslumiðlun innan sjávarútvegsins, 1985.

142. Lög um Verðjöfnunarsjóð fiskiðnaðarins, 15. september 1969.

143. Lög um Verðjöfnunarsjóð sjávarútvegsins nr. 39/1990.

144. Ingólfur Arnarson, „Endurnýjun fiskiskipastólsins“, *Ægir*, 1. tbl. 75. árg (1982), bls. 18–19.

145. Lög um Hagræðingarsjóð sjávarútvegsins nr. 40/1990.

146. Lög um Þróunarsjóð sjávarútvegsins nr. 92/1994.

147. „Nýr sjóður til stuðnings iðnaðarmönnum“, *Alþýðublaðið* 27. október 1934.

stuðla að tækni- og iðnþróun landsins og laga iðnaðinn að breyttum markaðsaðstæðum vegna inngöngu landsins í EFTA. Veitti sjóðurinn lán til ýmissa fjárfestingarframkvæmda auk þess sem hann veitti ábyrgðir á lánum gagnvart þriðja aðila. Þá veitti sjóðurinn lán og styrki í sérhæfðari verkefni, t.d. rannsóknir, markaðsathuganir og tæknaðstoð.¹⁴⁸

Árið 1970 hóf Útflutningslánaþjóður starfsemi, en hlutverk hans var að veita lán til útflutnings stórra tækja og véla sem framleiddar voru á hér á landi auk þess að veita innlendum aðilum lán til þess að kaupa tæki og vélar sem framleiddar voru innanlands. Til að mynda veitti sjóðurinn lán til kaupa á fiskvinnsluvélum, stálgrindarhúsum, yfirbyggingum bíla, trésmíðavélum, skipasmíði og færriböndum auk fleiri véla og tækja í ólíkum atvinnugreinum.¹⁴⁹ Árið 1998 var Fjárfestingarbanki atvinnulífsins hf. stofnaður og tók við nokkrum fjárfestingarlánaþjóðum ríkisins eins og áður sagði, en þó hvarf hluti eignanna til Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins. Fjárfestingarbankinn var þáttur í einkavæðingarferli bankakerfisins og skrefi því að draga úr áhrifum ríkisvaldsins á fjármálamarkaði. Bankinn átti að sinna lánveitingum til viðskiptalífsins og veita viðskiptaböndkunum samkeppni. Starfsemi bankans fólst meðal annars í að sinna ráðgjöf um samruna og flutning fyrir tækja, finna nýjar leiðir í fjármögnun fyrirtækja og veita aðstoð við stækkun þeirra. Árið 2000 sameinaðist Fjárfestingarbankinn Íslandsbanka.¹⁵⁰

Með lögum nr. 64/1985 var Bygðastofnun sett á laggir, en hlutverk hennar var að stuðla að þjóðhagslegri hagkvæmni í byggðapróun, og starfar hún enn. Segja má að stofnunin eigi rætur að rekja til Atvinnubótasjóðs sem hefur frá 1966 heitið Atvinnuþrófnarsjóður, en honum var ætlað að stuðla að jafnvægi í byggð landsins. Bygðastofnun hefur komið að undirbúningi, skipulagningu, fjármögnun og lánveitingum vegna ýmissa verkefna sem er ætlað að efla búsetu, atvinnu og nýsköpun á landsbyggðinni. Hlutverk stofnunarinnar hefur einnig falist í því að fylgjast með framvindu byggðar í landinu með áætlanagerð um atvinnu- og byggðamál.¹⁵¹

Af þessu má ráða að sparisjóðir og viðskiptabankar hafa ekki setið einir að fjármálamarkaðnum á Íslandi. Fyrir utan innlánsdeildir kaupfélaga og Póstgíróstofuna hefur fjöldi sjóða og lífeyrissjóða starfað hér, og allir hafa tekið sinn hluta af kökunni. Auk þessa skal bent á eignaleigur, verðbréfasjóði og ýmsar stofnanir sem sinna viðskiptum með hlutabréf og verðbréf. Verðbréfasjóðir tóku fyrst til starfa á Íslandi árið 1985. Starfsemi eignaleiga jókst verulega árið 1986 eftir að þeim var heimilað að ráðast í erlendar lántökur. Hlutabréfamarkaður fór að eflast árið 1984 þegar einstaklingum var veittur skattaafsláttur vegna hlutabréfakaupa.¹⁵² Verulega dró úr starfsemi kaupfélaganna og Sambands íslenskra samvinnufélaga árið 1991 þegar starfsemi Sambandsins var skipt upp í smærri hlutafélög eftir tilraunir til að endurheimta sinn fyrri styrk.¹⁵³

Ýmsar aðgerðir stjórnvalda aðrar en rekstur fjárfestingarsjóða höfðu einnig veruleg áhrif á fjármálastarf. Á árunum 1950–1970 var eftirspurn eftir lánsfé jafnan töluvert meiri en framboð. Opinberir aðilar ákváðu vexti eins og áður var getið, og í stað þess að gefa þá frjálsa og láta markaðinn leita jafnvægis var lánsfé skammtað og litið á útlán sem fyrirgreiðslu. Var íhlutun hins opinbera tíð og sjaldan árangursrík eins og rakið var í kaflanum um peningamál. Ísland gerðist aðili að EES 1. janúar 1994 (lög nr. 2/1993), og við það var komið á fullu frelsi í fjármagnsviðskiptum og -flutningum innan svæðisins.

148. Þorvaldur Alfonsón, „Fjármunamyndun og fjármögnun í iðnaði“, *Samvinna*, 6. tbl. 64. árg. (1970), bls. 32–34.

149. *Tímarit iðnaðarmanna*, sérrit: Skýrsla Landssambands iðnaðarmanna 1977–1979, 52. árg. (1979), bls. 44.

150. Bjarni Ármannsson, „Umskipti hafa orðið í íslensku fjármálalífi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 282–283.

151. Vefsíða Bygðastofnunar, byggdastofnun.is.

152. Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands*, Reykjavík 1993, bls. 403.

153. Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 481.

Tafla 3. Aðrar fjármálastofnanir en bankar og sparisjóðir 1885–2010.

Fjármálastofnun	Starfsemi hófst	Starfsemi hætt
Ræktunarsjóður	1900	1930
Fiskveiðisjóður Íslands	1905	1998
Byggingar- og landnámsjóður	1928	1930
Byggingarsjóður verkamanna	1929	1999
lðnlánasjóður	1935	1998
Nýbýlasjóður	1936	1957
Stofnlánadeild sjávarútvegsins	1946	1966
Fiskimálasjóður	1947	1989
Framkvæmdabankinn	1953	1967
Byggingarsjóður ríkisins	1957	1999
Húsnæðismálastofnun ríkisins	1957	1999
Tryggingarsjóður fiskiskipa	1961	1986
Stofnlánadeild landbúnaðarins	1962	1997
Aflatryggingarsjóður	1962	1986
Framleiðnisjóður landbúnaðarins	1966	Enn starfandi
Framkvæmdasjóður	1967	1992
Verðjöfnunarsjóður fiskiðnaðarins	1969	1990
lðnþróunarsjóður	1969	1998
Útflutningslánasjóður	1970	1998
Aldurslagasjóður	1978	1990
Úreldingarsjóður	1980	1990
Byggðastofnun	1985	Enn starfandi
Hagræðingarsjóður sjávarútvegsins	1990	1994
Verðjöfnunarsjóður sjávarútvegsins	1990	Enn starfandi
Þróunarsjóður sjávarútvegsins	1994	Enn starfandi
Lánasjóður landbúnaðarins	1997	2005
Fjárfestingarbanki atvinnulífsins	1998	2000
Íbúðalánasjóður	1999	Enn starfandi

Þetta yfirlit yfir fjármálastofnanir og opinber afskipti af fjármálamarkaði er auðvitað ekki tæmandi, en þó er getið allra helstu þátta með það fyrir augum að gefa mynd af því rekstrarumhverfi sem sparisjóðir hafa starfað í. Þessi markaður virðist hafa sætt miklum opinberum afskiptum. Sú athugun á stjórn peningamála hérlandis sem finna má í 3. kafla skýrslunnar, um sparisjóði, hlutverk og stöðu þeirra á fjármálamarkaði, rennir einnig stoðum undir þá tilgátu, en varpar jafnframt ljósi á þá staðreynd að opinber afskipti voru ekki bundin við Ísland.

3.4. Sparisjóðir

3.4.1 Upphaf sparisjóða

Fyrsti sparisjóðurinn, Allgemeine Versorgungsanstalt, var stofnaður árið 1778 í Þýskalandi. Fram að þeim tíma hafði venjan verið sú að einungis fólk í sæmilegum eignum stæði í bankaviðskiptum. Sú skoðun hafði verið á sveimi nokkra hríð að mikilvægt væri að lágláunafólki stæði ódýrt lánsfé til boða og að það gæti lagt fyrir lágar fjárhæðir og fengið greidda af þeim vexti. Talsmenn þeirrar hugmyndar komu víða að, til dæmis frá embættismönnum, kirkjunni og sveitarstjórnunum. Bent var á að með auknum sparnaði yrði fólk færara um að standa á eigin fótum og því drægi úr þörfinni á framfærslustyrkjum. Þar að auki myndi aðgengi lágláunafólks að fjármagni draga úr fátækt, og jafnframt bent á þá siðferðislegu skyldu að hjálpa þeim sem minna mættu sín. Mikil áhersla var lögð á það að sameiginlegur sparnaður fólks yrði nýttur í þeirra þágu. Á þessum hugmyndum hvíldi fyrsti sparisjóðurinn líkt og aðrir sem stofnaðir voru í kjölfarið. Í Þýskalandi voru sparisjóðirnir upphaflega í eigu bæjar- og sveitarfélaga og höfðu það að meginmarkmiði að þjónusta lágláunafólk sem aðrar fjármálastofnanir sóttust ekki eftir að eiga viðskipti við. Skömmu eftir að fyrsti sparisjóðurinn hóf starfsemi voru stofnaðir sparisjóðir víðs vegar í Sviss. Eftir aldamótin 1800 hófu sparisjóðir starfsemi í Bretlandi, og voru þeir orðnir 78 talsins þar í landi árið 1816.¹⁵⁴ Fyrsti sparisjóðurinn í Danmörku, Holsteinborg

154. Karl Erich Born, *Bankar og peningar á 20. öld*, Reykjavík 1991, bls. 76–78.

Sparekasse, var stofnaður í Skælskør í Danmörku árið 1810 og var hann jafnframt fyrsti sparisjóðurinn á Norðurlöndum. Sparisjóðum í Danmörku fór síðan ört fjölgandi næstu ár þrátt fyrir erfiðleika í efnahagsmálum. Hlutverk þeirra var umfram allt að ávaxta sparifé láglaunafólks og bæta almenna velferð. Upp úr 1830 batnaði efnahagsástandið og samkeppni á bankamarkaði jókst samhliða auknum útlánum.¹⁵⁵ Um 1840 fóru dönsku sparisjóðirnir að reyna að ávaxta veltu sína sjálfir með útlánum, og lánuðu þeir þá aðallega til framkvæmda í landbúnaði með veðum í fasteignum, en hefðbundnir viðskiptabankar lánuðu hins vegar til áhættusamari verkefna.¹⁵⁶

3.4.2 Sparisjóðir á Íslandi

Á þeim tíma er sparisjóðir voru að skjóta rótum í Danmörku voru engar hefðbundnar lána-stofnanir á Íslandi, engin sjálfstæð peningaútgáfa, og fjármálakerfi landsins var vanþróað. Árið 1836 ákvað danska stjórnin í samráði við embættismenn á Íslandi að bannað yrði að nota seðla hér á landi, og skyldi einvörðungu notast við silfurmynt við greiðslu skatta og annarra gjalda. Helsta ástæða stjórnarinnar fyrir banninu var óregla í peningamálum hér á landi. Íslendingar þrýstu lítt á stjórnvöld að aflétta banninu, og var það ef til vill til marks um hve lítil hefð var fyrir peningaviðskiptum hérlandis.¹⁵⁷ Innviðir samfélagsins voru veikburða, fátækt landlæg, landið einangrað og mikill hluti þjóðarinnar bændur, en annars staðar í Vestur-Evrópu var komin fram fjölmenn borgarastétt.¹⁵⁸ Viðskipti voru yfirleitt vöruskipti með innskriftum í verslunum. Þar að auki skiptust menn á gjaldgengum varningi, aðallega ull, fiski, smjöri og búpeningi. Vinnulaun voru jafnvel greidd með varningi. Vinnufólk til sveita fékk greitt í ull, fatnaði, tólg og sambærilegum vörum, en fólk í verslun fékk til að mynda laun sín greidd inn á viðskiptareikning með úttektarheimild í varningi. Það voru einkum embættismenn og handverksmenn í bæjum sem fengu greidd laun í peningum. Um miðja 19. öld hófst umræða um peningaskort. Hún átti rætur að rekja til þess verðlagskerfis sem notað var í landinu fram undir lok aldarinnar. Alþingi sendi frá sér bænaskrá þar sem óskað var eftir stofnun banka sem byði upp á lánastarfsemi, víxilviðskipti og gjaldeyrisviðskipti. Beiðninni var hafnað, danska stjórnin sá ekki hag sinn í því að setja upp útibú danska Þjóðbankans á Íslandi, en benti Íslendingum á að stofna sparisjóði.¹⁵⁹ Sparisjóðir urðu því til hér í nánast peningalausum samfélagi. Safnað skyldi saman þeim litlu peningum sem til voru á heimilum til þess að ávaxta þá. Vextir kæmu frá þeirri þóknun sem framkvæmdaaðilar (oftast opinberir) gátu hæglega borgað af arðbærri fjárfestingu. Með þessu sköpuðust forsendur fyrir því að innviðir samfélagsins gætu byggst upp til framdráttar fátækri þjóð þar sem iðnvæðing hafði vart hafist.

3.4.2.1 Hlutverk og starf sparisjóða

Hlutverk sparisjóðanna markaðist mjög af því félagsformi sem þeir störfuðu eftir (sjálfs-eignarstofnanir) og afstöðu stofnenda (stofnfjáreigenda) til þeirra. Hlutverk stofnfjáreigenda var meðal annars að vera gæslumenn og ábyrgðarmenn sjóðanna og standa vörð um hag þeirrar byggðar sem sparisjóðurinn starfaði í. Stofnendur sparisjóðanna höfðu ekki miklar væntingar um að ávaxta stofnfé sitt, heldur litu þeir frekar á það sem framlag til eflingar atvinnulífs og almennrar samfélagsþróunar í heimabyggð.¹⁶⁰ Stofnfjáreigendur eru þeir kallaðir sem leggja til eigið fé í sjálfseignarstofnanir eins og sparisjóði og eru því hliðstæðir hluthöfum í hlutafélögum. Stofnfjáreigendur voru ýmist einstaklingar úr röðum heimamanna, sveitarfélög eða sýslusjóðir.¹⁶¹

Í samþykktum elstu sparisjóðanna er kveðið á um að helsti tilgangur þeirra sé að geyma og ávaxta peninga heimamanna og greiða fyrir viðskiptum þeirra.¹⁶² Sparisjóðirnir ávöxtuðu

155. „Torben Nielsens tale ved åbningen af Dansk Pengemuseums særudstilling“, ræða haldin 2. nóvember 2010, vefsíða Danmarks nationalbank, nationalbanken.dk.

156. Gunnar Karlsson, „Fyrsti sparisjóður á Íslandi?“, *Afmælisrit Björns Sigfússonar*, Reykjavík 1975, bls. 88.

157. Guðmundur Jónsson, „Myndun fjármálakerfis á Íslandi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, ritstj. Eggert Þór Bernharðsson, Reykjavík 2004, bls. 14–19.

158. Ólafur Björnsson, *Saga Íslandsbanka hf. og Útvegsbanka Íslands 1904–1980*, Reykjavík 1981, bls. 11–12.

159. Guðmundur Jónsson, „Myndun fjármálakerfis á Íslandi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, ritstj. Eggert Þór Bernharðsson, Reykjavík 2004, bls. 11–12.

160. Eðvarð T. Jónsson, *Sjóður Suðurnesjamanna: Bakhjarl í heimabyggð 1907–2007*, Keflavík 2007, bls. 56–57.

161. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003, bls. 49–50.

162. Friðrik G. Olgeirsson, *Sparisjóður í 80 ár: Saga Sparisjóðs Ólafsfjarðar 1914–1994*, Ólafsfirði 1994, bls. 35.

fé sitt aðallega með kaupum á ríkisskuldabréfum, veðdeildarbréfum eða öðrum skuldabréfum sem álitin voru sambærileg ríkisskuldabréfum. Þá lánuðu þeir fé til einstaklinga gegn tryggum handveðum eða veðum í jörðum og húseignum. Einnig tíðkaðist að sparisjóðirnir veittu lán gegn sjálfskuldarábyrgð, og var þess þá einnig krafist að ábyrgðarmenn væru tveir. Sparisjóðirnir veittu víxillán ef ábyrgðarmenn töldust áreiðanlegir, en algengt var að lán til fyrirtækja væru í formi víxil- og ábyrgðarlána. Í samþykktum nokkurra sparisjóða var skýrt kveðið á um að stjórnarmenn mættu ekki taka lán hjá sínum sjóði eða ábyrgjast lán frá honum. Þá er þess getið að íbúar í heimabyggð gangi fyrir um lán úr sparisjóðnum.¹⁶³

Sparisjóðirnir þóttu varkárir í lánveitingum. Dæmi voru um að sparisjóðir gerðu veðköll þegar þeim þótti lánastaða einstakra viðskiptavina orðin tvísýn. Ef ekkert af ofangreindum veðum var tiltækt voru jafnvel tekin veð í bústofni. Afskriftir útlána voru sjaldgæfar í bókum sparisjóðanna. Í lengstu lög reyndu þeir að forðast að setja fasteignir undir hamarinn og dæma ábyrgðarmenn til greiðslu. Reyndu þeir frekar að semja við viðskiptamenn sína um að greiða skuldir þegar betur áraði þannig að ekki var gengið beint að skuldurum þótt greiðslur bærust ekki á tilsettum tíma. Eina af ástæðum lítilla afskrifta má einnig telja að stjórnir og gjaldkerar þekktu yfirleitt vel til efnahags og greiðslugetu lántakenda heima í héraði þannig að ekki var rennt blint í sjóinn í lánveitingum.¹⁶⁴

Þó gátu komið upp aðstæður þar sem beita þurfti hörku við innheimtu, en það gerðist þá helst þegar illa áraði í samfélaginu og viðskiptamenn vildu fá greitt út það fé sem þeir áttu inni í sparisjóðnum. Við slíkar aðstæður kom stundum upp lausafjávandi, og var þá ekki önnur leið fær en að innheimta það fé sem sjóðirnir áttu útistandandi. Settu nokkrir sparisjóðir í samþykktir sínar að innstæðueigendur skyldu láta vita með nokkurra mánaða fyrirvara ef þeir ætluðu að fá fé sitt greitt út, að því gefnu að fjárhæðin færi yfir tiltekin mörk. Þegar slíkt kom upp gengu sparisjóðirnir í það verk að innheimta útistandandi kröfur, og lántakendum var gefinn frestur til að inna greiðslurnar af hendi. Innheimtubréfin voru persónuleg og orðalag þeirra réðst af því hver skuldarinn var. Til að mynda var notað mildara orðalag ef skuldarinn var kona. Bréfin voru einnig varfærnislega orðuð, ástæður fyrir innheimtu skuldarinnar tilgreindar og bent á mikilvægi þess að heimamenn stæðu saman um heilbrigðan rekstur sparisjóðsins.

Kæmi sú staða upp að skuldari gæti ekki orðið við kröfum sparisjóðsins um greiðslur var oft kallaður saman fundur ábyrgðarmanna sem fór yfir viðskiptamannabókina og handvaldi skuldara sem innheimta skyldi litlar fjárhæðir hjá. Við erfiðar aðstæður var látið duga að senda lántakendum innheimtubréf en jafnframt brugðið á það ráð að senda bréf til þeirra sem ætluðu að taka út fé sitt þar sem þeir voru hvattir til sparnaðar og ef til vill ýjað að því með kurteislegum hætti að óviturlegt væri að taka peninga sína út.¹⁶⁵

Til þess að mæta áföllum í rekstri sparisjóðanna lögðu stofnfjáreigendur til fjármagn í varasjóði. Varasjóður sparisjóðanna er hrein eign sjóðanna umfram skuldir þeirra. Yfirleitt voru þær fjárhæðir óverulegar og greiddar út þegar sparisjóðunum hafði safnast eigið fé. Varasjóðunum var ætlað að bæta það tap sem kæmi upp í rekstri sparisjóðanna, og því stærri sem varasjóðirnir voru í hlutfalli við starfsfé sparisjóðanna, þeim mun greiðslufærari voru sjóðirnir.¹⁶⁶

Sparisjóðirnir höfðu félagsleg markmið. Þeim var ekki heimilt að greiða stofnfjáreigendum sínum arð af stofnfé, en þeim var heimilt að greiða þeim fjárhæð sem samsvaraði hámarksávöxtun af innlánnum. Þess í stað skyldi hlutur arðsins renna til samfélagslegra verkefna sem voru af ýmsum toga. Í Hafnarfirði gaf sparisjóðurinn skírnargjafir og studdi skólastarf, svo dæmi sé tekið.¹⁶⁷ Í útgefnum söguritum um einstaka sparisjóði má finna ítarlegar upplýsingar um stuðning þeirra við ýmis samfélagsleg verkefni.¹⁶⁸

163. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 31.

164. Friðjón Þórðarson, *Sparisjóður Dalasýslu: Aldahvörf*, Dalabyggð 1995, bls. 27.

165. Björn Ingólfsson, *Bankinn í sveitinni: Sparisjóður Höfðhverfinga 1879–2004*, Akureyri 2005, bls. 49–52.

166. *Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925*, Reykjavík 1929, bls. 18.

167. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 77.

168. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003, bls. 181–187; Friðrik G. Olgeirsson, *Sparisjóður í 80 ár: Saga Sparisjóðs Ólafsfjarðar 1914–1994*, Ólafsfirði 1994, bls. 115–118.

Í einhverjum tilvikum störfuðu sparisjóðirnir líkt og félagsmálastofnanir. Það sést af því að víxillán jukust mjög í Hafnarfirði í kreppunni á fjórða áratug 20. aldar, að því er virðist til einstaklinga í fjárhagsvanda öðrum fremur.¹⁶⁹ Ekki verður séð af heimildum að af þessu hafi hlotist verulegt útlánatap þar sem afkoma sjóðsins var góð allan þennan áratug.¹⁷⁰ Það ætti m.a. að benda til þess að stjórnendur hafi vitað hverjir voru áreiðanlegir lántakar og hverjir ekki. Þá má nefna athyglisvert samstarf milli sveitarfélags og sparisjóðs í Hafnarfirði um íbúðalán til efnaminni fjölskyldna sem opinberir sjóðir höfðu neitað um lán. Kom þá til ábyrgð sveitarfélagsins sem reyndi á ef lántakandi stóð ekki í skilum.¹⁷¹ Annað dæmi má finna á Suðurnesjum þar sem sparisjóðsstjóri freistaðist til að hlaupa undir bagga með efnalitlum einstaklingum sem gátu svo ekki staðið í skilum.¹⁷² Dæmi af þessu tagi hljóta að hafa aukið félagsauð¹⁷³ allverulega því að ekki verður séð að aðrar fjármálastofnanir en sparisjóðirnir hefðu hlaupið undir bagga með sambærilegum hætti. Þetta virðist hafa verið staðfest með víðtækum viðskiptum heimamanna við sjóðina, en alla tíð voru innstæður betur tryggðar í bönkunum, einkum ríkisbönkunum, allt fram til ársins 1999.¹⁷⁴

Þegar rekstur sparisjóðanna er skoðaður má sjá að lengst af var þar um hálf gert hugsjónastarf að ræða þar sem launagreiðslur voru afar lágar. Í Sparisjóði Keflavíkur voru gjaldkeranum einum greidd laun fram til ársins 1911, en þá samþykkti aðalfundur að greiða stjórnarformanni eitthvað fyrir sín störf.¹⁷⁵ Hvort sem sparisjóðirnir störfuðu í sveit eða við sjó, þá studdu þeir bændur og fyrirtæki til kaupa á atvinnutækjum og húsnæði ásamt því að ávaxta fé almennings. Þar af leiðandi voru sparisjóðirnir mikilvægir í sinni heimabyggð, einkum fyrir einstaklinga og smærri fyrirtæki.¹⁷⁶

Rétt er að ítreka að sparisjóðirnir störfuðu einatt á þröngum markaði sem viðskiptabanki hefði trúlega aldrei gert sér að góðu. Þeir voru því sveitarfélögunum mikilvægir. Þetta sést m.a. á því hversu ráðandi sparisjóðirnir voru á landsbyggðinni. Þeir störfuðu í mjög fámönnum samfélögum, m.a. í Flateyjum báðum og Króksfjarðarnesi og fleiri fámönnum sveitarfélögum frá því snemma á 20. öld og fram á hana miðja (mynd 19). Ekki er svo að skilja að þeir hafi verið fráhverfir því að starfa í stærri samfélögum. Höfuðstöðvar viðskiptabankanna voru í höfuðborginni og útibú þeirra á stöðum þar sem meiri háttar skipaútgerð var, enda sérhæfðu þeir sig í viðskiptum við hana eins og vikið verður að síðar. Þar sem viðskiptabankarnir voru fyrir virðast þeir hafa haft markaðsráðandi stöðu eins og innlánshlutdeildin sýnir (mynd 25). Víða annars staðar, sér í lagi á minni stöðum, höfðu sparisjóðirnir 100% markaðshlutdeild. Þetta átti einkum við innlán því að útlán áttu viðskiptabankarnir auðveldara með að veita landshorna á milli, jafnvel fyrir milli-göngu sparisjóðanna.

Í ljósi þessarar samantektar má segja að sparisjóðir hafi um margt verið líkir kaupfélögum sem störfuðu á grundvelli samlagsforms¹⁷⁷ og höfðu samfélagsleg markmið.¹⁷⁸ Eigendurnir voru einatt margir, lögðu fram lítinn hlut¹⁷⁹ og störfuðu líka í litlum samfélögum,¹⁸⁰ og sjóðirnir voru kannski eini valkostur þeirra um viðskipti.

169. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 74–75.

170. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 76.

171. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 98.

172. Ólafur A. Þorsteinsson, Jón Tómasson og Skafti Friðfinnsson, *Sparisjóðurinn í Keflavík 75 ára: Afmælisrit*, Keflavík 1982, bls. 89.

173. Félagsauður vísar til eiginleika félagsheilda eins og tengslaneta, viðmiða og félagslegs trausts sem stuðla að samhæfingu og samvinnu er leiða til gagnkvæms ávinnings víðeigandi aðila (Robert Putnam, „Bowling Alone: America's Declining Social Capital“, *Journal of Democracy*, 1. tbl. 6. árg. (1995), bls. 65–78).

174. Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990*, Reykjavík 1993, bls. 170.

175. Ólafur A. Þorsteinsson, Jón Tómasson og Skafti Friðfinnsson, *Sparisjóðurinn í Keflavík 75 ára: Afmælisrit*, Keflavík 1982, bls. 74.

176. Sigurður Pétursson, *Aldarsaga Sparisjóðs Bolungarvíkur 1908–2008*, Ísafirði 2009, bls. 32.

177. Helgi Skúli Kjartansson, Jónas Guðmundsson og Jón Sigurðsson, *Samvinnuhreyfingin í sögu Íslands*, Reykjavík 2003, bls. 17 og 25.

178. Eysteinn Sigurðsson, *Samvinnuhreyfingin á Íslandi*, Akureyri 1978, bls. 45.

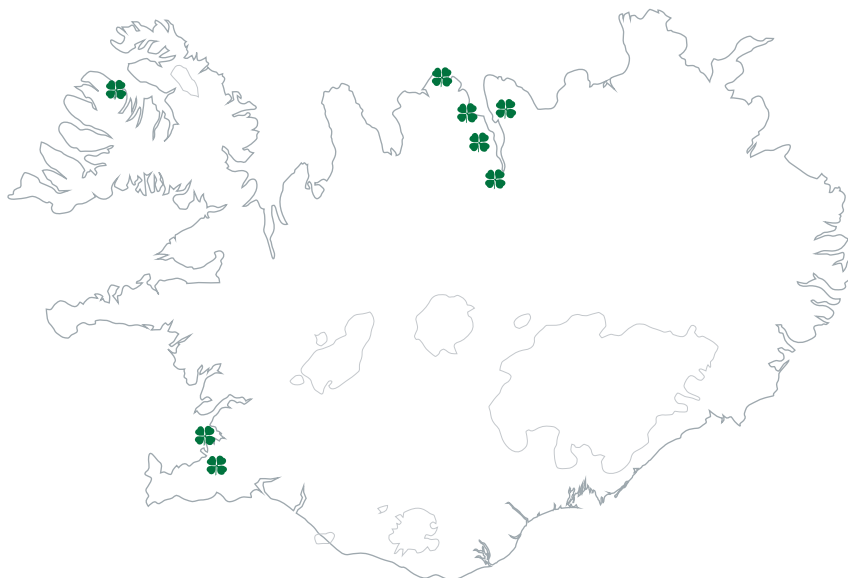
179. Helgi Skúli Kjartansson, Jónas Guðmundsson og Jón Sigurðsson, *Samvinnuhreyfingin í sögu Íslands*, Reykjavík 2003, bls. 44.

180. Helgi Skúli Kjartansson, Jónas Guðmundsson og Jón Sigurðsson, *Samvinnuhreyfingin í sögu Íslands*, Reykjavík 2003, bls. 27; Benedikt Gröndal, *Íslenskt samvinnustarf*, Reykjavík 1959, bls. 32.

3.4.2.2 Sparisjóðir á fyrsta tímabili íslenskrar fjármálasögu

Samkvæmt Ritmálssafni Orðabókar Háskólans kemur orðið „sparisjóður“ fyrst fyrir í grein sem Jón Sigurðsson skrifaði í *Ný félagsrit* árið 1850. Þar heldur Jón á lofti þeirri skoðun sinni að reka mætti sparisjóði hér á landi að danskri fyrirmynd með það meginhlutverk að veita fólki tækifæri til að ávaxta sparifé sitt, en á þessum tíma geymdu aflögufærir einstaklingar fé sitt vaxtalaust á reikningi hjá kaupmönnum sínum eða heima við. Einnig benti Jón á að torveldur aðgangur að fjármagni stæði í vegi fyrir framförum og uppbyggingu atvinnulífs.¹⁸¹ Árið 1855 eða tveimur árum eftir að Alþingi leitaði til dönsku stjórnarinnar um að stofna útibú danska Þjóðbankans hér á landi lagði danski dóms- og Íslandsmálaráðherrann, Carl Frederik Simony, til að stofnaður yrði sparisjóður á Íslandi. Ekkert varð úr því í það skiptið. Þetta sama ár veitti Danakonungur Íslendingum verslunarfrelsi, en án innlendrar fjármálastofnunar var fyrirséð að erfitt yrði að efla íslenska verslunarstétt. Þrátt fyrir mikla þörf leið rúmur áratugur þar til fyrsta bankastofnun á Íslandi varð að veruleika.¹⁸² Eins og áður sagði var fyrsti vísirinn að sparisjóði hér á landi, Sparnaðarsjóður búlausra í Skútustaðahreppi, stofnaður af fátækum þingeyiskum vinnumönnum árið 1858. Sjóðnum var meðal annars ætlað að lána sveitungum fé til nytsamlegra fyrirtækja. Sparnaðarsjóðurinn varð ekki langlífur og lagðist af árið 1864 vegna tregðu bænda til að skuldsetja sig og vegna lausafjárskorts.¹⁸³

Mynd 17. Sparisjóðir á Íslandi og staðsetning þeirra árið 1885. Byggt á Hagskýrslum Íslands 62.

Fjórum árum síðar, 1868, var Sparisjóður Múlasýslna stofnaður á Seyðisfirði undir forystu sýslumanns af dönskum ættum, Ole Worm Smith. Helsti hvatinn að stofnun sparisjóðsins var aukin fjármálaumsvif í kjölfar síldveiða Norðmanna.¹⁸⁴ Norðmenn greiddu út laun í reiðufé eins og fyrr var nefnt. Uppi voru svipaðar hugmyndir þar og í Skútustaðahreppi, að nýta fjármagnið til uppbyggingar atvinnuvega og framfara á nærsvæði. Sparisjóðnum varð þó ekki langra lífdaga auðið og hann hætti starfsemi árið 1870.¹⁸⁵

Árið 1873 var stofnaður sparisjóður í Reykjavík sem stækkaði hratt á fyrstu starfsárum sínum, enda fjölgaði íbúum í Reykjavík örar en annars staðar á landinu. Helstu ástæður þess má rekja til kreppu sveitasamfélagsins og aukinnar þilskipaútgerðar. Þá eflust iðnaður og þjónusta á þessum tíma vegna bættra samgangna. Á þessum tíma voru íbúar Reykjavíkur um tvö þúsund, og eftir fyrsta starfsárið voru viðskiptavinir sparisjóðsins 157, en árið

181. Gunnar Karlsson, „Fyrsti sparisjóður á Íslandi?“, *Afmælisrit Björns Sigfússonar*, Reykjavík 1975, bls. 83.

182. Ólafur Björnsson, *Saga Íslandsbanka hf. og Útvegsbanka Íslands 1904–1980*, Reykjavík 1981, bls. 12–13.

183. Gunnar Karlsson, „Fyrsti sparisjóður á Íslandi?“, *Afmælisrit Björns Sigfússonar*, Reykjavík 1975, bls. 82–98.

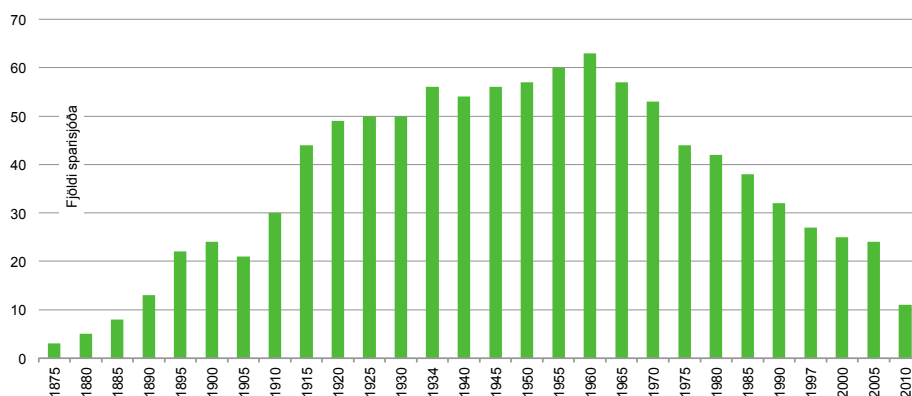
184. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003.

185. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003, bls. 21.

1887 voru þeir orðnir 1.776 með búsetu víða um Suður- og Vesturland auk Reykjavíkur.¹⁸⁶ Sama ár var Sparisjóður Siglfríðinga settur á laggirnar, en hann er nú elsta starfandi fjármálastofnun landsins. Premur árum síðar var stofnaður sparisjóður á Ísafirði. Árið 1879 var Sparisjóður Höfðhverfinga stofnaður, og árið 1884 Sparisjóður Svarfaðardals, síðar nefndur Sparisjóður Svarfðæla. Ári síðar voru stofnaðir tveir sparisjóðir í Eyjafirði, annars vegar Sparisjóður Akureyrar og hins vegar Sparisjóður Arnarneshrepps.¹⁸⁷

Af þeim átta sparisjóðum sem starfræktir voru árið 1885 voru fimm við Eyjafjörð (mynd 17). Fjöldi sparisjóða á Norðurlandi skýrist af þilskipaútgerð í fjórðungnum sem hófst upp úr miðri 19. öld og var mjög öflug á þessum tíma. Verðmæti sjávarafurða jókst mjög á erlendum mörkuðum á þessum árum og fólk fluttist unnvörpum í sjávarbyggðirnar. Almennungur hafði því meira fé milli handanna en áður og neysla jókst. Þá hófst sauðasala til Bretlands skömmu síðar og fengu bændur borgað í peningum fyrir afurðir sínar. Arður af fiskafurðum og sauðasölu hafði jákvæð áhrif á atvinnulíf nyrðra, og verslun eflidist þar til muna.¹⁸⁸ Þilskipaútgerð var að vísu öflug víða annars staðar á landinu, m.a. við Faxaflóa og á Vestfjörðum, en sérstaða hennar við Eyjafjörð fólst í því að skipin voru ekki í eigu fárra fjársterkra aðila (oft kaupmanna), heldur tóku bændur sig saman og keyptu sér þilskip. Þannig gátu efnalitlir menn eignast hlut í þilskipi.¹⁸⁹ Þetta fyrirkomulag bendir til samstöðu og félagsvitundar, og að reynsla af rekstri þar sem margir komu að málum, þ.e. félagsrekstrarformi, hafi aukist í kjölfarið. Það kann að hafa flýtt fyrir stofnun sparisjóða þar og auðveldað rekstur þeirra. Á Norðurlandi áttu kaupfélög og Samband íslenskra samvinnufélaga líka upptök sín og eflidust þegar fram liðu stundir eins og sjá má á Kaupfélagi Þingeyinga á Húsavík (KÞ) og Kaupfélagi Eyfirðinga á Akureyri (KEA).¹⁹⁰ Þetta kann einnig að hafa eflt frumkvæði, stuðlað að jafnari tekjudreifingu og vakið almenna þörf fyrir innlánsform.

Mynd 18. Fjöldi sparisjóða 1875–2010. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands og Fjármálaeftirlitsins.

3.4.2.3 Sparisjóðir á öðru tímabili íslenskrar fjármálasögu

Stofnun fyrsta viðskiptabankans, Landsbanka Íslands, markar upphaf annars tímabils íslenskrar fjármálasögu. Með tilkomu hans 1885, en þó ekki síður eftir stofnun Íslandsbanka 1903, jókst samkeppni milli fjármálastofnana til mikilla muna, og kepptust þær við að lána viðskiptavinum fé. Vegna smæðar sparisjóðanna gátu þeir ekki orðið við aukinni þörf atvinnulífsins fyrir fjármagn. Fyrir vikið áttu aðrar fjármálastofnanir greiða leið inn á starfssvæði þeirra.¹⁹¹ Sparisjóðir máttu lengi vel ekki veita gjaldeyrisþjónustu, og það olli því að stór fyrirtæki, einkum í útgerð, beindu viðskiptum sínum til þeirra fjármálastofnana sem það máttu þótt í öðrum byggðarlögum væri.¹⁹² Fljótlega eftir aldamótin tóku bæði Landsbanki Íslands og Íslandsbanki að stofna útibú úti á landi. Það bætti aðgang fólks og fyrirtækja í dreifbýli að lánsfé. Fram að þeim tíma hafði Landsbankinn

186. Guðjón Friðriksson, *Saga Reykjavíkur: Bærin vaknar, 1870–1940, fyrri hluti*, Reykjavík 1991, bls. 86–87.

187. Friðrik G. Olgeirsson, *Sparisjóður í 80 ár: Saga Sparisjóðs Ólafsfjarðar 1914–1994*, Ólafsfirði 1994, bls. 18.

188. Björn Ingólfsson, *Bankinn í sveitinni: Sparisjóður Höfðhverfinga 1879–2004*, Akureyri 2005, bls. 24–25.

189. Jón Þ. Þór, „Árabáta- og skútuöld“, *Sjósókn og sjávarfang: Saga sjávarútvegs á Íslandi*, Akureyri 2002, bls. 182.

190. Eysteinn Sigurðsson, *Samvinnuhreyfingin á Íslandi*, Akureyri 1978, bls. 14, 57, 61–62.

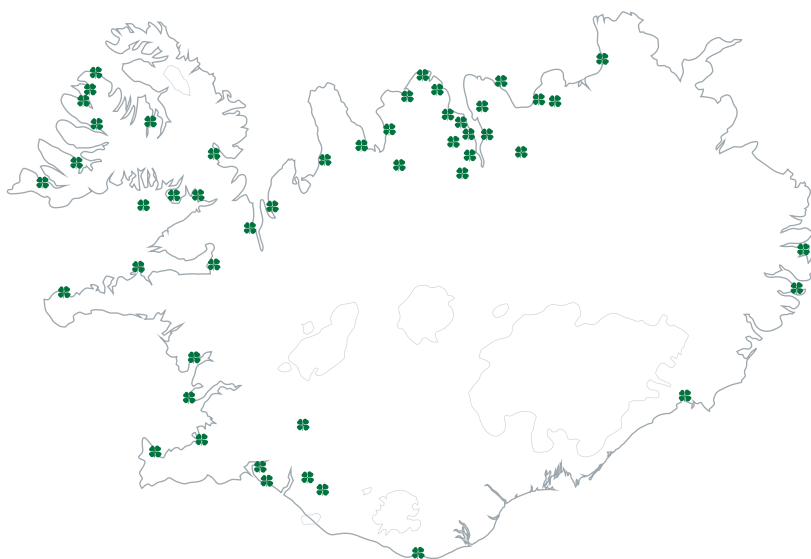
191. Smári Geirsson, *Sparisjóður í 70 ár: Saga Sparisjóðs Norðfjarðar 1920–1990*, Norðfirði 1992, bls. 31.

192. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 67.

lánað stærri sparisjóðum fjármagn til að mæta eftirspurn eftir lánsfé í héraði. Þannig gat Landsbankinn í raun sparað sér kostnað við rekstur útibúa áður en Íslandsbanki kom til sögu.¹⁹³ Eins og áður sagði var fyrsta útibú Landsbankans stofnað á Akureyri 1902, og tveimur árum síðar var opnað útibú á Ísafirði og jafnframt sameinaðist Sparisjóður Ísafjarðar bankanum. Íslandsbanki opnaði útibú á Akureyri, Ísafirði og Seyðisfirði á þessum tíma. Sparisjóður Akureyrar og Sparisjóður Seyðisfjarðar runnu inn í Íslandsbanka árið 1904. Sama ár sameinaðist Sparisjóður Norðuramtsins á Akureyri Íslandsbanka. Sparisjóður Eskifjarðar varð að útibúi Landsbankans árið 1918, fjórum árum eftir stofnun sjóðsins, og Sparisjóður Vestmannaeyja var sameinaður útibúi Íslandsbanka árið 1920. Einungis þrír sparisjóðir lögðu algjörlega niður starfsemi á þessum árum, Sparisjóður Rosmhvalaneshrepps (1890–1892), Sparisjóður Vopnafjarðar (1890–1905) og Sparisjóður Vestur-Barðastrandarsýslu (1892–1918).¹⁹⁴ Þó að bankarnir hafi sett upp útibú á völdum stöðum á landsbyggðinni teygðu þeir jafnframt viðskipti sín yfir í önnur byggðarlög þar sem engin útibú voru til staðar. Þess voru dæmi að sparisjóðir gegndu eins konar umboðshlutverki fyrir útibú bankanna. Til að mynda var hægt að fá, greiða og framlengja víxla frá útibúi Landsbankans á Eskifirði í starfsstöð Sparisjóðs Norðfjarðar á Neskaupstað. Mæltist þessi þjónusta vel fyrir meðal útvegsmanna á staðnum sem gátu fengið fyrirgreiðslu hjá sparisjóðnum sem veitti þá rekstrarlán, ýmist í eigin nafni eða fyrir hönd Landsbankans.¹⁹⁵

Þrátt fyrir aukna samkeppni á fjármálamarkaði með fjölgun útibúa frá Landsbankanum og Íslandsbanka fjölgaði sparisjóðunum hratt vítt og breitt um landið í byrjun 20. aldar. Árið 1905 voru sparisjóðirnir orðnir 21 og 17 árum síðar, 1922, voru þeir orðnir 49 (mynd 19).

Mynd 19. Sparisjóðir á Íslandi og staðsetning þeirra árið 1922. Byggt á Hagskýrslum Íslands 62.

Líkt og árið 1885 voru sparisjóðir margir í Eyjafirði (mynd 17 og mynd 19). Árið 1922 var þá að finna nánast í öllum landshlutum og vekur fjölgun þeirra á Vestfjörðum og á Suðurlandi sérstaka athygli. Staðsetning sparisjóðanna ber þess vitni að nokkrir þeirra hafa fyrst og fremst þjónað landbúnaðinum, t.d. Sparisjóður Mýrasýslu í Borgarnesi og Sparisjóður Dalamanna í Búðardal. Vöxtur sjávarútvegs og þéttbýlismyndun við sjávarsíðuna ollu því að bændur fóru í auknum mæli að selja vörur sínar þangað í stað þess að stunda sjálfsþurftarbúskap,¹⁹⁶ og peningar fóru að sjást í sveitinni líka. Til marks um þetta er m.a. sú hraða fjölgun nautgripa upp úr 1920 sem áður var nefnd (mynd 3).

193. Ólafur Björnsson og Gunnar Viðar, *Landsbanki Íslands 75 ára*, Reykjavík 1961, bls. 14.

194. *Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925*, Reykjavík 1929, bls. 7–8.

195. Smári Geirsson, *Sparisjóður í 70 ár: Saga Sparisjóðs Norðfjarðar 1920–1990*, Norðfirði 1992, bls. 31.

196. Helgi Skúli Kjartansson, Jónas Guðmundsson og Jón Sigurðsson, *Samvinnuhreyfingin í sögu Íslands*, Reykjavík 2003, bls. 42.

Þegar þessar tölur eru skoðaðar nánar eftir landshlutum sést að 21 sparisjóður var á Norðurlandi árið 1925.¹⁹⁷ Tólf sparisjóðir voru stofnaðir á Vestfjörðum upp úr aldamótunum, og á Suðurlandi og Suðvesturlandi hófu sjö sparisjóðir starfsemi í hvorum landshlutanum fyrir sig. Fæstir sparisjóðir voru á Austurlandi eða einungis þrír.

Tafla 4. Skipting sparisjóða og banka árið 1925 eftir landshlutum.

Landshluti	Sparisjóðir	Bankar og útibú	Alls
Suðvesturland	7	2	9
Vestfirðir	12	2	14
Norðurland	21	2	23
Austurland	3	2	5
Suðurland	7	2	9
	50	10	60

Heimild: Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925, Reykjavík 1929.

Í einni sýslu á landinu, Norður-Múlasýslu, var enginn sparisjóður. Flestir sparisjóðir voru í Eyjafjarðarsýslu og Þingeyjarsýslu, sjö í hvorri. Fimm sparisjóðir voru í Barðastrandar-sýslu og fjórir í Ísafjarðarsýslu, Skagafjarðarsýslu og Árnessýslu. Flestir sparisjóðirnir í þessum sýslum voru smáir.¹⁹⁸

Frá árinu 1872 til ársins 1925 fóru innstæður landsmanna í bönkum og sparisjóðum vaxandi, og námu 48,8 milljónum króna árið 1925. Þar af voru um 7,7 milljónir í sparisjóðum eða rétt um 16% af öllum innstæðum á landinu. Í einhverjum tilvikum lækkuðu innstæður í sparisjóðunum milli ára, en sú lækkun var óveruleg þar sem þær þrefölduðust að jafnaði á 10 ára fresti. Árin 1887 og 1904 lækkuðu innstæður í sparisjóðum verulega, en það kom til vegna þess að margir sparisjóðir runnu þá inn í banka.

Tafla 5. Fjöldi sparisjóða og skipting þeirra eftir innstæðum 1875–1925.

	Undir 10.000 kr.	10.000– 50.000 kr.	50.000– 100.000 kr.	100.000– 300.000 kr.	300.000– Yfir 1.000.000 kr.	Uppl. ekki til staðar	Samtals
1875	1			1		1	3
1880	2	2		1			5
1885	4	2	1		1		8
1890	5	5	1			2	13
1895	13	4	1	1		3	22
1900	9	9	3	1		2	24
1905	3	13	2	1		2	21
1910	6	13	4	1	1	5	30
1915	14	17	6	6	1		44
1920	5	17	5	15	6	1	49
1925	4	14	9	16	6	1	50

Heimild: Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925, Reykjavík 1929.

Allt frá stofnun sparisjóðanna fram til fullveldisársins 1918 voru heildarinnstæður flestra sparisjóða undir 100.000 krónum. Sparisjóður Reykjavíkur var eini sjóðurinn með innstæðu yfir 100.000 krónum uns hann var sameinaður Landsbankanum árið 1887. Næstu sparisjóðir sem náðu yfir 100.000 krónur í innstæðum voru Sparisjóður Ísafjarðar árið 1895 og Sparisjóður Akureyrar árið 1901. Árið 1903 fór Sparisjóður Árnessýslu yfir 100.000 krónur í innstæðum, og árið 1911 var hann eini sjóðurinn með yfir 300.000 krónur. Árið 1925 fóru innstæður þessa sparisjóðs yfir eina milljón króna, og þar með varð hann stærsti sparisjóður landsins. Næststærsti sparisjóðurinn á þessum tíma var Sparisjóður Mýrasýslu með rúmlega 750.000 krónur, og þar á eftir fylgdi Sparisjóður Sauðárkróks með rúmlega 500.000 krónur í innstæðum.¹⁹⁹ Athyglisvert er að allir þessir sparisjóðir voru í viðlendum landbúnaðarhéruðum þar sem kjör voru talin rýrari en við sjávarsíðuna, enda fækkaði

197. Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925, Reykjavík 1929.

198. Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925, Reykjavík 1929, bls. 7–8.

199. Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925, Reykjavík 1929.

fólki verulega til sveita á þessum tíma.²⁰⁰ Sparisjóður Árnassýslu er að vísu nátengdur Stokkseyri og Eyrarbakka sem þá voru talsvert öflugar sjávarbyggðir. Sauðárkrókur hefur í seinni tíð verið tengdur sjávarútvegi og hefur vafalaust notið sjávarfangs á þessum tíma líka. Engin bein tenging er við sjávarútveg í Borgarnesi þar sem Sparisjóður Mýrasýslu var.

Vegna fjölgunar sparisjóða og vaxandi umsvifa þeirra jukust kröfur um að sett yrðu lög um starfsemi þeirra. Árið 1915 var lagt fram frumvarp um þetta efni á Alþingi og samþykkt með nokkrum breytingum frá upphaflegri tillögu. Samkvæmt þeim lögum skyldu sparisjóðir hafa það hlutverk að taka við fé einstaklinga, geyma það og ávaxta á sem tryggastan hátt. Einnig var í lögunum ákveðið hvaða atriði skyldu vera í samþykktum sparisjóða og hvernig stjórn skyldi kosin. Í lögunum voru enn fremur ákvæði um hve háa vexti stofnendur og ábyrgðarmenn máttu fá af því fé sem þeir lögðu fram. Þá var gert ráð fyrir því að allur hagnaður skyldi renna í varasjóð, en þó voru takmarkaðar heimildir til að greiða stofnfjáreigendum vexti af stofnfé sínu.²⁰¹ Einn tilgangur laganna var að tryggja innra eftirlit sparisjóðanna, og máttu starfsmenn þeirra aldrei vera færri en tveir, bókarari og gjaldkeri. Enda þótt sparisjóðirnir hefðu ekki lent í neinum stóráföllum hafði hraður vöxtur þeirra orðið til þess að menn töldu þörf á auknu eftirliti með starfsemi þeirra. Árið 1923 var samþykkt með lögum að skipa eftirlitsmann með bönkum og sparisjóðum. Það embætti var að vísu fljótlega lagt niður, en nokkurt eftirlit hélst þó með sparisjóðunum af hálfu ríkisvaldsins.

Þrátt fyrir fjölgun og aukin umsvif sparisjóða á Íslandi voru Íslandsbanki og Landsbankinn með mikla yfirburði á lánamarkaði. Árið 1929 var Landsbankinn með 40% allra útlána í bankakerfinu og Íslandsbanki með um 28%, en samanlögð útlán sparisjóðanna námu 7%. Hlutdeild Veðdeildar Landsbankans í útlánum nam 16%, og fóru flest útlánin til fasteignakaupa í bæjum og að hluta til bænda. Ræktunarsjóður Íslands, sem lánaði til bænda með veði í jörðum eða með tryggingum frá sveitarfélögum, og voru það hagstæðustu lán sem bændur gátu fengið á þeim tíma, var með 3% af heildarútlánum. Aðrir sjóðir, svo sem Söfnunarsjóður Íslands, Viðlagasjóður, Kirkjujarðasjóður og Fiskveiðasjóður, voru með samtals um 6% allra útlána.²⁰²

3.4.2.4 Sparisjóðir á þriðja tímabili íslenskrar fjármálasögu

Árið 1929 skall á alþjóðleg efnahagskreppa sem hafði djúptæk áhrif víða um heim. Árið 1930 varð Íslandsbanki gjaldþrota og við tók þriðja tímabil íslenskrar fjármálasögu sem einkenndist af mikilli miðstýringu fjármálamarkaðarins. Áhrifa kreppunnar fór að gæta á Íslandi ári síðar þegar verðhrun varð á íslenskum útflutningsafurðum. Mikið tap varð í sjávarútvegi og féll verðvísitala útflutnings um 40% milli áranna 1929 og 1931. Kreppan kom hart niður á fyrirtækjum í ýmsum greinum þar sem skuldasöfnun var mikil, og fjölmörg fyrirtæki urðu gjaldþrota. Þá var staða heimilanna bág eins og tölur um atvinnuleysi á þessum tíma benda til (mynd 8).

Taprekstur fyrirtækja kom illa niður á rekstri banka, en þrátt fyrir erfiðleika í efnahagslífi var Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis (SPRON) stofnaður árið 1932. Stofnun SPRON átti sér þann aðdraganda að hópur iðnaðarmanna, sem voru orðnir þreyttir á lánatregðu bankanna, fékk áhrifamenn úr Sjálfstæðisflokknum til liðs við sig um stofnun sparisjóðsins. Á þessum tíma höfðu framsóknarmenn sterk ítök í bankakerfinu í gegnum stjórnir bankanna. Með því að stofna SPRON hugðust sjálfstæðismenn því komast til aukinna áhrifa í bankakerfinu.²⁰³

Staða sparisjóða á landsbyggðinni var svipuð og hjá SPRON á fjórða áratug aldarinnar og einkenndist af kyrrstöðu í rekstri. Þrengt var að greiðslugetu viðskiptavina og gera þurfti skilmálabreytingar á lánum þar sem aðeins fengust greiddir vextir. Kreppulánasjóður hljóp stundum undir bagga með bændum sem gátu ekki staðið við skuldbindingar sínar.²⁰⁴ Á

200. Vífill Karlsson, *Transportation improvement and interregional migration*, doktorsritgerð í hagfræði við Háskóla Íslands, 2012, bls. 28.

201. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003, bls. 24.

202. Guðmundur Jónsson, „Myndun fjármálakerfis á Íslandi“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, ritstj. Eggert Þór Bernharðsson, Reykjavík 2004, bls. 37–43.

203. Ólafur Björnsson, *Saga Íslandsbanka hf. og Útvegsbanka Íslands 1904–1980*, Reykjavík 1981, bls. 82–90.

204. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003, bls. 97.

kreppuárunum dró úr innlánum hjá flestum sparisjóðum og jafnframt dró úr útlánagetu þeirra. Mikillar aðhaldssemi var gætt í útlánum, og þurftu viðskiptavinir oft og tíðum að færa sterk rök fyrir lánsþörf sinni.²⁰⁵

Mikil umskipti urðu í efnahagslífi landsmanna á árum seinni heimsstyrjaldar ef lítið er til krepputímans á undan. Atvinnuleysi hvarf (mynd 8), kaupmáttur tók kipp (mynd 5), og fólk fór að byggja sér húsnaði (mynd 6). Efnahagur sparisjóðanna batnaði í takt við uppgang í efnahagslífi landsins, enda var hagur sparisjóðanna að verulegu leyti háður atvinnu- og efnahagsástandi í því héraði sem sjóðirnir störfuðu í.

Eins og áður sagði lögðu sparisjóðirnir sitt af mörkum til uppbyggingar nærsamfélagsins með lánveitingum til margvíslegra verkefna. Algengt var að sparisjóðir í útgerðarbæjum legðu fé til uppbyggingar í fiskiðnaði, enda sáu menn fram á að sjávarútvegur myndi skipa stóran sess í atvinnulífi byggðarlagsins eftir að stríði lyki. Í Neskaupstað tók sparisjóðurinn þátt í kaupum á tveimur togurum, byggingu dráttarbrautar og standsetningu á tveimur frystihúsum.²⁰⁶ Einnig má nefna að Sparisjóður Ólafsfjarðar átti mikinn þátt í endurnýjun skipaflotans við utanverðan Eyjafjörð, auk þess sem farið var út í kostnaðarsama hafnargerð á Ólafsfirði sem efldi byggðarlagið til lengdar. Þá var byggt upp hraðfrystihús sem átti eftir að þjóna íbúum Ólafsfjarðar næstu áratugi.²⁰⁷

Annars staðar, þar sem atvinnulíf var fjölbreyttara, tók útlánastefna sparisjóðanna mið af því. Til að mynda lánaði Sparisjóður Hafnarfjarðar til sundlaugarbyggingar í bænum og fjármagnaði árið 1946 smíði á elli- og hjúkrunarheimilinu Sólvangi sem lauk árið 1953. Á fyrri hluta fimm ára áratugarins jukust lán til húsbygginga hjá sparisjóðnum, og kom það til vegna fjölgunar íbúa í Hafnarfirði, auk þess sem setuliðið hafði afnot af íbúðarhúsnaði í bænum. Mest áhrif á atvinnulífið í Hafnarfirði hafði tilkoma fjögurra stórra fiskvinnslufyrirtækja auk fjölda annarra fyrirtækja á öðrum sviðum sem flest voru í viðskiptum við sparisjóðinn. Þá kom sparisjóðurinn jafnframt að hafnarframkvæmdum auk þess sem hann veitti lán gegn ábyrgð sveitarfélaga og ríkisins.²⁰⁸

Á kreppuárunum skorti sparisjóðina innlán, en á fimm ára áratugnum snerist dæmið við og nokkrir sparisjóðir lentu í vandræðum með að koma fjármagni í ávöxtun. Svo mikið var þá af innlánum í sparisjóðunum að ekki var unnt að ávaxta þau nema að hluta í útlánum. Tóku nokkrir sparisjóðir upp á því að leggja innlánin í Landsbankann til ávöxtunar, og þegar Landsbankinn setti skorður við innlánum brugðust sparisjóðir við með því að stofna innlánsbækur í nafni stjórnarmanna sem geymdu leyfilega hámarksfjárhæð.²⁰⁹

Efnahagslíf sjötta áratugarins einkenndist af mikilli verðbólgu (mynd 11), en jafnframt miklum framkvæmdum og nægri atvinnu. Á suðvesturhorni landsins fór af stað uppbygging í kringum bandaríska herinn á Miðnesheiði, áburðarverksmiðja byggð í Gufunesi 1954 og sementsverksmiðja á Akranesi 1958.²¹⁰

Síldveiðar fóru vaxandi á Austfjarðamiðum og höfðu jákvæð áhrif á atvinnulíf í byggðum austanlands. Í Neskaupstað hófst síldarsöltun og öflugt síldarvinnslufyrirtæki tók til starfa. Uppgangur í atvinnulífinu hafði jákvæð áhrif á hag Sparisjóðs Norðfjarðar og mótaði starfsemi hans.²¹¹

Góðærisins í sjávarútvegi gætti þó ekki um allt land því að á sama tíma varð aflabrestur á Norðurlandi. Á Ólafsfirði fækkaði bátum töluvert, og jók það atvinnuleysi, enda var iðnaður fábreyttur í bænum. Íbúum fækkaði og á öllum sjötta áratugnum voru aðeins byggð fimmtán hús á Ólafsfirði. Undir lok áratugarins fór að rofa til þegar fiskur gekk á ný á grunnmið og síldveiðar margfölduðust.²¹²

205. Smári Geirsson, *Sparisjóður í 70 ár: Saga Sparisjóðs Norðfjarðar 1920–1990*, Norðfirði 1992, bls. 121.

206. Smári Geirsson, *Sparisjóður í 70 ár: Saga Sparisjóðs Norðfjarðar 1920–1990*, Norðfirði 1992, bls. 123–127.

207. Friðrik G. Olgeirsson, *Sparisjóður í 80 ár: Saga Sparisjóðs Ólafsfjarðar 1914–1994*, Ólafsfirði 1994, bls. 74–75.

208. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 52, 78.

209. Sigurður Pétursson, *Aldarsaga Sparisjóðs Bolungarvíkur 1908–2008*, Ísafirði 2009, bls. 40.

210. Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 297.

211. Smári Geirsson, *Sparisjóður í 70 ár: Saga Sparisjóðs Norðfjarðar 1920–1990*, Norðfirði 1992, bls. 125–126.

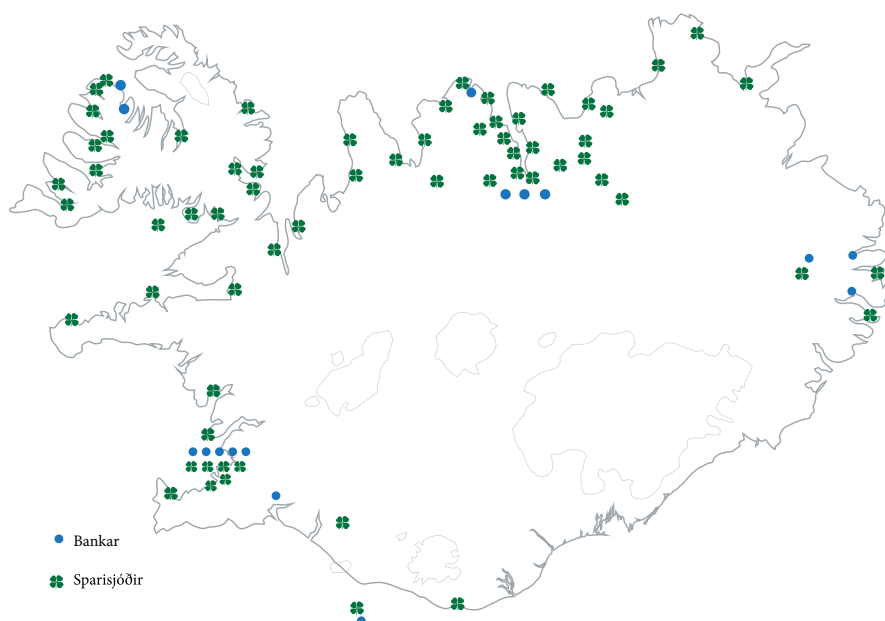
212. Friðrik G. Olgeirsson, *Sparisjóður í 80 ár: Saga Sparisjóðs Ólafsfjarðar 1914–1994*, Ólafsfirði 1994, bls. 75–76.

Í landbúnaðarhéruðum landsins gegndu sparisjóðirnir fjölþættu og veigamiklu hlutverki. Eftirspurn eftir lánsfé var mikil eftir stríð og voru lánsbeiðnir oft háar. Í Dölum hafði mæðiveiki í sauðfé valdið bændum stórtjóni og fór svo að fella þurfti allt sauðfé í sýslunni. Endurnýja þurfti allan bústofninn, reisa nýjar girðingar og byggja útihús. Studdi sparisjóðurinn dyggilega við þessar endurbætur, auk þess sem hann kom að öðrum verkefnum í sýslunni, svo sem samgöngumannvirkjum og lagningu síma á sveitabæi.²¹³

Ekki er hér um tæmandi lýsingu að ræða á afkomu í einstökum landshlutum, en af þessari frásögn má sjá að afkoma sparisjóða var jafnan háð afkomu helstu atvinnugreina í héraði auk þess sem hlutverk þeirra var jafnan mikilvægt í samfélaginu.

Sjöundi áratugurinn einkenndist af miklum sviptingum í íslensku efnahagslífi. Á árunum 1961–66 var ágæt síldveiði sem átti mikinn þátt í uppgangi efnahagslífs. Árið 1961 veiddist síld allan ársins hring og barst meiri afli á land en dæmi voru til hér á landi. Næstu árin féllu aflamet og skipaflotinn varð stærri og öflugri með hverju árinu, einkum fjölgaði bátum mjög (mynd 1). Samhliða uppgangi í sjávarútvegi fjölgaði störfum töluvert í iðnaði, byggingar- og mannvirkjagerð, verslun og þjónustu. Árið 1967 varð aflabrestur í síldveiðum sem kom harkalega niður á efnahag landsmanna. Jafnframt varð mikið verðfall á lýsi, mjöli og frystum sjávarafurðum á erlendum mörkuðum, og skreiðarmarkaður í Nígíeríu lokaðist vegna borgarastyrjaldar þar í landi.²¹⁴ Þetta hafði mest áhrif á höfuðborgarsvæðinu og á Norður- og Austurlandi, en mun minni vestanlands og sunnan þar sem síldveiðar voru aldrei miklar.²¹⁵

Mynd 20. Sparisjóðir og bankar á Íslandi og rekstrarstöðvar þeirra árið 1961. Heimild: *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963).

Íslenskur iðnaður eflist á sjöunda áratugnum, einkum undir lok hans, þegar verndar- og tollastefna fyrri ára vék fyrir auknu alþjóðlegu samstarfi. Tilkoma álvers í Straumsvík árið 1969 átti eftir að marka tímamót í íslensku atvinnulífi. Fram að þeim tíma framleiddi iðnaðurinn aðallega fyrir innanlandsmarkað og nam hlutfall iðnaðarvara af heildarútflutningi einungis um 1%.²¹⁶

Í lok árs 1961 voru 65 sparisjóðir á landinu (mynd 20). Flestir voru stofnaðir á árunum 1910–1919. Ári síðar var enn einn sparisjóðurinn stofnaður, voru þeir þá orðnir 66, og höfðu aldrei verið jafnmargir. Fjöl margir sparisjóðir höfðu áður sameinast bönkum eða öðrum sparisjóðum og örfáir beinlínis verið lagðir niður.²¹⁷

213. Friðjón Þórðarson, *Sparisjóður Dalasýslu: Aldahvörf*, Dalabyggð 1995, bls. 40–41.

214. Benedikt Sigurðsson o.fl., *Silfur hafsins, gull Íslands: Síldarsaga Íslendinga*, Reykjavík 2007, bls. 124–151.

215. Gylfi Arnbjörnsson, *Iðnaður og búseta: Staðarval iðnaðar á Íslandi og svæðisbundin þróun*, Reykjavík 1989, bls. 28–29.

216. Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990*, Reykjavík 1993, bls. 173–174.

217. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963).

Athygli vekur að enn sem fyrr voru sparisjóðir fáir á Austurlandi. Einnig virðist sparisjóðum hafa fækkað á Suðurlandi frá árinu 1922 (mynd 19) en fjölgað töluvert í öðrum landshlutum. Fyrirfram hefði e.t.v. mátt ætla að þeim hafi farið fækkandi til sveita, en svo virðist ekki vera þegar horft er til Norðurlands, Borgarfjarðar og Dala.

Tafla 6. Sparisjóðir á Íslandi árið 1961.

Stofnár	Reykjavík	Kaupstaðir	Kauptún	Sveitir	Samtals
1870-1879		1		1	2
1880-1889		1	1	2	4
1890-1899		2	4	3	9
1900-1909		3	3	1	7
1910-1919		2	7	9	18
1920-1929		1	2		3
1930-1939	1	1		4	6
1940-1949		1	3	4	8
1950-1959	2	1	1	2	6
1960-1961	1		1		2
Samtals	4	13	22	26	65

Heimild: Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963).

Af 65 sparisjóðum á Íslandi árið 1961 voru 26 í sveitum (tafla 6).²¹⁸ Í manntali árið 1960 er kauptún skilgreint sem þéttbýli með yfir 300 íbúa, en alls voru þá 37 kauptún á landinu. Í 22 þessara kauptúna voru sparisjóðir. Árið 1962 bættist Hveragerði í hóp þeirra kauptúna sem áttu sér sparisjóð. Auk þess voru bankaútibú í tveimur kauptúnum. Af þeim tólf kauptúnum þar sem enga fjármálastofnun var að finna áttu íbúar fjögurra þeirra greiðan aðgang að fjármálastofnun í öðru byggðarlagi. Átta kauptún voru því án fjármálastofnunar árið 1962, og voru þau öll austanlands og sunnan.

Tafla 7. Sparisjóðir og bankar á Íslandi árið 1961 eftir landshlutum.

Landshluti	Sparisjóðir	Bankar og útibú	Alls
Reykjavík	4	11	15
Reykjanes	2	0	2
Vesturland	9	0	9
Vestfirðir	16	2	18
Norðurland vestra	7	0	7
Norðurland eystra	21	4	25
Austurland	3	3	6
Suðurland	3	2	5
Samtals	65	22	87

Heimild: Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963).

Þegar skoðuð er staðsetning fjármálastofnana eftir landshlutum kemur í ljós að 57% allra sparisjóða voru á Vestfjörðum og Norðurlandi, en einungis um 12% þeirra voru á Reykjanesi, Austurlandi og Suðurlandi (tafla 7).²¹⁹ Um þriðjungur allra sparisjóða var í tveimur sýslum. Í Suður-Þingeyjarsýslu voru tíu sparisjóðir og í Eyjafjarðarsýslu níu. Þetta kemur ef til vill ekki á óvart, enda var löng hefð fyrir rekstri sparisjóða í Eyjafirði.²²⁰

Til að glöggva sig á stærð sparisjóðanna árið 1961 má skoða innstæður í þeim (tafla 8).²²¹ Þar kemur í ljós að Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis var langstærstur sparisjóði á Íslandi með yfir 100 milljónir króna í innstæðum. Flestir sparisjóðir í kaupstöðum voru með spariinnlán upp á 10–25 milljónir króna, en í kauptúnum og sveitum með 1–5 milljónir króna í spariinnlánum. Þriðji hver sparisjóður í sveitum var mjög smár eða með undir 1 milljón króna í innlánum. Tafla 8 sýnir að 60% sparisjóða voru mjög smáir eða með undir 5 milljónir króna í spariinnlánum.

218. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963).

219. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963).

220. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963), bls. 44–46.

221. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963).

Tafla 8. Skipting innlána eftir staðsetningu sparisjóða 1961.

Spariinnlán	Reykjavík	Kaupstaðir	Kauptún	Sveit	Samtals
Yfir 100 mkr.	1				1
25-100 mkr.	1	3	1		5
10-25 mkr.		7	4		11
5-10 mkr.		2	6	1	9
1-5 mkr.	1	1	9	17	28
undir 1 mkr.	1		2	8	11
Samtals	4	13	22	26	65

Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatiðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963).

Mikill stærðarmunur var því á stærstu og minnstu sparisjóðunum, en rúmlega helmingur allra innstæðna og útlána var hjá fimm stærstu sparisjóðunum, og var hlutfallið um 70% þegar horft var til tíu stærstu sparisjóðanna (tafla 9).²²² Höfðu þeir allir aðsetur í sveitarfélögum með fleiri en 800 íbúa.

Tafla 9. Yfirlit yfir 10 stærstu sparisjóði í árslok 1961 (í þ.kr.).

Fjárhæðir í þúsundum króna	Spariinnlán	Hlaupar. innlán	Heildarútlán	Stofnfé og varasjóður	Niðurst.tala efnahagsr.
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis	130.933	-	115.289	8.240	139.396
Sparisjóðurinn í Keflavík	75.433	4.229	72.946	6.508	88.470
Samvinnusparisjóðurinn	69.634	5.588	60.981	940	76.480
Sparisjóður Hafnarfjarðar	62.609	9.375	64.677	7.379	80.355
Sparisjóður Akraness	51.102	8.569	50.842	4.837	66.027
Sparisjóður Mýrasýslu	34.803	4.675	32.470	3.394	44.090
Sparisjóður Akureyrar	23.576	-	21.143	1.702	25.709
Sparisjóður Glæsibæjarhrepps	21.448	-	14.951	1.457	22.905
Sparisjóður Húsavíkur	20.825	4.644	14.097	1.008	26.609
Sparisjóður Sauðárkróks	19.953	3.620	19.489	1.513	25.614
	510.316	40.700	466.885	36.978	595.655
Allir 65 sparisjóðirnir	746.696	53.414	664.915	58.813	870.182
10 stærstu sparisjóðirnir í % af 65	68,3%	76,2%	70,2%	62,9%	68,5%
5 stærstu sparisjóðirnir í % af 65	52,2%	52,0%	54,9%	47,4%	51,8%

Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatiðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963).

Á sjöunda áratugnum voru menn farnir að velta fyrir sér stærð og gerð fjármálakerfisins. Flestir voru sammála um að bankar og sparisjóðir væru of margir og að sameiningar fjármálastofnana væri þörf.²²³ Frá 1963 fór sparisjóðum fækkandi, enda var gengið hart eftir því að sparisjóðir sameinuðust ríkisbönkunum, ekki síst á stöðum þar sem bankar höfðu sett upp útibú. Á sjöunda áratugnum fjölgaði viðskiptabönkum í einkaeign með tilkomu Verzlunarbankans og Samvinnubankans, og árið 1971 var Alþýðubankinn settur á laggirnar (tafla 2).

Sparisjóður Húsavíkur og Sparisjóður Húnavatnssýslu voru sameinaðir Landsbanka og Búnaðarbanka árið 1963. Árið 1964 hættu fjórir sparisjóðir starfsemi. Landsbankinn tók þá við rekstri eins stærsta sparisjóðs á landsbyggðinni, Sparisjóðs Akraness, og Búnaðarbankinn veitti Sparisjóði Holta- og Ásahrepps, Sparisjóði Sauðárkróks og Sparisjóði Stykkishólms viðtöku. Þá vekur athygli mikil aukning innstæðna hjá sparisjóðum og viðskiptabönkum á sama tíma, en þetta var tímabil mesta síldarævintýris á Íslandi. Í sparisjóðum jukust innstæður frá 1960 til 1964 um 372,3 milljónir króna eða um 63,6%, og á sama tíma jukust innstæður bankanna um 2.624,5 milljónir króna eða sem nemur 149%.²²⁴

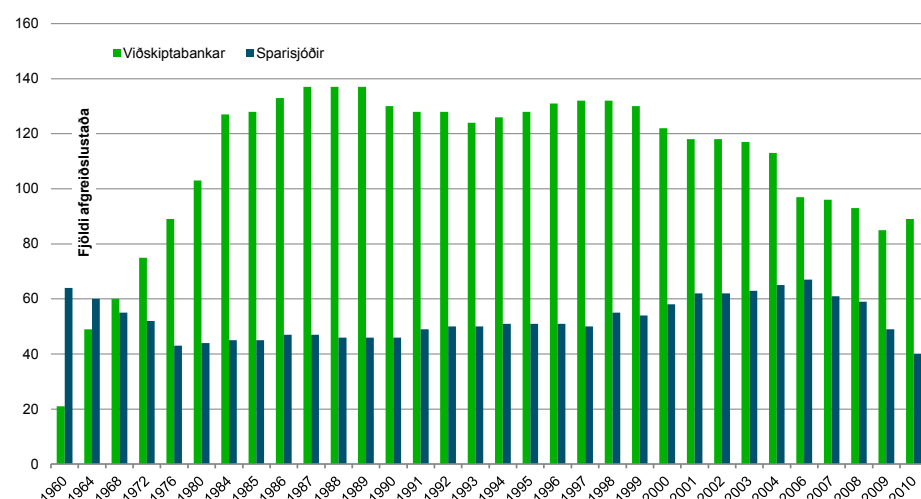
Afgreiðslustöðum sparisjóða fækkaði þennan áratug í samræmi við fækkun sparisjóðanna almennt (mynd 21). Afgreiðslustaðir²²⁵ sparisjóða voru engu að síður um þrefalt fleiri en viðskiptabankanna árið 1960. Skömmu síðar, árið 1968, voru afgreiðslustaðir viðskipta-

222. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatiðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963).223. Jóhannes Nordal, „Um samruna bankastofnana“, *Fjármálatiðindi*, 2. tbl. 10. árg. (1963), bls. 67–68.224. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatiðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963), bls. 49; „Sparisjóðirnir 1963 og 1964“, *Fjármálatiðindi*, 1. tbl. 12. árg. (1965), bls. 65.

225. Munurinn á afgreiðslustöðum og útibúum felst í því að hvert útibú getur haft fleiri afgreiðslustaði. Í skýrslum Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lánastofnana og verðbréfafyrirtækja frá 2004 var Kaupþing Banki skráður með eitt útibú á Sauðárkróki en þrír afgreiðslustaðir tilheyrðu útibúinu (á Sauðárkróki, í Varmahlíð og á Hofsósi).

bankanna orðnir fleiri en sparisjóðanna. Upp frá því fór munurinn hratt vaxandi næstu 15 árin eða svo, bæði vegna þess að sparisjóðum tók að fækka (mynd 18) við það að þeir gengu hver á fætur öðrum inn í starfandi viðskiptabanka, og að einhverju leyti vegna þess að sparisjóðir breyttust í viðskiptabanka. Framan af 20. öld voru viðskiptabankarnir tregir til að setja niður útibú annars staðar en í Reykjavík, en eftir að þrengja fór á markaði með stofnun nýrra banka horfðu þeir til fleiri staða til að tryggja sér viðskipti. Til sveita var algengt að sjá útibú Búnaðarbankans og Samvinnubankans steinsnar hvort frá öðru og sama gildi um Útvegsbankann og Verzlunarbankann í sjávarþorpum. Þá var Landsbankinn víða um land líka. Athyglisvert er að sjá að í upphafi þessarar aldar hafði aftur dregið saman með viðskiptabönkum og sparisjóðum hvað fjölda útibúa varðar, og var munurinn minnstur árið 2006 þegar afgreiðslustaðir sparisjóða voru 67 og banka 97 (mynd 21).

Mynd 21. Fjöldi afgreiðslustaða sparisjóða og viðskiptabanka 1960–2010. Byggt á gögnum Fjármálaeftirlitsins.

Til að standa vörð um hagsmuni sparisjóðanna og finna þeim sameiginlegan samstarfsgrundvöll var Samband íslenskra sparisjóða (SÍSP) stofnað 27. apríl 1967. Að stofnun þess stóðu 37 sparisjóðir víðs vegar af landinu. Sambandinu var einnig ætlað að gæta hagsmuna sparisjóða í lagalegu tilliti þar sem lagaleg staða þeirra var mun lakari en viðskiptabankanna og gerði þeim erfitt að keppa við þá. Helstu áherslumál SÍSP og sparisjóðanna voru að fá sömu starfsheimildir og réttarstöðu og keppinautarnir.

3.4.2.5 Sparisjóðir á fjórða tímabili íslenskrar fjármálasögu

Árið 1985 urðu kaflaskil í íslenskri fjármálasögu með auknu frjálsræði á markaði og meira einkaframtaki í bankarekstri. Þar með hófst fjórða tímabilið í sögu fjármálakerfisins á Íslandi.²²⁶ Með lögum nr. 87/1985 voru starfsheimildir sparisjóða rýmkaðar og felld úr gildi ákvæði eldri laga sem takmörkuðu starfsheimildir þeirra í samanburði við viðskiptabanka. Rekstrarform og eignarhald bankanna hélst óbreytt, enda var ríkið eftir sem áður ráðandi aðili á fjármálamarkaðnum. Með lögnum var heimilað að verðtryggja stofnfé, og stofnfjáraðilum var leyft að framselja stofnfé að tilteknum skilyrðum uppfylltum.²²⁷ Eftir að lögin tóku gildi varð samstarf sparisjóðanna nánara, og árið 1986 var Lánastofnun sparisjóðanna hf. komið á fót. Henni var ætlað að efla samstarf sjóðanna og gera þeim kleift að styðja hver annan í erfiðu árferði. Sama ár var stofnaður Tryggingarsjóður sparisjóðanna sem ábyrgðist innstæður viðskiptavina ef sparisjóður færi í þrot. Árið 1999 varð fyrirkomulag innstæðutrygginga síðan hið sama hjá viðskiptabönkum og sparisjóðum,²²⁸ og sátu þá sparisjóðir loks við sama borð og þeir hvað þetta snerti.

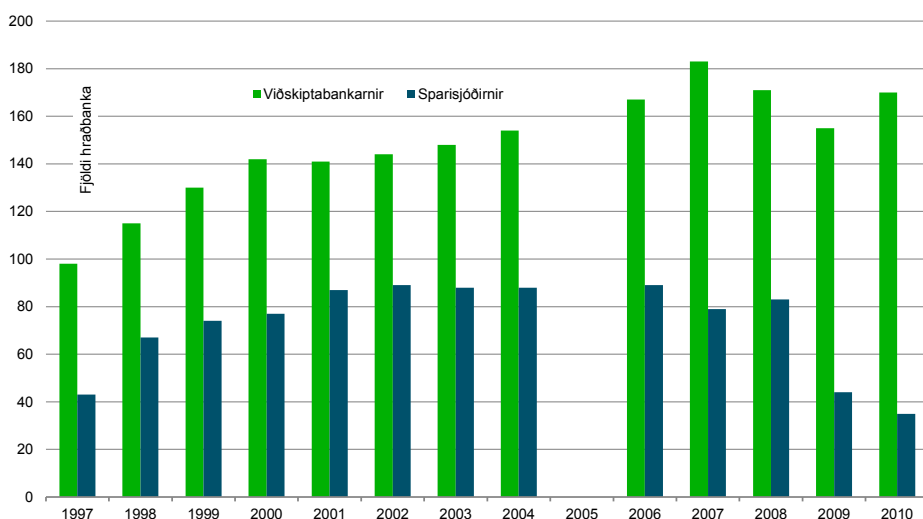
226. Sigurður Jóhannesson, „Frelsi á fjármagnsmarkaði“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 11.

227. Lög um sparisjóði nr. 87/1985.

228. Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990*, Reykjavík 1993, bls. 170.

Rekstur hraðbanka var eitt þeirra verkefna sem sparisjóðir stóðu að sameiginlega, og náði það samstarf reyndar til viðskiptabankanna líka. Fyrsti hraðbankinn í heiminum var settur upp í Barclays-banka í Enfield í norðurhluta Lundúna árið 1967.²²⁹ Fyrsti hraðbankinn á Íslandi kom til árið 1985 fyrir samstarf viðskiptabanka og sparisjóða.²³⁰ Hraðbönkum fjölgaði síðan ört og voru orðnir nærri 150 árið 1997, þar af 43 á vegum sparisjóða (mynd 22). Þeim fjölgaði síðan enn og voru flestir árið 2007 eða 262 talsins, þar af 79 í eigu sparisjóða. Eftir það hefur þeim fækkað og voru 205 árið 2010.

Mynd 22. Fjöldi hraðbanka á vegum sparisjóða og viðskiptabanka 1997–2010. Byggt á gögnum Fjármálaeftirlitsins.

Rýmra lagaumhverfi og aukið samstarf sparisjóða virðist hafa aukið markaðshlutdeild þeirra (mynd 25), en það kom þó ekki í veg fyrir frekari fækkun sjóðanna. Þeir voru orðnir 34 árið 1990 (mynd 18) og verulegt skarð var þá komið í landfræðilega dreifingu þeirra (mynd 23 og mynd 20). Sem fyrr voru þeir flestir við Eyjafjörð, á Vestfjörðum og í kringum höfuðborgina, en nánast horfnir af Suðurlandi, Austurlandi, Norðurlandi vestra og Snæfellsnesi. Sums staðar var ástæðunnar að leita í samruna við banka, en annars staðar í sameiningu sparisjóða. Þannig rann til dæmis Sparisjóður Hornarfjarðar inn í Sparisjóð Vestmannaeyja. Á þessum tíma voru fáir sparisjóðir eftir til sveita, en á höfuðborgarsvæðinu voru fjórir sparisjóðir starfandi. Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis rak fimm afgreiðslustaði á starfssvæði sínu og Sparisjóður Hafnarfjarðar, Sparisjóður vélstjóra og Sparisjóður Kópavogs tvær starfsstöðvar hver. Þá rak Sparisjóðurinn í Keflavík útibú í Garði og Njarðvík, en hið síðarnefnda var opnað árið 1977 og var fyrsta útibú sparisjóðs á landinu.²³¹

Sókn viðskiptabankanna út á land á sjöunda áratugnum hélt áfram á þeim áttunda og níunda. Þeir ráku afgreiðslustaði og útibú á a.m.k. 46 stöðum utan höfuðborgarsvæðisins árið 1980 og a.m.k. 52 stöðum árið 1990.²³² Afgreiðslustöðum viðskiptabankanna fjölgaði um 27 milli þessara ára, en sparisjóðanna eingöngu um 5 (mynd 21). Meðal annars teygðu viðskiptabankarnir anga sína til fámennra staða á borð við Reykhóla, Reykholt í Biskups-tungum og Þykkvabæ (tafla 12 og tafla 13 í viðauka). Fækkun sparisjóða og fjármála-stofnana í færri og stærri einingar var afleiðing af samkeppni á fjármagnsmarkaði á þessum tíma og vitnaði um vaxandi stærðarhagkvæmni í greininni í kjölfar aukins frjálsræðis á fjármálamarkaði.

Þrátt fyrir þessa sókn bankanna út á land á níunda áratugnum sóttu sparisjóðirnir á þegar horft er til hlutar þeirra í útlánum (mynd 24). Árið 1990 var markaðshlutdeild sparisjóðanna sú sama og Búnaðarbanka Íslands. En þegar stærð og styrkur bankastofnana eru metin

229. „Hraðbankinn 40 ára“, *Morgunblaðið* 5. júní 2007.

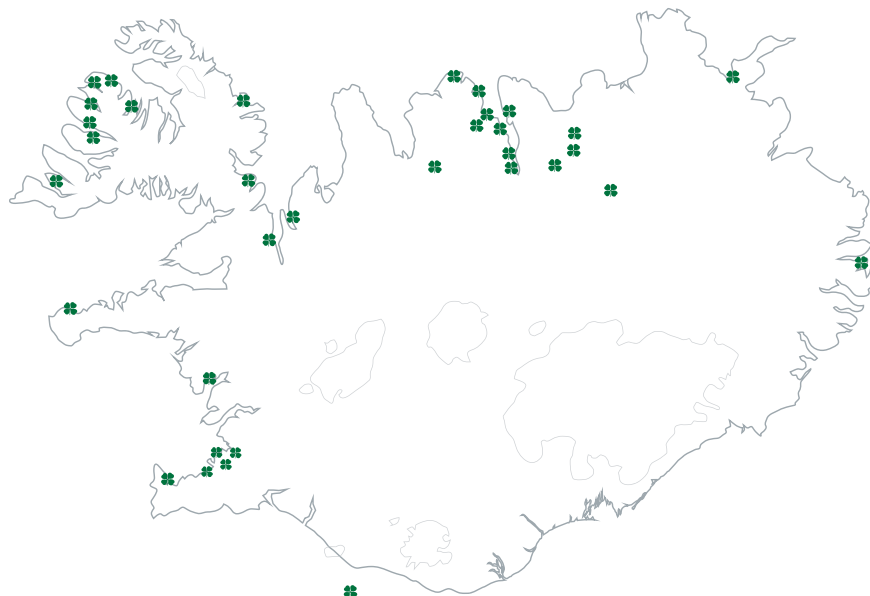
230. „Sjálfsafgreiðsla í alla banka“, *Morgunblaðið* 20. október 1985.

231. „Sparisjóðurinn í Njarðvík flytur í nýtt húsnaði“, *Morgunblaðið* 3. maí 1985.

232. Hér er sagt „að minnsta kosti“ því heimildin (Símaskrá) er þannig uppbyggð að fjöldi afgreiðslustaða gæti verið vantallinn ef símanúmer hans er tiltekið undir viðkomandi útibúi. Tölurnar eru eftir sem áður áhugaverðar og gefa góða vísbendingu um hversu víðfeðm starfsemi viðskiptabankanna var.

má nota fleiri mælistikur en markaðshlutdeild. Á þessum tíma var eigið fé sparisjóðanna 4,0 milljarðar króna en eigið fé Búnaðarbanka 3,0 milljarðar, Íslandsbanka innan við 4,0 milljarðar og Landsbanka Íslands 5,8 milljarðar króna. Að þessu leyti voru því sparisjóðirnir sem heild næststærsti banki í landinu, og eru þá ekki talin með þau fyrirtæki önnur sem sparisjóðirnir ráku saman á þessum tíma. Ríki þeirra var því mikið.²³³

Mynd 23. Sparisjóðir á Íslandi og staðsetning þeirra árið 1990. Heimild: Vísibending 1993.

Áhugavert er að horfa til starfsmannafjölda sparisjóðanna og sjá hversu hár hlutur þeirra var í heildarfjölda bankastarfsmanna. Hlutur sparisjóðanna varð hæstur 21,5% árið 2001 samkvæmt tölum Fjármálaeftirlitsins (mynd 24). Til að draga upp mynd af þessu atriði lengra aftur í tímann var brugðið á það ráð að tengja saman þrjú talnasett, eitt frá Hagstofu Íslands, annað frá Seðlabankanum og hið þriðja frá Fjármálaeftirlitinu, og þannig varð unnt að skoða þróunina frá því skömmu eftir 1960.²³⁴ Athyglisvert er hversu lítill hlutur sparisjóðanna var í heildarfjölda bankastarfsmanna í upphafi tímabilsins eða í kringum 5%. Síðan jókst hann stöðugt fram til ársins 2001 eins og áður sagði. Þetta gerðist enda þótt sparisjóðum fækkaði stöðugt allt þetta tímabil (mynd 18). Árið 1983 fór hlutur sparisjóðanna í fyrsta skipti yfir 10%, fór svo yfir 15% í kringum 1990 og yfir 20% árið 2000.

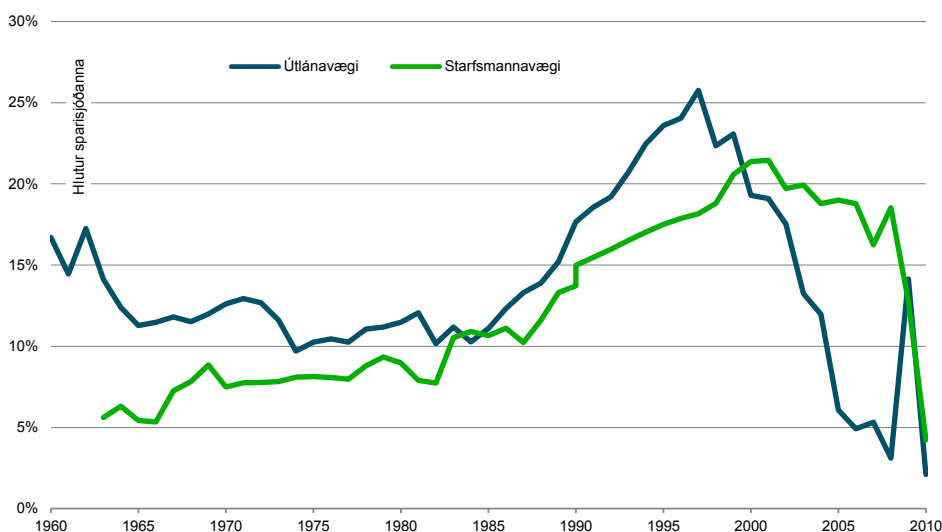
Athyglisvert er að sjá að hlutur sparisjóðanna í útlánum var hærri en hlutur þeirra í heildarfjölda bankastarfsmanna nánast allt tímabilið. Frávikin voru rétt fyrir miðbik níunda áratugarins þegar sparisjóðirnir voru að hefja sókn sína og síðan ekki aftur fyrr en um aldamótin. Um það leyti voru sparisjóðirnir farnir að taka upp rekstrarlíkan viðskiptabankanna, en í kjölfar aukins frelsis á fjármálamarkaði jókst samkeppni. Sparisjóðirnir fóru að bjóða upp á fjölbreyttari fyrirgreiðslu sem miðaði að því að veita viðskiptavinum alhliða fjármálaþjónustu. Þeir tóku að bjóða sérsniðna þjónustu ætlaða námsmönnum auk þess að bjóða viðskiptavinum upp á rafræn kortaviðskipti, heimabanka og aukinn aðgang að hraðbönkum. Þá fjárfestu sparisjóðirnir í tryggingarfélagum og buðu viðskiptavinum sínum persónutryggingar. Jafnframt jókst áhersla sparisjóðanna á viðskipti með verðbréf og gjaldeyri, en því fylgdi krafa um aukna sérþekkingu starfsmanna. Aukin umsvif kölluðu á breytt skipulag, og fóru sumir sparisjóðir út í að skipta starfsemi sinni í einstaklings- og fyrirtækjasvið. Upp úr aldamótum fóru stærstu sparisjóðirnir í auknum

233. „Sparisjóðir – mikilvægt valddreifingarkerfi“, viðtal við Sigurð Hafstein, *Frjáls verslun*, 11. tbl. 50. árg. (1991), bls. 32–33.

234. Talnamengin eru ekki sambærileg að öllu leyti. Hagstofan taldi banka og fjárfestingarsjóði saman en Fjármálaeftirlitið taldi banka einvörðungu. Þó er skekkjan minni en ætla mátti. Tölur úr báðum söfnum voru til frá árinu 1990–1997 og var skekkjan mest fyrstu 2–3 árin eins og sjá má á myndinni. Eftir það verður munurinn hverfandi lítill. Ákveðið var að stilla talnamengjunum saman upp í mynd til að fá tilfinningu fyrir þróuninni lengra aftur í tímann. Þá er tala Hagstofunnar fyrir 1990 málum blandin vegna þess að þá tekur nýr grunnur við og þess vegna kemur óvenjuleg sveifla í línuna.

mæli að sækja fjármögnun til erlendra fjármálafyrirtækja, en fram að þeim tíma höfðu þeir eingöngu fjármagnað sig á innlendum markaði.²³⁵ Nánar verður vikið að útlána- og innlánavægi sparisjóðanna síðar.

Mynd 24. Hlutur sparisjóða í heildarútlánnum og fjölda bankastarfsmanna 1960–2010. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands, Seðlabanka Íslands og Fjármálaeftirlitsins.

Þess skal getið að bankastarfsmönnum fjölgaði stöðugt alla síðustu öld, og voru þeir nærri 5% af heildarfjölda starfandi fólks á Íslandi þegar mest var árið 2008 eins og áður sagði (mynd 13). Þeir voru flestir árið 2007, um 3.653, þar af 466 hjá sparisjóðunum samkvæmt tölum Fjármálaeftirlitsins.

4. HLUTUR SPARISJÓÐA Á FJÁRMÁLAMARKAÐI

4.1. Markaðsstaðsetning – viðskiptavinir sparisjóða

Áhugavert er að skoða sparisjóði með tilliti til staðsetningar þeirra á fjármálamarkaði (e. *product positioning*). Fjöldi og stærð fyrirtækja á tilteknum markaði getur verið mjög breytileg. Þar geta verið mörg lítil fyrirtæki, eitt stórt eða blanda af hvoru tveggja í ólíkum hlutföllum. Á viðskiptabankamarkaði hérlendis hefur yfirleitt verið blanda af fáum og stórum bönkum og mörgum litlum sparisjóðum. Þegar litið er á afmörkuð landsvæði, t.a.m. sveitarfélög, má sjá að eftir því sem þau eru fámennari, því færri eru bankastofnanirnar og oft þá aðeins eitt útibú eða einn sparisjóður. Þessi fákeppni eða jafnvel einokun á einstökum svæðum þar sem ein viðskiptabankastofnun er starfandi hefur einkum bitnað á heimilum og einstaklingum því fyrirtæki áttu auðveldara með að sækja þjónustu annað, bæði til lánasjóða og viðskiptabanka.

Segja má að framan af hafi verið um fákeppni að ræða á fjármálamarkaði en aðstæður hvað þetta snerti voru þó ólíkar frá einum stað til annars. Árið 1989 var ákveðið á vettvangi SÍSP að allir sparisjóðir legðu niður eigin merki í markaðssetningu og tækju þess í stað upp sameiginlegt merki, fjögurra laufa smára. Markmiðið var að styrkja samkeppnisstöðu sparisjóðanna og stuðla að hagkvæmni í rekstri.²³⁶ Markaðssetning sparisjóðanna var að hluta til fólgin í stuðningi við margvíslegt menningar- og félagsstarf í héraði. Dæmi voru um að sparisjóðir stofnuðu menningarsjóði til að styrkja ýmiss konar viðburði á starfs-

235. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 139–165.

236. Smári Geirsson, *Sparisjóður í 70 ár: Saga Sparisjóðs Norðfjarðar 1920–1990*, Norðfirði 1992, bls. 147.

svæði sínu.²³⁷ Sjóðirnir sáu hag sinn í því að styrkja mannlíf í umhverfi sínu á þennan hátt enda myndi það skila sér í fleiri viðskiptavinum og efla tryggð þeirra viðskiptavina sem fyrir voru.²³⁸

Þekkt er á fákeppnismörkuðum, sérstaklega í einkasölusamkeppni, að fyrirtæki sérhæfi sig og bjóði afmörkuðum hópum vöru eða þjónustu í stað þess að höfða til allra. Flestir sparisjóðir störfuðu í fámennum byggðarkjörnum og stóðu því frammi fyrir áhættu sem stærri fjármálafyrirtæki sluppu við. Ef sparisjóðir lentu í deilum við viðskiptavini gat það orðið til þess að þeir misstu margar fjölskyldur og jafnvel fyrirtæki úr viðskiptum á skömmum tíma. Tækifæri til að afla nýrra viðskiptavina gátu verið afar þröng á þeim svæðum þar sem bankarnir höfðu haslað sér völl. Því þurftu sparisjóðirnir að leggja áherslu á að greina aðstæðurnar.²³⁹ Smæð sparisjóða gat komið í veg fyrir að þeir fengju þjónustað stór fyrirtæki í sínu byggðarlagi, enda höfðu þeir hvorki sömu fjárhagslegu burði og bankarnir né hliðstæðar starfsheimildir.²⁴⁰

Segja má að sérstaða sparisjóða hafi upphaflega verið sú að þeir efldu sparnað og hvöttu almenning til ráðdeildar og ekki síst til þess að ávaxta sparifé sitt.²⁴¹ Meðal annars með þeim hætti létu sparisjóðirnir sig varða framfarir í samfélaginu.

Sparisjóðirnir voru vissulega miklu smærri stofnanir en bankarnir, en þeir störfuðu yfirleitt í fámennari samfélögum. Í augum heimamanna og með hliðsjón af lánsfjárbörf þeirra er þó ekki víst að þeir hafi allir verið svo smáir hlutfallslega. Þeir höfðu að markmiði að styðja sérstaklega við atvinnu- og mannlíf í héraði og náðu síðan að byggja upp traust meðal heimamanna svo að innlán jukust hægt og bitandi. Þannig varð unnt að veita lán til fjölda ólíkra verkefna í nærumhverfinu, svo sem til kaupa á rútubílum og vélbátum, til byggingar vatnsveitna, mjólkursamlaga, rafveitna og hafnarmannvirkja svo að eitthvað sé nefnt. Sú atvinnugrein sem virðist helst hafa notið sparisjóðanna var verslun og þjónusta líkt og gerðist sums staðar á Norðurlöndum. Kannski var það vegna þess að þeim greinum stóðu ekki jafn margir sjóðir til boða og mörgum öðrum atvinnugreinum. Sparisjóðir veittu þó einnig lán til annarra atvinnugreina, sjávarútvegs og landbúnaðar,²⁴² svo og til sveitarfélaga.²⁴³ Sparisjóðurinn í Keflavík veitti þó ekki bein lán til útgerðar fyrr en á 9. áratugnum, svo dæmi sé tekið.²⁴⁴ Það gæti tengst þeirri staðreynd að sparisjóðunum var fram að því óheimilt að versla með gjaldeyri eins og áður kom fram. Fyrirtæki í sjávarútvegi hafi því frekar leitað til ríkisbankanna með öll sín viðskipti, enda höfðu þeir heimild til gjaldeyrisfyrirgreiðslu. Þetta var þó ekki algilt því að seinna í þessum kafla koma fram sterkar vísbendingar um að sparisjóðirnir hafi lánað til kaupa á smærri fiskiskipum. Það er rökrétt því að Fiskveiðasjóður var oft fjárvana og smábátaúngerð ekki háð gjaldeyrisviðskiptum; hún var auk þess ráðandi á fámennum stöðum þar sem viðskiptabankar festu ekki rætur fyrr en seint á 20. öld.

Sparisjóðirnir sáu heimilum fyrir skammtíma- og langtímalánunum. Skammtímalánin voru í formi víxla og veitt til að mæta óvæntum áföllum eða annarri bráðabörf. Langtímalán voru einkum veitt til húsbygginga. Svo virðist sem sumir sjóðanna hafi jafnvel verið mjög örlátir í húsnæðislánum eins og sjá má í gögnum um Sparisjóðinn í Keflavík²⁴⁵ og Sparisjóð Ólafsfjarðar,²⁴⁶ og enn fremur skiptu þau Sparisjóð Hafnarfjarðar miklu máli.²⁴⁷ Þá tók Sparisjóður Mýrasýslu þátt í því að greiða götu húsbyggjenda eins og svigrúm leyfði.²⁴⁸

237. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003, bls. 181–186.

238. Friðrik G. Olgeirsson, *Sparisjóður í 80 ár: Saga Sparisjóðs Ólafsfjarðar 1914–1994*, Ólafsfirði 1994, bls. 82.

239. Friðrik G. Olgeirsson, *Sparisjóður í 80 ár: Saga Sparisjóðs Ólafsfjarðar 1914–1994*, Ólafsfirði 1994, bls. 92–93.

240. Smári Geirsson, *Sparisjóður í 70 ár: Saga Sparisjóðs Norðfjarðar 1920–1990*, Norðfirði 1992, bls. 124.

241. Eðvarð T. Jónsson, *Sjóður Suðurnesjamanna: Bakhjarl í heimabyggð 1907–2007*, Keflavík 2007, bls. 17; Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 14–15; Friðrik G. Olgeirsson, *Sparisjóður í 80 ár: Saga Sparisjóðs Ólafsfjarðar 1914–1994*, Ólafsfirði 1994, bls. 31.

242. Ólafur A. Þorsteinsson, Jón Tómasson og Skafti Friðfinnsson, *Sparisjóðurinn í Keflavík 75 ára: Afmælisrit*, Keflavík 1982, bls. 65–67; Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003, bls. 62, 178; Friðrik G. Olgeirsson, *Sparisjóður í 80 ár: Saga Sparisjóðs Ólafsfjarðar 1914–1994*, Ólafsfirði 1994, bls. 104.

243. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 56.

244. Ólafur A. Þorsteinsson, Jón Tómasson og Skafti Friðfinnsson, *Sparisjóðurinn í Keflavík 75 ára: Afmælisrit*, Keflavík 1982, bls. 74.

245. Ólafur A. Þorsteinsson, Jón Tómasson og Skafti Friðfinnsson, *Sparisjóðurinn í Keflavík 75 ára: Afmælisrit*, Keflavík 1982, bls. 132.

246. Friðrik G. Olgeirsson, *Sparisjóður í 80 ár: Saga Sparisjóðs Ólafsfjarðar 1914–1994*, Ólafsfirði 1994, bls. 51 og 105.

247. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 87.

248. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003, bls. 101, 105 og 126.

Fyrir í þessum kafla kom fram að sparisjóðirnir hafi að jafnaði ekki getað sinnt stærri fyrirtækjum í héraði. Þetta var þó ekki algilt eins og sést þegar horft er til útlána og útlánahlutfalls Sparisjóðs Mýrasýslu²⁴⁹ og þeirra fyrirtækja sem voru í viðskiptum við Sparisjóð Hafnarfjarðar.²⁵⁰ Þess skal þó getið að þessir sparisjóðir voru meðal fimm stærstu sparisjóða landsins alla 20. öldina. Sparisjóður Mýrasýslu lánaði háa fjárhæð til byggingar mjólkursamlags eftir að allar aðrar bankastofnanir í landinu höfðu synjað þeirri umleitan²⁵¹ og er þetta kannski eitt dæmi um það að nálægð stjórnenda við lánþega skiptir máli hvað varðar áhættumat og þar með mat á væntanlegum afrakstri þeirra verkefna sem fyrir liggja. Umrædd framkvæmd varð til þess að efla Borgarfjörð mjög sem landbúnaðarhérað.²⁵²

Sérhæfing sparisjóðanna hlaut öðru fremur af því að þeir störfuðu helst í dreifbýli og dreifðust víða um land (mynd 19 og mynd 20). Í aðdraganda iðnvæðingar var mikilvægt að í hinum dreifðu byggðum til sjávar og sveita væru bankastofnanir. Iðnvæðingin hefur trúlega stuðlað að vexti innlána og átt sinn þátt í því að vöxtur útlána varð eins hraður og raun bar vitni, t.d. á milli árána 1890 og 1910, en síðasta ár þess tímabils varð hlutfall útlána af vergri landsframleiðslu herra hérlendis en í Danmörku.²⁵³ Þetta er í samræmi við niðurstöður nýlegrar rannsóknar, sem fjallað var um fyrir í þessum kafla, þar sem segir að aðgengi að fjármálastofnunum örvi sparnað í þróunarríkjum.²⁵⁴

Þá er ljóst að sparisjóðirnir áttu sinn þátt í að jafna afkomusveiflur, t.a.m. með því að veita lán til fjárfestinga, svo sem í vegagerð, þegar kreppti að í sjávarútvegi. Gekk einn af fyrstu ábyrgðarmönnum Sparisjóðsins í Keflavík svo langt að fullyrða að stofnun sparisjóðsins hefði verið mesta lyftistöng Suðurnesjamanna í upphafi 20. aldar ásamt því að farið var að nota síld til beitu.²⁵⁵ Þetta hefur skipt sköpum í samfélögum við ströndina því að framan af bjó sjávarútvegur við miklar árstíðasveiflur, en úr þeim dró eftir því sem tækni fleygði fram og betri tókum var náð á stjórn fiskveiða. Í sveiflukenndu umhverfi er mikilvægt að geta lagt fyrir þegar laun verða rífleg og tekið út eða fengið lánað til framkvæmda þegar slær í bakseglin. Sparisjóðirnir slógu á hagsveiflur með áherslu sinni á fjármögnun verkefna í héraði.

Að lokum er rétt að geta þess að varkárni var alltaf aðalsmerki sparisjóðanna, ekki síst í byrjun, og þeir þekktu vel til efnahags- og fjárhagsstöðu fólks²⁵⁶ og atvinnulífs í grennd við sig. Þetta samspil varkárni og innsæis virðist hafa dugað sparisjóðunum vel og gert þeim kleift að starfa á litlum og stundum afar sveiflukenndum markaði. Sparisjóður Siglufjarðar, elsti starfandi sparisjóður landsins, er gott dæmi um þetta. Hann starfaði á markaði sem var algerlega háður dyntum síldarinnar. Má segja að sveiflukenndari aðstæður hafi vart verið að finna á Íslandi, auk þess sem Siglufjörður var lengi mjög einangraður og umhverfi sparisjóðsins því óvenju þröngt.

4.2. Markaðshlutdeild sparisjóða – innlán og útlán

Hlutur sparisjóðanna í innlánnum og útlánnum á fjármálamarkaði á Íslandi er góður mælikvarði á markaðshlutdeild sparisjóðanna.²⁵⁷ Tiltæk gögn um þetta ná allt til ársins 1886. Línuritið á mynd 25 nær þó eingöngu aftur til ársins 1887 vegna þess að markaðshlutdeild sparisjóðanna í innlánnum var 100% árið 1886 og hefði því línuritið orðið ógreinilegt ef það ár hefði verið haft með.

249. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003.

250. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 84.

251. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003.

252. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003, bls. 96.

253. Sigurður Jóhannesson, „Frelsi á fjármagnsmarkaði“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 43.

254. Pradeep Agrawal, Pravakar Sahoo og Ranjan Kumar Dash, „Savings behaviour in South Asia“, *Journal of Policy Modeling*, 2. tbl. 31. árg. (2009), bls. 208–224.

255. Ólafur A. Þorsteinsson, Jón Tómasson og Skafti Friðfinnsson, *Sparisjóðurinn í Keflavík 75 ára: Afmælisrit*, Keflavík 1982, bls. 73.

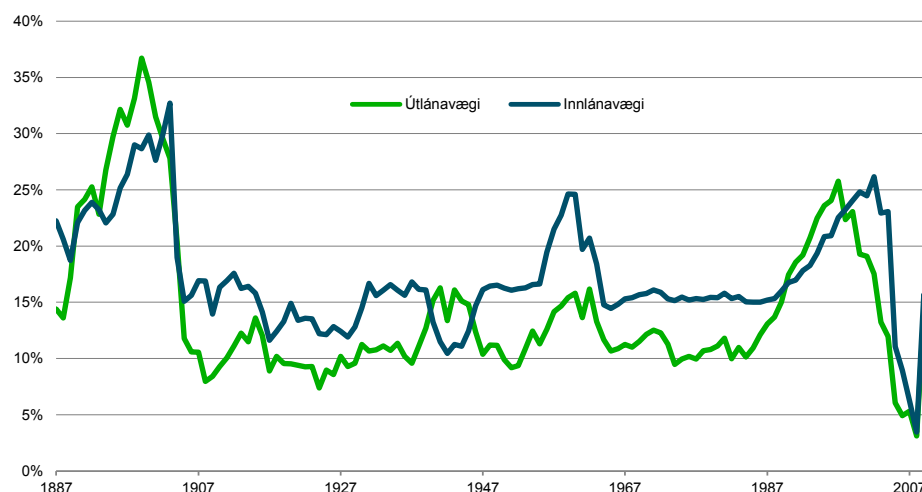
256. Ólafur A. Þorsteinsson, Jón Tómasson og Skafti Friðfinnsson, *Sparisjóðurinn í Keflavík 75 ára: Afmælisrit*, Keflavík 1982, bls. 68.

257. Hér er um hlut sparisjóðanna gagnvart öllum innlánsstofnunum að ræða – þ.e. viðskiptabönkum, innlánsdeildum kaupfélaganna og Póstgírastofnunni.

Sparisjóðir voru einir um inn- og útlán frá upphafi þeirra árið 1858 og fram til ársins 1885 þegar fyrsti viðskiptabankinn, Landsbanki Íslands, var stofnaður. Að vísu veitti Viðlagasjóður lán á þessum tíma, en hann var ekki banki. Eftir að Landsbankinn var stofnaður varð innlána hlutdeild sparisjóðanna lægst 18,7% árið 1889, en óx jafnt og þétt eftir það fram að aldamótum og náði hámarki í 32,7% (tafla 11).

Mynd 25. Hlutar sparisjóðanna í heildarútlánum og -innlánum viðskiptabanka og sparisjóða 1887–2010.

Byggt á gögnum Hagstofu Íslands, Seðlabanka Íslands og Fjármálaeftirlitsins.

Tafla 10. Vaxtar- og samdráttartímabil útlánahlutdeildar sparisjóðanna 1885–2010.

Vaxtartímabil		Samdráttartímabil	
Tímabil	Breyting á hlutdeild	Tímabil	Breyting á hlutdeild
1888–1899	13,6%–36,7%	1885–1888	100%–13,6%
1908–1915	8,0%–13,6%	1899–1908	36,7%–8,0%
1937–1941	9,7%–16,3%	1915–1917	13,6%–8,9%
1951–1962	9,2%–16,2%	1941–1951	16,3%–9,2%
1984–1997	10,1%–25,8%	1962–1965	16,2%–10,7%
		1997–2010	25,8%–2,1%

Vaxtar- og útlánahlutdeildin fór hins vegar lægst í 13,6% árið 1888 en hækkaði svo stöðugt fram til ársins 1899 er hún náði 36,7% (tafla 10). Þá lækkaði útlánahlutdeildin skyndilega niður fyrir 10% eftir stofnun Íslandsbanka 1904 og hélst á því róli með skammvinnnum sveiflum fram til ársins 1986. Þá fór hlutdeildin aftur vaxandi, hægt í fyrstu, úr 15% í rúm 26% í innlánum fram til ársins 2002, en mun hraðar í útlánum eða úr 10% í 26% árin 1984–1997. Síðan hríðféll hlutdeildin, sérstaklega árin 2004 og 2005, og fór niður í 6% af innlánum eftir mikla útrás viðskiptabankanna. Þá tók útlánahlutdeildin öfuga stefnu um sinn þegar hún breyttist úr 4,9% árið 2006 í 5,3% árið 2007. Árið 2010 var hlutdeild sparisjóðanna í innlánum komin niður í 3%.

Tafla 11. Vaxtar- og samdráttartímabil innlána hlutdeildar sparisjóðanna 1885–2010.

Vaxtartímabil		Samdráttartímabil	
Tímabil	Breyting á hlutdeild	Tímabil	Breyting á hlutdeild
1889–1903	18,7%–32,7%	1885–1889	100%–18,7%
1917–1920	11,6%–14,9%	1903–1905	32,7%–15,1%
1928–1931	11,9%–16,7%	1912–1917	17,6%–11,6%
1944–1949	11,1%–16,5%	1920–1928	14,9%–11,9%
1955–1960	16,6%–24,6%	1939–1942	16,1%–10,5%
1986–2002	15,0%–26,2%	1960–1965	24,6%–14,5%
		2004–2010	23,1%–3,4%

Hér hefur verið dregin upp gróf mynd af markaðshlutdeild sparisjóðanna frá upphafi. Ástæða er til að gera nánari grein fyrir minni og skammvinnari sveiflum á markaðshlutdeildinni (tafla 10 og tafla 11) og verða meginorsakir þeirra raktar hér á eftir.

4.2.1 Fjöldi sparisjóða og markaðshlutdeild þeirra

Breytingar á fjölda sparisjóðanna á Íslandi höfðu ótvíræð áhrif á markaðshlutdeild þeirra. Fjölgun sparisjóða hafði í för með sér að markaðssvæði þeirra stækkaði og net þeirra varð þéttriðnara. Jafnframt fengu fleiri aðgang að bankaþjónustu og þeim opnaðist sá möguleiki að ávaxta sparifé sitt og taka lán. Í þessari þróun var fólgin mikilvæg forsenda aukinnar velferðar,²⁵⁸ einkum í upphafi iðnvæðingar þegar skortur var á peningum til að örva sparnað. Vöxt í markaðshlutdeild sparisjóðanna á árunum 1888–1903, jafnt í innlánnum sem útlánnum, má trúlega rekja til fjölgunar sparisjóða ásamt því að mikill hagvöxtur var á sama tíma. Á þessu tímabili fjölgaði sparisjóðum jafnt og þétt um land allt (mynd 18), og Landsbankinn var á sama tíma eini viðskiptabankinn með eingöngu eitt útibú utan Reykjavíkur, á Akureyri, en það var raunar ekki stofnað fyrr en 1902 eins og áður sagði.²⁵⁹ Hið sama átti sennilega við um tímabilið 1908–1915 þegar útlánahlutdeild sparisjóðanna jókst úr 8,0% í 13,6% (tafla 10), en á tímabilinu 1910–1915 varð ein mesta fjölgun sparisjóða sem um getur í sögu landsins á jafnskömmum tíma, er þeim fjölgaði úr 30 í 44 (mynd 18). Athygli vekur að ekki gætti sömu áhrifa á innlánahlutfallið á þessu tímabili (tafla 11), og að á umræddum árum stofnuðu viðskiptabankarnir ekkert nýtt útibú utan Reykjavíkur.²⁶⁰

Á árunum 1917–1920 hækkaði innlánahlutdeild sparisjóðanna úr 11,6% í 14,9% en útlánahlutdeildin breyttist lítið. Á þessum tíma lauk heimsstyrjöldinni fyrri. Sparisjóðum hélt áfram að fjölga og átta nýir bættust við (og fáeinir lögðust af, sjá mynd 18). Sparisjóður Borgarfjarðarsýslu á Akranesi var meðal þeirra sem stofnaðir voru á þessu tímabili,²⁶¹ en hann varð seinna einn stærsti sparisjóður landsins, enda Akranes með stærri sjávarbyggðum hérlandis. Aðeins einn sparisjóður var síðan stofnaður á árabílinu 1921–1925.²⁶²

Sparisjóðunum fækkaði fyrst á tímabilinu 1960–1975. Við upphaf þess tímabils tók innlánahlutfallið að dragast saman og útlánahlutfallið tók sömu stefnu tveimur árum seinna, þ.e. frá árinu 1962. Um sama leyti voru stofnaðir þrír bankar á Íslandi, Verzlunarbankinn 1961, Samvinnubankinn 1963 og Alþýðubankinn 1971. Þessir viðskiptabankar voru áður sparisjóðir, en var breytt í viðskiptabanka. Þeir hafa því tekið með sér viðskiptavini sparisjóðanna með tilsvarende áhrifum á markaðshlutdeildina. Þegar tölur um útlána- og innlánahlutdeild²⁶³ eru sundurliðaðar sést að orsökina liggur bæði í allnokkrum samdrætti hjá sparisjóðunum og nokkurri aukningu hjá bönkunum, sem kom til vegna þess að sparisjóðir breyttust í nýju viðskiptabankana þrjá.

4.2.2 Stofnun nýrra banka og markaðshlutdeild sparisjóða

Stofnun nýrra banka hafði sín áhrif á útlánahlutfallið, fyrst þegar Landsbanki Íslands var stofnaður 1885 og aftur árið 1904 þegar Íslandsbanki var stofnaður eins og fjallað var um fremst í þessum kafla. Eftir að Íslandsbanki tók til starfa og kom með erlent fjármagn inn í hagkerfið varð útlánahlutfall sparisjóðanna lægst 8,0% árið 1908.

Viðskiptabankarnir stofnuðu nokkur útibú utan Reykjavíkur í upphafi 20. aldar. Landsbankinn byrjaði á því að opna útibú á Akureyri árið 1902, síðan á Ísafirði 1904 og á Eskifirði og Selfossi árið 1918. Íslandsbanki opnaði útibú á Ísafirði og Akureyri 1904 og í Vestmannaeyjum 1918. Á þessum árum tóku bankaútibúin yfirleitt við þeim sparisjóðum sem fyrir voru. Sparisjóður Reykjavíkur gekk inn í Landsbankann 1887. Þá gengu sparisjóðir á Ísafirði, Akureyri, Seyðisfirði og í Vestmannaeyjum ýmist inn í Landsbanka eða Íslandsbanka þegar þeir opnuðu útibú á þessum stöðum. Þetta hjó skarð í markaðshlut-

258. Olivier Jean Blanchard og Stanley Fischer, *Lectures on Microeconomics*, Cambridge 1989, bls. 46.

259. Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925, Reykjavík 1929, bls. 7.

260. Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925, Reykjavík 1929, bls. 7.

261. Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925, Reykjavík 1929, bls. 7.

262. Hagskýrslur Íslands 62: Sparisjóðir árin 1911–1925, Reykjavík 1929, bls. 8.

263. Guðmundur Jónsson og Magnús S. Magnússon, *Hagskinna: Sögulegar hagtolur um Ísland*, Reykjavík 1997, bls. 682–684.

deild sparisjóðanna eins og fram kemur í tölunum eftir árið 1904. Árin eftir 1918 dró úr útlánahlutdeild sparisjóðanna, en innlánahlutdeildin hækkaði. Hið síðara skýrist væntanlega af því að sparisjóðum fjölgaði meira en viðskiptabönkum á sama tíma, en ekki er ljóst af hverju útlánahlutdeildin hneig ekki í sömu átt. Útibúum viðskiptabankanna utan höfuðborgarsvæðisins virðist hafa fjölgað lítið fram á sjöunda áratuginn þar sem þau voru á fyrrgreindum stöðum árið 1961 auk útibúa á Siglufirði, Egilsstöðum, Seyðisfirði og Eskifirði.²⁶⁴

Skýndileg og mikil aukning markaðshlutdeildar sparisjóðanna á árunum 1928–1931 kann að tengjast gjaldþroti Íslandsbanka 1930. Staða hans veiktist mjög með nýjum bankalögum árið 1928 og kann það að hafa fælt viðskiptavinum frá þar til Útvegsbankinn var stofnaður á grunni hans 1930.²⁶⁵ Samkvæmt tölum Hagstofunnar²⁶⁶ jukust innlán hjá sparisjóðum á þessum tíma en drógust saman hjá viðskiptabönkunum, sem rekja má til gjaldþrots Íslandsbanka. Útvegsbanki Íslands tók til starfa 12. apríl 1930²⁶⁷ en það hafði engin sjáanleg áhrif á innlánahlutfall sparisjóðanna, enda var hann stofnaður á grunni annars starfandi viðskiptabanka. Sama gildi um þróun markaðshlutdeildar sparisjóðanna þegar Iðnaðarbankinn var stofnaður 1953. Það fór reyndar saman við snöggt hagvaxtartímabil árin 1952–1955 (tafla 1) sem varð m.a. vegna stækkunar landhelginnar 1952 og framkvæmda bandaríska hersins á Miðnesheiði. Í Keflavík var sparisjóðurinn eina fjármálastofnunin á þessum árum.²⁶⁸ Launamunur landsvæða, sem hafði verið Reykjavík í vil, dróst einnig saman á þessum tíma, sem hefur einnig verið rakið til stækkunar landhelginnar, hærri útflutningsbóta árin 1957 og 1958, mikils þorskafla 1958, aukinna síldveiða 1959 og víðtæks verkfalls á höfuðborgarsvæðinu 1961.²⁶⁹ Þá má nefna tilkomu Sementsverksmiðjunnar á Akranesi 1958, en þá var einn stærsti sparisjóður landsins rekinn þar, einn fjármálastofnana.²⁷⁰

Þegar Verzlunarbankinn, Samvinnubankinn og Alþýðubankinn komu til á sjöunda áratugnum (tafla 2) dróst markaðshlutdeild sparisjóðanna saman, fyrst innlán úr um 25% niður í um 15% og síðan útlán úr um 16% í 11%, og hélst sú staða nánast óbreytt fram til ársins 1984. Á þessu tímabili tók sparisjóðum í fyrsta skipti að fækka og hefur ekkert lát verið á því síðan (mynd 18). Fjölgun viðskiptabanka varð til þess að samkeppni jókst á fjármálamarkaði og birtist í því að þeir reyndu að veita þjónustu sem víðast fremur en að veita sem hagstæðust innláns- eða útlánskjör²⁷¹ og fjölgaði þeim um allt land eins og sést þegar horft er til hve margir viðskiptabankar störfuðu utan höfuðborgarsvæðisins árið 1960 í samanburði við árið 1980. Þá kann atvinnu- og byggðapólitík ásamt ýmsum öðrum hagsmunum að hafa stuðlað að þessari úþpenslu bankanna þar sem lánsfé var af skorum skammti og það litla sem var til ráðstöfunar var veitt á grundvelli hagsmunatengsla. Stjórnámálameinn réðu miklu um bankamál á Íslandi allt fram til ársins 1984.²⁷²

Þrátt fyrir mikla fjölgun útibúa viðskiptabankanna, sem hófst að marki á sjöunda áratugnum og hélt áfram fram undir aldamót, dró ekki úr hröðum vexti markaðshlutdeildar sparisjóðanna sem hófst á miðjum níunda áratugnum. Aðrar hugsanlegar ástæður fyrir því verða raktar síðar í þessum kafla. Þessi þróun vekur upp þá spurningu hvort viðskiptabankar hafi ekki haft eins góða ímynd utan höfuðborgarsvæðisins og sparisjóðirnir höfðu.

4.2.3 Minni fjárfesting, atvinnulíf í héraði og markaðshlutdeild sparisjóða

Sparisjóðirnir voru líklegri en bankarnir til að taka þátt í minni fjárfestingum og má ætla að útlán þeirra hafi frekar verið veitt til kaupa á bátum en togurum, enda hefur komið fram að viðskiptabankar sóttust eftir að fjármagna kaup stærri fiskiskipa. Fjárfesting í bátum og togurum kallaði á aukin útlán og skilaði aukinni framleiðslugetu þegar fiskistofnar voru

264. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963), bls. 45.

265. Ólafur Björnsson, *Saga Íslandsbanka hf. og Útvegsbanka Íslands 1904–1980*, Reykjavík 1981.

266. Guðmundur Jónsson og Magnús S. Magnússon, *Hagskinna: Sögulegar hagtölur um Ísland*, Reykjavík 1997, bls. 682–684.

267. Ólafur Björnsson, *Saga Íslandsbanka hf. og Útvegsbanka Íslands 1904–1980*, Reykjavík 1981, bls. 98.

268. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963), bls. 45.

269. Bjarni Bragi Jónsson, „Atvinnutekjur alþýðustétta“, *Úr þjóðarbúskapnum* 13. árg. (1964).

270. Ólafur S. Valdimarsson, „Sparisjóðirnir 1961“, *Fjármálatíðindi*, 1. tbl. 10. árg. (1963), bls. 45.

271. Helgi Skúli Kjartansson, „Bankarnir og verslunin“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 149.

272. Sigurður Jóhannesson, „Frelsi á fjármagnsmarkaði“, *Rætur Íslandsbanka: 100 ára fjármálasaga*, Reykjavík 2004, bls. 187–188.

vannýttir og sóknin óheft. Fjárfesting í nýjum fiskiskipum hafði því tilsvarende áhrif á tekjur heimila, bæði sjómanna og landverkafólks, og síðar á innlán í fjármálastofnunum. Því má líklega skýra breytta markaðshlutdeild sparisjóða þannig að hún hafi aukist þegar fjárfest var í litlum fiskiskipum, en dregist saman þegar fjárfest var í stórum.

Á árunum 1912–1917 misstu sparisjóðirnir markaðshlutdeild, ekki síst innlánahlutdeild. Samkvæmt tölum Hagstofunnar²⁷³ jukust innlán í sjóðunum að vísu á þessu tímabili, en aukningin varð miklu meiri í viðskiptabönkunum. Sama var um útlán að segja. Á þessum tíma fjölgaði sparisjóðum mjög, en það dugði ekki til að auka markaðshlutdeild þeirra því að samtímis var mikið fjárfest í togaraflota landsmanna og hófst sú hrina með kaupum á ellefu togurum árin 1911 og 1912. Fleiri bættust við á næstu árum.²⁷⁴ Þessi útgerð var nánast öll í Reykjavík²⁷⁵ og kann því að hafa stuðlað að umræddum vexti útlána og innlána viðskiptabankanna umfram vöxt sparisjóðanna þar sem enginn sparisjóður var í Reykjavík á þessum tíma. Síðari hluti þessa tímabils nær inn í fyrri heimsstyrjöldina. Hún varð þjóðinni ekki eins mikill aflgjafi og heimsstyrjöldin síðari, raunar þvert á móti. Þá var kreppuástand, einkum á seinni hluta stríðstímans – þ.e. hagvöxtur fram til 1916 og svo mikill samdráttur eftir að togurum fækkaði aftur þegar Íslendingar neyddust til að selja nærri helming þeirra til Breta vegna stríðsins.²⁷⁶

Aftur dró úr innlánahlutdeild sparisjóðanna 1920–1928, en hún jókst aftur frá 1928 til 1931. Erfitt er að skýra þessar sveiflur því að allan þriðja áratuginn fram að kreppunni miklu var ör hagvöxtur í landinu (tafla 1). Hann má rekja til viðgangs í sjávarútvegi og tengdum greinum sem hafa verið ráðandi á landsbyggðinni. Reykjavík var að vísu stór útgerðarstaður á þessum tíma, og sjá má á tölum um fiskiskipastólinn að togurum fjölgaði miklu meira en bátum (mynd 1). Togaraútgerð var mest í Reykjavík á þessum tíma, allnokkur í Hafnarfirði, eilítill á Vestfjörðum og einn togari á Akureyri.²⁷⁷ Því kann hagvöxtur að hafa verið bundinn við þessi svæði og nágrenni þeirra. Þótt sparisjóður væri í Hafnarfirði á þessum tíma var enginn slíkur í Reykjavík, en bæði Landsbanki og Íslandsbanki voru á Ísafirði og Akureyri.²⁷⁸ Þetta kann að skýra hægan samdrátt innlána-hlutdeildar sparisjóðanna árin 1920 til 1928. Vöxturinn frá 1928 til 1931 verður trúlega rakinn til vandræða Íslandsbanka eins og áður sagði. Aflaverðmæti í sjávarútvegi jókst árin 1920–1930, einkum á seinni hluta áratugarins.²⁷⁹

Hugsanlega skýringu á vaxandi útlánahlutdeild sparisjóðanna frá 1937 til 1941 má að einhverju leyti finna í fjárfestingu í sjávarútvegi. Á þessum árum jókst eftirspurn eftir afurðum frá Íslandi, og verðið var gott. Ef horft er til skipastólsins (mynd 1) sést að uppbygging bátaflotans hófst í byrjun stríðsins, en togaraflotinn var byggður hratt upp í lok stríðsins. Jafnvel þótt bátaflotinn hafi stækkað allan fimmta áratuginn og útlánahlutfall sparisjóðanna vaxið frá 1937 til 1941 og haldist hátt fram til 1944 getur hraður vöxtur togaraflotans í lok stríðsins falið í sér skýringu á því að útlánahlutfallið lækkaði aftur frá þeim tíma.

Umsvif á stríðsárunum voru mikil, en misjöfn eftir landshlutum og einna mest þar sem herinn bjó um sig. Á styrjaldarárunum 1939–1945 gerðist hið óvenjulega að úr innlána-hlutdeild sparisjóðanna dró en útlánahlutdeildin jókst. Á þessum árum var hagvöxtur í sögulegu hámarki og hefur ekki orðið meiri síðan eða um 9,2% á mann að jafnaði árlega 1939–1945.²⁸⁰ Ein hugsanleg skýring á lægra innlánahlutfalli er sú að umsvif hersins voru mest í Reykjavík og kaupmáttur hafi því aukist mest þar. Þar sem viðskiptabankarnir höfðu sterka markaðsstöðu í Reykjavík hafa innlán þeirra aukist meira en sparisjóðanna á þessum tíma, enda kemur í ljós við nánari athugun að innlán sparisjóðanna drógust

273. Guðmundur Jónsson og Magnús S. Magnússon, *Hagskinna: Sögulegar hagtölur um Ísland*, Reykjavík 1997, bls. 682–684.

274. Jón Þ. Þór, „Uppgangssár og barningsskeið“, *Saga sjávarútvegs á Íslandi*, Akureyri 2003, bls. 57.

275. Jón Þ. Þór, „Uppgangssár og barningsskeið“, *Saga sjávarútvegs á Íslandi*, Akureyri 2003, bls. 59.

276. Guðmundur Jónsson, *Hagvöxtur og iðnvæðing: Þróun landsframleiðslu á Íslandi 1870–1945*, Reykjavík 1999, bls. 157.

277. Jón Þ. Þór, „Uppgangssár og barningsskeið“, *Saga sjávarútvegs á Íslandi*, Akureyri 2003, bls. 87–104.

278. *Hagskýrslur Íslands* 62: Sparisjóðir árin 1911–1925, Reykjavík 1929, bls. 6–7.

279. Guðmundur Jónsson og Magnús S. Magnússon, *Hagskinna: Sögulegar hagtölur um Ísland*, Reykjavík 1997, bls. 320 og 637.

280. Guðmundur Jónsson, *Hagvöxtur og iðnvæðing: Þróun landsframleiðslu á Íslandi 1870–1945*, Reykjavík 1999, bls. 158.

síður en svo saman á þessum tíma, jafnvel þótt hlutdeildin hafi gert það. Þá er líklegt að herinn hafi verið í viðskiptum hjá viðskiptabönkunum þar sem sparisjóðirnir máttu ekki versla með gjaldeyri.

Á tímabilinu 1944–1949 hækkaði innlánahlutfall sparisjóðanna því að innlán í þeim jukust smám saman eins og þau höfðu gert öll stríðsárin. Þau drógust hins vegar saman hjá viðskiptabönkunum í lok stríðsins. Vera kann að tekjumissir vegna tómarrúmsins í stríðslok og færri verkefna á vegum hersins hafi helst bitnað á höfuðborgarsvæðinu þar sem umsvif viðskiptabankanna voru hvað mest.

Árin 1951 til 1962 jókst útlánahlutdeild sparisjóðanna aftur. Það gerði innlánahlutdeildin líka, en aðeins frá 1955 til 1960. Þetta tímabil einkenndist af byggingu nýrra íbúða, einkum á höfuðborgarsvæðinu. Aukna útlánahlutdeild kann að mega rekja til meiri fjárfestingar í bátaflotanum en togaraflotanum þótt það sé ekki augljóst af tölunum sem hér hefur verið notast við (mynd 1). Í skrifum Jóns Þ. Þór²⁸¹ kemur fram að bátaflotinn hafi verið endurnýjaður talsvert á þessum tíma, nýir bátar voru keyptir og gömlum bátum lagt, en slíkar hreyfingar koma ekki fram í tölunum sem hér er stuðst við. Bátunum hélt raunar áfram að fjölga löngu eftir að útlánahlutfall sparisjóðanna hætti að vaxa, væntanlega vegna þess að smám saman varð fjárfesting meiri í stærri bátum.²⁸² Þá skal þess getið að tölur um bústofn sauðfjár (mynd 2) benda til þess að töluverð endurnýjun hafi orðið í landbúnaði upp úr 1950 vegna niðurskurðar í kjölfar mæðiveiki. Á sama tíma varð tæknivæðing í landbúnaði hraðari en nokkru sinni.²⁸³ Þetta kann að hafa kallað á lánaþyrngreiðslu frá viðskiptabönkum eða sparisjóðum (og hlutfallslega meira frá sparisjóðunum vegna nálægðar) þó svo að landbúnaðurinn hafi búið við öflugt sjóðakerfi um langt skeið (tafla 3). Stofnun Byggingarsjóðs ríkisins kann að hafa haft þarna áhrif líka, því að fram til þessa hafði veðdeild Landsbankans gegnt því hlutverki á lánamarkaði sem Byggingarsjóðnum var falið að sinna.

Aukin hlutdeild sparisjóðanna í innlánum landsmanna 1955–1960 kom til af því að innlán uxu hraðar hjá þeim en viðskiptabönkum. Enginn sérstakur vöxtur var í landbúnaði á þessum tíma, en í sjávarútvegi jukust síldveiðar og aflaverðmæti botnfiskafla.²⁸⁴ Eins og sjá má á tölum Hagstofu Íslands um síldveiðar Íslendinga tvöfölduðust veiðar á milli árunna 1954 og 1955 og héldu áfram að aukast eftir það. Reyndar jukust þær svo um munaði fram yfir miðjan sjöunda áratuginn, en tilkoma nýrra viðskiptabanka (tafla 2) og nýrra útibúa þeirra á landsbyggðinni skýrir væntanlega af hverju útlánahlutfall sparisjóðanna dróst saman á þeim tíma eins og áður var vikið að.

Hér á undan voru nefnd hugsanleg tengsl framkvæmda á Miðnesheiði og sementsverksmiðjunnar á Akranesi við markaðshlutdeild sparisjóðanna. Kísiliðjan við Mývatn hóf rekstur árið 1968²⁸⁵ og var á starfssvæði Sparisjóðs Suður-Þingeyinga. Álverið í Straumsvík var á starfssvæði Sparisjóðs Hafnarfjarðar og var tekið í notkun um mitt ár 1969.²⁸⁶ Um svipað leyti gætti örlítillar aukningar í markaðshlutdeild sparisjóðanna sem fjaraði svo út árið 1972, en ekki skal fullyrt að tengsl séu þarna á milli. Framkvæmdin í Straumsvík var umfangsmikil, en aðrir viðskiptabankar voru í Hafnarfirði á þessum tíma og höfðu verið lengi²⁸⁷ og kunna því að hafa notið þessarar uppbyggingar eins og sparisjóðurinn. Þá tók Járblendiverksmiðjan á Grundartanga til starfa 1979,²⁸⁸ en hún hefur varla haft mikil áhrif á markaðshlutdeild sparisjóðanna þar sem Sparisjóður Borgarfjarðarsýslu á Akranesi hafði verið sameinaður Landsbankanum árið 1964.

281. Jón Þ. Þór, „Nýsköpunaröld“, *Saga sjávarútvegs á Íslandi*, Akureyri 2005, bls. 62 og 98–100.

282. Jón Þ. Þór, „Nýsköpunaröld“, *Saga sjávarútvegs á Íslandi*, Akureyri 2005, bls. 100.

283. *Búnaðarsamtök á Íslandi 150 ára: Afmælisrit Búnaðarfélags Íslands 1837–1987*, Reykjavík 1988, bls. 506–507.

284. Guðmundur Jónsson og Magnús S. Magnússon, *Hagskinna: Sögulegar hagtölur um Ísland*, Reykjavík 1997, bls. 294–295 og 320–321.

285. Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 301.

286. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 95.

287. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 62 og 67.

288. Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld*, Reykjavík 2002, bls. 372.

4.2.4 Breytingar á lagaumhverfi og markaðshlutdeild sparisjóða

Breytingar á lagaumhverfi hafa vafalaust haft sín áhrif á markaðshlutdeild sparisjóðanna. Það má glögglega sjá á árunum 1984–2002 þegar útlána- og innlánahlutdeild óx ört. Í upphafi þessa tímabils urðu miklar breytingar á lagaumhverfi sparisjóðanna. Árið 1984 hófst aukin frjálsræði í vaxtamálum þegar bankastofnunum var gefin heimild til að ákveða innlánsvexti. Í ársbyrjun 1986 var lögum um starfsemi sparisjóða breytt þannig að þeir fengu full starfsréttindi peningastofnana og sátu þá við sama borð og viðskiptabankarnir (einkum ríkisbankarnir). Þetta fól m.a. í sér leyfi til að versla með gjaldeyri og stofna veðdeildir.²⁸⁹ Á sama tíma voru innstæðutryggingar sparisjóðanna eflar, en í þeim efnum stóðu sparisjóðirnir raunar aldrei jafnfætis viðskiptaböndunum, síst þeim sem voru í eigu ríkisins, uns innstæðutryggingar voru samræmdar að fullu árið 1999 og sameiginlegur tryggingarsjóður stofnaður fyrir banka og sparisjóði.²⁹⁰ Eftir þetta virðast sparisjóðirnir saxa jafnt og þétt á hlutdeild viðskiptabankanna þangað til bankarnir tóku að sækja á ný mið utan landsteinanna. Þá stuðlaði aukin samstarf sparisjóðanna á níunda áratugnum án efa að aukinni markaðshlutdeild árin 1984–2002.²⁹¹ Erfitt er að segja til um hver markaðshlutdeild sparisjóðanna hefði orðið ef hin mikla útrás bankanna hefði ekki farið af stað.

Hin aukna markaðshlutdeild á árunum 1984–2002 kann einnig að tengjast breytingum í sjávarútvegi á níunda áratugnum. Árið 1983 var aflamarkskerfi komið á og ári síðar var sett sameiginlegt aflamark fyrir smábáta undir 10 brúttólestum. Aflamarkið var um 11.000 tonn það ár, lækkaði nokkuð 1985, en var síðan tvöfaldað 1986 og aftur 1987. Aukningin var miklu minni fyrir stærri bátana og því hvatinn til fjárfestingar í smábátum mikill á þessum árum. Árið 1985 var sett á 50% línuívilnun og síðan komið á dagakerfi fyrir smábáta.²⁹² Þessi tilhögun hratt af stað mikilli fjárfestingu í smábátum sem voru oft búnir til línuveiða. Bátum undir 100 brúttólestum fjölgaði úr 493 í 601 árin 1986 og 1987, og er þetta mesta breyting á svo stuttum tíma eftir seinni heimsstyrjöld.²⁹³ Samhliða ofangreindum lagabreytingum sparisjóðunum til hagsbóta virðist þetta hafa stuðlað að aukinni markaðshlutdeild þeirra á þessu tímabili.

Hér hafa verið raktar helstu ástæður breyttrar markaðshlutdeildar sparisjóðanna. Yfirleitt hafa utanaðkomandi aðstæður, stofnun viðskiptabanka eða aðgerðir hins opinbera, haft sín áhrif. Einnig hafa staðbundnar aðstæður, svo sem fjárfesting í framleiðslutækjum, átt ríkan þátt í vexti sparisjóðanna. Það á við um álverið í Straumsvík gagnvart Sparisjóði Hafnarfjarðar²⁹⁴ og bandaríska herinn gagnvart Sparisjóðnum í Keflavík.²⁹⁵

5. BYGGÐAÞRÓUN OG SPARISJÓÐIR

Búferlaflutningar úr sveit í bæ og úr bæ í borg eru alþjóðlegt fyrirbrigði. Tækniframfarir og breyttar óskir einstaklinganna eru meðal helstu drifkraftanna í þeirri þróun, hérlandis jafnt sem erlendis. Eftir að þéttbýlismyndun hófst að einhverju marki á síðari hluta 19. aldar fækkaði íbúum í sveitum Íslands en fjölgaði í þéttbýli á landinu öllu, sérstaklega meðan vannýttar auðlindir hafsins gáfu kost á aukinni sjósókn með hjálp nýrrar tækni við veiðar. Þetta jók eftirspurn eftir landbúnaðarvörum og jók þrýsting á fjárfestingar í nýrri tækni í landbúnaði en viðbrögðin voru hæg. Eftir að tæknivæðing fór að aukast í iðnaði – þ.e. úrvinnslugreinum landbúnaðar og sjávarútvegs auk smáíðnaðar – dró úr fjölgun í þéttbýli utan höfuðborgarsvæðisins. Þegar framleiðsluvótar voru settir á í þessum veigamiklu atvinnugreinum landsbyggðarinnar varð fólksfækkun áberandi þar en mikil fjölgun á höfuðborgarsvæðinu eins og reyndar þróunin hafði verið alla 20. öldina, einkum eftir seinni heimsstyrjöld. Þar sem sterkt þéttbýli er ein af forsendum batnandi lífskjara var þetta á margan hátt heppileg þróun. Jafnframt var þó mikilvægt að tryggja dreifða búsetu

289. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 115–119.

290. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 122–123.

291. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 120–122.

292. Opinber sóknarstýring með fjölda leyfilegra veiðidaga í stað aflamarks. Þá gátu eigendur smábáta valið á milli kerfanna.

293. Guðmundur Jónsson og Magnús S. Magnússon, *Hagskinna: Sögulegar hagtölur um Ísland*, Reykjavík 1997, bls. 314.

294. Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 95.

295. Ólafur A. Þorsteinsson, Jón Tómasson og Skafti Friðfinnsson, *Sparisjóðurinn í Keflavík 75 ára: Afmælisrit*, Keflavík 1982, bls. 92.

í landinu, enda er það ríkt af náttúruauðlindum hringinn í kringum landið. Því voru fjárfestingar mikilvægar um allt land og af þeim sökum var lánsfé vissulega lykilatriði. Deila má um hvernig til hefur tekist en víst er að búsetuþróun hefði líka getað verið heppilegri víða utan höfuðborgarsvæðisins, einkum á seinni hluta 20. aldar.²⁹⁶

Ráðamenn um allan heim hafa lengi haft áhyggjur af óheppilegri byggðapróun þar sem hún grefur undan nýtingu framleiðsluþátta og þar með hagvexti. Þá hafa fræðimenn fylgst með þessari þróun og rannsakað hana um langt skeið.²⁹⁷ Ástæður þróunarinnar eru raktar til ýmissa þátta en markaðsbrestur vegur þar einna þýngst. Sem dæmi um slíkt má nefna upplýsingaskort.²⁹⁸ Lægju allar upplýsingar fyrir væri engin óvissa til staðar, allir hefðu aðgang að upplýsingunum og gætu meðtekið þær, og því gætu einstaklingar tekið rökréttu og upplýsta ákvörðun um búsetu. Raunin er hins vegar sú að upplýsingarnar eru takmarkaðar. Með skírskotun til þessa hafa verið færð rök fyrir því að rétt sé að hið opinbera grípi inn í óhagstæða byggðapróun.²⁹⁹

Meðal forsendna virkrar samkeppni eru hreyfanlegir framleiðsluþættir og færanlegt vinnuafli og fjármagn.³⁰⁰ Vinnuafli er síður hreyfanlegt en fjármagnið og hefur misræmið þarna á milli verið talið mjög óheppilegt og til þess rakin vandamál eins og svæðisbundið atvinnuleysi. Væru allir framleiðsluþættir hreyfanlegir væri ekkert atvinnuleysi og ekkert samfélagslegt tjón hlytist af því þótt byggðir legðust í eyði. Aðgerðir hins opinbera til úrbóta hafa frekar miðað að því að beina fjármagni til byggðarlaga sem eiga undir högg að sækja en að auka hreyfanleika vinnuafli.³⁰¹ Að mati Armstrongs og Taylors³⁰² má flokka opinberar aðgerðir til landfræðilegrar dreifingar fjármagns í fernt:

1. Fjármálavæðing, svo sem skatta og niðurgreiðslur.
2. Áætlanir til að auka aðgengi fyrirtækja að fjármagni.
3. Fyrirtækjaraðgiöf til að auka afköst og skilvirkni.
4. Áætlanir til að byggja upp félagsauð.

Á þessari sundurliðun sést hversu miklu máli fjármagn virðist skipta þegar vöxtur og viðgangur byggða er annars vegar.

Þéttbýlismyndun hér á landi fór óvenju seint af stað í samanburði við önnur lönd.³⁰³ Ýmsar ástæður koma þar til, en þó einkum tvær. Fyrst er að nefna hræðslu bænda, einkum stóreignabænda, við samkeppni um vinnuafli við sjávarútveginn, en hvers kyns þéttbýlismyndun hefði þurft að styðjast mikið við vaxandi sjávarútveg. Síðari ástæðan er hræðsla við fátækt vegna ótryggrar og árstíðabundinnar sveiflu í sjávarútvegi.³⁰⁴ Í ljósi þessa má telja að sparisjóðirnir hafi verið mikilvægt mótvægi við tímabundin fjárhagsvandræði heimila við sjávarsíðuna þar sem miklar tekjur koma inn á skömmum tíma og lítið þess á milli. Þetta sést t.d. þegar horft er til þess að í samþykktum elstu sparisjóðanna kom fram að helsti tilgangur sjóðanna væri að koma í veg fyrir óþarfa kaup og eyðslusemi og ávaxta fé efnalítilla manna sem þeir kynnu að hafa afgang.³⁰⁵ Sparisjóðirnir hafa því vafalítið stuðlað að hagsýni heimilanna í sveiflukenndri afkomu við sjávarsíðuna. Sparisjóðirnir gátu ennfremur unnið gegn sveiflum í efnahagsþróun með því að fjármagna vinnuafliþrekið verkefni sem ráðist var í þegar minna var að gera í sjávarútvegi. Að þessu leyti hafa sparisjóðirnir átt sinn þátt í því að þorpin við sjávarsíðuna risu. Þetta gerðu þeir með því að búa sem flestum skilyrði til arðvænlegra starfa svo að fjármagn myndaðist í

296. Vífill Karlsson, *Transportation improvement and interregional migration*, doktorsritgerð í hagfræði við Háskóla Íslands, 2012.

297. Michael J. Greenwood og Gary L. Hunt, „The Early History of Migration Research“, *International Regional Science Review*, 1. tbl. 26. árg. (2003), bls. 3–37.

298. Harvey S. Rosen og Ted Gayer, *Public Finance*, Boston 2008, bls. 46.

299. Alan Griffiths og Stuart Wall, *Applied Economics: An Introductory Course*, Singapore 1999, bls. 229.

300. B. Curtis Eaton og Diane F. Eaton, *Microeconomics*, New York 1991, bls. 384.

301. Harvey Armstrong og Jim Taylor, *Regional Economics and Policy*, Malden 2000, bls. 236–237.

302. Harvey Armstrong og Jim Taylor, *Regional Economics and Policy*, Malden 2000, bls. 238–239.

303. Gísli Ágúst Gunnlaugsson, „Fólksfjölda- og byggðapróun 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990*, Reykjavík 1993, bls. 107.

304. Guðmundur Jónsson, „Stjórnæðis gamla samfélagsins aflöð: Hundrað ár frá leysingu vistarbandsins“, *Ný saga*, 6. árg. (1993), bls. 65–66.

305. Eðvarð T. Jónsson, *Sjóður Suðurnesjamanna: Bakhjarl í heimabyggð 1907–2007*, Keflavík 2007, bls. 17.

hagkerfi sem annars var peningalaust og stuðluðu þannig að fjárfestingum í nýrri tækni í sjávarútvegi sem var drifkraftur þéttbýlismyndunar á Íslandi. Vissulega fækkaði fólki til sveita, en að jafnaði bötnuðu lífsskjörin alls staðar. Í upphafi þéttbýlismyndunar voru laun almennt greidd inn á reikning hjá kaupmönnum og því lítið um peninga í umferð. Þetta setti hömlur á viðskipti þar sem þau voru einatt bundin við tiltekna kaupmenn. Að einhverju leyti liðkuðu því sparisjóðir fyrir framkvæmdum með lánveitingum sínum.³⁰⁶ Með því að bjóða upp á innlánsreikninga hafa sparisjóðirnir einnig stuðlað að aukinni samkeppni í verslun og þjónustu eftir að kaupmönnum og útgerðaraðilum var gert að greiða laun út í peningum.

Sparisjóðirnir hafa dreift fé um hinar strjálu byggðir landsins, en þar hefur oft reynst erfitt að afla slíkrar fyrirgreiðslu hjá öðrum viðskiptastofnunum. Þjónusta sparisjóðanna var því afar mikilvæg, einkum fyrir tíma Byggðastofnunar og Íbúðalánasjóðs. Starfsemi sparisjóðanna er enn mikilvæg að þessu leyti þar sem svigrúmi Byggðastofnunar eru takmörk sett.

Nálægð bankastofnana skapar gagnsæi og bætir þar með áhættumat en getur haft sína ókosti líka. Sparisjóðunum hafa einatt verið settir sparisjóðsstjórar, stjórnir og lánanefndir úr röðum heimamanna sem þekkja vel aðstæður í héraði og skilvísi þeirra sem þar búa. Þetta er dýrmæt þekking og ekki auðfengin. Góð þekking á viðskiptavinum og aðstæðum í héraði er forsenda þess að meta megi áhættu í viðskiptum. Slíkt gerir öll útlán markvissari, veldur því að útlán verða á hagstæðari kjörum, dregur úr útlánatöpum og stuðlar að meiri staðbundnum hagvexti og almennri velgengni. Þetta eru viðurkennd sjónarmið, en líka má benda á ókosti staðbundinna bankastofnana sem geta nýtt sér markaðsráðandi stöðu með verri kjörum fyrir fyrirtækin.³⁰⁷ Þá hefur verið bent á að ákveðinn árangur hafi náðst í því að vega upp tap á upplýsingum um nærsamfélagið með ákveðnu matskerfi þegar verið var að áætla fjárhagsstöðu og arðsemi smáfyrirtækja og viðskiptahugmynda.³⁰⁸ Enn fremur getur nálægð boðið heim óheppilegum hagsmunatengslum og klíkumyndun.

Sparisjóðirnir hafa haft þá sérstöðu að þeir hafa sinnt smærri fjárfestingarverkefnum sem nóg er af í hinum smærri byggðarlögum. Á þennan hátt minna sparisjóðirnir á Grameen-smálánabanka í Bangladesh³⁰⁹ og víðar þar sem fjármagnsmarkaðir eru veikari fyrir. Þar sem hlutur smærri verkefna er að jafnaði mikill í smærri byggðarlögum má segja að sparisjóðirnir hafi verið dreifbýlinu happafengur.

Sparisjóðirnir hafa haft samfélagsleg markmið að leiðarljósi. Með sérstökum sjóðum hafa þeir stutt menningarstarfsemi, svo sem kórstarf, leikfélög og íþróttafélög. Því má segja að sparisjóðirnir hafi unnið að því að byggja upp félagsauð í dreifðum byggðum. Jafnframt má færa rök fyrir því að starfsemi sparisjóða hafi stuðlað að aukinni samkennd. Sparisjóðirnir hafa því, auk þess að sinna fjármálaþjónustu, eflt félagsauð og framtak sem er mikilvægt fyrir velferð þegnanna, ekki síst þegar slær í bakseglin. Allt stuðlar þetta að stöðugleika í samfélaginu.

Sparisjóðirnir eiga fleira sameiginlegt með Grameen-bankanum en að sérhæfa sig í smálánunum og veita lán á mörkuðum sem enginn hefðbundinn viðskiptabanki kemur nálægt vegna almennrar fátæktar og upplýsingaskorts, því sýnt hefur verið fram á að starfsemi Grameen-bankans eflir félagsauð samfélaganna sem hann starfar í. Þar sem félagsauður er almannagæði sem almennt eru talin til markaðsbresta³¹⁰ hafa sparisjóðirnir og Grameenbankinn á þennan hátt stuðlað að leiðréttingu tveggja markaðsbresta – þ.e. að veita smálán inn á svæði með takmarkaðar upplýsingar og styrkja félagsauð.³¹¹

306. Sigurður Ó. Lárússon, *Sparisjóður Stykkishólms 1892–1942*, Reykjavík 1942, bls. 8.

307. Rodrigo Canales og Ramana Nanda, „A darker side to decentralized banks: Market power and credit rationing in SME lending“, *Journal of Financial Economics*, 2. tbl. 105. árg. (2012), bls. 353–366.

308. Robert DeYoung, Dennis Glennon og Peter Nigro, „Borrower-lender distance, credit scoring, and loan performance: Evidence from informational-opaque small business borrowers“, *Journal of Financial Intermediation*, 1. tbl. 17. árg. (2008), bls. 113–143.

309. Asif Dowla, „In credit we trust: Building social capital by Grameen Bank in Bangladesh“, *Journal of Socio-Economics*, 1. tbl. 35. árg. (2006), bls. 102–122; „A Short History of Grameen Bank“, vefsíða Grameen Bank, grameen-info.org.

310. Harvey S. Rosen og Ted Gayer, *Public Finance*, 8. útg., New York 2008, bls. 47.

311. Asif Dowla, „In credit we trust: Building social capital by Grameen Bank in Bangladesh“, *Journal of Socio-Economics*, 1. tbl. 35. árg. (2006), bls. 102 og 115.

Þolinmæði gagnvart lánþegum virðist hafa verið eitt einkenni sparisjóðanna. Þar sem stofnfjáreigendur réðust í rekstur sparisjóðs þess fullvissir að þeir fengju ekki arð af fjármunum sínum er ljóst að þetta var gert öðrum þræði í þeim tilgangi að efla nærsamfélagið og byggðarlögin. Því er líklegt að þeir eða fulltrúar þeirra hafi haft meiri þolinmæði gagnvart viðskiptavinum en hluthafar hefðbundinna viðskiptabanka sem fjárfesta með hámarksarð að leiðarljósi. Dæmi um þetta þolgæði má m.a. finna hjá Sparisjóði Hafnarfjarðar er húsbyggjendum í fjárþröng á kreppuárunum var sýnd sérstök mildi og biðlund. Þar sem þolinmæði er frumkvöðlum mikilvæg má búast við því að minni nýsköpun hefði komið til í dreifbýli ef sparisjóðanna hefði ekki notið við.

Því má segja að sparisjóðirnir hafi fært smábyggðum, sem hefðbundnir viðskiptabankar hefðu aldrei náð til, möguleika á ávöxtun sparifjár og stuðlað þar með að auknum sparnaði í hinu félitla og mjög svo strjálbýla Íslandi 19. aldar og fyrri hluta 20. aldar. Nánar tiltekið hafi þeir boðið upp á lánsfé á slíkum svæðum á viðunandi kjörum, einkum til smárra fjárfestingarverkefna, rennt stoðum undir félagsauð og boðið upp á þolinmóðara fjármagn en ella. Þó að nálægð bankastofnana geti haft vissa ókosti er sennilega ekki ofsagt að án sparisjóða hefði gæðum á Íslandi verið lakar skipt, búseta orðið þéttari, búsetukostir fábreyttari og samfélagið einsleitara.

6. FRAMTÍÐ SPARISJÓÐA

Í þessum kafla verður farið yfir röksemdir með og móti áframhaldandi rekstri sparisjóða á Íslandi. Hér verður horft til þess ábata eða kostnaðar sem sparisjóðirnir hafa skilað samfélaginu í heild, en í kaflanum hér á undan var aftur á móti einblínt á áhrif sparisjóðanna á byggðapróun og þar með á ábata og kostnað fyrir landsbyggðina sérstaklega. Hér á eftir verður fyrst farið yfir rök fyrir áframhaldandi rekstri sparisjóðakerfisins – þ.e. samfélagslegum ábata af því að reka áfram sparisjóðakerfi en þó án þess að meta þau til fjár:

1. **Smá fjárfestingarverkefni.** Hér á undan var það rifjað upp að sparisjóðir hefðu sérhæft sig í að fjármagna smá fjárfestingarverkefni. Það eru verkefni sem stærri fjármálafyrirtæki og/eða viðskiptabankar sinna illa eða jafnvel alls ekki, því að þau gefa að jafnaði mun lægri framlegð í krónum talið en stærri verkefni þótt hlutfallslega geti arðsemi þeirra verið jafnmikil eða meiri.³¹² Þá geta lítil verkefni stækkað þegar fram líða stundir. Þess má geta í þessu samhengi að sýnt hefur verið fram á að lítil fyrirtæki í Bandaríkjunum hafa átt erfiðara með að fá lán hjá stórum bönkum en litlum.³¹³ Enn fremur má benda á að enda þótt starfsemi flestra sparisjóða hafi mátt sín lítills við hlið glæstra viðskiptabanka síðustu 10–15 árin fyrir bankahrún kann hlutverk þeirra að reynast enn mikilvægara á krepputímum hjá lítilli þjóð. Þar getur framlag fyrirtækja og fjárfestingarverkefna af öllum stærðum og gerðum skipt sköpum um það hvenær þjóðin nær að koma undir sig fótunum. Þá er athyglisvert að sjá að stærri fyrirtæki virðast líklegri til að draga saman framlag sitt til nýsköpunar á krepputímum en hin minni.³¹⁴
2. **Gagnsæi.** Hér hefur verið ítarlega fjallað um kosti nálægðar í bankaþjónustu sem hefur í för með sér að stofnun þekki umhverfi sitt betur en ella og geti því lagt betra mat á áhættu er tengist einstaklingum og þeim viðskiptahugmyndum sem bornar eru fram. Það gerir öll útlán markvissari og dregur úr lánatapi.

312. Haim Levy og Marshall Sarnat, *Capital Investment and Financial Decisions*, Hemel Hempstead 1994, bls. 65–68.

313. Allen N. Berger, Nathan H. Miller, Mitchell A. Petersen, Raghuram G. Rajan og Jeremy C. Stein, „Does function follow organizational form? Evidence from the lending practices of large and small banks“, *Journal of Financial Economics*, 2. tbl. 76. árg. (2005), bls. 237–269.

314. Andrea Filippetti og Daniele Archibugi, „Innovation in times of crisis: National Systems of Innovation, structure, and demand“, *Research Policy*, 2. tbl. 40. árg. (2011), bls. 187.

3. **Staðbundin þekking á áhættu.** Eftir að Akerlof skrifaði merka grein um óvissu sem birtist árið 1970³¹⁵ hafa ósamhverfar upplýsingar milli kaupenda og seljenda á markaði, þar sem seljandinn veit meira um vöruna en kaupandinn, vakið mikla athygli fræðimanna og fagaðila. Bankar leggja í mikinn kostnað við að meta hæfi lánþega sinna í þágu tryggra viðskipta.³¹⁶ Stiglitz og Weiss³¹⁷ bentu á að á fjármálamarkaði væru ósamhverfar upplýsingar og það hefði í för með sér hrakval³¹⁸ á fjármagnsmarkaði.³¹⁹ Væru upplýsingar hins vegar ítarlegar, aðgengilegar og auðfengnar myndu bankar laða til sín viðskiptavinum sem lítill áhætta væri að lána og hvetja þá til dáða á allan hátt. En bankar þekkja mismikið til viðskiptavina sinna. Vissulega mætti beita veðum vegna þeirra sem miður eru þekktir, en Stiglitz og Weiss sýndu fram á að betra væri að neita þeim um lán en að hækka vexti eða biðja þá um hærri veð. Af þessum sökum hafa sprottið upp milligöngumenn milli lánveitenda og lántaka sem sérhæfa sig í að meta áhættu fjárfestinga.³²⁰ Það getur kostað mikla fyrirhöfn að afla slíkrar þekkingar en jafnframt er auðvelt að missa hana úr höndum sér án þess að fyrir komi sanngjörn þóknun. Því hafa lánastofnanir eða milligönguaðilar tilhneigingu til að halda henni fyrir sig.³²¹ Lánastofnanir taka hærri vexti af viðskiptavinum á fjármagnsmarkaði þar sem upplýsingar eru takmarkaðar.³²² Hér á undan kom einnig fram að sparisjóðir eða staðbundnir viðskiptabankar eru líklegri en útibú stórs banka til að afla sér þekkingar á þeirri áhættu sem bundin er atvinnuháttum í nágrenninu. Á sama hátt og nálægð bankastjórnenda og staðþekking gerir þeim auðvelt að meta traust lánþega gerir það þeim auðveldara að meta aðra áhættuþætti, m.a. í rekstri fyrirtækja. Þar er átt við hvers konar veiðar, verkun, búskap eða annan rekstur sem er háður sveiflum í veðurfari, fiskgengd og tegundasamsetningu sem allt getur verið frábrugðið frá einum stað til annars. Þá geta straumar og aðrar aðstæður í hafinu haft áhrif á það hvaða veiðarfæri eru líkleg til árangurs.³²³ Þess utan er mikilvægt að gera sér grein fyrir því hvort nýtt fyrirtæki fellur að því atvinnulífi sem fyrir er á staðnum. Nálægð bankastofnunar er því mikilvæg og þar sem líklegri er að sparisjóðir starfi á litlum stöðum en viðskiptabankar er tilvist þeirra mikilvæg í dreifbýlu landi.

4. **Hvati til sparnaðar.** Eins og áður hefur komið fram virðist ótvírætt að sparisjóðir hafi lengst af verið reknir af hugsjón. Því var verulegur hluti vinnuframlags ekki metinn til launa hjá sparisjóðunum, t.a.m. starf stjórnarmanna. Í upphafi var algengt að eingöngu gjaldkeri væri launaður og laun hans voru jafnvel frekar lág. Því má segja að vegna einfaldrar stjórnsýslu, sjálfbodastarfs og nánast enngar arðkröfu á stofnfé/hlutafé hafi sparisjóðir náð útbreiðslu í fámennum byggðarlögum þar sem venjulegur viðskiptabanki hefði aldrei getað þrífist. Þar sem byggð var mjög dreifð á seinni hluta 19. aldar og í upphafi 20. aldar má færa rök fyrir því að sparisjóðir hafi örvað sparnað. Lánsfé var naumt og sjóðirnir reknir af hugsjón. Þeim fylgdi því mikil naumhyggja. Þar að auki örvuðu sjóðirnir sparnað með því að höfða til héraðsvitundar heimamanna. Með héraðsvitund er átt við þá kennd að sparisjóðirnir standi vörð um bæinn eða sveitina, enda tók einn sjóðanna sér slagorðið „hornsteinn í héraði“. Á þessu ólu sparisjóðirnir m.a. með því að hafa það yfirlýsta markmið að stuðla að uppbyggingu í atvinnu- og menningarlífi „heimamanna“. Sparisjóðurinn var því eins konar þróunar- og menningarsjóður í héraði og hvatti heimamenn til

315. George A. Akerlof, „The market for ‚lemons‘: Quality uncertainty and the market mechanism“, *The Quarterly Journal of Economics*, 3. tbl. 84. árg. (1970), bls. 488–500.

316. Anil K. Kashyap, Raghuram Rajan og Jeremy C. Stein, „Banks as liquidity providers: An explanation for the coexistence of lending and deposit-taking“, *The Journal of Finance*, 1. tbl. 57. árg. (2002), bls. 33.

317. Joseph E. Stiglitz og Andrew Weiss, „Credit Rationing in markets with imperfect information“, *The American Economic Review*, 3. tbl. 71. árg. (1981), bls. 393–394.

318. Hrakval á sér stað þegar óáþreifanleg verðmæti eru rangt verðmetin vegna upplýsingaskorts.

319. Fjármálastofnanir hefðu takmarkaðar upplýsingar um viðskiptavinum sína og vaxtastigið (einkum ef það er hátt) hefði tilhneigingu til að beina viðskiptum til aðila sem væri áhættumeira að lána. Þar með munu hærri vextir skila fleiri verkefnum sem ganga ekki upp.

320. Iris Claus og Arthur Grimes, *Asymmetric Information, Financial Intermediation and the Monetary Transmission Mechanism: A Critical Review*, New Zealand Treasury Working Paper 03/19 (2003), bls. 12–13.

321. Iris Claus og Arthur Grimes, *Asymmetric Information, Financial Intermediation and the Monetary Transmission Mechanism: A Critical Review*, New Zealand Treasury Working Paper 03/19 (2003), bls. 10.

322. Giovanni Dell’Ariccia og Robert Marquez, „Information and bank credit allocation“, *Journal of Financial Economics*, 1. tbl. 72. árg. (2004), bls. 186.

323. Gísli Pálsson, *Sambúð manns og sjávar*, Reykjavík 1987, bls. 28.

sparnaðar. Þegar saga ýmissa sparisjóða³²⁴ er lesin kemur þetta allt heim og saman. Það sést m.a. á því að sparisjóðir héldu margir velli og höfðu á stundum góða staðbundna markaðshlutdeild, enda þótt viðskiptabanki væri stofnaður í sama umdæmi – fjármálastofnun sem naut oft ríkisábyrgðar á innstæðum.

5. **Aukin samkeppni.** Ein helsta ögrunin í smáu hagkerfi er skortur á virkri samkeppni. Fákeppni og jafnvel staðbundin einokun er þar harla algeng. Hér er hallast að einni þekktustu niðurstöðu hagfræðinnar, að samkeppni sé alla jafna æskileg í þjóðhagslegu tilliti þar sem hún eykur samfélagslegan ábata og stuðlar að skilvirkri dreifingu takmarkaðra gæða.³²⁵ Færa má rök fyrir því að fákeppni eða staðbundin einokun hafi tíðum verið uppi á bankamarkaði hérlandis, einkum í þjónustu við einstaklinga. Tilvist sparisjóða er líkleg til að hafa örvað samkeppni á fjármálamarkaði og dregið úr fákeppni eða jafnvel einokun. Að vísu var sparisjóður stundum eina fjármálastofnunin í byggðarlagi um áratuga skeið, en það var þá einatt á stöðum þar sem viðskiptabankar hefðu aldrei fest rætur, svo sem í Flatey á Breiðafirði eða Flatey á Skjálfanda. En annars staðar laðaði sparisjóður viðskiptabanka að byggðarlaginu. Sums staðar sporðrenndi viðskiptabanki sparisjóðnum eins og í Búðardal og einokun festist í sessi. Mörg dæmi eru um það að sparisjóðir héldu velli, svo sem í Borgarnesi og Keflavík, og urðu þá önnur af tveimur eða ein af fleiri bankastofnunum í héraði eða byggðarlagi. Með því myndaðist tiltekin andstæða á fjármálamarkaði er stuðlaði að samkeppni sem hefði vart komið til með tveimur eða þremur viðskiptabönkum á landsvísu. Með tilvist sinni stuðluðu sparisjóðirnir að fjölgun bankastofnana og örvuðu þar með samkeppni.³²⁶ Enn fremur kemur fram í umsögn þeirra sjálfra að samstarf þeirra um SÍSP, Sparisjóðabankann og Tölvumiðstöð sparisjóðanna hafi verið ein leið til að styrkja sparisjóðina í samkeppni við viðskiptabankana.³²⁷ Samstarf þeirra vatt upp á sig og má nefna að árið 1999 voru komin til sögu dótturfélögin Kaupþing hf., SP-fjármögnun hf., Alþjóða líftryggingafélagið hf. og Scandinavian Holding S.A.³²⁸
6. **Aukið þjónustuval.** Eins og komið hefur fram bendir ýmislegt til þess að allnokkrar nýjungar í bankaðþjónustu hafi komið fram í starfi sparisjóða og að þeir hafi þar með stuðlað að fjölbreyttara þjónustuvali á fjármálamarkaði. Þetta eru reyndar þekkt einkenni í samkeppni fárra eða margra fyrirtækja, þ.e. að fyrirtæki brydda upp á nýjungum til að laða viðskiptavinum að, helst nýjungum sem keppinautar eiga erfitt með að bjóða.³²⁹ Aukið þjónustuval er talið auka samfélagslega velferð.³³⁰
7. **Takmörkuð stærðarhagkvæmni.** Ýmsar heimildir benda til þess að sparisjóðir hafi frá upphafi verið reknir af kostgæfni og varkárni og vakandi samfélagsvitund hafi gegnsýrt starf þeirra. Þá voru þeir reknir með ótrúlega lágum tilkostnaði og stuttum afgreiðslutíma til að halda kostnaði í lágmarki, og að einhverju leyti voru þeir reknir í sjálfbodaðavinnu eins fyrr var getið. Jafnvel þótt lítið sé framhjá þessu benda ýmsar rannsóknir til þess að stærðarhagkvæmni sé lítil bæði í rekstri japanskra banka³³¹ og þýskra sparisjóða.³³² Í annarri rannsókn kom hins vegar fram stærðarhagkvæmni meðal evrópskra sparisjóða – þ.e. mjög litlir sparisjóðir ná þar fram stærðarhagkvæmni upp að tilteknu marki, en eftir það verður óhagræði af frekari stækkun.³³³

324. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003; Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005; Ólafur A. Þorsteinsson, Jón Tómasson og Skafti Friðfinnsson, *Sparisjóðurinn í Keflavík 75 ára: Afmælisrit*, Keflavík 1982.

325. Harvey S. Rosen og Ted Gayer, *Public Finance*, Boston 2008, bls. 41.

326. Jeffrey M. Perloff, *Microeconomics*, Boston 2007, bls. 41, 220.

327. Snorri Þorsteinsson, *Sparisjóður í 90 ár: Saga Sparisjóðs Mýrasýslu 1913–2003*, Borgarnesi 2003, bls. 125; Ásgeir Guðmundsson, *Sparisjóður Hafnarfjarðar í 100 ár*, Hafnarfirði 2005, bls. 120–121.

328. „Bankamál“, *Visbending*, 20. tbl. 17. árg. (1999), bls. 1–2.

329. Jeffrey M. Perloff, *Microeconomics*, Boston 2007, bls. 421, 454.

330. Amihai Glazer, Mark Gradstein og Priya Ranjan, „Consumption variety and urban agglomeration“, *Regional Science and Urban Economics*, 1. tbl. 33. árg. (2003), bls. 654.

331. Nayantara D. Hensel, „Cost-efficiencies, profitability, and strategic behavior: Evidence from Japanese commercial banks“, *International Journal of Managerial Finance*, 1. tbl. 2. árg. (2006), bls. 49–76.

332. Gunter Lang og Peter Welzel, „Efficiency and technical progress in banking: Empirical results for a panel of German cooperative banks“, *Journal of Banking and Finance*, 6. tbl. 20. árg. (1996), bls. 1003–1023.

333. Paul Schure og Rien Wagenvoort, „Economies of Scale and Efficiency in European Banking: New Evidence“, European Investment Bank Economic and Financial Report 1999/01, http://www.eib.org/attachments/efs/efr_1999_v01_en.pdf.

Þá greinir nýleg íslensk rannsókn frá því að minni sparisjóðir séu óhagkvæmari en hinir stærri, en í sömu rannsókn komu fram vísbendingar um að sparisjóðir í smærri samfélögum væru betur reknir en þeir sem starfa í stærra þéttbýli.³³⁴ Að vísu styðst þessi rannsókn við gögn um alla sparisjóði frá árunum 2001–2005, en á þeim tíma voru margir stærri sparisjóðir farnir að taka upp rekstrarlíkan viðskiptabanka. Því er ekki víst að verið sé að bera saman starfsemi hefðbundinna sparisjóða eingöngu. Auk þess var rannsóknin gerð skömmu áður en sparisjóðir urðu gjaldþrota og gögnin því hugsanlega óheppileg til rannsókna. Ekki er víst að niðurstaðan hefði orðið hin sama ef gögnin hefðu verið frá 9. og 10. áratug 20. aldar þegar rekstrarhættir flestra sparisjóða voru líkir því sem verið hafði frá öndverðu. Þetta sést m.a. á því að hlutur sparisjóðanna í heildarfjölda bankastarfsmanna (mynd 24) er nánast alltaf töluvert lægri en markaðshlutdeild þeirra í innlánnum og útlánnum (mynd 25) þegar stuðst er við þau gögn sem liggja fyrir (1960–2010) þrátt fyrir allan þennan fjölda sparisjóða og dreifingu um allt land. Þá er áhugverð umfjöllun í *Vísbendingu* 1993³³⁵ þar sem greint er frá versnandi afkomu sparisjóða, en hún sé þó betri en viðskiptabankanna, og var það byggt á afkomutölum árunum 1988–1992. Þar kemur einnig fram að „rekstur lítilla sparisjóða gengur síst verr en hinna stærstu“. Því má kannski segja að sparisjóðirnir hafi sumir hverjir viðhaft aðhaldssemi í rekstri, jafnvel þótt sjálfböðavinna hafi fljótlega lagst af og vafi leiki á því um hve mikla stærðarhagkvæmi var að ræða í rekstri þeirra.

8. **Aukinn félagsauður.** Hér hefur komið fram að sparisjóðirnir höfðu félagsleg markmið að leiðarljósi og ráku t.d. menningarsjóði til að dreifa arði til samfélagsins. Það hefur hlúð að og eftir félagsauð þessara samfélaga og þar með stutt við dreifða búsetu í landinu.
9. **Jafnari tekjudreifing.** Þar sem sparisjóðirnir hafa haft félagsleg markmið að leiðarljósi rennur hluti arðsins beint til málefna á borð við menntastofnanir, menningu og önnur félagsleg verkefni. Því má segja að tilvist sparisjóðanna meðal annarra fjármálastofnana hafi stuðlað að jafnari tekjudreifingu í samfélaginu.
10. **Polinmæði.** Í kaflanum hér á undan voru færð rök fyrir því að sparisjóðir væru líklegri en viðskiptabankar til að sýna viðskiptavinum sínum þolinmæði og biðlund. Umræða um skort á þolinmóðu fjármagni hefur skotið upp kolli innan nýsköpunargeirans á Íslandi annað slagið.³³⁶ Frumkvöðlar og margir þeirra sem vinna að þróunarverkefnum hafa mikla þörf fyrir þolinmótt fjármagn. Því má segja að sparisjóðirnir hafi lagt sitt lóð á vogaskálar í nýsköpun hvar sem þeir störfuðu.
11. **Stöðugleiki á fjármálamarkaði.** Margt virðist benda til þess að arðsemiskrafa hluthafa og ekki síður mikill eignarhluti stjórnenda í bönkum sem þeir störfuðu við hafi stuðlað að skammsýni í rekstri þeirra. Hér er átt við það að þessi kjör hafi ýtt undir fjárfestingarákvarðanir og samningagerð sem skilaði einatt miklum arði á skömmum tíma, en minna verið hirt um að þeir bæru sig til lengri tíma, enda stjórnendur þá hugsanlega komnir til annarra starfa og hlutabréf þeirra seld. Þannig hafi ekki verið hugað nægjanlega að langtímahagnaði og rekstrarþoli bankanna, heldur frekar horft til þess hvort gerningar skiluðu góðri afkomu í bráð. Fahlenbrach og Stulz³³⁷ bentu á að sjónarmið af þessu tagi hafi komið fram, en niðurstöður þeirra sjálfra staðfesta ekki að þetta eigi við rök að styðjast. Niðurstöður úr annarri rannsókn frá árinu 2009 benda til þess að fjölbreytni í eignarhaldi og ólík rekstrarmarkmið séu nauðsynleg til þess að fjármálamarkaður þrífist og var þar m.a. bent á aukinn

334. Þórir Aðalsteinsson, *Rekstrargrundvöllur íslenskra sparisjóða með hliðsjón af norskum sparisjóðum*, MS-ritgerð við Háskólann á Akureyri, 2011.

335. „Rekstur sparisjóða gengur verr en áður – en afkoman er þó mun betri en hjá bönkum“, *Vísbending*, 31. tbl. 11. árg. (1993), bls. 2–5.

336. „Ruðningsáhrifin“, *Vísbending*, 47. tbl. 23. árg. (2005), bls. 4; Helgi Mar Árnason, „Neikvæð ímynd helsta ógnin“, *Morgunblaðið* 27. nóvember 2003; Haukur Birgisson, „Ferðakaupstefnur gegna stóru hlutverki“, *Morgunblaðið* 7. október 1999.

337. Rüdiger Fahlenbrach og René M. Stulz, „Bank CEO incentives and the credit crisis“, *Journal of Financial Economics*, 1. tbl. 99. árg. (2011), bls. 13–14.

stöðugleika á fjármálamarkaði: Viðskiptabankar einblíni á hámark hagnaðar til handa eigendum sínum en rekstrarmarkmið sparisjóðanna taki mið af félagslegum og hagrænum þáttum þar sem langtímasjónarmið ráða för.³³⁸

12. **Þol, seigla og áhættudreifing á fjármálamarkaði.** Einu viðskiptabankastofnanir sem lifðu af hrúðið voru fáeinir sparisjóðir sem höfðu verið reknir samkvæmt upprunalegu viðskiptalíkani sínu. Sparisjóðir sem féllu höfðu flestir fetað í fótspor viðskiptabankanna og lagt í útrás – þ.e. fjármagnað sig með erlendum skammtímalánum og lánað út til lengri tíma. Því má segja að rekstur sparisjóða með annars konar eigendur, önnur markmið og annað viðskiptalíkan en viðskiptabankar stuðli að frekari fjölbreytni og þar með aukinni seigju, þoli og áhættudreifingu á fjármálamarkaði.

Eftirfarandi rök standa gegn áframhaldandi rekstri sparisjóðakerfisins á Íslandi og lýsa því auknum samfélagslegum kostnaði samfélagsins af því:

1. **Vaxandi kröfur.** Sparisjóðunum reyndist erfitt að uppfylla vaxandi kröfur sem gerðar voru til fjármálafyrirtækja er landið opnaðist fyrir erlendu fjárstreymi og alþjóðleg viðskipti færðust í aukana. Kröfurnar voru m.a. um aukna fagmennsku, meiri sérþekkingu og frekari skil upplýsinga um rekstur sjóðanna til viðeigandi eftirlitsstofnana. Á síðustu árum hefur sótt í það horf að æ flóknara verður að mæta kröfum alþjóðlegra laga um fjármálastofnanir. Ógerlegt er að segja hvert stefnir á alþjóðlegum fjármálamörkuðum á næstu árum. Ekki er unnt að útiloka að ein afleiðing alþjóðlegu bankakreppunnar verði sú að gerðar verði ríkari kröfur um upplýsingaskil fjármálafyrirtækja og jafnvel að starfsemi eftirlitsstofnana verði eflað enn frekar. Það hefði í för með sér að sparisjóðir þyrftu að bæta við sig starfsfólki og gera breytingar á starfsháttum með auknum kostnaði. Sparisjóðirnir hafa lagt áherslu á að bjóða viðskiptavinum sínum ólíka kosti og fjölbreytta þjónustu. Viðtækar kröfur um upplýsingaöflun eftirlitsstofnana um starfsemi fjármálafyrirtækja hefðu í för með sér aukinn rekstrarkostnað.
2. **Skortur á fagþekkingu.** Auknar kröfur útheimta sérhæft starfsfólk. Sparisjóðunum, einkum hinum minni, reyndist erfitt að ná í þann liðsafla, einkum á tímum nægrar vinnu og launaskriðs meðal bankamanna. Af þessum sökum gat skort á þá fagmennsku í vinnubrögðum sem nauðsynleg var í æ flóknara viðskiptaumhverfi. Á árunum rétt fyrir hrún var mikil samkeppni um starfsfólk sem hafði viðeigandi menntun og reynslu á fjármálamarkaði. Stærri fjármálastofnanir höfðu þar betur þar sem þær gátu boðið starfsfólki betri kjör.
3. **Aukin stærðarhagkvæmni.** Auðvelt er að færa rök fyrir því að stærðarhagkvæmni sé í rekstri hefðbundinna bankastofnana á grundvelli hagfræðikenninga, enda þótt ýmsar reynslurannsóknir bendi til annars eins og fyrr var rakið. Þá benda rannsóknir vissulega til stærðarhagkvæmni í bankarekstri, en henni eru greinilega takmörk sett.³³⁹ Aukin áhættusækni er meðal þess sem dregur verulega úr stærðarhagkvæmni í bankarekstri.³⁴⁰ Auk þess má segja að ef gerðar eru stöðugt meiri kröfur til fjármálastofnana, sem eingöngu verða leystar með mjög sérhæfðu vinnuafla, sé það vísbending um að stærðarhagkvæmni sé að aukast í rekstri þeirra. Þessi staðreynd vinnur gegn litlum einingum á fjármálamarkaði og þeirri hugmynd að sparisjóði megi hæglega reka í fámennum samfélögum. Þá má velta upp þeirri spurningu hvort sparisjóðir lendi þá ekki aftur í þeirri stöðu að verða undir í sam-

338. Rym Ayadi, Reinhard H. Schmidt, Santiago Carbo Valverde, Emrah Arbak og Francisco Rodriguez Fernandez, „Investigating Diversity in the Banking Sector in Europe: The Performance and Role of Saving Banks“, Brussel 2009.

339. S. Carbo, E.P.M. Gardener og J. Williams, „Efficiency in Banking: Empirical Evidence from the Savings Banks Sector“, *The Manchester School*, 2. tbl. 70. árg. (2002), bls. 204–228; Atsushi Limi, „Banking sector reforms in Pakistan: Economies of scale and scope, and cost complementarities“, *Journal of Asian Economics*, 3. tbl. 15. árg. (2004), bls. 507–528; S. Karafolas og G. Mantakas, „A note on cost structure and economies of scale in Greek banking“, *Journal of Banking & Finance*, 2. tbl. 20. árg. (1996), bls. 377–387; Joseph P. Hughes, Loretta J. Mester og Choon-Geol Moon, „Are scale economies in banking elusive or illusive? Evidence obtained by incorporating capital structure and risk-taking into models of bank production“, *Journal of Banking & Finance*, 12. tbl. 25. árg. (2001), bls. 2169–2208.

340. Joseph P. Hughes, Loretta J. Mester og Choon-Geol Moon, „Are scale economies in banking elusive or illusive? Evidence obtained by incorporating capital structure and risk-taking into models of bank production“, *Journal of Banking & Finance*, 12. tbl. 25. árg. (2001), bls. 2169–2208.

keppni um starfsfólk sem hefur reynslu eða menntun á ákveðnum sviðum innan fjármálageirans. Slíkt hefði í för með sér aukinn kostnað fyrir fjármálafyrirtækin og kæmi verst niður á þeim smæstu.

4. **Aukið óhagræði.** Ef smærri bankastofnanir eru óhagkvæmari í rekstri, vegna aukinnar stærðarhagkvæmni, stuðlar rekstur sparisjóða að óhagræði í atvinnugreininni.
5. **Fé án hirðis.** Nokkur hætta er á því að hjá þeim sem fara með umboð eigenda vakni sú tilhneiging að taka áhættu og ákvarðanir á hæpnari forsendum en ella. Í einhverjum tilvikum gæti þessi hætta verið meiri í sjálfseignarstofnunum þar sem stofnfjáreigendur sitja ekki í stjórn.
6. **Tengsl við nærsamfélag.** Nálægð við þjónustusamfélag getur vissulega verið kostur, en jafnframt getur hún haft ýmsa ókosti. Persónuleg tengsl starfsmanna og stjórnenda geta haft áhrif á ákvarðanir og þær birst í ómarkvissari útlánum og ólíkri meðhöndlun á málefnum viðskiptamanna. Persónuleg tengsl geta jafnframt leitt til þess að starfsmenn og stjórnendur eigi erfitt með taka erfiðar ákvarðanir sem lúta að viðskiptavinum, og tilfinningar geta ráðið för frekar en rök. Þá geta ákvarðanir oft verið erfiðari og umdeildari í litlum samfélögum vegna hagsmunatengsla. Bæði stjórnarmenn, stjórnendur og almennir starfsmenn gætu átt persónulegra hagsmuna að gæta þegar taka þarf ákvarðanir er varða hagsmuni einstaklinga eða fyrirtækja. Hættan á slíkum hagsmunaárekstrum getur aukist eftir því sem samfélög eru minni.
7. **Fjármögnun sparisjóða.** Á árunum fyrir hrun leituðu bankar og stærstu sparisjóðirnir til erlendra fjármálastofnana eftir lánsfjármagni. Eftir hrun hvarf lánstraust íslenskra fjármálastofnana og erfitt er að segja til um hvenær aðgengi þeirra að fjármagni kemst í eðlilegt horf, hvort sem er vegna neikvæðs lánstrausts íslenskra banka, gjaldeyrishafta eða óróleika á erlendum fjármálamörkuðum. Því gæti reynst torvelt fyrir íslenska sparisjóði að sækja fjármagn á erlenda markaði á næstu árum. Væri sá kostur hins vegar uppi er ekki ósennilegt að sparisjóðirnir yrðu að sæta lakari lánskjörum en stærri fjármálastofnanir.

Bregðast mætti við vaxandi kröfum á hendur fjármálastofnunum með aukinni samvinnu sparisjóða, jafnvel mun meiri en þekktist fyrir bankahrun. Þannig mætti ná fram fjölþættri hagræðingu í rekstri sparisjóðanna auk hagstæðari fjármögnunar. Það hefði í för með sér að sparisjóðirnir myndu hver og einn fórna hluta af sjálfstæði sínu, en það er kannski betra en að sjá á bak sparisjóðakerfinu þegar horft er til þeirra kosta sem það hefur í för með sér. Þá þarf að taka afstöðu til þess hvernig meðhöndla eigi eignarhald á stofnfjárbréfum, en eins og kunnugt er reyndu ýmsir stofnfjáreigendur stærstu sparisjóða að selja bréf sín á yfirverði á fyrstu árum aldarinnar. Með því má segja að einhverjir sparisjóðir hafi verið farnir að fjarlægjast upphafleg félagsleg gildi sín. Í því ljósi væri mikilvægt að skerpa á hlutverki og tilgangi sparisjóða í íslenska fjármálakerfinu. Hér hefur ekki verið gerð markviss tilraun til að vega rökin með og á móti áframhaldandi rekstri sparisjóðakerfisins, en ef vinna mætti gegn ágöllum og erfiðleikum samstarfsins með frekara og formlegra samstarfi sparisjóðanna þá virðist margt mæla með því að sparisjóðakerfið verði rekið áfram.

7. MYNDIR OG TÖFLUR

Mynd 26. Vextir Landsbanka Íslands 1900–1990. Byggt á gögnum Hagstofu Íslands.

Tafla 12. Fjöldi útibúa viðskiptabankanna og staðsetning þeirra 1980. Heimild Símaskrá 1980.

Staðir	Raðnúmer staðar	Alþýðu- bankinn	Búnaðar- bankinn	Lönaðar- bankinn	Landsbanki Íslands	Samvinnu- bankinn	Útvegs- bankinn	Verzlunar- bankinn	Samtals
Akranes	1				1	1			2
Akureyri	2		1	1	2		1		5
Bildudalur	3				1				1
Blönduós	4		1						1
Breiðdalsvík	5					1	1		2
Búðardalur	6		1						1
Djúpivogur	7				1				1
Egilsstaðir	8		1			1			2
Eskifjörður	9				1				1
Eyrarbakki	10				1				1
Fáskrúðsfjörður	11				1				1
Garðabær	12		1						1
Grindavík	13				1				1
Grundarfjörður	14					1			1
Hafnarfjörður	15			1		1	1		3
Hella	16		1						1
Hellissandur	17				1				1
Hofsós	18		1						1
Hólmavík	19		1						1
Húsavík	20				1	1			2
Hveragerði	21		1						1
Hvolsvöllur	22				1				1
Höfn í Hornafirði	23				1				1
Ísafjörður	24				1		1		2
Keflavík	25					1	1	1	3
Keflavíkurflugvöllur	26				1				1
Kirkjubæjarklaustur	27		1			1			2
Kópasker	28					1			1
Kópavogur	29						2		2
Laugarvatn	30		1						1
Mosfellsbær	31		1						1
Neskaupstaður	32				1				1
Ólafsvík	33				1				1
Patreksfjörður	34					1			1
Raufarhöfn	35				1				1
Reyðarfjörður	36				1				1
Reykjavík	37	1	6	4	7	3	3	5	29
Sandgerði	38				1				1
Sauðárkrúkur	39		1			1			2
Selfoss	40		1	1	1				3
Seltjarnarnes	41						1		1
Seyðisfjörður	42						1		1
Skógar	43		1						1
Stokkseyri	44				1				1
Stykkishólmur	45		1						1
Stöðvarfjörður	46					1			1
Svalbarðseyri	47					1			1
Tálknafjörður	48				1				1
Vestmannaeyjar	49						1		1
Vík	50		1			1			2
Vopnafjörður	51					1	1		2
Þorlákshöfn	52				1				1
Samtals	52	1	23	7	31	18	14	6	100
Samtals landsbyggð	46		15	2	24	14	7	1	63

Tafla 13. Fjöldi útibúa viðskiptabankanna og staðsetning þeirra 1990. Heimild Símaskrá 1990.

Staðir	Raðnúmer	Búnaðarbankinn	Íslandsbanki	Landsbanki Íslands	Samvinnubankinn	Samtals
Akranes	1		1	1	1	3
Akureyri	2	2	4	2		8
Bildudalur	3			1		1
Blönduós	4	1	1			2
Borgarfjörður eystri	5				1	1
Breiðdalsvík	6			1	1	2
Búðardalur	7	1				1
Djúpivogur	8			1		1
Egilsstaðir	9	1			1	2
Eskifjörður	10			1		1
Eyrarbakki	11			1		1
Fáskrúðsfjörður	12			1		1
Garðabær	13	1	1			2
Grindavík	14			1		1
Grundarfjörður	15	1			1	2
Hafnarfjörður	16		2		1	3
Hella	17	1				1
Hellissandur	18			1		1
Hofsós	19	1				1
Hólmavík	20	1				1
Húsavík	21		1	1	1	3
Hveragerði	22	1				1
Hvolsvöllur	23			1		1
Höfn í Hornafirði	24			1	1	2
Ísafjörður	25		1	1		2
Keflavík	26		2	1	1	4
Kirkjubæjarklaustur	27	1			1	2
Kópasker	28				1	1
Kópavogur	29	1	2			3
Króksfjarðarnes	30				1	1
Laugarvatn	31	1				1
Mosfellsbær	32	1	1			2
Neskaupstaður	33			1		1
Ólafsvík	34			1		1
Patreksfjörður	35			1	1	2
Raufarhöfn	36			1		1
Reyðarfjörður	37	1		1		2
Reykholt Biskupstungum	38			1		1
Reykjavík	39	10	17	17	5	49
Sandgerði	40			1		1
Sauðárkrókur	41	1			1	2
Selfoss	42	1	1	1	1	4
Seltjarnarnes	43		1			1
Seyðisfjörður	44			1		1
Siglufjörður	45		1			1
Skagaströnd	46	1		1		2
Skógar	47	1				1
Stokkseyri	48			1		1
Stykkishólmur	49	1				1
Stöðvarfjörður	50				1	1
Svalbarðseyri	51				1	1
Tálknafjörður	52			1		1
Varmahlíð	53	1				1
Vestmannaeyjar	54		1			1
Vík	55	1			1	2
Vopnafjörður	56			1	1	2
Þorlákshöfn	57			1		1
Þykkvibær	58	1				1
Samtals	58	34	37	47	24	142
Samtals landsbyggð	52	21	13	30	18	82

Viðauki B

Úr ársreikningum
allra sparisjóðanna
2001–2011

1. SAMANDREGNIR REKSTRAR- OG EFNAHAGS-REIKNINGAR AUK NOKKURRA KENNITALNA

Tafla 1. Rekstrarreikningur allra sparisjóðanna 2001–2011 (á verðlagi hvers árs)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	6.088.317	6.936.074	7.104.945	7.764.327	8.170.173	7.509.202	8.374.282	10.515.519	4.134.992	1.964.335	1.957.115
Hreinar þjónustutekjur	1.857.958	1.959.053	2.114.069	2.171.176	2.118.895	2.788.386	3.385.875	3.319.012	2.255.389	438.164	431.882
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	220.650	358.048	744.440	1.167.626	2.911.858	7.056.834	(2.495.943)	(16.814.930)	(16.738)	(21.885)	38.776
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(146.954)	739.081	2.577.946	4.199.590	8.691.687	20.347.800	17.579.658	(44.911.272)	(9.906.225)	152.511	340.717
Aðrar rekstrartekjur	772.743	799.185	649.450	573.540	1.084.452	677.427	9.020.100	778.864	528.286	197.361	172.075
Hreinar rekstrartekjur	8.792.714	10.791.441	13.190.851	15.876.259	22.977.065	38.379.649	35.863.972	(47.112.807)	(3.004.296)	2.730.486	2.940.565
Almennur rekstrarkostnaður	(6.140.191)	(6.973.365)	(7.374.051)	(7.883.474)	(8.846.212)	(11.024.509)	(14.859.219)	(17.473.345)	(9.275.650)	(1.990.945)	(2.192.980)
Önnur rekstrargjöld	(41.875)	(97.993)	(100.497)	(569.683)	(631.772)	(52.820)	(23.100)	(5.904.716)	(26.195)	–	(145.946)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(2.620.375)	(2.218.194)	(2.753.668)	(2.537.869)	(2.224.052)	(2.122.098)	(2.827.979)	(87.177.628)	(60.312.878)	(4.120.038)	(1.539.959)
Matsbreyting/Fjárhagsleg endurskipul.	(36.653)	–	–	–	–	–	–	–	18.929	5.503.503	2.790.251
Rekstrargjöld samtals	(8.839.094)	(9.289.552)	(10.228.216)	(10.991.026)	(11.702.036)	(13.199.427)	(17.710.298)	(110.555.689)	(69.595.794)	(607.480)	(1.088.634)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(46.380)	1.501.889	2.962.635	4.885.233	11.275.029	25.180.222	18.153.674	(157.668.496)	(72.600.090)	2.123.006	1.851.931
Skattar samtals	759.302	482.414	(408.825)	(857.498)	(1.903.841)	(3.761.051)	(2.457.426)	14.966.581	11.511.404	(777.853)	(154.396)
Hagnaður (tap) af óreglulegri starfsemi	–	–	–	36.900	–	–	(62)	–	–	–	–
Hagnaður (tap) ársins	712.922	1.984.303	2.553.809	4.064.635	9.371.188	21.419.171	15.696.186	(142.701.915)	(61.088.686)	1.345.153	1.697.535

Tafla 2. Efnahagsreikningur allra sparisjóðanna í árslok 2001–2011 (á árslokaverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innst. í Seðlabanka o.fl.	1.828.533	2.027.660	2.223.230	3.526.623	4.231.445	6.506.085	30.136.284	56.222.287	23.910.668	6.777.648	8.206.042
Kröfur á lánaðstofnanir o.fl.	22.372.318	26.504.329	36.084.453	44.096.908	40.715.579	37.558.347	53.172.500	31.606.885	25.398.458	12.813.333	8.337.894
Útlán o.fl. samtals	205.068.816	219.394.498	218.553.582	266.625.358	362.903.464	462.060.814	566.171.075	605.859.033	273.308.378	38.414.715	37.717.045
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	21.595.725	25.670.492	22.282.480	23.563.328	22.417.254	27.548.141	36.016.035	29.834.420	22.707.317	2.733.956	2.663.955
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	16.432.949	11.162.866	15.021.205	20.439.374	41.914.751	78.665.925	108.023.177	23.511.888	8.929.068	1.181.881	1.078.726
Hlutir í hlutdeildar fyrirtækjum	8.427.139	6.291.592	5.916.348	8.610.412	12.537.371	27.381.731	11.599.973	3.051.339	3.594.623	142.055	154.572
Óefnislegar eignir	44.721	2.716.048	2.565.212	2.338.394	2.669.150	5.007.759	9.573.307	2.057.656	1.423.084	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	5.011.272	5.342.658	5.093.609	4.641.744	5.875.699	6.473.623	10.882.504	11.951.904	7.081.845	622.088	569.820
Skattinneign	–	–	–	–	–	280.059	21.071	5.732.535	16.902.957	603.234	442.553
Aðrar eignir	1.419.743	1.909.634	1.722.151	2.236.246	2.412.332	4.625.309	12.058.792	13.126.706	3.954.983	341.111	196.486
Eignir samtals	282.201.217	301.019.778	309.462.271	376.078.386	495.677.046	656.107.794	837.654.718	782.954.655	387.211.381	63.630.020	59.367.093
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánaðstofnanir samtals	45.216.808	35.043.445	16.845.088	32.760.477	38.385.772	42.021.111	44.453.867	105.027.693	29.289.468	1.938.747	1.901.252
Innlán samtals	138.865.272	154.549.538	178.005.586	195.006.422	217.101.837	266.575.719	332.353.022	400.798.629	267.191.089	48.592.100	46.003.546
Lántaka samtals	51.540.878	62.492.133	62.492.451	89.856.504	155.219.552	200.039.724	234.798.367	260.469.170	114.138.877	7.955.655	4.632.831
Aðrar skuldir	3.576.876	3.480.058	3.680.225	3.601.755	4.346.229	8.496.396	15.200.663	28.002.178	4.674.619	915.346	1.102.832
Reiknaðar skuldbindingar samtals	5.209.141	4.901.310	5.143.435	6.367.367	9.404.426	15.720.703	20.283.958	4.108.016	2.350.893	508.638	500.640
Víkjandi skuldir	8.895.678	8.987.549	8.523.177	8.618.921	14.100.824	16.756.233	18.193.878	23.660.882	9.120.468	1.421.524	1.336.239
Skuldir samtals	253.304.654	269.454.034	274.689.963	336.211.446	438.558.640	549.609.886	665.283.755	822.066.568	426.765.414	61.332.009	55.477.340
Eigið fé:											
Stofnfé/hlutafé	4.251.565	4.424.933	4.530.678	4.900.650	9.815.928	33.372.843	70.128.331	64.449.204	56.004.530	6.065.030	5.769.866
Varasjóður	24.644.998	27.140.811	30.241.630	34.966.289	47.302.481	73.125.063	72.717.589	(47.880.272)	(95.558.563)	(3.767.020)	(1.880.113)
Óráðstafað eigið fé	–	–	–	–	–	–	29.525.043	(55.680.844)	–	–	–
Eigið fé samtals	28.896.563	31.565.745	34.772.308	39.866.939	57.118.409	106.497.906	172.370.963	(39.111.913)	(39.554.033)	2.298.011	3.889.753
Skuldir og eigið fé samtals	282.201.217	301.019.778	309.462.271	376.078.386	495.677.049	656.107.792	837.654.718	782.954.655	387.211.381	63.630.020	59.367.093

Tafla 3. Nokkrar kennitölur allra sparisjóðanna fyrir árin 2001–2011

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi											
eigin fjár = hagnaður/ meðal eigið fé	4,7%	12,1%	13,9%	19,6%	35,8%	48,6%	16,9%	-121,1%	-151,4%	13,0%	77,6%
heildareigna = hagnaður/ meðaleignir	0,5%	1,2%	1,4%	1,9%	3,4%	5,6%	2,9%	-22,3%	-16,1%	2,1%	2,8%
Raunarðsemi eigin fjár	-3,62%	9,87%	10,93%	15,08%	30,39%	38,99%	10,39%	-118,14%	-147,33%	10,12%	68,76%
Rekstrarkostnaður/ meðalstaða eigna	4,0%	4,1%	4,1%	3,8%	3,2%	2,8%	2,8%	2,7%	2,4%	3,2%	3,7%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur/ meðalstaða eigna	4,0%	4,1%	3,9%	3,7%	2,9%	1,9%	1,5%	1,6%	1,1%	3,1%	3,3%
skv. IMF-reglu	5,8%	5,3%	5,9%	5,5%	3,7%	3,1%	0,9%	1,2%	0,5%	4,2%	5,5%
Meðalvextir útlána	16,8%	12,9%	11,7%	11,5%	11,1%	12,1%	10,5%	16,2%	13,1%	9,5%	10,4%
Meðalvextir innlána	10,4%	7,2%	5,5%	5,7%	7,1%	8,7%	9,5%	14,9%	12,5%	5,2%	4,6%
Launamál											
Stöðugildi	699	692	735	720	731	795	845	743	466	145	138
Meðallaun á stöðugildi	4.169	4.862	4.926	5.738	6.624	6.853	7.892	9.323	7.878	6.406	6.997
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	36,7%	37,8%	39,3%	41,6%	47,1%	52,9%	56,9%	50,1%	57,5%	38,7%	40,3%
Laun og þóknanir til yfirstjórnar	234.247	277.164	327.201	348.437	388.708	396.721	516.811	604.998	349.077	182.308	159.307
- sem hlutfall af kjarnatekjum	2,9%	3,1%	3,5%	3,5%	3,8%	3,9%	4,4%	4,4%	5,5%	7,6%	6,7%
Póknun til endurskoðenda											
Póknun til endurskoðenda	---	---	90.876	94.822	96.443	121.534	167.078	241.500	173.637	101.980	93.172
- sem hlutfall af heildareignum	---	---	0,05%	0,05%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,03%	0,03%	0,15%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárlutfall	12,5%	13,7%	15,0%	13,2%	14,4%	16,7%	23,2%	-6,6%	-15,6%	5,8%	11,3%
Stofnfé/ eigið fé alls	14,7%	14,0%	13,0%	12,3%	17,2%	31,3%	40,7%	-164,8%	-141,6%	263,9%	148,3%
Fjármögnun											
Víkjandi lán/ eigið fé	30,8%	28,5%	24,5%	21,6%	24,7%	15,7%	10,6%	-60,5%	-23,1%	61,9%	34,4%
Hlutfall milli innlána og útlána	67,7%	70,4%	81,4%	73,1%	59,8%	57,7%	58,7%	66,2%	97,8%	126,5%	124,8%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	4.502.643	5.010.311	4.990.097	4.813.990	4.886.577	5.077.549	6.546.089	88.631.314	81.986.323	9.879.712	5.963.219
Niðurfærsluhlutfall	3,8%	3,8%	3,8%	2,9%	2,0%	1,6%	1,6%	14,7%	24,6%	21,7%	14,0%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	2.615.326	2.218.192	2.825.810	2.537.871	2.224.052	1.949.868	2.381.290	85.379.901	59.771.619	4.111.609	1.659.156
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(1.783.072)	(1.968.783)	(2.882.604)	(2.751.693)	(2.159.326)	(1.728.058)	(1.202.869)	(3.446.685)	(12.407.297)	(1.779.186)	(5.592.370)

Tafla 4. Rekstrarreikningur allra sparisjóðanna 2001–2011 (á meðalverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	10.837.644	11.711.345	11.754.841	12.457.546	12.604.273	10.879.379	11.481.207	13.076.057	4.545.575	2.036.720	1.957.115
Hreinar þjónustutekjur	3.307.299	3.307.800	3.497.642	3.483.563	3.268.857	4.039.831	4.662.758	4.127.194	2.479.337	454.310	431.882
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	392.774	604.552	1.231.646	1.873.408	4.492.176	10.223.985	(3.818.075)	(20.909.380)	(18.400)	(22.691)	38.776
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(261.589)	1.247.916	4.265.106	6.738.071	13.408.822	29.480.020	24.736.180	(55.847.206)	(10.889.861)	158.131	340.717
Aðrar rekstrartekjur	1.375.539	1.349.400	1.074.488	920.222	1.673.004	981.460	12.361.658	968.518	580.742	204.634	172.075
Hreinar rekstrartekjur	15.651.667	18.221.013	21.823.723	25.472.809	35.447.132	55.604.676	49.423.729	(58.584.816)	(3.302.607)	2.831.104	2.940.565
Almennur rekstrarkostnaður	(10.929.984)	(11.774.310)	(12.200.066)	(12.648.712)	(13.647.211)	(15.972.378)	(20.461.951)	(21.728.120)	(10.196.674)	(2.064.311)	(2.192.980)
Önnur rekstrargjöld	(74.540)	(165.459)	(166.268)	(914.033)	(974.646)	(76.526)	(31.811)	(7.342.519)	(28.796)	–	(145.946)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(4.664.457)	(3.745.352)	(4.555.831)	(4.071.907)	(3.431.085)	(3.074.509)	(3.894.468)	(108.405.456)	(66.301.632)	(4.271.860)	(1.539.959)
Matsbreyting Fjárhagsleg endurskipul.	(65.245)	–	–	–	–	–	–	–	20.809	5.706.305	2.790.251
Rekstrargjöld samtals	(15.734.226)	(15.685.121)	(16.922.165)	(17.634.653)	(18.052.942)	(19.123.413)	(24.388.230)	(137.476.095)	(76.506.293)	(629.865)	(1.088.634)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(82.560)	2.535.892	4.901.558	7.838.156	17.394.190	36.481.264	25.035.499	(196.060.911)	(79.808.900)	2.201.238	1.851.931
Skattar samtals	1.351.613	814.541	(676.385)	(1.375.821)	(2.937.090)	(5.449.034)	(3.419.960)	18.610.956	12.654.426	(806.517)	(154.396)
Hagnaður (tap) af óreglulegri starfsemi	–	–	–	59.205	–	–	(85)	–	–	–	–
Hagnaður (tap) ársins	1.269.053	3.350.434	4.225.173	6.521.540	14.457.101	31.032.229	21.615.454	(177.449.955)	(67.154.473)	1.394.721	1.697.535

Tafla 5. Efnahagsreikningur allra sparisjóðanna í árslok 2001–2011 (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innst. í Seðlabanka o.fl.	1.043.586	1.180.429	1.329.545	2.191.531	2.738.447	4.503.172	22.081.136	47.933.666	22.145.034	6.441.057	8.206.042
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	12.768.393	15.429.847	21.579.366	27.402.915	26.349.734	25.995.923	38.959.986	26.947.212	23.522.961	12.176.997	8.337.894
Útlán o.fl. samtals	117.037.455	127.723.422	130.700.270	165.687.625	234.858.742	319.814.323	414.838.817	516.539.722	253.126.480	36.506.964	37.717.045
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	12.325.173	14.944.418	13.325.456	14.642.838	14.507.682	19.067.382	26.389.284	25.436.054	21.030.542	2.598.182	2.663.955
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	9.378.659	6.498.611	8.983.040	12.701.535	27.125.797	54.448.438	79.149.587	20.045.627	8.269.719	1.123.186	1.078.726
Hlutir í hlutdeildarfirmum	4.809.561	3.662.734	3.538.118	5.350.724	8.113.759	18.952.202	8.499.408	2.601.493	3.329.185	135.000	154.572
Ófinslegar eignir	25.523	1.581.184	1.534.058	1.453.136	1.727.383	3.466.109	7.014.451	1.754.304	1.317.999	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	2.860.047	3.110.300	3.046.100	2.884.495	3.802.552	4.480.703	7.973.712	10.189.884	6.558.901	591.194	569.820
Skattinneign	–	–	–	–	–	193.842	15.439	4.887.411	15.654.793	573.276	442.553
Aðrar eignir	810.280	1.111.719	1.029.888	1.389.659	1.561.179	3.201.397	8.835.589	11.191.490	3.662.935	324.171	196.486
Eignir samtals	161.058.677	175.242.663	185.065.841	233.704.457	320.785.275	454.123.491	613.757.409	667.526.863	358.618.549	60.470.027	59.367.093
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	25.806.265	20.401.007	10.073.766	20.358.175	24.841.962	29.084.815	32.571.762	89.543.891	27.126.647	1.842.465	1.901.252
Innlán samtals	79.253.581	89.973.067	106.451.599	121.181.838	140.500.903	184.509.767	243.518.153	341.710.532	247.460.910	46.178.920	46.003.546
Lántaka samtals	29.415.555	36.380.626	37.371.981	55.839.065	100.452.799	138.457.032	172.038.949	222.069.269	105.710.525	7.560.561	4.632.831
Aðrar skuldir	2.041.405	2.025.962	2.200.863	2.238.220	2.812.731	5.880.761	11.137.667	23.873.932	4.329.431	869.888	1.102.832
Reiknaðar skuldbindingar samtals	2.972.976	2.853.363	3.075.897	3.956.840	6.086.224	10.881.048	14.862.245	3.502.388	2.177.296	483.378	500.640
Vikjandi skuldir	5.076.967	5.232.221	5.097.064	5.356.012	9.125.572	11.597.788	13.330.824	20.172.655	8.446.986	1.350.928	1.336.239
Skuldir samtals	144.566.748	156.866.246	164.271.169	208.930.150	283.820.191	380.411.211	487.459.600	700.872.667	395.251.795	58.286.140	55.477.340
Eigið fé:											
Stofnfé/hlutafé	2.426.465	2.576.034	2.709.454	3.045.386	6.352.534	23.098.936	51.383.681	54.947.722	51.868.990	5.763.829	5.769.866
Varasjóður	14.065.463	15.800.384	18.085.218	21.728.921	30.612.552	50.613.343	53.280.854	(40.821.480)	(88.502.236)	(3.579.942)	(1.880.113)
Óráðstafað eigið fé	–	–	–	–	–	–	21.633.274	(47.472.046)	–	–	–
Eigið fé samtals	16.491.928	18.376.418	20.794.672	24.774.307	36.965.086	73.712.279	126.297.809	(33.345.804)	(36.633.246)	2.183.887	3.889.753
Skuldir og eigið fé samtals	161.058.677	175.242.663	185.065.841	233.704.457	320.785.277	454.123.490	613.757.409	667.526.863	358.618.549	60.470.027	59.367.093

2. SAMANBURÐUR MILLI EINSTAKRA SPARISJÓÐA Á NOKKRUM REIKNINGSSTÆRÐUM 2001–2011

Tafla 6. Hagnaður (tap) einstakra sparisjóða árin 2001–2011

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis	238.150	733.851	804.147	1.464.770	4.092.370	9.010.282	3.286.648	(68.337.779)	-	-	-
Byr sparisjóður	-	-	-	-	-	2.676.299	7.929.115	(28.881.415)	(38.824.528)	-	-
<i>Sparisjóður vélstjóra</i>	418.029	703.030	582.637	699.339	1.123.597	-	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Hafnarfjarðar</i>	108.416	56.979	185.320	319.391	703.887	-	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Kópavogs</i>	(90.702)	27.101	(8.299)	134.479	238.459	511.397	697.610	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Norðlendinga</i>	(122.301)	80.435	57.582	126.450	186.478	185.968	559.624	-	-	-	-
Sparisjóður Mýrasýslu, samstæða	81.415	100.524	133.516	192.241	615.642	1.457.761	635.246	(21.243.118)	-	-	-
Afl sparisjóður (áður Sparisjóður Siglufjarðar)	(159.100)	(105.831)	26.316	64.095	86.180	39.859	103.474	(805.602)	17.593	(2.052.376)	2.125.031
<i>Sparisjóður Hólahrepps/ Sparisjóður Skagafjarðar</i>	658	1.384	5.002	(6.276)	(13.362)	(1.742)	(15.387)	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Ólafsfjarðar</i>	1.560	2.129	417	9.091	26.306	37.087	48.228	(438.546)	(238.187)	(155.818)	(89.901)
Sparisjóðurinn í Keflavík	170.182	117.605	604.105	408.627	1.150.238	4.687.119	1.889.785	(17.041.969)	(17.668.435)	-	-
<i>Sparisjóður Húnaþings og Stranda</i>	7.051	18.192	35.610	73.379	226.841	818.731	(79.431)	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Ólafsvíkur</i>	9.297	261	(6.403)	25.339	22.574	10.924	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Vestfirðinga</i>	(82.743)	10.294	(27.113)	56.450	212.603	800.630	(439.117)	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Vestmannaeyja</i>	46.489	79.093	122.500	120.529	180.394	320.584	342.827	(1.457.374)	(1.059.355)	858.275	(165.624)
<i>Sparisjóður Hornafjarðar og nágr.</i>	(66.088)	100	(147.077)	8.145	(38.988)	(395.920)	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Bolungarvíkur</i>	60.839	10.144	1.088	57.130	110.530	185.508	255.319	(1.618.817)	(2.260.470)	1.932.394	(84.447)
<i>Sparisjóður Svarfdæla</i>	50.804	16.549	68.243	183.487	403.298	902.235	106.500	(2.150.252)	(270.118)	134.989	(47.894)
<i>Sparisjóður Þórshafnar og nágrennis</i>	8.317	15.161	15.036	5.956	33.394	31.482	97.126	(524.757)	(372.978)	510.462	(62.254)
<i>Sparisjóður Norðfjarðar</i>	8.344	58.647	53.368	14.322	54.059	82.703	304.835	(815.507)	(182.507)	86.726	(12.179)
<i>Sparisjóður Suður-Píngeyinga</i>	16.734	38.088	14.688	38.391	23.621	62.114	20.003	(126.796)	(42.040)	25.542	16.814
<i>Sparisjóður Höfðhverfinga</i>	3.324	15.122	16.200	40.256	(53.575)	19.522	38.563	(148.357)	1.811	1.209	459
<i>Sparisjóður Stramanna</i>	4.247	5.446	43.243	109.919	99.128	53.574	66.920	(355.774)	(189.472)	3.750	17.530

Tafla 7. Afkoma einstakra sparisjóða af kjarnarekstri fyrir skatt árin 2001–2011

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis	(279.618)	(307.438)	(182.429)	(97.054)	(582.544)	(927.711)	(1.740.542)	(41.544.511)	-	-	-
Byr sparisjóður	-	-	-	-	-	164.017	(1.014.237)	(21.898.530)	(39.011.895)	-	-
<i>Sparisjóður vélstjóra</i>	255.546	271.572	291.007	408.302	435.689	-	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Hafnarfjarðar</i>	(318.509)	(170.573)	(175.14)	(368.987)	(54.301)	-	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Kópavogs</i>	(120.146)	(34.371)	(106.701)	42.132	31.812	(92.185)	(305.927)	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Norðlendinga</i>	22.483	45.516	4.598	106.128	(51.335)	(22.165)	(136.447)	-	-	-	-
Sparisjóður Mýrasýslu, samstæða	67.282	23.216	(66.221)	24.562	(15.181)	(166.933)	(836.197)	(17.229.059)	-	-	-
Afl sparisjóður (áður Sparisjóður Siglufjarðar)	(236.189)	(137.247)	(6.532)	(10.883)	(31.592)	35.957	75.966	(973.385)	(626.752)	(2.227.078)	(314.133)
<i>Sparisjóður Hólahrepps/ Sparisjóður Skagafjarðar</i>	(12.254)	(1.368)	2.033	(5.312)	(17.581)	(25.913)	(44.935)	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Ólafsfjarðar</i>	(3.204)	(19.192)	(17.239)	(7.851)	(41.065)	(15.194)	(11.318)	(267.796)	(297.664)	(200.662)	(167.466)
Sparisjóðurinn í Keflavík	(2.216)	73.520	(129.727)	(144.600)	(129.337)	(699.844)	(746.930)	(8.171.914)	(19.176.497)	-	-
<i>Sparisjóður Húnaþings og Stranda</i>	(45.881)	(20.469)	(57.974)	(27.256)	(59.816)	(95.301)	(95.471)	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Ólafsvíkur</i>	26.298	(3.956)	(14.715)	10.791	5.780	(4.535)	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Vestfirðinga</i>	(135.210)	(15.221)	(175.320)	(162.977)	(72.550)	(387.320)	(449.790)	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Vestmannaeyja</i>	29.684	48.862	(11.246)	31.029	17.496	38.746	(31.586)	(94.066)	(1.000.268)	(385.961)	(333.391)
<i>Sparisjóður Hornafjarðar og nágr.</i>	(36.499)	(6.854)	(165.949)	38.759	(49.970)	(403.547)	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Bolungarvíkur</i>	(81.760)	(8.933)	(110.354)	(97.093)	(54.843)	(69.386)	(197.318)	(748.391)	(2.302.976)	(432.325)	(187.393)
<i>Sparisjóður Svarfdæla</i>	12.807	21.256	16.862	30.816	(4.104)	(61.651)	(110.500)	(353.238)	(243.668)	(138.927)	(12.073)
<i>Sparisjóður Þórshafnar og nágrennis</i>	9.007	1.925	(6.146)	(12.373)	(32.899)	(67.834)	(125.059)	(358.620)	(290.966)	(141.426)	(56.101)
<i>Sparisjóður Norðfjarðar</i>	5.883	11.272	(11.547)	(14.721)	(4.181)	(1.902)	(46.453)	(234.740)	(187.271)	(235.758)	(60.394)
<i>Sparisjóður Suður-Píngeyinga</i>	16.017	3.007	12.028	3.319	(29.520)	(10.660)	(3.572)	44.866	21.213	48.653	4.703
<i>Sparisjóður Höfðhverfinga</i>	5.955	5.657	1.122	(11.370)	(113.198)	(10.828)	(22.958)	(83.746)	36.625	(13.451)	(30.335)
<i>Sparisjóður Stramanna</i>	6.232	12.230	1.282	(1.317)	(613)	(4.067)	(18.405)	(144.493)	(118.028)	18.451	(333.305)

Tafla 8. Vaxtamunur hjá einstökum sparisjóðum árin 2001–2011

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Allir sparisjóðirnir (veginn vaxtamunur)	5,8%	5,3%	5,9%	5,5%	3,7%	3,1%	0,9%	1,2%	0,5%	4,2%	5,5%
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis	5,1%	4,5%	5,8%	5,6%	1,9%	0,8%	0,3%	0,5%	-	-	-
Byr sparisjóður	-	-	-	-	-	-	0,8%	3,0%	1,1%	-	-
<i>Sparisjóður vélstjóra</i>	4,8%	5,6%	5,4%	4,5%	4,1%	7,3%	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Hafnarfjarðar</i>	5,0%	4,9%	5,2%	5,8%	4,7%	-	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Kópavogs</i>	7,2%	6,6%	7,0%	6,4%	4,7%	3,5%	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Norðlendinga</i>	8,7%	6,9%	6,8%	5,5%	5,4%	5,1%	2,8%	-	-	-	-
Sparisjóður Mýrasýslu, samstæða	4,9%	4,6%	5,5%	4,1%	4,2%	2,6%	1,8%	1,2%	-	-	-
Afl sparisjóður (áður Sparisjóður Siglufjarðar)	4,5%	5,3%	5,8%	5,6%	5,7%	5,2%	4,2%	-0,6%	-0,9%	2,3%	2,8%
<i>Sparisjóður Hólahrepps/Sparisjóður Skagafjarðar</i>	9,4%	13,4%	11,8%	7,3%	2,4%	6,0%	3,2%	-	-	-	-
Sparisjóður Ólafsfjarðar	7,7%	6,6%	6,7%	5,7%	6,3%	5,1%	2,7%	2,7%	2,5%	5,2%	6,5%
Sparisjóðurinn í Keflavík	6,6%	3,9%	5,5%	4,3%	3,9%	3,4%	0,9%	-1,7%	-2,2%	-	-
<i>Sparisjóður Húnaþings og Stranda</i>	6,5%	6,1%	6,2%	6,2%	6,4%	4,5%	0,8%	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Ólafsvíkur</i>	6,1%	6,2%	5,3%	5,2%	5,5%	2,0%	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Vestfirðinga</i>	12,3%	6,8%	5,9%	6,5%	5,9%	4,1%	3,3%	-	-	-	-
Sparisjóður Vestmannaeyja	3,4%	6,1%	5,4%	6,3%	6,1%	5,1%	4,7%	4,7%	4,1%	4,7%	6,5%
<i>Sparisjóður Hornafjarðar og nágrennis</i>	7,5%	7,8%	7,6%	6,9%	5,6%	3,6%	-	-	-	-	-
Sparisjóður Bolungarvíkur	4,2%	4,0%	2,6%	4,0%	4,7%	1,5%	2,4%	0,7%	4,8%	7,1%	6,9%
Sparisjóður Svarfdæla	10,0%	10,3%	12,6%	10,6%	7,6%	5,4%	2,8%	6,5%	4,1%	5,3%	7,5%
Sparisjóður Þórshafnar og nágrennis	11,2%	8,9%	9,8%	6,4%	5,8%	4,6%	2,3%	5,0%	5,0%	5,8%	7,5%
Sparisjóður Norðfjarðar	10,0%	9,5%	7,9%	6,2%	5,3%	4,6%	2,6%	2,0%	4,9%	4,2%	5,9%
Sparisjóður Suður-Pingeyinga	8,7%	8,0%	9,1%	8,4%	6,4%	5,9%	4,4%	9,7%	4,3%	4,1%	6,2%
Sparisjóður Höfðhverfinga	8,0%	6,2%	8,6%	6,7%	2,0%	4,9%	2,5%	7,0%	8,6%	4,7%	8,0%
Sparisjóður Ströndamanna	11,7%	8,7%	8,0%	7,7%	7,7%	5,1%	2,2%	1,8%	2,5%	4,4%	6,5%

Tafla 9. Heildareignir einstakra sparisjóða í árslok 2001–2011

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis	38.570.136	51.635.396	51.902.257	68.749.023	114.929.194	184.500.544	224.195.519	220.268.330	-	-	-
Byr sparisjóður	-	-	-	-	-	104.188.485	184.852.481	253.208.995	203.234.858	-	-
<i>Sparisjóður vélstjóra</i>	20.254.201	20.676.629	23.922.771	29.730.127	37.536.926	-	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Hafnarfjarðar</i>	30.401.835	27.534.079	28.822.066	38.584.207	42.756.381	-	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Kópavogs</i>	9.048.094	8.843.790	9.105.817	10.870.461	17.067.015	21.050.116	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Norðlendinga</i>	3.959.359	4.099.896	4.653.354	5.912.048	8.566.101	12.585.798	18.278.013	-	-	-	-
Sparisjóður Mýrasýslu, samstæða	9.089.176	9.388.639	12.767.547	15.870.345	25.698.177	33.749.891	47.698.433	45.656.972	-	-	-
Afl sparisjóður (áður Sparisjóður Siglufjarðar)	2.836.308	2.492.837	2.239.860	2.566.064	3.375.671	5.258.419	7.941.353	14.131.336	15.950.522	14.390.645	14.818.619
<i>Sparisjóður Hólahrepps/Sparisjóður Skagafjarðar</i>	96.932	475.075	630.845	417.198	651.696	1.369.217	1.948.380	-	-	-	-
Sparisjóður Ólafsfjarðar	1.415.158	1.464.356	1.676.652	1.964.255	2.339.100	2.979.120	3.536.769	3.589.361	3.106.126	3.072.959	3.014.170
Sparisjóðurinn í Keflavík	16.938.326	18.910.575	19.992.758	26.310.949	31.777.339	47.969.394	94.029.451	98.012.076	89.777.451	-	-
<i>Sparisjóður Húnaþings og Stranda</i>	2.212.394	2.210.190	2.431.911	2.750.906	4.120.706	5.714.785	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Ólafsvíkur</i>	1.283.099	1.347.568	1.356.712	1.705.864	1.819.375	-	-	-	-	-	-
<i>Sparisjóður Vestfirðinga</i>	6.450.501	6.745.722	6.861.740	7.299.471	8.258.705	9.657.128	-	-	-	-	-
Sparisjóður Vestmannaeyja	3.978.714	4.301.092	4.511.710	5.186.597	6.102.000	10.114.783	12.185.659	16.140.970	15.387.167	13.855.698	14.602.194
<i>Sparisjóður Hornafjarðar og nág.</i>	2.314.131	2.373.962	2.612.094	2.429.525	2.472.740	-	-	-	-	-	-
Sparisjóður Bolungarvíkur	5.287.087	5.289.271	5.496.840	5.198.132	5.726.102	6.571.779	9.257.287	10.946.300	6.845.736	5.166.935	4.919.513
Sparisjóður Svarfdæla	1.976.202	2.053.912	2.269.609	2.754.093	3.542.551	4.909.416	6.346.628	5.244.634	4.194.214	3.749.551	3.378.028
Sparisjóður Þórshafnar og nágrennis	757.671	860.523	1.126.510	1.412.205	2.062.724	2.433.820	2.937.754	3.262.584	2.888.468	2.706.302	2.577.886
Sparisjóður Norðfjarðar	1.666.175	1.864.008	2.002.114	2.906.515	3.480.550	4.208.716	5.733.609	5.828.055	5.551.488	5.223.124	5.230.320
Sparisjóður Suður-Pingeyinga	1.400.232	1.513.187	1.602.301	1.764.044	2.008.818	2.413.577	2.886.421	5.226.307	7.647.493	7.482.627	6.666.820
Sparisjóður Höfðhverfinga	509.483	569.182	690.281	1.074.284	1.133.278	1.542.304	1.562.425	1.677.179	1.576.652	1.907.979	1.942.879
Sparisjóður Ströndamanna	613.463	592.775	629.952	814.209	1.074.897	1.143.738	1.845.348	2.054.461	2.458.374	2.914.207	2.216.664

Tafla 10. Bókfært eigið fé einstakra sparisjóða í árslok 2001–2011

<i>Þús.kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis	3.192.347	3.887.139	4.598.075	5.946.657	13.017.211	34.774.905	27.760.553	(41.332.324)	.	.	.
Byr sparisjóður	.	.	.	.	.	13.947.854	53.196.945	16.213.219	(22.611.310)	.	.
<i>Sparisjóður vélstjóra</i>	2.944.355	3.641.503	4.219.870	4.977.507	6.088.409	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Hafnarfjarðar</i>	2.514.143	2.570.546	2.755.393	3.081.527	3.783.913	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Kópavogs</i>	699.414	687.389	637.120	733.536	877.784	1.418.248	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Norðlendinga</i>	330.278	410.494	468.039	594.444	780.840	1.100.021	4.361.711	.	.	.	.
Sparisjóður Mýrasýslu, samstæða	977.885	1.078.049	1.211.175	1.413.181	2.094.698	3.543.750	6.338.072	(15.146.453)	.	.	.
Afl sparisjóður (áður Sparisjóður Siglufjarðar)	158.235	59.875	185.875	249.971	309.150	441.584	1.012.059	248.168	765.761	(1.286.615)	838.415
<i>Sparisjóður Hólahrepps/ Sparisjóður Skagafjarðar</i>	32.742	33.665	36.907	28.870	41.982	102.303	86.916	.	.	.	.
Sparisjóður Ólafsfjarðar	168.105	170.263	160.624	169.544	227.850	264.937	317.437	(186.746)	(94.933)	5.510	(84.391)
Sparisjóðurinn í Keflavík	1.741.883	1.813.246	2.358.814	2.682.054	3.763.674	9.272.362	25.461.011	5.409.453	(11.978.482)	.	.
<i>Sparisjóður Húnaþings og Stranda</i>	291.326	309.332	344.580	422.580	652.549	1.470.002	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Ólafsvíkur</i>	176.665	176.926	170.522	195.862	218.436	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Vestfirðinga</i>	629.407	634.750	619.254	737.309	1.000.057	1.805.197	.	.	.	.	.
Sparisjóður Vestmannaeyja	432.772	511.854	634.326	754.829	935.195	1.314.831	1.848.741	361.316	(698.039)	1.056.825	891.201
<i>Sparisjóður Hornafjarðar og nág.</i>	133.890	135.675	125.311	130.620	114.162	.	.	.	.	.	.
Sparisjóður Bolungarvíkur	719.620	746.313	737.426	800.743	936.368	1.152.170	2.006.167	234.285	(2.029.218)	537.994	453.547
Sparisjóður Svarfdæla	355.905	371.937	439.628	622.244	1.024.540	1.924.421	2.336.892	33.052	(237.066)	279.884	231.990
Sparisjóður Þórshafnar og nágrennis	222.264	237.420	252.445	258.390	291.784	323.254	420.380	(104.780)	(477.758)	332.787	285.514
Sparisjóður Norðfjarðar	251.869	309.628	361.641	374.503	427.501	509.043	1.013.314	135.155	122.648	590.551	578.372
Sparisjóður Suður-Pingeyinga	243.105	275.434	289.832	328.963	352.119	413.818	433.404	345.002	299.526	323.521	333.686
Sparisjóður Höfðhverfinga	118.893	152.800	168.465	205.993	149.439	168.960	203.865	87.082	88.893	122.948	123.407
Sparisjóður Stramanna	156.826	162.178	205.225	314.951	414.425	471.140	829.838	419.189	216.732	220.482	238.012

Tafla 11. Eiginfjárhlutfall einstakra sparisjóða í árslok 2001–2011

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Allir sparisjóðir, vegið eiginfjárhlutfall	12,5%	13,7%	15,0%	13,2%	14,4%	16,7%	23,2%	-6,6%	-15,6%	5,8%	11,3%
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis	11,2%	11,5%	12,8%	10,4%	13,6%	20,2%	13,4%	-28,0%	.	.	.
Byr sparisjóður	.	.	.	.	.	14,3%	40,2%	8,3%	-18,5%	.	.
<i>Sparisjóður vélstjóra</i>	19,1%	25,5%	26,3%	19,7%	19,5%	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Hafnarfjarðar</i>	11,7%	12,1%	11,4%	12,2%	15,1%	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Kópavogs</i>	10,0%	12,0%	12,3%	12,0%	14,1%	11,3%	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Norðlendinga</i>	11,2%	13,9%	12,2%	11,6%	12,7%	12,3%	36,2%	.	.	.	.
Sparisjóður Mýrasýslu, samstæða	13,1%	13,6%	14,4%	11,0%	11,0%	11,7%	11,6%	-32,1%	.	.	.
Afl sparisjóður (áður Sparisjóður Siglufjarðar)	1,1%	4,7%	14,2%	13,4%	16,3%	13,5%	18,2%	3,0%	10,5%	-12,1%	9,2%
<i>Sparisjóður Hólahrepps/Sparisjóður Skagafjarðar</i>	49,0%	22,2%	14,2%	18,6%	11,2%	9,1%	6,5%	.	.	.	.
Sparisjóður Ólafsfjarðar	16,0%	15,3%	13,4%	13,8%	19,0%	19,4%	18,1%	-8,0%	-4,8%	-1,4%	-5,3%
Sparisjóðurinn í Keflavík	11,4%	10,5%	14,9%	12,6%	12,4%	14,2%	22,2%	7,1%	-15,0%	.	.
<i>Sparisjóður Húnaþings og Stranda</i>	8,6%	12,7%	14,3%	11,4%	9,5%	32,9%	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Ólafsvíkur</i>	20,2%	17,7%	17,5%	18,8%	23,7%	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Vestfirðinga</i>	10,5%	9,9%	11,7%	11,8%	12,0%	13,5%	.	.	.	.	.
Sparisjóður Vestmannaeyja	10,0%	12,8%	11,6%	13,2%	14,7%	11,5%	11,1%	3,8%	-8,4%	16,6%	13,9%
<i>Sparisjóður Hornafjarðar og nágrennis</i>	8,3%	8,1%	10,4%	10,6%	10,3%	.	.	.	.	.	.
Sparisjóður Bolungarvíkur	13,9%	20,3%	23,6%	26,2%	22,7%	24,3%	15,1%	2,4%	-48,7%	16,2%	14,5%
Sparisjóður Svarfdæla	11,0%	12,4%	19,5%	20,6%	18,7%	21,0%	21,1%	-10,8%	-15,2%	10,5%	12,5%
Sparisjóður Þórshafnar og nágrennis	40,3%	37,8%	28,9%	20,9%	15,9%	17,2%	12,4%	-11,7%	-25,3%	16,4%	16,4%
Sparisjóður Norðfjarðar	14,2%	18,1%	18,4%	17,0%	14,7%	14,0%	15,3%	-0,9%	4,7%	20,3%	18,2%
Sparisjóður Suður-Pingeyinga	21,5%	23,6%	22,9%	19,8%	16,8%	18,2%	11,8%	13,4%	10,8%	10,1%	9,0%
Sparisjóður Höfðhverfinga	21,6%	26,7%	24,4%	23,5%	23,6%	21,8%	14,3%	8,2%	13,6%	13,7%	14,6%
Sparisjóður Stramanna	25,2%	21,1%	25,9%	27,0%	31,5%	40,3%	32,4%	23,3%	12,7%	9,1%	16,5%

Tafla 12. Arðgreiðslur 2001–2011 vegna fyrra árs

<i>Pús.kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis	54.554	33.938	92.467	116.188	153.937	1.980.343	8.948.716	1.606.458	.	.	.
Byr sparisjóður	.	.	.	.	.	23.755	38.871	13.470.706	–	.	.
<i>Sparisjóður vélstjóra</i>	4.678	7.727	5.560	5.582	14.958	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Hafnarfjarðar</i>	637	576	618	680	1.501	2.954	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Kópavogs</i>	144.569	48.314	31.095	–	62.106	123.413	146.194	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Norðlendinga</i>	267	219	370	453	830	1.363	29.849	1.279.717	.	.	.
Sparisjóður Mýrasýslu, samstæða	360	360	390	451	–	1.284	3.100	267.661	.	.	.
Afl sparisjóður (áður Sparisjóður Siglufjarðar)	719	–	–	–	27.000	–	–	45.204	–	–	–
<i>Sparisjóður Hólahrepps/Sparisjóður Skagafjarðar</i>	–	461	1.760	1.760	–	–	–	.	.	.	.
Sparisjóður Ólafsfjarðar	3.413	–	–	–	–	–	13.137	65.637	–	–	–
Sparisjóðurinn í Keflavík	–	56.097	58.322	79.215	75.193	137.237	746.258	2.791.525	–	.	.
<i>Sparisjóður Húnaþings og Stranda</i>	223	186	362	380	1.206	1.278	7.473	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Ólafsvíkur</i>	–	–	–	–	–	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Vestfirðinga</i>	5.194	4.319	4.975	4.827	8.728	12.400	22.367	.	.	.	.
Sparisjóður Vestmannaeyja	155	187	283	254	285	457	606	49.539	–	–	–
<i>Sparisjóður Hornafjarðar og nágrennis</i>	8.004	–	–	–	–	.	.	.	.	.	.
Sparisjóður Bolungarvíkur	5.361	6.466	11.067	11.562	11.770	17.664	32.900	153.065	–	–	–
Sparisjóður Svarfdæla	475	516	553	871	2.254	4.875	9.224	53.588	–	–	–
Sparisjóður Þórshafnar og nágrennis	163	57	100	121	–	12	–	403	–	–	–
Sparisjóður Norðfjarðar	936	886	1.355	1.460	1.062	1.161	1.564	110.598	–	–	–
Sparisjóður Suður-Píngeyinga	763	786	303	319	451	493	559	641	4.687	–	6.344
Sparisjóður Höfðhverfinga	300	558	2.527	2.730	2.979	–	3.657	4.066	–	–	–
Sparisjóður Strandamanna	159	155	259	281	1.044	1.107	829	54.875	12.985	–	–
Samtals arðgreiðslur á árinu:	230.930	161.808	212.366	227.134	338.304	2.309.796	9.992.167	16.956.667	17.672	–	6.344

Tafla 13. Niðurfærsluhlutfall heildarútlána án fullnustueigna í árslok 2001–2011

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Allir sparisjóðir	3,8%	3,8%	3,8%	2,9%	2,0%	1,6%	1,6%	14,7%	24,6%	21,7%	14,0%
Sparisjóður Reykjavíkur og nágrennis	2,6%	3,0%	2,8%	2,1%	1,2%	0,9%	0,9%	16,6%	.	.	.
Byr sparisjóður	.	.	.	.	.	1,0%	1,5%	12,8%	27,8%	.	.
<i>Sparisjóður vélstjóra</i>	3,2%	4,2%	2,7%	2,4%	1,8%	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Hafnarfjarðar</i>	2,7%	2,7%	2,4%	2,1%	1,5%	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Kópavogs</i>	5,0%	3,7%	4,7%	1,3%	1,1%	1,1%	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Norðlendinga</i>	5,6%	6,1%	4,7%	3,9%	2,9%	2,8%	2,7%	.	.	.	.
Sparisjóður Mýrasýslu, samstæða	3,3%	3,6%	5,9%	3,5%	2,5%	2,4%	1,7%	28,8%	.	.	.
Afl sparisjóður (áður Sparisjóður Siglufjarðar)	14,3%	19,1%	13,8%	5,4%	3,3%	3,1%	2,5%	8,9%	12,6%	24,3%	17,4%
<i>Sparisjóður Hólahrepps/Sparisjóður Skagafjarðar</i>	7,7%	4,9%	4,2%	6,1%	3,9%	3,7%	4,0%	.	.	.	.
Sparisjóður Ólafsfjarðar	7,9%	7,3%	5,5%	4,0%	5,9%	3,3%	3,5%	13,4%	24,0%	27,3%	20,5%
Sparisjóðurinn í Keflavík	1,9%	1,8%	2,0%	2,2%	2,0%	1,8%	1,7%	7,6%	21,5%	.	.
<i>Sparisjóður Húnaþings og Stranda</i>	10,6%	7,7%	9,5%	7,8%	7,2%	4,7%	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Ólafsvíkur</i>	8,4%	10,6%	11,0%	7,7%	7,6%	.	.	.	.	.	.
<i>Sparisjóður Vestfirðinga</i>	6,6%	5,2%	3,8%	4,7%	4,0%	2,1%	.	.	.	.	.
Sparisjóður Vestmannaeyja	4,4%	5,1%	5,8%	5,4%	4,4%	6,4%	5,9%	5,6%	15,1%	17,2%	12,9%
<i>Sparisjóður Hornafjarðar og nágrennis</i>	5,8%	3,5%	11,3%	4,4%	4,6%	.	.	.	.	.	.
Sparisjóður Bolungarvíkur	2,9%	4,1%	7,5%	8,0%	3,6%	2,7%	4,3%	11,1%	34,7%	38,1%	12,5%
Sparisjóður Svarfdæla	7,8%	8,4%	8,6%	5,4%	3,8%	3,3%	3,4%	6,2%	13,2%	13,6%	7,5%
Sparisjóður Þórshafnar og nágrennis	11,1%	10,8%	8,9%	6,2%	5,1%	4,6%	5,0%	14,8%	21,6%	20,3%	7,7%
Sparisjóður Norðfjarðar	7,1%	6,9%	6,7%	5,6%	3,9%	4,3%	4,4%	5,8%	10,7%	15,2%	8,0%
Sparisjóður Suður-Píngeyinga	4,8%	6,4%	6,9%	5,7%	4,8%	4,4%	4,2%	4,9%	6,7%	7,1%	6,9%
Sparisjóður Höfðhverfinga	10,3%	9,4%	9,8%	8,9%	18,8%	16,7%	12,2%	13,2%	12,4%	11,8%	11,8%
Sparisjóður Strandamanna	4,9%	4,2%	5,2%	7,5%	7,2%	7,0%	2,4%	10,4%	17,4%	13,6%	27,8%

Viðauki C

Úr ársreikningum
einstakra sparisjóða
2001–2011

1. SPARISJÓÐUR REYKJAVÍKUR OG NÁGRENNIS

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hreinar vaxtatekjur	1.255.766	1.688.523	1.986.331	2.275.125	2.224.867	2.414.531	2.645.517	1.160.688
Hreinar þjónustutekjur	483.322	542.657	605.822	616.006	584.064	975.312	1.531.064	1.159.154
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	95.280	107.997	75.023	234.619	715.739	1.903.501	(2.397.121)	(9.857.228)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	207.032	350.440	1.100.282	1.746.583	4.246.904	9.618.590	3.741.080	(18.593.304)
Aðrar rekstrartekjur	2.854	229.816	37.851	134.512	575.722	284.405	3.695.355	270.497
Hreinar rekstrartekjur	2.044.254	2.919.433	3.805.309	5.006.845	8.347.296	15.196.339	9.215.895	(25.860.193)
Almennur rekstrarkostnaður	(1.558.374)	(1.968.360)	(2.126.199)	(2.541.301)	(3.064.884)	(4.009.207)	(5.418.721)	(6.263.780)
Afskriftir viðskiptavildar	–	(88.844)	(164.555)	(175.423)	–	–	–	(1.547.421)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(474.332)	(590.758)	(668.383)	(469.884)	(326.591)	(308.347)	(498.402)	(37.600.573)
Rekstrargjöld samtals	(2.032.706)	(2.647.962)	(2.959.137)	(3.186.608)	(3.391.475)	(4.317.554)	(5.917.123)	(45.411.774)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	11.548	271.471	846.172	1.820.237	4.955.821	10.878.785	3.298.772	(71.271.967)
Skattar samtals	226.602	462.380	(42.025)	(355.467)	(863.451)	(1.868.503)	(12.124)	2.934.188
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	238.150	733.851	804.147	1.464.770	4.092.370	9.010.282	3.286.648	(68.337.779)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Eignir:								
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	512.624	669.501	714.431	1.538.101	2.067.986	2.431.770	10.332.327	4.811.912
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	3.675.904	2.458.087	2.984.470	5.470.654	6.293.530	7.222.687	3.727.837	4.861.164
Útlán o.fl. samtals	25.574.194	35.995.665	37.541.730	49.850.455	85.053.381	128.400.400	161.629.502	190.014.690
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	3.698.640	8.305.455	5.156.444	4.880.162	4.948.526	8.284.322	12.086.347	8.726.915
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	3.401.707	870.342	2.664.025	4.012.955	11.409.167	28.777.595	28.087.669	4.307.791
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	1.154.591	1.015.344	803.775	1.027.485	1.646.600	4.580.324	2.575.186	462.555
Óefnislegar eignir	–	1.562.177	1.505.105	1.332.273	1.619.440	1.675.490	1.713.253	281.305
Rekstrarfjármunir samtals	243.838	237.804	210.928	204.050	1.016.422	992.188	2.060.442	3.179.636
Aðrar eignir	308.638	521.021	321.349	432.888	874.142	2.135.768	1.982.956	3.622.362
Eignir samtals	38.570.136	51.635.396	51.902.257	68.749.023	114.929.194	184.500.544	224.195.519	220.268.330
Skuldir og eigið fé:								
Skuldir við lánastofnanir samtals	3.126.842	7.094.999	1.050.146	7.235.566	11.209.876	11.523.899	8.513.472	47.158.508
Innlán samtals	21.920.072	25.069.527	30.179.990	35.523.344	39.340.021	56.592.406	85.410.286	93.877.621
Lántaka samtals	7.456.133	12.549.714	13.117.159	16.424.801	44.445.350	69.642.032	89.096.537	94.821.696
Aðrar skuldir	409.662	624.936	590.457	845.416	1.190.005	3.091.926	4.363.444	15.549.455
Reiknaðar skuldbindingar samtals	692.233	601.739	516.931	849.700	1.808.345	3.659.005	3.618.726	802.995
Vikjandi skuldir	1.772.847	1.807.342	1.849.499	1.923.539	3.918.386	5.216.371	5.432.501	9.390.379
Skuldir samtals	35.377.789	47.748.257	47.304.182	62.802.366	101.911.983	149.725.639	196.434.966	261.600.654
Eigið fé:								
Stofnfé/hlutafé	484.874	513.706	538.641	603.671	3.960.503	19.453.815	4.877.279	4.889.722
Varasjóður	2.707.473	3.373.433	4.059.434	5.342.986	9.056.708	15.321.090	1.250.000	1.250.000
Óráðstafað eigið fé	–	–	–	–	–	–	21.633.274	(47.472.046)
Eigið fé samtals	3.192.347	3.887.139	4.598.075	5.946.657	13.017.211	34.774.905	27.760.553	(41.332.324)
Skuldir og eigið fé samtals	38.570.136	51.635.396	51.902.257	68.749.023	114.929.194	184.500.544	224.195.519	220.268.330

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ÚR REKSTRI								
Arðsemi								
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	8,3%	23,1%	20,9%	32,5%	61,4%	58,4%	12,5%	-258,6%
heildareigna	0,7%	1,6%	1,6%	2,4%	4,5%	6,0%	1,6%	-30,8%
Raunarðsemi eigin fjár	-0,32%	20,71%	17,73%	27,51%	54,98%	48,15%	6,27%	-236,34%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	4,3%	4,4%	4,1%	4,2%	3,3%	2,7%	2,7%	2,8%
Vaxtamunur:								
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	3,4%	3,7%	3,8%	3,8%	2,4%	1,6%	1,3%	0,5%
skv. IMF-reglu	5,1%	4,5%	5,8%	5,6%	1,9%	0,8%	0,3%	0,5%
Meðalvextir útlána	16,7%	12,6%	11,8%	11,9%	10,7%	12,1%	10,1%	15,6%
Meðalvextir innlána	11,0%	7,7%	5,6%	5,9%	8,6%	11,3%	9,7%	15,1%
Launamál:								
Stöðugildi	165	181	183	184	206	245	286	213
Meðallaun á stöðugildi	4.489	5.016	5.857	7.060	7.529	7.862	8.386	12.052
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	42,6%	40,7%	41,3%	44,5%	55,2%	56,8%	57,4%	110,7%
Laun og þóknanir til yfirstjórnar	52.400	28.000	37.549	44.702	45.620	57.094	77.894	49.658
sem hlutfall af kjarnatekjum	3,0%	1,3%	1,4%	1,5%	1,6%	1,7%	1,9%	2,1%
Endurskoðun:								
Þóknun til endurskoðenda	...	...	15.778	16.011	19.020	31.017	45.251	71.722
sem hlutfall af heildareignum	...	...	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,02%	0,03%
ÚR EFNAHAG								
Eigið fé:								
Eiginfjárhlutfall (CAD)	11,2%	11,5%	12,8%	10,4%	13,6%	20,2%	13,4%	-28,0%
Stofnfé / eigið fé alls	15,2%	13,2%	11,7%	10,2%	30,4%	55,9%	17,6%	-11,8%
Fjármögnun:								
Víkjandi lán / eigið fé	55,5%	46,5%	40,2%	32,3%	30,1%	15,0%	19,6%	-22,7%
Hlutfall milli innlána og útlána	86,0%	69,8%	81,1%	71,4%	46,3%	44,1%	52,8%	49,4%
Staða afskriftareiknings í árslok	673.197	1.112.608	1.077.060	1.084.262	1.086.695	1.111.302	1.430.277	37.858.880
Niðurfærsluhlutfall	2,6%	3,0%	2,8%	2,1%	1,2%	0,9%	0,9%	16,6%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	474.332	590.758	668.383	469.884	326.591	308.347	498.402	37.600.573
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(223.722)	(402.356)	(715.434)	(475.747)	(264.359)	(257.304)	(101.761)	(1.176.489)

Tafla 4. Samandregnir rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hreinar vaxtatekjur	2.235.354	2.851.019	3.286.303	3.650.345	3.432.342	3.498.188	3.643.196	1.443.317
Hreinar þjónustutekjur	860.348	916.260	1.002.308	988.356	901.046	1.413.038	2.108.460	1.441.409
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	169.605	182.350	124.122	376.437	1.104.183	2.757.804	(3.301.124)	(12.257.472)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	368.532	591.707	1.820.372	2.802.321	6.551.775	13.935.474	5.151.918	(23.120.790)
Aðrar rekstrartekjur	5.080	388.037	62.623	215.819	888.177	412.048	5.088.949	336.363
Hreinar rekstrartekjur	3.638.920	4.929.372	6.295.728	8.033.279	12.877.524	22.016.551	12.691.397	(32.157.172)
Almennur rekstrarkostnaður	(2.774.018)	(3.323.515)	(3.517.709)	(4.077.414)	(4.728.252)	(5.808.564)	(7.462.231)	(7.789.016)
Afskriftir viðskiptavildar	-	(150.010)	(272.250)	(281.459)	-	-	-	(1.924.219)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(844.345)	(997.477)	(1.105.812)	(753.910)	(503.838)	(446.735)	(686.360)	(46.756.345)
Rekstrargjöld samtals	(3.618.364)	(4.471.002)	(4.895.771)	(5.112.783)	(5.232.090)	(6.255.299)	(8.148.591)	(56.469.580)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	20.556	458.370	1.399.957	2.920.496	7.645.434	15.761.252	4.542.806	(88.626.753)
Skattar samtals	403.368	780.714	(69.529)	(570.332)	(1.332.061)	(2.707.099)	(16.696)	3.648.665
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	423.924	1.239.085	1.330.428	2.350.164	6.313.373	13.054.153	4.526.110	(84.978.087)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Eignir:								
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	898.201	1.150.023	1.194.653	2.475.120	3.195.450	3.513.369	14.101.536	5.643.981
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	6.440.787	4.222.333	4.990.553	8.803.404	9.724.755	10.435.182	5.087.743	5.701.750
Útlán o.fl. samtals	44.810.182	61.830.874	62.776.302	80.219.602	131.424.389	185.510.120	220.591.577	222.871.759
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	6.480.624	14.266.539	8.622.471	7.853.181	7.646.457	11.969.009	16.495.419	10.235.961
Hlutablettingar og verðbréf með breytilegum tekjum	5.960.349	1.495.014	4.454.713	6.457.667	17.629.432	41.577.247	38.333.987	5.052.688
Hlutir í hlutdeildarvaxtækjum	2.023.033	1.744.088	1.344.052	1.653.434	2.544.324	6.617.553	3.514.608	542.539
Óefnislegar eignir	–	2.683.400	2.516.797	2.143.900	2.502.357	2.420.712	2.338.244	329.948
Rekstrarfjármunir samtals	427.244	408.483	352.708	328.358	1.570.574	1.433.492	2.812.087	3.729.454
Aðrar eignir	540.784	894.974	537.351	696.606	1.350.723	3.085.711	2.706.334	4.248.736
Eignir samtals	67.581.204	88.695.727	86.789.600	110.631.273	177.588.461	266.562.394	305.981.535	258.356.815
Skuldir og eigið fé:								
Skuldir við lánastofnanir samtals	5.478.740	12.187.301	1.756.027	11.643.509	17.321.488	16.649.480	11.619.167	55.313.090
Innlán samtals	38.407.561	43.062.707	50.466.192	57.164.344	60.788.156	81.763.484	116.567.764	110.110.805
Lántaka samtals	13.064.368	21.557.034	21.934.171	26.430.872	68.676.905	100.617.301	121.598.751	111.218.128
Aðrar skuldir	717.795	1.073.472	987.347	1.360.448	1.838.794	4.467.148	5.955.218	18.238.245
Reiknaðar skuldbindingar samtals	1.212.906	1.033.626	864.399	1.367.342	2.794.253	5.286.451	4.938.829	941.848
Vikjandi skuldir	3.106.319	3.104.528	3.092.684	3.095.369	6.054.686	7.536.500	7.414.265	11.014.150
Skuldir samtals	61.987.689	82.018.667	79.100.819	101.061.883	157.474.281	216.320.363	268.093.995	306.836.266
Eigið fé:								
Stofnfé/hlutafé	849.579	882.409	900.701	971.430	6.119.765	28.106.451	6.656.499	5.735.246
Varasjóður	4.743.937	5.794.651	6.788.080	8.597.960	13.994.415	22.135.579	1.705.997	1.466.148
Óráðstafað eigið fé							29.525.043	(55.680.844)
Eigið fé samtals	5.593.516	6.677.060	7.688.781	9.569.390	20.114.180	50.242.030	37.887.540	(48.479.450)
Skuldir og eigið fé samtals	67.581.204	88.695.727	86.789.600	110.631.273	177.588.461	266.562.394	305.981.535	258.356.815

2. BYR SPARISJÓÐUR

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

Pús. kr.	2006	2007	2008	2009
Hreinar vaxtatekjur	1.787.738	2.703.291	7.349.150	2.807.330
Hreinar þjónustutekjur	678.172	553.746	1.140.160	1.399.180
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	2.207.479	492.534	(2.235.474)	109.659
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	721.284	5.844.147	(7.930.486)	(7.180.511)
Aðrar rekstrartekjur	106.910	4.291.192	55.493	50.347
Hreinar rekstrartekjur	5.501.583	13.884.910	(1.621.157)	(2.813.995)
Almennur rekstrarkostnaður	(2.212.740)	(3.454.511)	(5.009.498)	(4.862.084)
Önnur rekstrargjöld	-	-	(3.824.139)	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(89.153)	(816.763)	(25.378.342)	(38.356.321)
Rekstrargjöld samtals	(2.301.893)	(4.271.274)	(34.211.979)	(43.218.405)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	3.199.690	9.613.636	(35.833.136)	(46.032.400)
Skattar samtals	(523.391)	(1.684.521)	6.951.721	7.207.872
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	2.676.299	7.929.115	(28.881.415)	(38.824.528)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

Pús. kr.	2006	2007	2008	2009
Eignir:				
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	1.451.079	3.611.888	37.176.749	12.677.785
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	8.812.690	28.518.770	11.228.259	7.409.557
Útlán o.fl. samtals	72.988.464	117.737.319	172.325.172	144.663.131
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	5.976.056	7.334.700	9.624.748	13.703.033
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	4.851.128	12.641.093	8.254.751	5.506.380
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	7.418.574	3.072.921	1.358.161	1.261.192
Öefnislegar eignir	1.508.546	4.756.197	1.317.999	1.317.999
Rekstrarfjármunir samtals	771.609	1.859.428	2.894.617	2.856.910
Tekjuskattsinniegn	-	-	3.217.509	10.484.788
Aðrar eignir	410.339	5.320.165	5.811.030	3.354.083
Eignir samtals	104.188.485	184.852.481	253.208.995	203.234.858
Skuldir og eigið fé:				
Skuldir við lánastofnanir samtals	8.335.901	10.827.527	6.622.263	4.981.614
Innlán samtals	46.837.836	70.102.064	144.600.042	138.006.125
Lántaka samtals	30.020.742	41.540.666	78.169.095	76.563.796
Aðrar skuldir	945.462	2.281.341	2.965.929	1.429.989
Reiknaðar skuldbindingar samtals	2.532.774	4.647.497	1.366.498	1.357.767
Vikjandi skuldir	1.567.916	2.256.441	3.271.949	3.506.877
Skuldir samtals	90.240.631	131.655.536	236.995.776	225.846.168
Eigið fé:				
Stofnfé	231.377	27.287.009	30.608.437	30.608.437
Varasjóður	13.716.477	25.909.936	(14.395.218)	(53.219.747)
Eigið fé samtals	13.947.854	53.196.945	16.213.219	(22.611.310)
Skuldir og eigið fé samtals	104.188.485	184.852.481	253.208.995	203.234.858

Tafla 3. Kennitölur

	2006	2007	2008	2009
ÚR REKSTRI				
Arðsemi:				
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	30,8%	46,8%	-61,3%	-239,5%
heildareigna	3,8%	5,5%	-13,2%	-17,0%
Raunarðsemi eigin fjár	22,33%	38,63%	-66,73%	-228,38%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	3,1%	2,4%	2,3%	2,1%
Vaxtamunur:				
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	2,5%	1,9%	3,4%	1,2%
skv. IMF-reglu	7,3%	0,8%	3,0%	1,1%
Meðalvextir útlána	14,0%	10,9%	17,8%	14,1%
Meðalvextir innlána	6,3%	10,0%	14,4%	12,8%
Launamál:				
Stöðugildi	163	208	234	211
Meðallaun á stöðugildi	7.086	6.989	9.393	8.761
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	46,8%	44,6%	25,9%	43,9%
Laun og þóknar til yfirstjórnar	65.081	104.526	97.144	64.168
sem hlutfall af kjarnatekjum	2,6%	3,2%	1,1%	1,5%
Endurskoðun:				
Þóknun til endurskoðenda	14.085	18.515	36.369	62.848
sem hlutfall af heildareignum	0,04%	0,02%	0,02%	0,02%
ÚR EFNAHAG				
Eigið fé:				
Eiginfjárhlutfall (CAD)	14,3%	40,2%	8,3%	-18,5%
Stofnfé / eigið fé alls	1,7%	51,3%	188,8%	-135,4%
Fjármögnun:				
Víkjandi lán / eigið fé	11,2%	4,2%	20,2%	-15,5%
Hlutfall milli innlána og útlána	64,2%	59,5%	83,9%	95,4%
Afskriftir útlána:				
Staða afskriftareiknings í árslok	747.744	1.756.891	25.288.084	55.647.523
Niðurfærsluhlutfall	1,0%	1,5%	12,8%	27,8%
Varððarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	89.153	816.763	23.638.342	37.795.045
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	205.517	(33.688)	(573.291)	(6.165.727)

Tafla 4. Samandregin rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2006	2007	2008	2009
Hreinar vaxtatekjur	2.590.086	3.722.757	9.138.674	3.086.083
Hreinar þjónustutekjur	982.540	762.575	1.417.790	1.538.111
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	3.198.209	678.279	(2.779.814)	120.548
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	1.045.001	8.048.094	(9.861.566)	(7.893.498)
Aðrar rekstrartekjur	154.892	5.909.488	69.006	55.346
Hreinar rekstrartekjur	7.970.728	19.121.193	(2.015.910)	(3.093.410)
Almennur rekstrarkostnaður	(3.205.832)	(4.757.278)	(6.229.315)	(5.344.864)
Önnur rekstrargjöld	-	-	(4.755.320)	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(129.165)	(1.124.781)	(31.557.990)	(42.164.903)
Rekstrargjöld samtals	(3.334.997)	(5.882.059)	(42.542.626)	(47.509.767)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	4.635.731	13.239.135	(44.558.536)	(50.603.177)
Skattar samtals	(758.292)	(2.319.788)	8.644.471	7.923.576
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	3.877.439	10.919.346	(35.914.065)	(42.679.601)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2006	2007	2008	2009
Eignir:				
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	2.096.488	4.929.497	43.605.299	13.688.591
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	12.732.384	38.922.353	13.169.834	8.000.325
Útlán o.fl. samtals	105.452.153	160.687.626	202.123.395	156.197.193
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	8.634.076	10.010.382	11.289.046	14.795.583
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	7.008.805	17.252.535	9.682.151	5.945.406
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	10.718.195	4.193.916	1.593.012	1.361.747
Óefnislegar eignir	2.179.515	6.491.247	1.545.906	1.423.084
Rekstrarfjármunir samtals	1.114.804	2.537.743	3.395.150	3.084.693
Tekjuskattsinnæign		–	3.773.876	11.320.745
Aðrar eignir	592.849	7.260.949	6.815.865	3.621.506
Eignir samtals	150.529.269	252.286.246	296.993.533	219.438.873
Skuldir og eigið fé:				
Skuldir við lánastofnanir samtals	12.043.529	14.777.384	7.767.375	5.378.801
Innlán samtals	67.670.292	95.675.138	169.604.075	149.009.421
Lántaka samtals	43.373.318	56.694.607	91.685.983	82.668.265
Aðrar skuldir	1.365.983	3.113.569	3.478.793	1.544.003
Reiknaðar skuldbindingar samtals	3.659.297	6.342.893	1.602.791	1.466.022
Vikjandi skuldir	2.265.291	3.079.586	3.837.730	3.786.482
Skuldir samtals	130.377.711	179.683.177	277.976.747	243.852.993
Eigið fé:				
Stofnfé	334.288	37.241.248	35.901.204	33.048.863
Varasjóður	19.817.269	35.361.822	(16.884.419)	(57.462.983)
Eigið fé samtals	20.151.558	72.603.070	19.016.786	(24.414.121)
Skuldir og eigið fé samtals	150.529.269	252.286.246	296.993.533	219.438.873

3. SPARISJÓÐUR VÉLSTJÓRA

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005
Hreinar vaxtatekjur	844.404	976.376	761.060	865.398	914.973
Hreinar þjónustutekjur	172.305	185.371	186.938	167.692	174.596
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	55.922	34.978	312.482	321.396	621.436
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(35.762)	236.014	123.000	409.507	595.512
Aðrar rekstrartekjur	7.259	6.606	12.299	18.260	65.720
Hreinar rekstrartekjur	1.044.128	1.439.345	1.395.779	1.782.253	2.372.237
Almennur rekstrarkostnaður	(608.415)	(665.901)	(699.749)	(801.518)	(823.760)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(152.749)	(224.274)	42.758	(171.584)	(185.728)
Rekstrargjöld samtals	(761.163)	(890.175)	(656.990)	(973.102)	(1.009.488)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	282.965	549.170	738.789	809.151	1.362.749
Skattar samtals	135.065	153.860	(156.152)	(109.812)	(239.152)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	418.029	703.030	582.637	699.339	1.123.597

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005
Eignir:					
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	57.092	50.860	60.108	45.945	59.995
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	2.857.231	3.851.869	5.783.038	4.812.130	5.238.557
Útlán o.fl. samtals	14.247.989	13.407.428	14.100.198	18.354.858	24.137.514
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	1.543.339	1.653.927	1.385.053	3.542.179	3.576.047
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	90.943	363.310	1.065.753	912.668	1.553.150
Hlutir í hlutdeildarvirketækjum	1.200.885	878.752	1.032.196	1.491.869	2.400.252
Óefnislegar eignir	-	-	-	102.542	80.808
Rekstrarfjármunir samtals	225.263	442.838	449.092	436.906	448.531
Aðrar eignir	31.460	27.646	47.331	31.030	42.072
Eignir samtals	20.254.201	20.676.629	23.922.771	29.730.127	37.536.926
Skuldir og eigið fé:					
Skuldir við lánastofnanir samtals	2.917.920	1.489.101	1.170.643	1.350.454	3.319.155
Innlán samtals	9.800.798	11.245.330	14.023.094	17.143.391	19.835.383
Lántaka samtals	3.515.611	3.539.200	3.586.507	5.718.641	7.558.976
Aðrar skuldir	259.281	218.024	305.088	244.642	225.898
Reiknaðar skuldbindingar samtals	315.760	67.357	120.182	163.444	371.610
Vikjandi skuldir	500.476	476.114	497.387	132.048	137.495
Skuldir samtals	17.309.846	17.035.126	19.702.901	24.752.620	31.448.517
Eigið fé:					
Stofnfé	31.186	33.596	37.065	120.684	131.967
Varasjóður	2.913.169	3.607.907	4.182.805	4.856.823	5.956.442
Eigið fé samtals	2.944.355	3.641.503	4.219.870	4.977.507	6.088.409
Skuldir og eigið fé samtals	20.254.201	20.676.629	23.922.771	29.730.127	37.536.926

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005
ÚR REKSTRI					
Arðsemi:					
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	17,2%	23,9%	16,0%	16,0%	22,6%
heildareigna	2,2%	3,4%	2,6%	2,5%	3,3%
Raunarðsemi eigin fjár	7,92%	21,47%	12,93%	11,66%	17,73%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	3,2%	3,3%	3,1%	3,0%	2,4%
Vaxtamunur:					
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	4,4%	4,8%	3,4%	3,2%	2,7%
skv. IMF-reglu	4,8%	5,6%	5,4%	4,5%	4,1%
Meðalvextir útlána	15,7%	12,8%	11,6%	10,9%	11,0%
Meðalvextir innlána	10,4%	6,9%	5,9%	6,1%	6,6%
Launamál:					
Stöðugildi	71	74	75	74	74
Meðallaun á stöðugildi	4.407	4.821	4.807	5.537	5.988
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	30,8%	30,7%	38,0%	39,7%	40,7%
Laun og bóknanir til yfirstjórnar	30.538	32.417	27.885	26.765	26.173
sem hlutfall af kjarnatekjum			2,9%	2,6%	2,4%
Endurskoðun:					
Bóknun til endurskoðenda	...	...	5.112	9.158	3.833
sem hlutfall af heildareignum	...	...	0,02%	0,04%	0,01%
ÚR EFNAHAG					
Eigið fé:					
Eiginfjárhlutfall (CAD)	19,1%	25,5%	26,3%	19,7%	19,5%
Stofnfé / eigið fé alls	1,1%	0,9%	0,9%	2,4%	2,2%
Fjármögnun:					
Vikjandi lán / eigið fé	17,0%	13,1%	11,8%	2,7%	2,3%
Hlutfall milli innlána og útlána	68,8%	83,9%	99,5%	93,4%	82,2%
Afskriftir útlána:					
Staða afskriftareiknings í árslok	471.440	580.624	389.627	442.230	436.595
Niðurfærsluhlutfall	3,2%	4,2%	2,7%	2,4%	1,8%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	152.749	224.273	(42.765)	171.584	185.728
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	77.537	115.090	148.232	118.981	191.363

Tafla 4. Samandregning rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005
Hreinar vaxtatekjur	1.503.101	1.648.581	1.259.142	1.388.496	1.411.545
Hreinar þjónustutekjur	306.715	312.993	309.282	269.055	269.352
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	99.545	59.060	516.989	515.667	958.701
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(63.659)	398.503	203.498	657.037	918.707
Aðrar rekstrartekjur	12.922	11.154	20.349	29.297	101.387
Hreinar rekstrartekjur	1.858.623	2.430.290	2.309.259	2.859.552	3.659.693
Almennur rekstrarkostnaður	(1.083.022)	(1.124.353)	(1.157.706)	(1.286.003)	(1.270.829)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(271.904)	(378.680)	70.742	(275.300)	(286.526)
Rekstrargjöld samtals	(1.354.926)	(1.503.033)	(1.086.964)	(1.561.302)	(1.557.355)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	503.698	927.256	1.222.296	1.298.250	2.102.337
Skattar samtals	240.425	259.788	(258.347)	(176.189)	(368.944)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	744.123	1.187.044	963.949	1.122.061	1.733.393

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005
Eignir:					
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	100.034	87.363	100.511	73.935	92.704
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	5.006.337	6.616.476	9.670.246	7.743.704	8.094.612
Útlán o.fl. samtals	24.964.814	23.030.356	23.577.984	29.536.730	37.297.259
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	2.704.183	2.841.003	2.316.050	5.700.092	5.525.704
Hlutaþréf og verðþréf með breytilegum tekjum	159.347	624.068	1.782.125	1.468.670	2.399.926
Hlutir í hlutdeildarvirkisgjafi	2.104.147	1.509.460	1.726.012	2.400.723	3.708.867
Óefnislegar eignir	–	–	–	165.011	124.864
Rekstrarfjármunir samtals	394.698	760.676	750.961	703.071	693.070
Tekjuskattsinneign	–	–	–	–	–
Aðrar eignir	55.122	47.488	79.146	49.934	65.010
Eignir samtals	35.488.682	35.516.889	40.003.034	47.841.870	58.002.016
Skuldir og eigið fé:					
Skuldir við lánastofnanir samtals	5.112.675	2.557.875	1.957.518	2.173.157	5.128.755
Innlán samtals	17.172.606	19.316.453	23.449.053	27.587.231	30.649.611
Lántaka samtals	6.159.927	6.079.393	5.997.264	9.202.466	11.680.121
Aðrar skuldir	454.303	374.506	510.160	393.679	349.057
Reiknaðar skuldbindingar samtals	553.263	115.702	200.964	263.015	574.211
Vikjandi skuldir	876.915	817.836	831.718	212.492	212.457
Skuldir samtals	30.329.689	29.261.766	32.946.678	39.832.040	48.594.213
Eigið fé:					
Stofnfé	54.644	57.709	61.979	194.205	203.915
Varasjóður	5.104.349	6.197.414	6.994.377	7.815.624	9.203.887
Eigið fé samtals	5.158.993	6.255.123	7.056.356	8.009.829	9.407.803
Skuldir og eigið fé samtals	35.488.682	35.516.889	40.003.034	47.841.870	58.002.016

4. SPARISJÓÐUR HAFNARFJARÐAR

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005
Hreinar vaxtatekjur	1.087.579	1.043.554	1.156.257	1.194.495	1.357.598
Hreinar þjónustutekjur	383.202	317.681	351.748	337.173	290.794
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	59.233	74.735	40.882	136.945	369.839
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(317.211)	114.187	142.852	614.617	511.388
Aðrar rekstrartekjur	567.763	97.925	33.118	64.851	101.459
Hreinar rekstrartekjur	1.780.566	1.648.082	1.724.857	2.348.081	2.631.078
Almennur rekstrarkostnaður	(1.228.150)	(1.224.237)	(1.162.964)	(1.339.566)	(1.542.301)
Önnur rekstrargjöld	(13.988)	(30.313)	(37.798)	(41.812)	(80.588)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(561.140)	(307.571)	(362.555)	(561.089)	(160.392)
Rekstrargjöld samtals	(1.803.278)	(1.562.121)	(1.563.317)	(1.942.467)	(1.783.281)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(22.712)	85.961	161.540	405.614	847.797
Skattar samtals	131.128	(28.982)	23.780	(86.223)	(143.910)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	108.416	56.979	185.320	319.391	703.887

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005
Eignir:					
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	73.782	69.782	78.274	77.376	64.208
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	1.484.262	1.522.426	2.483.643	7.053.971	5.742.100
Útlán o.fl. samtals	22.775.723	22.076.025	20.929.975	25.958.695	33.060.659
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	3.104.369	1.836.540	3.155.653	3.055.351	684.780
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	1.600.792	842.346	1.004.892	995.754	1.786.720
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	706.346	581.662	442.411	591.241	963.810
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	577.742	509.184	401.433	367.617	281.164
Skattinneign	–	–	–	–	–
Aðrar eignir	78.819	96.114	325.785	484.202	172.940
Eignir samtals	30.401.835	27.534.079	28.822.066	38.584.207	42.756.381
Skuldir og eigið fé:					
Skuldir við lánastofnanir samtals	9.674.058	4.601.742	3.519.966	5.222.148	3.596.292
Innlán samtals	10.866.308	11.709.908	14.080.716	16.239.435	18.188.980
Lántaka samtals	5.129.025	6.360.064	6.046.092	11.480.906	14.482.986
Aðrar skuldir	426.747	413.703	482.368	302.636	445.557
Reiknaðar skuldbindingar samtals	744.802	797.988	819.621	975.366	1.266.377
Víkjandi skuldir	1.046.752	1.080.128	1.117.910	1.282.189	992.276
Skuldir samtals	27.887.692	24.963.533	26.066.673	35.502.680	38.972.468
Eigið fé:					
Stofnfé	5.762	6.171	6.624	14.689	16.413
Varasjóður	2.508.381	2.564.375	2.748.769	3.066.838	3.767.500
Eigið fé samtals	2.514.143	2.570.546	2.755.393	3.081.527	3.783.913
Skuldir og eigið fé samtals	30.401.835	27.534.079	28.822.066	38.584.207	42.756.381

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005
ÚR REKSTRI					
Arðsemi:					
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	4,7%	2,3%	7,2%	11,6%	22,8%
heildareigna	0,4%	0,2%	0,7%	0,9%	1,7%
Raunarðsemi eigin fjár	-3,60%	0,26%	4,37%	7,38%	17,96%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	4,3%	4,2%	4,1%	4,0%	3,8%
Vaxtamunur:					
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	3,8%	3,6%	4,1%	3,5%	3,3%
skv. IMF-reglu	5,0%	4,9%	5,2%	5,8%	4,7%
Meðalvextir útlána	16,2%	12,5%	10,9%	11,4%	11,7%
Meðalvextir innlána	10,6%	7,3%	5,4%	5,3%	6,7%
Launamál:					
Stöðugildi	128	113	115	111	97
Meðallaun á stöðugildi	4.514	5.570	5.372	6.307	9.366
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	39,3%	46,2%	41,0%	45,7%	55,1%
Laun og þóknar til yfirstjórnar	44.000	28.000	23.976	29.401	35.155
sem hlutfall af kjarnatekjum	3,0%	2,1%	1,6%	1,9%	2,1%
Endurskoðun:					
Þóknun til endurskoðenda	...	8.835	7.663	7.519	7.522
sem hlutfall af heildareignum	...	0,03%	0,03%	0,03%	0,02%
ÚR EFNAHAG					
Eigið fé:					
Eiginfjárlutfall (CAD)	11,7%	12,1%	11,4%	12,2%	15,1%
Stofnfé / eigið fé alls	0,2%	0,2%	0,2%	0,5%	0,4%
Fjármögnun:					
Vikjandi lán / eigið fé	41,6%	42,0%	40,6%	41,6%	26,2%
Hlutfall milli innlána og útlána	47,7%	53,0%	67,3%	62,6%	55,0%
Afskriftir útlána:					
Staða afskriftareiknings í árslok	623.623	593.744	491.238	537.252	485.918
Niðurfærsluhlutfall	2,7%	2,7%	2,4%	2,1%	1,5%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	561.140	307.571	362.555	561.089	160.392
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(376.283)	(344.033)	(476.479)	(529.881)	(253.018)

Tafla 4. Samandregin rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005
Hreinar vaxtatekjur	1.935.969	1.762.009	1.912.980	1.916.518	2.094.391
Hreinar þjónustutekjur	682.127	536.395	581.953	540.980	448.613
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	105.439	126.188	67.638	219.723	570.557
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(564.658)	192.801	236.343	986.128	788.927
Aðrar rekstrartekjur	1.010.659	165.343	54.792	104.051	156.523
Hreinar rekstrartekjur	3.169.536	2.782.735	2.853.705	3.767.400	4.059.011
Almennur rekstrarkostnaður	(2.186.196)	(2.067.086)	(1.924.076)	(2.149.279)	(2.379.336)
Önnur rekstrargjöld	(24.900)	(51.183)	(62.535)	(67.086)	(124.325)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(998.870)	(519.324)	(599.832)	(900.244)	(247.440)
Rekstrargjöld samtals	(3.209.965)	(2.637.593)	(2.586.444)	(3.116.609)	(2.751.100)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(40.429)	145.142	267.261	650.791	1.307.912
Skattar samtals	233.417	(48.935)	39.343	(138.341)	(222.013)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	192.988	96.207	306.604	512.450	1.085.899

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005
Eignir:					
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	129.278	119.867	130.888	124.514	99.214
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	2.600.670	2.615.119	4.153.083	11.351.286	8.872.686
Útlán o.fl. samtals	39.906.802	37.920.675	34.998.558	41.772.862	51.085.293
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	5.439.364	3.154.682	5.276.801	4.916.686	1.058.121
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	2.804.850	1.446.924	1.680.354	1.602.372	2.760.838
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	1.237.634	999.139	739.788	951.428	1.489.278
Óefnislegar eignir	-	-	-	-	-
Rekstrarfjármunir samtals	1.012.299	874.641	671.266	591.571	434.454
Skattinneign	-	-	-	-	-
Aðrar eignir	138.104	165.098	544.769	779.180	267.227
Eignir samtals	53.269.001	47.296.145	48.195.507	62.089.900	66.067.112
Skuldir og eigið fé:					
Skuldir við lánastofnanir samtals	16.950.536	7.904.555	5.885.995	8.403.507	5.556.986
Innlán samtals	19.039.554	20.114.474	23.545.406	26.132.580	28.105.591
Lántaka samtals	8.986.893	10.924.880	10.110.117	18.475.132	22.379.094
Aðrar skuldir	747.731	710.631	806.603	487.003	688.474
Reiknaðar skuldbindingar samtals	1.305.015	1.370.729	1.370.549	1.569.564	1.956.804
Vikjandi skuldir	1.834.081	1.855.369	1.869.340	2.063.305	1.533.264
Skuldir samtals	48.863.810	42.880.638	43.588.011	57.131.091	60.220.214
Eigið fé:					
Stofnfé	10.096	10.600	11.076	23.638	25.361
Varasjóður	4.395.095	4.404.907	4.596.420	4.935.171	5.821.537
Eigið fé samtals	4.405.191	4.415.507	4.607.496	4.958.809	5.846.898
Skuldir og eigið fé samtals	53.269.001	47.296.145	48.195.507	62.089.900	66.067.112

5. SPARISJÓÐUR KÓPAVOGS

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							Til 31. okt.
Hreinar vaxtatekjur	439.980	353.377	351.599	389.475	420.908	357.745	246.914
Hreinar þjónustutekjur	105.937	111.283	106.959	100.005	96.046	104.223	79.076
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	12.036	9.357	22.167	55.484	219.341	50.471	727.387
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(84.266)	1.558	51.479	79.894	10.272	609.703	326.814
Aðrar rekstrartekjur	33.304	78.468	32.455	2.271	5.017	50.387	97.213
Hreinar rekstrartekjur	506.991	554.043	564.659	627.129	751.584	1.172.529	1.477.404
Almennur rekstrarkostnaður	(413.187)	(413.932)	(343.733)	(389.859)	(410.549)	(460.972)	(545.124)
Önnur rekstrargjöld	(5.352)	(22.958)	(10.212)	(17.042)	(3.862)	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(252.876)	(85.099)	(221.526)	(57.489)	(74.593)	(93.181)	(86.793)
Rekstrargjöld samtals	(671.415)	(521.989)	(575.471)	(464.390)	(489.004)	(554.153)	(631.917)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(164.424)	32.054	(10.812)	162.739	262.580	618.376	845.487
Skattar samtals	73.722	(4.953)	2.513	(28.260)	(24.121)	(106.979)	(147.877)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	(90.702)	27.101	(8.299)	134.479	238.459	511.397	697.610

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Eignir:						
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	64.534	55.739	66.083	69.014	67.737	64.467
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	245.170	1.144.559	2.297.771	1.701.410	1.577.188	1.518.880
Útlán o.fl. samtals	7.256.640	6.837.040	5.980.985	8.251.915	12.319.838	15.817.519
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	717.001	229.695	155.056	74.679	1.646.821	567.142
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	274.657	189.590	169.635	292.150	862.238	2.451.766
Hlutir í hlutdeildarvirketkjum	204.414	147.241	164.998	215.488	308.011	–
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	235.529	216.106	262.261	255.380	263.808	595.774
Skattinneign	–	–	–	–	–	–
Aðrar eignir	50.149	23.820	9.028	10.425	21.374	34.568
Eignir samtals	9.048.094	8.843.790	9.105.817	10.870.461	17.067.015	21.050.116
Skuldir og eigið fé:						
Skuldir við lánastofnanir samtals	1.357.067	429.361	201.492	204.550	1.905.664	1.574.003
Innlán samtals	4.223.214	5.171.182	6.110.225	6.571.128	8.149.803	11.172.114
Lántaka samtals	2.154.795	2.042.524	1.739.506	2.998.252	5.242.936	5.418.525
Aðrar skuldir	268.020	98.544	85.737	59.328	83.898	486.050
Reiknaðar skuldbindingar samtals	125.145	129.732	90.485	120.383	135.449	277.816
Vikjandi skuldir	220.439	285.058	241.252	183.284	671.481	703.360
Skuldir samtals	8.348.680	8.156.401	8.468.697	10.136.925	16.189.231	19.631.868
Eigið fé:						
Stofnfé	433.059	451.125	440.250	414.083	398.107	417.698
Varasjóður	266.355	236.264	196.870	319.453	479.677	1.000.550
Eigið fé samtals	699.414	687.389	637.120	733.536	877.784	1.418.248
Skuldir og eigið fé samtals	9.048.094	8.843.790	9.105.817	10.870.461	17.067.015	21.050.116

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ÚR REKSTRI						
Arðsemi:						
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	-10,9%	4,0%	-1,2%	21,8%	34,7%	57,3%
heildareigna	-1,1%	0,3%	-0,1%	1,3%	1,7%	2,7%
Raunarðsemi eigin fjár	-17,97%	1,94%	-3,86%	17,17%	29,38%	47,09%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	4,9%	4,6%	3,8%	3,9%	2,9%	2,4%
Vaxtamunur:						
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	5,2%	4,0%	3,9%	3,9%	3,0%	1,9%
skv. IMF-reglu	7,2%	6,6%	7,0%	6,4%	4,7%	3,5%
Meðalvextir útlána	17,7%	13,6%	12,4%	11,8%	11,4%	13,3%
Meðalvextir innlána	9,7%	6,5%	5,1%	5,1%	6,5%	9,5%
Launamál:						
Stöðugildi	45	37	36	33	33	34
Meðallaun á stöðugildi	4.303	5.629	4.161	5.764	5.666	6.123
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	35,5%	44,8%	32,7%	38,9%	36,2%	45,1%
Laun og bóknanir til yfirstjórnar	15.900	14.707	17.090	19.312	21.589	23.622
sem hlutfall af kjarnatekjum	2,9%	3,2%	3,7%	3,9%	4,2%	5,1%
Endurskoðun:						
Bóknun til endurskoðenda	...	5.553	5.099	6.318	4.998	5.219
sem hlutfall af heildareignum	...	0,06%	0,06%	0,07%	0,05%	0,03%
ÚR EFNAHAG						
Eigið fé:						
Eiginfjárhlutfall (CAD)	10,0%	12,0%	12,3%	12,0%	14,1%	11,3%
Stofnfé / eigið fé alls	61,9%	65,6%	69,1%	56,5%	45,4%	29,5%
Fjármögnun:						
Víkjandi lán / eigið fé	31,5%	41,5%	37,9%	25,0%	76,5%	49,6%
Hlutfall milli innlána og útlána	60,4%	78,3%	107,1%	80,6%	66,2%	70,6%
Afskriftir útlána:						
Staða afskriftareiknings í árslok	364.943	250.730	281.651	106.517	138.339	173.424
Niðurfærsluhlutfall	5,0%	3,7%	4,7%	1,3%	1,1%	1,1%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	252.876	85.099	221.526	57.489	74.593	93.181
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(148.013)	(199.312)	(194.759)	(236.862)	(45.349)	(63.287)

Tafla 4. Samandregnir rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							Til 31. okt.
Hreinar vaxtatekjur	783.196	596.666	581.706	624.897	649.342	518.303	340.030
Hreinar þjónustutekjur	188.576	187.898	176.959	160.454	148.172	150.999	108.897
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	21.425	15.799	36.674	89.022	338.381	73.123	1.001.700
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(150.000)	2.631	85.170	128.187	15.847	883.342	450.062
Aðrar rekstrartekjur	59.284	132.491	53.695	3.644	7.740	73.001	133.874
Hreinar rekstrartekjur	902.481	935.484	934.205	1.006.203	1.159.482	1.698.767	2.034.563
Almennur rekstrarkostnaður	(735.503)	(698.911)	(568.692)	(625.513)	(633.361)	(667.859)	(750.701)
Önnur rekstrargjöld	(9.527)	(38.764)	(16.895)	(27.343)	(5.958)	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(450.138)	(143.687)	(366.506)	(92.239)	(115.076)	(135.001)	(119.524)
Rekstrargjöld samtals	(1.195.167)	(881.362)	(952.093)	(745.095)	(754.395)	(802.860)	(870.226)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(292.687)	54.122	(17.888)	261.108	405.087	895.907	1.164.337
Skattar samtals	131.230	(8.363)	4.158	(45.342)	(37.212)	(154.992)	(203.644)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	(161.456)	45.759	(13.730)	215.766	367.875	740.915	960.693

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Eignir:						
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	113.074	95.745	110.502	111.058	104.667	93.141
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	429.578	1.966.045	3.842.273	2.737.918	2.437.069	2.194.445
Útlán o.fl. samtals	12.714.823	11.744.196	10.001.247	13.279.023	19.036.600	22.852.809
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	1.256.303	394.554	259.281	120.174	2.544.666	819.394
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	481.244	325.665	283.659	470.129	1.332.329	3.542.258
Hlutir í hlutdeildarvyrirkæjum	358.167	252.920	275.905	346.764	475.938	–
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	412.685	371.212	438.546	410.959	407.636	860.761
Skattinneign	–	–	–	–	–	–
Aðrar eignir	87.869	40.916	15.096	16.776	33.027	49.943
Eignir samtals	15.853.745	15.191.253	15.226.510	17.492.800	26.371.932	30.412.752
Skuldir og eigið fé:						
Skuldir við lánastofnanir samtals	2.377.804	737.527	336.930	329.163	2.944.630	2.274.085
Innlán samtals	7.399.764	8.882.700	10.217.359	10.574.292	12.593.066	16.141.229
Lántaka samtals	3.775.554	3.508.507	2.908.757	4.824.802	8.101.379	7.828.568
Aðrar skuldir	469.615	169.272	143.367	95.471	129.639	702.235
Reiknaðar skuldbindingar samtals	219.275	222.845	151.307	193.721	209.296	401.383
Vikjandi skuldir	386.245	489.653	403.415	294.942	1.037.572	1.016.199
Skuldir samtals	14.628.257	14.010.504	14.161.134	16.312.391	25.015.582	28.363.698
Eigið fé:						
Stofnfé	758.790	774.911	736.175	666.344	615.154	603.481
Varasjóður	466.698	405.838	329.201	514.065	741.196	1.445.573
Eigið fé samtals	1.225.488	1.180.749	1.065.375	1.180.410	1.356.351	2.049.054

6. SPARISJÓÐUR NORÐLENDINGA

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Hreinar vaxtatekjur	182.690	185.346	186.523	210.887	211.719	260.696	262.949
Hreinar þjónustutekjur	56.694	64.202	70.799	75.101	76.696	85.824	91.336
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	(65.834)	7.035	50.613	93.756	124.432	181.742	189.620
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(122.074)	21.938	(5.148)	58.468	112.204	48.071	282.179
Aðrar rekstrartekjur	5.570	25.202	11.649	6.669	7.514	1.230	333.277
Hreinar rekstrartekjur	57.046	303.723	314.436	444.881	532.565	577.563	1.159.361
Almennur rekstrarkostnaður	(162.978)	(174.299)	(200.320)	(229.537)	(268.753)	(287.477)	(400.899)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(53.923)	(29.733)	(52.404)	(58.062)	(70.997)	(81.208)	(89.833)
Rekstrargjöld samtals	(216.901)	(204.032)	(252.724)	(287.599)	(339.750)	(368.685)	(490.732)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(159.855)	99.691	61.712	157.282	192.815	208.878	668.629
Skattar samtals	37.554	(19.256)	(4.130)	(30.832)	(6.337)	(22.910)	(109.005)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	(122.301)	80.435	57.582	126.450	186.478	185.968	559.624

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Eignir:							
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	12.440	16.244	20.829	19.325	21.443	24.052	26.634
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	408.542	338.004	529.369	27.209	672.339	1.202.255	3.867.283
Útlán o.fl. samtals	2.858.644	2.816.460	3.196.003	4.232.642	6.368.786	9.534.231	11.929.050
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	211.854	361.972	296.175	171.181	184.992	429.263	557.400
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	111.879	214.136	189.199	954.740	822.106	709.172	1.364.082
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	170.034	146.959	194.394	273.832	267.808	463.630	242.212
Óefnislegar eignir	-	-	-	-	-	-	-
Rekstrarfjármunir samtals	152.531	195.066	214.668	217.232	200.571	187.512	260.473
Skattinneign	-	-	-	-	-	-	-
Aðrar eignir	33.435	11.055	12.717	15.887	28.056	35.683	30.879
Eignir samtals	3.959.359	4.099.896	4.653.354	5.912.048	8.566.101	12.585.798	18.278.013
Skuldir og eigið fé:							
Skuldir við lánastofnanir samtals	1.145.233	663.286	438.094	240.561	567.602	804.334	1.593.011
Innlán samtals	2.213.449	2.739.253	3.458.716	3.955.025	5.501.457	8.002.119	8.485.357
Lántaka samtals	-	-	-	811.716	1.351.374	2.157.014	2.978.688
Aðrar skuldir	45.249	55.028	41.707	63.913	103.674	223.744	179.605
Reiknaðar skuldbindingar samtals	-	2.172	4.416	32.723	39.060	61.035	158.687
Vikjandi skuldir	225.150	229.663	242.382	213.666	222.094	237.531	520.954
Skuldir samtals	3.629.081	3.689.402	4.185.315	5.317.604	7.785.261	11.485.777	13.916.302
Eigið fé:							
Stofnfé	2.420	2.468	2.941	3.603	4.679	142.138	2.908.448
Varasjóður	327.858	408.026	465.098	590.841	776.161	957.883	1.453.263
Eigið fé samtals	330.278	410.494	468.039	594.444	780.840	1.100.021	4.361.711
Skuldir og eigið fé samtals	3.959.359	4.099.896	4.653.354	5.912.048	8.566.101	12.585.798	18.278.013

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ÚR REKSTRI							
Arðsemi:							
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	-27,9%	24,4%	14,0%	27,0%	31,4%	23,5%	48,2%
heildareigna	-2,8%	2,0%	1,3%	2,4%	2,6%	1,8%	3,6%
Raunarðsemi eigin fjár	-33,65%	21,92%	11,00%	22,24%	26,15%	15,50%	40,30%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	3,7%	4,3%	4,6%	4,3%	3,7%	2,7%	2,6%
Vaxtamunur:							
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	4,2%	4,6%	4,3%	4,0%	2,9%	2,5%	1,7%
skv. IMF-reglu	8,7%	6,9%	6,8%	5,5%	5,4%	5,1%	2,8%
Meðalvextir útlána	19,0%	14,9%	13,1%	12,4%	12,5%	14,0%	13,5%
Meðalvextir innlána	9,6%	7,4%	5,9%	6,6%	6,7%	8,5%	10,4%
Launamál:							
Stöðugildi	19	20	21	22	22	23	24
Meðallaun á stöðugildi	3.944	4.200	4.563	5.111	6.154	5.846	7.479
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	31,3%	33,7%	37,2%	39,3%	46,9%	38,8%	50,7%
Laun og þóknarir til yfirstjórnar	13.000	16.000	18.678	15.163	24.104	15.360	24.302
sem hlutfall af kjarnatekjum	5,4%	6,4%	7,3%	5,3%	8,4%	4,4%	6,9%
Endurskoðun:							
Þóknun til endurskoðenda	...	2.461	2.794	3.645	3.988	4.701	15.687
sem hlutfall af heildareignum	...	0,06%	0,07%	0,08%	0,07%	0,05%	0,12%
ÚR EFNAHAG							
Eigið fé:							
Eiginfjárlutfall (CAD)	11,2%	13,9%	12,2%	11,6%	12,7%	12,3%	36,2%
Stofnfé / eigið fé alls	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	12,9%	66,7%
Fjármögnun:							
Víkjandi lán / eigið fé	68,2%	55,9%	51,8%	35,9%	28,4%	21,6%	11,9%
Hlutfall milli innlána og útlána	77,6%	98,6%	109,8%	94,5%	86,9%	84,2%	71,3%
Afskriftir útlána:							
Staða afskriftareiknings í árslok	168.707	181.052	156.614	170.197	190.632	271.205	329.370
Niðurfærsluhlutfall	5,6%	6,1%	4,7%	3,9%	2,9%	2,8%	2,7%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	53.923	29.733	52.404	58.063	70.997	81.208	89.833
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(2.735)	(17.388)	(76.842)	(44.480)	(50.562)	(635)	(31.668)

Tafla 4. Samandregin rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Hreinar vaxtatekjur	325.201	312.951	308.595	338.360	326.623	377.698	362.112
Hreinar þjónustutekjur	100.919	108.403	117.134	120.496	118.320	124.342	125.781
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	(117.189)	11.878	83.737	150.428	191.963	263.309	261.130
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(217.301)	37.042	(8.517)	93.810	173.099	69.646	388.594
Aðrar rekstrartekjur	9.915	42.553	19.273	10.700	11.592	1.782	458.963
Hreinar rekstrartekjur	101.546	512.827	520.222	713.793	821.598	836.777	1.596.580
Almennur rekstrarkostnaður	(290.113)	(294.298)	(331.421)	(368.283)	(414.610)	(416.498)	(552.086)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(95.987)	(50.203)	(86.700)	(93.158)	(109.528)	(117.655)	(123.711)
Rekstrargjöld samtals	(386.099)	(344.502)	(418.122)	(461.441)	(524.138)	(534.153)	(675.797)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(284.553)	168.325	102.100	252.353	297.459	302.624	920.783
Skattar samtals	66.849	(32.513)	(6.833)	(49.469)	(9.776)	(33.192)	(150.113)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	(217.705)	135.812	95.267	202.884	287.683	269.432	770.670

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Eignir:							
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	21.797	27.903	34.830	31.098	33.134	34.750	36.350
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	715.833	580.600	885.197	43.785	1.038.897	1.736.992	5.278.059
Útlán o.fl. samtals	5.008.813	4.837.921	5.344.273	6.811.189	9.841.041	13.774.851	16.280.740
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	371.203	621.771	495.256	275.465	285.849	620.190	760.738
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	196.030	367.828	316.374	1.536.372	1.270.317	1.024.596	1.861.696
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	297.927	252.436	325.061	440.652	413.817	669.843	330.570
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	267.259	335.071	358.962	349.571	309.922	270.913	355.493
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–
Aðrar eignir	58.584	18.990	21.265	25.565	43.352	51.554	42.144
Eignir samtals	6.937.446	7.042.519	7.781.217	9.513.697	13.236.330	18.183.689	24.945.791
Skuldir og eigið fé:							
Skuldir við lánastofnanir samtals	2.006.636	1.139.347	732.569	387.112	877.058	1.162.084	2.174.138
Innlán samtals	3.878.326	4.705.300	5.783.575	6.364.446	8.500.845	11.561.288	11.580.796
Lántaka samtals	–	–	–	1.306.217	2.088.142	3.116.407	4.065.307
Aðrar skuldir	79.284	94.523	69.741	102.849	160.197	323.260	245.124
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	3.731	7.384	52.658	60.355	88.182	216.576
Vikjandi skuldir	394.500	394.499	405.305	343.832	343.179	343.180	710.997
Skuldir samtals	6.358.745	6.337.401	6.998.575	8.557.115	12.029.777	16.594.402	18.992.937
Eigið fé:							
Stofnfé	4.240	4.239	4.918	5.798	7.230	205.358	3.969.443
Varasjóður	574.461	700.879	777.725	950.784	1.199.323	1.383.929	1.983.410
Eigið fé samtals	578.701	705.118	782.643	956.582	1.206.553	1.589.287	5.952.853
Skuldir og eigið fé samtals	6.937.446	7.042.519	7.781.217	9.513.697	13.236.330	18.183.689	24.945.791

7. SPARISJÓÐUR MÝRASÝSLU, SAMSTÆÐA

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hreinar vaxtatekjur	316.286	312.387	461.479	490.126	649.665	709.125	772.816	421.817
Hreinar þjónustutekjur	57.238	61.280	158.110	216.652	248.558	291.716	306.653	311.225
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	15.115	5.552	19.707	53.981	242.647	621.189	18.506	(222.226)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(33.848)	46.063	23.808	72.942	524.517	1.251.734	1.256.619	(5.425.801)
Aðrar rekstrartekjur	11.770	59.932	215.791	83.582	36.396	68.787	317.881	248.844
Hreinar rekstrartekjur	366.561	485.214	878.895	917.283	1.701.783	2.942.551	2.672.475	(4.666.141)
Almennur rekstrarkostnaður	(184.312)	(238.390)	(404.903)	(462.938)	(629.364)	(916.548)	(1.336.682)	(2.213.751)
Önnur rekstrargjöld	(6.895)	(7.717)	(21.506)	(10.059)	(37.875)	(42.622)	(23.100)	(533.156)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(121.930)	(112.061)	(280.907)	(219.278)	(284.040)	(251.226)	(578.984)	(15.748.350)
Rekstrargjöld samtals	(313.137)	(358.168)	(707.316)	(692.275)	(951.279)	(1.210.396)	(1.938.766)	(18.495.257)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	53.424	127.046	171.579	225.008	750.504	1.732.155	733.709	(23.161.398)
Skattar samtals	27.991	(26.522)	(38.063)	(32.767)	(134.862)	(274.394)	(98.463)	1.918.280
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	81.415	100.524	133.516	192.241	615.642	1.457.761	635.246	(21.243.118)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Eignir:								
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	27.092	29.589	44.025	58.483	69.470	103.423	1.143.568	587.742
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	286.256	309.875	341.718	485.949	902.128	780.643	247.388	767.956
Útlán o.fl. samtals	6.829.276	7.485.014	10.219.534	13.166.491	20.949.371	27.099.090	34.969.349	39.906.828
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	762.445	281.416	677.056	377.444	603.829	647.335	1.273.469	794.498
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	769.561	919.920	779.488	792.552	1.655.278	2.524.529	8.105.482	574.611
Hlutir í hlutdeildarvyrntækjum	231.353	15.801	177.883	422.663	712.275	1.547.675	400.204	171.633
Óefnislegar eignir	–	–	16.463	12.347	27.135	107.073	370.001	–
Rekstrarfjármunir samtals	159.061	264.594	395.584	313.002	558.938	715.437	306.438	378.907
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	995.125
Aðrar eignir	24.132	82.430	115.796	241.414	219.753	224.686	882.534	1.479.672
Eignir samtals	9.089.176	9.388.639	12.767.547	15.870.345	25.698.177	33.749.891	47.698.433	45.656.972
Skuldir og eigið fé:								
Skuldir við lánastofnanir samtals	629.944	713.168	542.489	951.222	1.624.611	2.849.778	4.333.693	15.937.739
Innlán samtals	3.930.905	4.206.169	6.280.912	6.920.889	11.329.485	14.442.926	17.336.734	18.904.444
Lántaka samtals	3.003.575	2.801.349	3.945.728	5.723.100	9.021.993	10.430.860	14.969.378	20.086.550
Aðrar skuldir	66.047	70.862	121.293	105.109	160.577	314.878	1.004.553	2.018.464
Reiknaðar skuldbindingar samtals	238.062	263.999	321.203	378.151	540.596	942.198	1.608.492	562.671
Vikjandi skuldir	242.758	255.043	344.747	378.693	926.217	1.225.501	2.107.511	3.293.557
Skuldir samtals	8.111.291	8.310.590	11.556.372	14.457.164	23.603.479	30.206.141	41.360.361	60.803.425
Eigið fé:								
Stofnfé	3.000	3.755	3.755	3.755	3.755	4.471	505.021	505.021
Varasjóður	974.885	1.074.294	1.207.420	1.409.426	2.090.943	3.539.279	5.833.051	(15.651.474)
Eigið fé samtals	977.885	1.078.049	1.211.175	1.413.181	2.094.698	3.543.750	6.338.072	(15.146.453)
Skuldir og eigið fé samtals	9.089.176	9.388.639	12.767.547	15.870.345	25.698.177	33.749.891	47.698.433	45.656.972

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ÚR REKSTRI								
Arðsemi:								
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	9,5%	10,3%	12,4%	15,8%	43,6%	69,6%	17,3%	-346,1%
heildareigna	1,0%	1,1%	1,2%	1,3%	3,0%	4,9%	1,5%	-45,5%
Raunarðsemi eigin fjár	0,79%	8,11%	9,41%	11,45%	37,9%	58,6%	5,7%	-311,53%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	2,4%	2,6%	3,7%	3,2%	3,0%	3,1%	3,2%	4,7%
Vaxtamunur:								
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	4,0%	3,4%	4,2%	3,4%	3,1%	2,4%	1,8%	0,9%
skv. IMF-reglu	4,9%	4,6%	5,5%	4,1%	4,2%	2,6%	1,8%	1,2%
Meðalvextir útlána	16,7%	11,8%	12,2%	10,4%	10,8%	12,3%	12,4%	17,4%
Meðalvextir innlána	11,2%	6,9%	6,4%	6,0%	6,4%	9,5%	10,4%	16,0%
Launamál:								
Stöðugildi	25	25	50	56	66	73	98	77
Meðallaun á stöðugildi	2.979	4.350	4.010	4.273	5.012	7.145	6.874	6.106
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	19,9%	29,1%	32,4%	35,7%	37,4%	50,0%	62,4%	75,0%
Laun og bóknanir til yfirstjórnar	14.800	16.400	27.249	33.323	44.138	50.320	68.788	205.476
sem hlutfall af kjarnatekjum	4,0%	4,4%	4,4%	4,7%	4,9%	5,0%	6,4%	28,0%
Endurskoðun:								
Póknun til endurskoðenda	...	...	9.318	8.228	10.900	12.615	21.122	37.514
sem hlutfall af heildareignum	...	...	0,10%	0,06%	0,07%	0,05%	0,06%	0,08%
ÚR EFNAHAG								
Eigið fé:								
Eiginfjárhlutfall (CAD)	13,1%	13,6%	14,4%	11,0%	11,0%	11,7%	11,6%	-32,1%
Stofnfé / eigið fé alls	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,1%	8,0%	-3,3%
Fjármögnun:								
Víkjandi lán / eigið fé	24,8%	23,7%	28,5%	26,8%	44,2%	34,6%	33,3%	-21,7%
Hlutfall milli innlána og útlána	59,7%	58,2%	64,0%	53,9%	54,6%	53,7%	49,9%	47,7%
Afskriftir útlána:								
Staða afskriftareiknings í árslok	224.945	267.406	615.550	466.340	524.936	657.094	596.766	16.015.573
Niðurfærsluhlutfall	3,3%	3,6%	5,9%	3,5%	2,5%	2,4%	1,7%	28,8%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	121.930	112.061	280.907	219.278	284.040	251.226	578.984	15.748.350
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(119.928)	(69.738)	(315.149)	(370.530)	(285.977)	(168.848)	(574.109)	(406.338)

Tafla 4. Samandregnir rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hreinar vaxtatekjur	563.012	527.456	763.498	786.387	1.002.250	1.027.385	1.064.261	524.530
Hreinar þjónustutekjur	101.888	103.469	261.587	347.609	383.455	422.640	422.298	387.009
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	26.906	9.374	32.604	86.610	374.336	899.983	25.485	(276.338)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(60.252)	77.776	39.389	117.032	809.182	1.813.520	1.730.516	(6.746.988)
Aðrar rekstrartekjur	20.951	101.193	357.017	134.104	56.149	99.659	437.760	309.438
Hreinar rekstrartekjur	652.505	819.269	1.454.096	1.471.742	2.625.371	4.263.186	3.680.320	(5.802.350)
Almennur rekstrarkostnaður	(328.089)	(402.514)	(669.895)	(742.765)	(970.931)	(1.327.900)	(1.840.772)	(2.752.801)
Önnur rekstrargjöld	(12.274)	(13.030)	(35.581)	(16.139)	(58.430)	(61.751)	(31.811)	(662.980)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(217.044)	(189.212)	(464.749)	(351.823)	(438.194)	(363.978)	(797.331)	(19.583.087)
Rekstrargjöld samtals	(557.406)	(604.756)	(1.170.225)	(1.110.727)	(1.467.555)	(1.753.629)	(2.669.914)	(22.998.868)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	95.099	214.513	283.870	361.015	1.157.816	2.509.557	1.010.406	(28.801.218)
Skattar samtals	49.826	(44.782)	(62.974)	(52.573)	(208.054)	(397.544)	(135.595)	2.385.383
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	144.925	169.732	220.897	308.442	949.762	2.112.013	874.810	(26.415.836)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Eignir:								
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	47.470	50.826	73.617	94.111	107.345	149.423	1.560.739	689.374
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	501.567	532.282	571.412	781.992	1.393.967	1.127.856	337.635	900.750
Útlán o.fl. samtals	11.966.012	12.857.242	17.088.838	21.187.583	32.370.945	39.152.179	47.726.088	46.807.460
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	1.335.929	483.397	1.132.155	607.384	933.036	935.256	1.738.028	931.881
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	1.348.397	1.580.175	1.303.439	1.275.379	2.557.734	3.647.385	11.062.343	673.972
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	405.368	27.142	297.451	680.151	1.100.607	2.236.047	546.198	201.312
Óefnislegar eignir	–	–	27.529	19.869	41.929	154.697	504.977	–
Rekstrarfjármunir samtals	278.701	454.501	661.485	503.684	863.670	1.033.648	418.226	444.427
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	1.167.201
Aðrar eignir	42.283	141.593	193.631	388.485	339.562	324.621	1.204.480	1.735.535
Eignir samtals	15.925.727	16.127.157	21.349.559	25.538.638	39.708.794	48.761.112	65.098.713	53.551.910
Skuldir og eigið fé:								
Skuldir við lánastofnanir samtals	1.103.765	1.225.031	907.136	1.530.711	2.510.347	4.117.298	5.914.614	18.693.670
Innlán samtals	6.887.590	7.225.067	10.502.777	11.137.129	17.506.307	20.866.827	23.661.135	22.173.373
Lántaka samtals	5.262.756	4.811.964	6.597.943	9.209.641	13.940.773	15.070.281	20.430.173	23.559.888
Aðrar skuldir	115.725	121.722	202.823	169.142	248.123	454.929	1.371.012	2.367.494
Reiknaðar skuldbindingar samtals	417.124	453.479	537.107	608.522	835.328	1.361.267	2.195.266	659.967
Vikjandi skuldir	425.352	438.095	576.477	609.395	1.431.189	1.770.577	2.876.326	3.863.074
Skuldir samtals	14.212.312	14.275.359	19.324.264	23.264.541	36.472.069	43.641.179	56.448.527	71.317.466
Eigið fé:								
Stofnfé	5.256	6.450	6.279	6.043	5.802	6.460	689.252	592.349
Varasjóður	1.708.158	1.845.348	2.019.016	2.268.055	3.230.923	5.113.474	7.960.935	(18.357.905)
Eigið fé samtals	1.713.415	1.851.798	2.025.295	2.274.098	3.236.725	5.119.933	8.650.186	(17.765.556)
Skuldir og eigið fé samtals	15.925.727	16.127.157	21.349.559	25.538.639	39.708.794	48.761.112	65.098.713	53.551.910

8. AFL SPARISJÓÐUR (ÁÐUR SPARISJÓÐUR SIGLUFJARÐAR)

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	50.892	87.776	97.942	100.940	120.580	175.303	268.711	316.106	362.035	433.227	440.580
Hreinar þjónustutekjur	56.071	68.809	77.416	128.242	131.541	180.246	181.620	190.194	187.176	170.144	170.918
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	3.223	2.735	6.841	2.400	7.251	4.364	2.892	1.372	–	400	809
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	18.479	4.781	30.331	71.362	128.728	(651)	40.406	96.970	633.880	128.247	161.568
Aðrar rekstrartekjur	4.356	669	–	1.960	658	5.238	5.955	16.083	20.184	46.055	30.194
Hreinar rekstrartekjur	133.021	164.770	212.530	304.904	388.758	364.500	499.584	620.725	1.203.275	778.073	804.069
Almennur rekstrarkostnaður	(117.166)	(111.867)	(130.774)	(191.419)	(222.773)	(267.354)	(296.426)	(424.838)	(440.907)	(470.857)	(517.371)
Önnur rekstrargjöld	–	–	–	–	–	–	–	(88.807)	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(225.986)	(181.965)	(51.116)	(48.646)	(60.940)	(52.238)	(77.939)	(1.054.847)	(735.056)	(2.359.592)	(408.260)
Rekstrargjöld samtals	(343.152)	(293.832)	(181.890)	(240.065)	(283.713)	(319.592)	(374.365)	(1.568.492)	(1.175.963)	(2.830.449)	(925.631)
Tekjufærð eftirgjöf skuldar	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2.400.000
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(210.131)	(129.062)	30.640	64.839	105.045	44.908	125.219	(947.767)	27.312	(2.052.376)	2.278.438
Skattar samtals	51.031	23.231	(4.324)	(744)	(18.865)	(5.049)	(21.745)	142.165	(9.719)	–	(153.407)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	(159.100)	(105.831)	26.316	64.095	86.180	39.859	103.474	(805.602)	17.593	(2.052.376)	2.125.031

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	8.616	8.096	8.453	9.113	8.777	13.926	294.923	197.754	1.503.579	1.370.819	1.013.388
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	195.133	182.099	218.302	131.214	67.152	196.852	141.414	345.949	252.797	–	–
Útlán o.fl. samtals	1.793.560	1.667.990	1.671.334	2.009.089	3.052.663	4.693.401	6.884.319	13.091.250	13.713.601	12.553.023	13.520.827
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	330.259	336.995	106.363	100.428	85.437	73.584	104.694	87.305	78.602	70.463	56.729
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	350.148	128.999	70.541	145.595	13.808	36.063	274.516	64.553	59.361	55.778	61.766
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	9.517	6.878	7.339	7.851	8.585	8.585	–	–	–	–	–
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	88.502	88.807	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	103.567	95.469	90.748	85.010	82.084	81.001	77.557	82.298	82.791	85.516	73.248
Skattinneign	–	–	–	–	24.997	15.467	17.271	163.125	153.406	153.407	–
Aðrar eignir	45.507	66.312	66.781	77.764	32.168	51.038	57.852	99.102	106.385	101.639	92.661
Eignir samtals	2.836.308	2.492.837	2.239.860	2.566.064	3.375.671	5.258.419	7.941.353	14.131.336	15.950.522	14.390.645	14.818.619
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	1.432.269	1.116.111	–	–	276.431	79.534	16.946	146.757	1.110.491	1.120.102	1.178.641
Innlán samtals	1.084.321	1.149.203	1.289.706	1.396.853	1.785.231	3.299.006	3.661.940	5.357.155	7.814.310	7.934.359	8.106.272
Lántaka samtals	–	–	593.593	805.767	755.393	1.090.895	2.588.466	7.097.738	5.390.987	5.773.484	3.705.009
Aðrar skuldir	20.247	16.516	16.367	30.328	47.514	51.089	323.577	881.348	302.833	277.013	437.541
Reiknaðar skuldbindingar samtals	62.379	68.796	71.508	83.145	102.974	116.815	148.832	157.899	189.167	198.558	219.073
Vikjandi skuldir	78.857	82.337	82.811	–	98.978	179.496	189.533	242.271	376.973	373.744	333.668
Skuldir samtals	2.678.073	2.432.962	2.053.985	2.316.093	3.066.521	4.816.835	6.929.294	13.883.168	15.184.761	15.677.260	13.980.204
Eigið fé:											
Stofnfé	72.844	80.315	180.000	180.000	180.000	280.000	795.600	1.022.545	1.522.545	1.522.545	1.522.545
Varasjóður	85.391	(20.440)	5.875	69.971	129.150	161.584	216.459	(774.377)	(756.784)	(2.809.160)	(684.130)
Eigið fé samtals	158.235	59.875	185.875	249.971	309.150	441.584	1.012.059	248.168	765.761	(1.286.615)	838.415
Skuldir og eigið fé samtals	2.836.308	2.492.837	2.239.860	2.566.064	3.375.671	5.258.419	7.941.353	14.131.336	15.950.522	14.390.645	14.818.619

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi:											
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	-55,8%	-65,3%	24,0%	34,5%	36,4%	11,1%	22,3%	-66,8%	3,5%	-268,0%	-165,2%
heildareigna	-5,7%	-4,0%	1,1%	2,7%	2,9%	0,9%	1,6%	-7,3%	0,1%	-13,5%	14,6%
Raunarðsemi eigin fjár	-59,32%	-66,02%	20,70%	29,42%	31,02%	3,88%	15,57%	-71,51%	-4,69%	-263,74%	-161,93%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	4,2%	4,2%	5,5%	8,0%	7,5%	6,2%	4,5%	3,8%	2,9%	3,1%	3,5%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	1,8%	3,3%	4,1%	4,2%	4,1%	4,1%	4,1%	2,9%	2,4%	2,9%	3,0%
skv. IMF-reglu	4,5%	5,3%	5,8%	5,6%	5,7%	5,2%	4,2%	-0,6%	-0,9%	2,3%	2,8%
Meðalvextir útlána	15,5%	12,6%	12,5%	12,3%	11,6%	12,9%	12,6%	15,6%	10,4%	7,9%	8,4%
Meðalvextir innlána	10,5%	6,9%	6,3%	6,3%	5,6%	7,3%	8,0%	16,3%	11,4%	5,5%	5,5%
Launamál:											
Stöðugildi	21	21	25	31	34	38	42	43	42	41	40
Meðallaun á stöðugildi	3.121	3.336	3.134	3.779	4.064	3.922	3.939	4.962	5.760	5.840	6.467
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	61,0%	43,9%	43,8%	51,1%	54,8%	41,9%	36,7%	42,1%	44,0%	39,7%	42,3%
Laun og þóknanir til yfirstjórnar	9.400	8.000	9.574	10.526	11.251	11.825	15.009	15.554	16.348	16.998	16.288
sem hlutfall af kjarnatekjum	8,8%	5,1%	5,5%	4,6%	4,5%	3,3%	3,3%	3,1%	3,0%	2,8%	2,7%
Endurskoðun:											
Þóknun til endurskoðenda	...	...	2.354	1.831	3.225	2.131	2.068	4.307	8.617	9.091	10.307
sem hlutfall af heildareignum	...	...	0,09%	0,08%	0,13%	0,06%	0,04%	0,05%	0,06%	0,06%	0,07%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárhluftall (CAD)	1,1%	4,7%	14,2%	13,4%	16,3%	13,5%	18,2%	3,0%	10,5%	-12,1%	9,2%
Stofnfé / eigið fé alls	46,0%	134,1%	96,8%	72,0%	58,2%	63,4%	78,6%	412,0%	198,8%	-118,3%	181,6%
Fjármögnun:											
Víkjandi lán / eigið fé	49,8%	137,5%	44,6%	0,0%	32,0%	40,6%	18,7%	97,6%	49,2%	-29,0%	39,8%
Hlutfall milli innlána og útlána	60,8%	71,7%	80,0%	72,4%	59,2%	70,9%	53,5%	41,4%	57,6%	64,0%	60,7%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	297.675	378.184	257.791	111.073	102.374	148.115	176.088	1.259.072	1.951.683	3.988.155	2.815.694
Niðurfærsluhlutfall	14,3%	19,1%	13,8%	5,4%	3,3%	3,1%	2,5%	8,9%	12,6%	24,3%	17,4%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	225.986	181.965	51.116	48.646	60.940	52.238	77.939	1.054.847	735.056	2.359.592	408.260
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(45.893)	(101.456)	(171.509)	(195.364)	(69.639)	(56.097)	(57.730)	(46.219)	(42.445)	(301.069)	(1.580.721)

Tafla 4. Samandregin rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	90.591	148.208	162.041	161.954	186.021	253.980	370.047	393.078	397.983	449.191	440.580
Hreinar þjónustutekjur	99.810	116.182	128.081	205.759	202.931	261.142	250.113	236.506	205.762	176.414	170.918
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	5.738	4.618	11.318	3.851	11.186	6.323	3.983	1.706	–	415	809
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	32.894	8.073	50.182	114.497	198.591	(943)	55.644	120.582	696.821	132.973	161.568
Aðrar rekstrartekjur	7.754	1.129	–	3.145	1.015	7.589	8.201	19.999	22.188	47.752	30.194
Hreinar rekstrartekjur	236.787	278.210	351.622	489.206	599.744	528.090	687.987	771.872	1.322.754	806.745	804.069
Almennur rekstrarkostnaður	(208.564)	(188.884)	(216.360)	(307.124)	(343.676)	(387.344)	(408.214)	(528.286)	(484.687)	(488.208)	(517.371)
Önnur rekstrargjöld	–	–	–	–	–	–	–	(110.432)	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(402.271)	(307.243)	(84.570)	(78.051)	(94.013)	(75.683)	(107.331)	(1.311.703)	(808.043)	(2.446.542)	(408.260)
Rekstrargjöld samtals	(610.835)	(496.127)	(300.929)	(385.174)	(437.689)	(463.027)	(515.546)	(1.950.421)	(1.292.730)	(2.934.750)	(925.631)
Tekjufærð eftirgjöf skuldar	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2.400.000
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(374.048)	(217.917)	50.692	104.032	162.055	65.063	172.442	(1.178.549)	30.024	(2.128.005)	2.278.438
Skattar samtals	90.838	39.225	(7.154)	(1.194)	(29.103)	(7.315)	(29.945)	176.782	(10.684)	–	(153.407)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	(283.210)	(178.692)	43.539	102.838	132.951	57.748	142.496	(1.001.767)	19.340	(2.128.005)	2.125.031

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	15.097	13.907	14.135	14.665	13.562	20.120	402.510	231.949	1.623.460	1.442.454	1.013.388
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	341.904	312.797	365.039	211.150	103.763	284.408	193.002	405.770	272.953	–	–
Útlán o.fl. samtals	3.142.612	2.865.158	2.794.761	3.233.036	4.716.971	6.780.924	9.395.703	15.354.970	14.806.993	13.209.009	13.520.827
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	578.667	578.866	177.857	161.609	132.017	106.313	142.886	102.402	84.869	74.145	56.729
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	613.517	221.586	117.957	234.292	21.336	52.103	374.659	75.715	64.094	58.693	61.766
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	16.676	11.815	12.271	12.634	13.266	12.403	–	–	–	–	–
Öfnislegar eignir	–	–	–	–	–	127.866	121.204	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	181.466	163.990	151.747	136.799	126.836	117.028	105.850	96.529	89.392	89.985	73.248
Skattinneign	–	–	–	–	38.625	22.346	23.571	191.332	165.637	161.424	–
Aðrar eignir	79.737	113.906	111.670	125.138	49.706	73.739	78.956	116.239	114.867	106.950	92.661
Eignir samtals	4.969.677	4.282.023	3.745.436	4.129.323	5.216.083	7.597.250	10.838.341	16.574.906	17.222.265	15.142.660	14.818.619
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	2.509.571	1.917.178	–	–	427.141	114.909	23.128	172.134	1.199.031	1.178.635	1.178.641
Innlán samtals	1.899.908	1.974.021	2.156.613	2.247.823	2.758.537	4.766.332	4.997.807	6.283.507	8.437.349	8.348.986	8.106.272
Lántaka samtals	–	–	992.591	1.296.644	1.167.232	1.576.101	3.532.733	8.325.069	5.820.813	6.075.190	3.705.009
Aðrar skuldir	35.476	28.370	27.368	48.804	73.419	73.812	441.617	1.033.749	326.978	291.489	437.541
Reiknaðar skuldbindingar samtals	109.298	118.173	119.574	133.797	159.115	168.772	203.126	185.203	204.249	208.934	219.073
Vikjandi skuldir	138.171	141.432	138.474	–	152.941	259.332	258.674	284.164	407.029	393.275	333.668
Skuldir samtals	4.692.424	4.179.175	3.434.620	3.727.068	4.738.385	6.959.259	9.457.085	16.283.826	16.395.449	16.496.509	13.980.204
Eigið fé:											
Stofnfé	127.635	137.960	300.991	289.657	278.136	404.538	1.085.833	1.199.362	1.643.938	1.602.109	1.522.545
Varasjóður	149.618	(35.111)	9.825	112.598	199.562	233.453	295.423	(908.281)	(817.123)	(2.955.959)	(684.130)
Eigið fé samtals	277.253	102.849	310.816	402.255	477.698	637.991	1.381.256	291.081	826.815	(1.353.850)	838.415
Skuldir og eigið fé samtals	4.969.677	4.282.023	3.745.436	4.129.323	5.216.083	7.597.250	10.838.341	16.574.906	17.222.265	15.142.660	14.818.619

9. SPARISJÓÐUR HÓLAHREPPS/SPARISJÓÐUR SKAGAFJARÐAR

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Hreinar vaxtatekjur	3.356	18.277	29.117	16.658	14.258	58.901	45.454
Hreinar þjónustutekjur	3.215	4.104	6.975	18.583	13.372	7.968	12.959
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	1.864	2.628	2.981	(1.403)	(78)	(346)	1.884
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	2	1	(30)	439	661	6.894	7.228
Aðrar rekstrartekjur	11.045	123	18	–	3.636	17.315	17.055
Hreinar rekstrartekjur	19.483	25.132	39.061	34.277	31.849	90.732	84.580
Almennur rekstrarkostnaður	(15.925)	(18.249)	(28.059)	(39.452)	(38.261)	(67.520)	(76.098)
Önnur rekstrargjöld	–	–	–	–	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(2.900)	(5.500)	(6.000)	(1.101)	(6.950)	(25.262)	(27.250)
Rekstrargjöld samtals	(18.825)	(23.749)	(34.059)	(40.553)	(45.211)	(92.782)	(103.348)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	658	1.384	5.002	(6.276)	(13.362)	(2.050)	(18.768)
Skattar samtals	–	–	–	–	–	308	3.381
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	658	1.384	5.002	(6.276)	(13.362)	(1.742)	(15.387)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Eignir:							
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	168	67	151	928	3.394	1.687	2.563
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	31.844	277.967	166.642	143.569	55.910	98.482	86.792
Útlán o.fl. samtals	48.805	186.939	345.460	252.895	569.898	1.236.458	1.801.363
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	1.347	1.767	106.149	7.513	7.475	364	398
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	383	383	1.542	2.238	3.440	5.689	6.413
Hlutir í hlutdeildarfirmum	4.739	7.367	10.336	8.919	8.828	16.223	16.389
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	–	–	412	326	240	267	4.232
Skattinneign	–	–	–	–	–	308	3.689
Aðrar eignir	9.646	585	153	810	2.511	9.739	26.541
Eignir samtals	96.932	475.075	630.845	417.198	651.696	1.369.217	1.948.380
Skuldir og eigið fé:							
Skuldir við lánastofnanir samtals	–	3.000	55.401	196.509	312.660	516.711	550.565
Innlán samtals	63.399	420.753	511.139	170.563	266.394	713.438	1.263.863
Lántaka samtals	–	–	–	–	–	–	2.668
Aðrar skuldir	791	1.471	10.951	4.317	12.521	17.768	24.269
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	–	–	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	–	16.185	16.447	16.939	18.139	18.997	20.099
Skuldir samtals	64.190	441.410	593.938	388.328	609.714	1.266.914	1.861.464
Eigið fé:							
Stofnfé	22.000	22.000	22.000	26.017	54.189	108.641	108.641
Varasjóður	10.742	11.665	14.907	2.853	(12.207)	(6.338)	(21.725)
Eigið fé samtals	32.742	33.665	36.907	28.870	41.982	102.303	86.916
Skuldir og eigið fé samtals	96.932	475.075	630.845	417.198	651.696	1.369.217	1.948.380

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ÚR REKSTRI							
Arðsemi:							
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	3,0%	4,3%	15,3%	-17,4%	-31,7%	-2,4%	-15,0%
heildareigna	0,9%	0,5%	0,9%	-1,2%	-2,5%	-0,2%	-0,9%
Raunarðsemi eigin fjár	-5,20%	2,21%	12,20%	-20,53%	-34,45%	-8,73%	-19,74%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	20,9%	6,4%	5,1%	7,5%	7,2%	6,7%	4,6%
Vaxtamunur:							
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	4,4%	6,4%	5,3%	3,2%	2,7%	5,8%	2,7%
skv. IMF-reglu	9,4%	13,4%	11,8%	7,3%	2,4%	6,0%	3,2%
Meðalvextir útlána	16,8%	21,9%	16,1%	11,5%	8,6%	15,7%	13,9%
Meðalvextir innlána	6,7%	7,5%	3,9%	3,9%	6,0%	9,1%	10,4%
Launamál:							
Stöðugildi	2	2	3	3	3	6	6
Meðallaun á stöðugildi	4.121	4.635	4.562	7.101	5.578	6.653	6.695
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	125,4%	41,4%	37,9%	60,5%	60,6%	59,7%	68,8%
Laun og þóknar til yfirstjórnar	...	5.448	5.896	10.006	8.440	10.345	11.296
sem hlutfall af kjarnatekjum	...	24,3%	16,3%	28,4%	30,5%	15,5%	19,3%
Endurskoðun:							
Þóknun til endurskoðenda	...	831	843	1.370	2.056	3.213	5.515
sem hlutfall af heildareignum	...	0,86%	0,18%	0,22%	0,49%	0,49%	0,40%
ÚR EFNAHAG							
Eigið fé:							
Eiginfjárhlutfall (CAD)	49,0%	22,2%	14,2%	18,6%	11,2%	9,1%	6,5%
Stofnfé / eigið fé alls	67,2%	65,3%	59,6%	90,1%	129,1%	106,2%	125,0%
Fjármögnun:							
Vikjandi lán / eigið fé	0,0%	48,1%	44,6%	58,7%	43,2%	18,6%	23,1%
Hlutfall milli innlána og útlána	129,9%	225,1%	148,0%	67,4%	46,7%	57,7%	70,2%
Afskriftir útlána:							
Staða afskriftareiknings í árslok	4.070	9.570	15.315	16.393	23.343	47.559	74.114
Niðurfærsluhlutfall	7,7%	4,9%	4,2%	6,1%	3,9%	3,7%	4,0%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	2.900	5.500	6.000	1.101	6.950	25.262	27.250
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(1.830)	-	(255)	(23)	-	(1.046)	(1.262)

Tafla 4. Samandregning rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Hreinar vaxtatekjur	5.974	30.859	48.173	26.727	21.996	85.336	62.596
Hreinar þjónustutekjur	5.723	6.930	11.540	29.816	20.629	11.544	17.846
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	3.319	4.437	4.932	(2.251)	(120)	(501)	2.594
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	4	2	(50)	704	1.020	9.988	9.954
Aðrar rekstrartekjur	19.662	207	30	-	5.609	25.086	23.487
Hreinar rekstrartekjur	34.682	42.435	64.625	54.996	49.134	131.453	116.477
Almennur rekstrarkostnaður	(28.348)	(30.812)	(46.422)	(63.299)	(59.026)	(97.823)	(104.796)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(5.162)	(9.287)	(9.927)	(1.767)	(10.722)	(36.600)	(37.527)
Rekstrargjöld samtals	(33.510)	(40.099)	(56.349)	(65.066)	(69.748)	(134.423)	(142.323)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	1.171	2.336	8.276	(10.070)	(20.614)	(2.970)	(25.846)
Skattar samtals	-	-	-	-	-	446	4.656
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	1.171	2.336	8.276	(10.070)	(20.614)	(2.524)	(21.190)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Eignir:							
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	294	116	252	1.493	5.244	2.437	3.498
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	55.796	477.472	278.654	231.032	86.392	142.285	118.454
Útlán o.fl. samtals	85.514	321.111	577.669	406.960	880.606	1.786.408	2.458.496
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	2.359	3.035	177.500	12.090	11.550	526	543
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	672	658	2.578	3.601	5.315	8.219	8.752
Hlutir í hlutdeildar fyrirtækjum	8.304	12.654	17.284	14.352	13.641	23.439	22.368
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	–	–	689	525	371	386	5.776
Skattinneign	–	–	–	–	–	445	5.035
Aðrar eignir	16.902	1.005	256	1.303	3.880	14.071	36.223
Eignir samtals	169.841	816.052	1.054.883	671.357	1.007.000	1.978.215	2.659.145
Skuldir og eigið fé:							
Skuldir við lánastofnanir samtals	–	5.153	92.640	316.223	483.122	746.533	751.410
Innlán samtals	111.085	722.741	854.713	274.471	411.632	1.030.760	1.724.917
Lántaka samtals	–	–	–	–	–	–	3.641
Aðrar skuldir	1.387	2.528	18.312	6.947	19.347	25.671	33.122
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	–	–	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	–	27.801	27.502	27.258	28.028	27.446	27.431
Skuldir samtals	112.472	758.223	993.168	624.899	942.129	1.830.410	2.540.522
Eigið fé:							
Stofnfé	38.548	37.790	36.788	41.867	83.733	156.962	148.273
Varasjóður	18.822	20.038	24.927	4.591	(18.862)	(9.157)	(29.650)
Eigið fé samtals	57.369	57.828	61.715	46.458	64.871	147.805	118.623
Skuldir og eigið fé samtals	169.841	816.052	1.054.883	671.357	1.007.000	1.978.215	2.659.145

10. SPARISJÓÐUR ÓLAFSFJARÐAR

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	129.427	137.728	103.658	102.522	119.986	128.629	129.221	109.755	76.659	110.479	113.699
Hreinar þjónustutekjur	31.938	33.717	34.257	32.285	32.257	22.277	31.834	28.880	31.119	31.633	30.262
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	2.522	(1.616)	3.936	7.531	21.362	25.406	6.178	5.064	3.189	2.596	2.700
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(2.081)	(28.711)	9.111	3.273	67.966	16.825	59.711	(229.607)	49.684	27.087	64.350
Aðrar rekstrartekjur	8.039	66.326	16.164	16.378	14.606	33.514	16.114	12.216	12.510	16.814	10.515
Hreinar rekstrartekjur	169.846	207.445	167.127	161.989	256.178	226.651	243.056	(73.692)	173.161	188.609	221.526
Almennur rekstrarkostnaður	(123.808)	(131.572)	(142.085)	(136.037)	(134.255)	(133.864)	(146.110)	(148.892)	(126.291)	(125.279)	(134.336)
Önnur rekstrargjöld	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(43.261)	(72.278)	(24.352)	(11.366)	(81.340)	(39.055)	(30.531)	(322.748)	(308.707)	(224.890)	(177.091)
Rekstrargjöld samtals	(167.069)	(203.851)	(166.437)	(147.403)	(215.595)	(172.919)	(176.640)	(471.640)	(434.999)	(350.169)	(311.427)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	2.777	3.595	690	14.586	40.583	53.732	66.416	(545.332)	(261.838)	(161.560)	(89.901)
Skattar samtals	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	2.777	3.595	690	14.586	40.583	53.732	66.416	(545.332)	(261.838)	(161.560)	(89.901)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	22.375	16.202	12.479	22.711	16.582	25.669	241.715	139.344	413.987	412.275	305.934
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	375.233	326.395	525.150	442.615	580.568	1.171.435	1.018.198	1.332.622	715.315	781.083	791.341
Útlán o.fl. samtals	1.750.999	1.600.987	1.782.004	1.920.609	2.360.532	2.457.627	2.281.502	2.427.339	1.965.460	1.832.269	1.702.792
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	60.250	127.057	130.254	134.311	204.498	275.018	838.536	84.452	77.872	41.879	43.777
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	132.642	316.075	235.970	530.425	276.244	167.863	302.068	103.379	69.688	66.533	64.208
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	22.163	19.474	20.330	24.040	33.945	55.032	0	0	0	0	0
Óefnislegar eignir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rekstrarfjármunir samtals	110.965	104.792	91.968	82.478	90.240	84.927	77.686	64.505	56.818	40.631	36.743
Skattinneign	0	0	0	0	49.446	46.233	43.674	37.533	34.551	33.672	32.000
Aðrar eignir	4.962	4.389	5.498	3.701	2.319	20.364	23.596	20.854	20.087	25.201	37.375
Eignir samtals	2.479.589	2.515.370	2.803.654	3.160.889	3.614.375	4.304.168	4.826.974	4.210.028	3.353.779	3.233.543	3.014.170
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	76.040	39.771	30.454	34.165	32.217	35.806	31.020	80.343	59.087	85.563	83.703
Innlán samtals	1.970.566	2.048.293	2.370.159	2.548.722	2.672.976	3.143.310	3.433.484	2.870.065	2.932.164	2.989.508	2.852.400
Lántaka samtals	0	0	0	162.094	416.080	566.531	760.104	1.294.687	310.836	0	0
Aðrar skuldir	31.940	28.344	27.954	25.720	26.709	61.428	55.581	71.604	40.588	33.305	48.154
Reiknaðar skuldbindingar samtals	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vikjandi skuldir	106.495	106.496	106.496	117.358	114.318	114.318	113.547	112.367	113.606	119.369	114.304
Skuldir samtals	2.185.041	2.222.904	2.535.062	2.888.058	3.262.301	3.921.393	4.393.737	4.429.066	3.456.281	3.227.745	3.098.561
Eigið fé:											
Stofnfé	426.717	426.769	409.497	405.198	389.081	363.795	343.656	295.341	628.187	881.856	838.061
Varasjóður	(132.169)	(134.303)	(140.906)	(132.367)	(37.008)	18.980	89.581	(514.379)	(730.689)	(876.058)	(922.452)
Eigið fé samtals	294.548	292.466	268.591	272.831	352.074	382.775	433.237	(219.038)	(102.502)	5.798	(84.391)
Skuldir og eigið fé samtals	2.479.589	2.515.370	2.803.654	3.160.889	3.614.375	4.304.168	4.826.974	4.210.028	3.353.779	3.233.543	3.014.170

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi:											
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	1,0%	1,3%	0,3%	5,7%	14,2%	16,3%	19,0%	-151,2%	1095,3%	-469,4%	-1631,6%
heildareigna	0,1%	0,1%	0,0%	0,5%	1,2%	1,4%	1,5%	-12,3%	-7,1%	-5,0%	-3,0%
Raunarðsemi eigin fjár	-7,04%	-0,72%	-2,41%	1,68%	9,64%	8,72%	11,25%	-143,98%	1000,35%	-459,97%	-1555,53%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	5,1%	5,4%	5,5%	4,7%	4,0%	3,5%	3,3%	3,4%	3,4%	3,9%	4,4%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	5,3%	5,7%	4,0%	3,5%	3,6%	3,3%	2,9%	2,5%	2,1%	3,4%	3,7%
skv. IMF-reglu	7,7%	6,6%	6,7%	5,7%	6,3%	5,1%	2,7%	2,7%	2,5%	5,2%	6,5%
Meðalvextir útlána	19,1%	13,8%	12,4%	11,4%	13,1%	15,5%	14,0%	20,0%	14,2%	10,8%	11,2%
Meðalvextir innlána	10,6%	6,8%	5,3%	5,4%	6,4%	10,0%	11,0%	16,8%	11,3%	5,2%	4,4%
Launamál:											
Stöðugildi	8	8	6	6	7	7	7	9	9	9	8
Meðallaun á stöðugildi	4.207	4.434	6.650	6.415	5.454	6.237	6.842	5.220	6.270	6.544	6.619
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	37,1%	34,9%	47,9%	45,8%	38,7%	41,9%	40,9%	42,1%	57,6%	43,0%	36,8%
Laun og þóknarir til yfirstjórnar	9.600	10.100	11.630	12.981	11.613	11.802	13.460	15.041	14.884	14.982	13.190
sem hlutfall af kjarnatekjum	10,6%	9,9%	14,0%	15,4%	11,8%	11,3%	11,5%	13,5%	15,2%	10,9%	9,2%
Endurskoðun:											
Þóknun til endurskoðenda	...	1.334	1.531	1.472	1.292	2.864	2.035	3.442	6.337	6.275	6.600
sem hlutfall af heildareignum	...	0,09%	0,10%	0,09%	0,07%	0,12%	0,07%	0,10%	0,18%	0,20%	0,21%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárhlutfall (CAD)	16,0%	15,3%	13,4%	13,8%	19,0%	19,4%	18,1%	-8,0%	-4,8%	-1,4%	-5,3%
Stofnfé / eigið fé alls	144,9%	145,9%	152,5%	148,5%	110,5%	95,0%	79,3%	-134,8%	-612,9%	15209,8%	-993,1%
Fjármögnun:											
Vikjandi lán / eigið fé	36,2%	36,4%	39,6%	43,0%	32,5%	29,9%	26,2%	-51,3%	-110,8%	2058,8%	-135,4%
Hlutfall milli innlána og útlána	115,8%	134,9%	136,9%	133,1%	113,3%	128,2%	150,5%	118,2%	149,2%	164,4%	264,4%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	83.500	69.500	60.182	49.104	95.170	57.754	61.415	320.756	573.311	648.377	437.068
Niðurfærsluhlutfall	7,9%	7,3%	5,5%	4,0%	5,9%	3,3%	3,5%	13,4%	24,0%	27,3%	20,5%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskr.reikn.)	24.303	42.807	14.719	7.084	52.725	26.957	22.169	259.548	280.823	216.897	177.091
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(48.250)	(56.807)	(24.037)	(18.162)	(6.999)	(64.543)	(19.476)	(745)	(28.268)	(141.930)	(388.400)

Tafla 4. Samandregin rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	72.709	81.570	62.654	63.898	77.776	88.783	93.834	88.263	69.735	106.553	113.699
Hreinar þjónustutekjur	17.942	19.969	20.706	20.122	20.909	15.376	23.116	23.225	28.308	30.509	30.262
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	1.417	(957)	2.379	4.694	13.847	17.536	4.486	4.072	2.901	2.504	2.700
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(1.169)	(17.004)	5.507	2.040	44.056	11.613	43.359	(184.646)	45.196	26.124	64.350
Aðrar rekstrartekjur	4.516	39.282	9.770	10.208	9.468	23.132	11.701	9.824	11.380	16.216	10.515
Hreinar rekstrartekjur	95.415	122.860	101.016	100.962	166.056	156.440	176.496	(59.262)	157.520	181.906	221.526
Almennur rekstrarkostnaður	(69.552)	(77.924)	(85.880)	(84.787)	(87.025)	(92.396)	(106.098)	(119.736)	(114.884)	(120.827)	(134.336)
Önnur rekstrargjöld	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(24.303)	(42.807)	(14.719)	(7.084)	(52.725)	(26.957)	(22.170)	(259.548)	(280.823)	(216.897)	(177.091)
Rekstrargjöld samtals	(93.855)	(120.731)	(100.599)	(91.871)	(139.750)	(119.353)	(128.268)	(379.284)	(395.707)	(337.724)	(311.427)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	1.560	2.129	417	9.091	26.306	37.087	48.228	(438.546)	(238.187)	(155.818)	(89.901)
Skattar samtals	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	1.560	2.129	417	9.091	26.306	37.087	48.228	(438.546)	(238.187)	(155.818)	(89.901)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	12.770	9.432	7.463	14.113	10.731	17.767	177.107	118.801	383.417	391.801	305.934
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	214.154	190.015	314.052	275.052	375.724	810.806	746.043	1.136.159	662.494	742.293	791.341
Útlán o.fl. samtals	999.335	932.036	1.065.681	1.193.514	1.527.656	1.701.041	1.671.678	2.069.486	1.820.325	1.741.275	1.702.792
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	34.386	73.968	77.895	83.464	132.344	190.353	614.403	72.002	72.122	39.799	43.777
Hlutabréf og verðbréf með breytil. tekjum	75.702	184.007	141.116	329.619	178.776	116.186	221.328	88.138	64.542	63.229	64.208
Hlutir í hlutdeildarvirketkjum	12.649	11.337	12.158	14.939	21.968	38.090	–	–	–	–	–
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	63.330	61.006	54.999	51.254	58.400	58.782	56.921	54.995	52.622	38.613	36.743
Skattinneign	–	–	–	–	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
Aðrar eignir	2.832	2.555	3.288	2.300	1.501	14.095	17.289	17.780	18.604	23.949	37.375
Eignir samtals	1.415.158	1.464.356	1.676.652	1.964.255	2.339.100	2.979.120	3.536.769	3.589.361	3.106.126	3.072.959	3.014.170
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	43.398	23.153	18.212	21.231	20.850	24.783	22.729	68.498	54.724	81.314	83.703
Innlán samtals	1.124.647	1.192.441	1.417.412	1.583.839	1.729.859	2.175.635	2.515.746	2.446.943	2.715.644	2.841.043	2.852.400
Lántaka samtals	–	–	–	100.729	269.273	392.123	556.935	1.103.817	287.883	–	–
Aðrar skuldir	18.229	16.501	16.717	15.983	17.285	42.517	40.725	61.048	37.591	31.651	48.154
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	60.779	61.998	63.687	72.929	73.983	79.125	83.197	95.801	105.217	113.441	114.304
Skuldir samtals	1.247.053	1.294.093	1.516.028	1.794.711	2.111.250	2.714.183	3.219.332	3.776.107	3.201.059	3.067.449	3.098.561
Eigið fé:											
Stofnfé	243.537	248.449	244.889	251.800	251.800	251.800	251.800	251.800	581.800	838.061	838.061
Varasjóður	(75.432)	(78.186)	(84.265)	(82.256)	(23.950)	13.137	65.637	(438.546)	(676.733)	(832.551)	(922.452)
Eigið fé samtals	168.105	170.263	160.624	169.544	227.850	264.937	317.437	(186.746)	(94.933)	5.510	(84.391)
Skuldir og eigið fé samtals	1.415.158	1.464.356	1.676.652	1.964.255	2.339.100	2.979.120	3.536.769	3.589.361	3.106.126	3.072.959	3.014.170

11. SPARISJÓÐURINN Í KEFLAVÍK

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hreinar vaxtatekjur	602.284	754.387	744.593	770.471	875.828	644.981	508.572	552.661	(354.296)
Hreinar þjónustutekjur	191.750	209.097	217.347	226.230	243.666	288.403	414.937	436.148	385.052
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	6.525	52.440	149.950	117.656	219.914	1.257.151	(1.773.693)	(4.451.480)	(144.971)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	118.222	(11.775)	715.172	532.331	1.296.278	5.040.581	4.692.462	(6.534.268)	(1.995.538)
Aðrar rekstrartekjur	9.090	27.902	6.830	8.378	11.023	27.441	62.035	93.458	319.048
Hreinar rekstrartekjur	927.872	1.032.052	1.833.893	1.655.066	2.646.709	7.258.557	3.904.313	(9.903.481)	(1.790.705)
Almennur rekstrarkostnaður	(636.327)	(751.066)	(801.671)	(824.888)	(919.474)	(1.249.463)	(1.506.387)	(2.396.515)	(2.445.990)
Önnur rekstrargjöld	(991)	(1.421)	(4.056)	(4.834)	(5.273)	(8.442)	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(159.923)	(138.897)	(289.997)	(316.413)	(329.357)	(383.765)	(164.052)	(6.764.208)	(16.761.263)
Virðisryrnun óefnisl. eigna o.fl.	–	–	–	–	–	–	–	–	(210.358)
Rekstrargjöld samtals	(797.240)	(891.385)	(1.095.724)	(1.146.135)	(1.254.104)	(1.641.670)	(1.670.439)	(9.160.723)	(19.417.611)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	130.632	140.667	738.169	508.931	1.392.605	5.616.887	2.233.874	(19.064.204)	(21.208.316)
Skattar samtals	39.551	(23.062)	(134.064)	(100.304)	(242.367)	(929.768)	(344.089)	2.022.235	3.539.881
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	170.182	117.605	604.105	408.627	1.150.238	4.687.119	1.889.785	(17.041.969)	(17.668.435)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Eignir:									
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	58.536	61.062	73.936	68.643	87.761	160.552	4.873.617	1.206.188	2.931.552
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	541.601	1.125.643	2.003.314	2.800.531	1.314.614	1.400.188	946.250	195.208	2.273.238
Útlán o.fl. samtals	14.121.734	15.437.803	16.234.413	20.704.995	25.166.900	34.518.938	62.767.770	84.989.428	69.802.315
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	383.910	449.503	216.778	377.266	450.108	508.134	1.355.681	3.650.753	4.280.871
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	889.703	974.618	855.606	1.635.952	3.843.476	9.061.856	18.541.996	3.607.228	1.558.316
Hlutir í hlutdeildarfirmtekjum	610.194	450.598	328.598	434.114	623.804	1.701.933	1.937.561	495.909	1.941.662
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	175.000	175.000	155.000	–
Rekstrarfjármunir samtals	248.243	251.851	228.223	241.656	232.423	349.547	2.981.613	3.217.222	3.082.890
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	304.665	3.837.619
Aðrar eignir	84.404	159.499	51.889	47.792	58.253	93.246	449.963	190.475	68.988
Eignir samtals	16.938.326	18.910.575	19.992.758	26.310.949	31.777.339	47.969.394	94.029.451	98.012.076	89.777.451
Skuldir og eigið fé:									
Skuldir við lánastofnanir samtals	2.144.019	1.492.749	838.629	3.183.372	386.561	1.244.136	3.155.638	10.520.074	12.460.460
Innlán samtals	8.921.316	9.482.332	10.840.704	11.847.423	14.287.865	19.464.375	38.912.232	54.693.415	63.196.649
Lántaka samtals	3.004.229	4.876.400	4.757.984	6.976.806	10.635.706	13.617.369	18.209.222	22.227.781	21.075.027
Aðrar skuldir	131.015	160.670	188.311	197.365	185.508	322.798	2.185.542	2.109.728	1.563.543
Reiknaðar skuldbindingar samtals	417.181	495.171	688.698	840.615	1.122.980	2.476.511	3.671.575	354.663	363.305
Vikjandi skuldir	578.683	590.007	319.619	583.314	1.395.045	1.571.843	2.434.231	2.696.962	3.096.949
Skuldir samtals	15.196.443	17.097.330	17.633.944	23.628.895	28.013.665	38.697.032	68.568.440	92.602.623	101.755.933
Eigið fé:									
Stofnfé	801.108	837.656	872.560	969.476	1.052.188	2.166.245	13.571.894	16.471.329	16.471.675
Varasjóður	940.775	975.589	1.486.254	1.712.578	2.711.486	7.106.117	11.889.117	(11.061.876)	(28.450.157)
Eigið fé samtals	1.741.883	1.813.246	2.358.814	2.682.054	3.763.674	9.272.362	25.461.011	5.409.453	(11.978.482)
Skuldir og eigið fé samtals	16.938.326	18.910.575	19.992.758	26.310.949	31.777.339	47.969.394	94.029.451	98.012.076	89.777.451

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ÚR REKSTRI									
Arðsemi:									
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	11,0%	6,8%	33,9%	17,6%	43,4%	121,6%	16,5%	-71,1%	-318,4%
heildareigna	1,1%	0,7%	3,1%	1,8%	4,0%	11,8%	2,7%	-17,7%	-18,8%
Raunarðsemi eigin fjár	2,20%	4,74%	30,31%	13,21%	37,74%	107,19%	10,04%	-76,42%	-301,02%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	4,0%	4,2%	4,1%	3,6%	3,2%	3,1%	2,1%	2,5%	2,6%
Vaxtamunur:									
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	3,8%	4,2%	3,8%	3,3%	3,0%	1,6%	0,7%	0,6%	-0,4%
skv. IMF-reglu	6,6%	3,9%	5,5%	4,3%	3,9%	3,4%	0,9%	-1,7%	-2,2%
Meðalvextir útlána	17,7%	12,1%	11,3%	10,1%	10,8%	13,9%	10,3%	14,2%	9,7%
Meðalvextir innlána	10,4%	7,9%	5,5%	5,6%	6,7%	10,2%	9,4%	16,3%	12,2%
Launamál:									
Stöðugildi	73	71	71	76	76	90	101	128	113
Meðallaun á stöðugildi	4.045	5.148	5.712	5.452	5.945	6.964	6.740	7.320	8.540
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	36,9%	37,8%	42,1%	41,4%	40,4%	67,4%	73,7%	94,5%	3137,8%
Laun og þóknanir til yfirstjórnar	20.600	19.630	28.750	28.615	34.487	37.478	110.329	115.504	138.794
sem hlutfall af kjarnatekjum	2,6%	2,0%	3,0%	2,9%	3,1%	4,0%	11,9%	11,7%	-170,7%
Endurskoðun:									
Þóknun til endurskoðenda	...	13.788	6.579	5.391	4.655	8.426	18.884	41.620	38.634
sem hlutfall af heildareignum	...	0,08%	0,03%	0,03%	0,02%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%
ÚR EFNAHAG									
Eigið fé:									
Eiginfjárlutfall (CAD)	11,4%	10,5%	14,9%	12,6%	12,4%	14,2%	22,2%	7,1%	-15,0%
Stofnfé / eigið fé alls	46,0%	46,2%	37,0%	36,1%	28,0%	23,4%	53,3%	304,5%	-137,5%
Fjármögnun:									
Vikjandi lán / eigið fé	33,2%	32,5%	13,5%	21,7%	37,1%	17,0%	9,6%	49,9%	-25,9%
Hlutfall milli innlána og útlána	65,6%	62,6%	67,8%	58,2%	57,3%	56,7%	62,4%	64,7%	90,5%
Afskriftir útlána:									
Staða afskriftareiknings í árslok	257.730	280.372	331.930	454.162	518.012	646.054	1.102.235	6.932.014	18.811.527
Niðurfærsluhlutfall	1,9%	1,8%	2,0%	2,2%	2,0%	1,8%	1,7%	7,6%	21,5%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	159.923	138.897	289.328	316.413	329.357	383.765	163.716	6.706.332	16.995.932
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(144.799)	(116.782)	(238.439)	(197.175)	(272.682)	(362.756)	(183.298)	(883.078)	(4.669.448)

Tafla 4. Samandregnir rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hreinar vaxtatekjur	1.072.108	1.273.758	1.231.899	1.236.189	1.351.156	934.453	700.365	687.234	(389.476)
Hreinar þjónustutekjur	341.329	353.054	359.592	362.977	375.908	417.840	571.418	542.350	423.286
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	11.615	88.544	248.086	188.774	339.265	1.821.368	(2.442.589)	(5.535.419)	(159.366)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	210.445	(19.882)	1.183.224	854.103	1.999.791	7.302.825	6.462.085	(8.125.368)	(2.193.684)
Aðrar rekstrartekjur	16.182	47.112	11.301	13.442	17.005	39.757	85.430	116.215	350.728
Hreinar rekstrartekjur	1.651.679	1.742.587	3.034.101	2.655.486	4.083.126	10.516.243	5.376.709	(12.314.987)	(1.968.513)
Almennur rekstrarkostnaður	(1.132.708)	(1.268.152)	(1.326.331)	(1.323.499)	(1.418.489)	(1.810.230)	(2.074.476)	(2.980.068)	(2.688.864)
Önnur rekstrargjöld	(1.763)	(2.400)	(6.711)	(7.756)	(8.135)	(12.231)	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(284.674)	(234.524)	(479.788)	(507.672)	(508.105)	(556.001)	(225.919)	(8.411.299)	(18.425.569)
Matsbreyting o. fl.									(231.245)
Rekstrargjöld samtals	(1.419.145)	(1.505.076)	(1.812.830)	(1.838.927)	(1.934.729)	(2.378.462)	(2.300.396)	(11.391.367)	(21.345.678)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	232.534	237.512	1.221.271	816.559	2.148.397	8.137.781	3.076.314	(23.706.354)	(23.314.191)
Skattar samtals	70.403	(38.940)	(221.804)	(160.934)	(373.904)	(1.347.054)	(473.852)	2.514.651	3.891.373
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	302.937	198.572	999.467	655.625	1.774.493	6.790.727	2.602.462	(21.191.703)	(19.422.818)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

Þús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Eignir:									
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	102.565	104.887	123.634	110.461	135.608	231.962	6.651.501	1.414.760	3.165.286
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	948.974	1.933.552	3.349.889	4.506.629	2.031.340	2.022.961	1.291.440	228.963	2.454.484
Útlán o.fl. samtals	24.743.594	26.517.994	27.146.762	33.318.582	38.887.866	49.872.215	85.665.310	99.685.679	75.367.688
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	672.673	772.125	362.490	607.098	695.506	734.141	1.850.230	4.282.036	4.622.187
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	1.558.905	1.674.133	1.430.722	2.632.582	5.938.935	13.092.373	25.306.074	4.230.985	1.682.561
Hlutir í hlutdeildarfirmum	1.069.160	774.005	549.474	698.578	963.901	2.458.916	2.644.379	581.661	2.096.472
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	252.836	238.840	181.802	–
Rekstrarfjármunir samtals	434.963	432.612	381.628	388.874	359.140	505.018	4.069.299	3.773.539	3.328.690
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	357.347	4.143.594
Aðrar eignir	147.890	273.976	86.768	76.907	90.012	134.720	614.108	223.412	74.488
Eignir samtals	29.678.725	32.483.284	33.431.368	42.339.711	49.102.308	69.305.142	128.331.181	114.960.184	96.935.451
Skuldir og eigið fé:									
Skuldir við lánastofnanir samtals	3.756.673	2.564.141	1.402.334	5.122.698	597.314	1.797.501	4.306.808	12.339.190	13.453.939
Innlán samtals	15.631.609	16.288.097	18.127.543	19.064.933	22.077.593	28.121.708	53.107.326	64.150.922	68.235.349
Lántaka samtals	5.263.901	8.376.344	7.956.176	11.227.111	16.434.281	19.674.080	24.851.905	26.071.377	22.755.349
Aðrar skuldir	229.560	275.989	314.888	317.601	286.647	466.372	2.982.823	2.474.539	1.688.205
Reiknaðar skuldbindingar samtals	730.969	850.571	1.151.622	1.352.722	1.735.227	3.578.010	5.010.957	415.991	392.271
Vikjandi skuldir	1.013.948	1.013.474	534.458	938.672	2.155.622	2.270.965	3.322.233	3.163.317	3.343.870
Skuldir samtals	26.626.661	29.368.616	29.487.021	38.023.736	43.286.684	55.908.635	93.582.051	108.615.336	109.868.983
Eigið fé:									
Stofnfé	1.403.673	1.438.868	1.459.071	1.560.086	1.625.840	3.129.744	18.522.890	19.319.528	17.784.970
Varasjóður	1.648.392	1.675.800	2.485.275	2.755.889	4.189.785	10.266.764	16.226.240	(12.974.680)	(30.718.502)
Skuldir og eigið fé samtals	29.678.725	32.483.284	33.431.368	42.339.711	49.102.308	69.305.142	128.331.181	114.960.184	96.935.451

12. SPARISJÓÐUR HÚNAÞINGS OG STRANDA

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							Til 4. des.
Hreinar vaxtatekjur	110.487	105.722	108.682	112.911	144.723	85.422	132.208
Hreinar þjónustutekjur	25.473	28.855	30.287	29.224	29.394	28.600	42.401
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	3.099	1.840	2.566	3.199	3.619	(9.909)	305.559
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	33.034	1.394	45.933	92.280	307.206	792.851	(383.023)
Aðrar rekstrartekjur	3.791	38.396	60.886	20.770	23.378	15.901	49.642
Hreinar rekstrartekjur	175.884	176.205	248.354	258.384	508.320	912.865	146.787
Almennur rekstrarkostnaður	(90.074)	(110.382)	(111.068)	(123.503)	(137.310)	(160.241)	(221.930)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(91.766)	(44.663)	(92.401)	(45.888)	(96.623)	(49.082)	(48.864)
Rekstrargjöld samtals	(181.841)	(155.045)	(203.469)	(169.391)	(233.933)	(209.323)	(270.794)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(5.957)	21.161	44.885	88.993	274.387	703.542	(124.007)
Skattar samtals	13.008	(2.969)	(9.275)	(15.614)	(47.546)	115.189	44.638
Hagnaður (tap) af óreglul. starfsemi	-	-	-	-	-	-	(62)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	7.051	18.192	35.610	73.379	226.841	818.731	(79.431)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Eignir:							
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	20.385	23.137	23.812	23.859	24.848		28.852
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	107.312	95.947	283.921	231.550	273.562		505.545
Útlán o.fl. samtals	1.789.626	1.856.661	1.845.137	2.070.184	2.460.294		3.297.537
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	16.335	20.598	51.154	58.573	195.077		115.849
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	222.178	146.031	181.008	324.925	1.097.208		252.662
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	6.471	6.588	6.712	7.644	8.691		1.332.939
Óefnislegar eignir	-	-	-	-	-		-
Rekstrarfjármunir samtals	47.337	40.407	37.371	31.404	58.477		154.651
Skattinneign	-	-	-	-	-		18.705
Aðrar eignir	2.749	20.820	2.797	2.767	2.549		8.045
Eignir samtals	2.212.394	2.210.190	2.431.911	2.750.906	4.120.706		5.714.785
Skuldir og eigið fé:							
Skuldir við lánastofnanir samtals	69.621	4.657	7.303	3.597	37.105		12.378
Innlán samtals	1.607.969	1.704.562	1.876.882	2.005.857	2.742.975		3.378.595
Lántaka samtals	85.171	63.665	55.175	142.030	383.219		617.167
Aðrar skuldir	81.289	46.343	62.635	78.810	28.643		42.754
Reiknaðar skuldbindingar samtals	77.018	81.632	85.337	98.032	145.416		54.055
Vikjandi skuldir	-	-	-	-	130.799		139.834
Skuldir samtals	1.921.068	1.900.858	2.087.331	2.328.326	3.468.157		4.244.783
Eigið fé:							
Stofnfé	2.251	2.411	2.531	7.731	12.781		13.975
Varasjóður	289.075	306.921	342.049	414.849	639.768		1.456.027
Eigið fé samtals	291.326	309.332	344.580	422.580	652.549		1.470.002
Hlutdeild minnihluta							
Skuldir og eigið fé samtals	2.212.394	2.210.190	2.431.911	2.750.906	4.120.706		5.714.785

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ÚR REKSTRI						
Arðsemi:						
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	2,6%	6,2%	11,5%	21,2%	53,5%	125,6%
heildareigna	0,3%	0,8%	1,5%	2,8%	6,6%	16,6%
Raunarðsemi eigin fjár	-1,53%	-2,18%	9,33%	17,94%	47,70%	116,62%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	4,1%	5,0%	4,8%	4,8%	4,0%	3,3%
Vaxtamunur:						
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	5,0%	4,8%	4,7%	4,4%	4,2%	1,7%
skv. IMF-reglu	6,5%	6,1%	6,2%	6,2%	6,4%	4,5%
Meðalvextir útlána	17,8%	13,6%	12,2%	12,5%	13,4%	14,3%
Meðalvextir innlána	10,6%	7,0%	5,6%	5,9%	6,6%	9,4%
Launamál:						
Stöðugildi	10	10	10	10	10	11
Meðallaun á stöðugildi	4.221	4.924	5.160	5.143	6.243	6.491
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	29,5%	34,8%	35,3%	36,2%	35,9%	62,6%
Laun og þóknunir til yfirstjórnar	...	9.400	11.024	11.757	14.299	15.064
sem hlutfall af kjarnatekjum	...	7,0%	7,9%	8,3%	8,2%	13,2%
Endurskoðun:						
Þóknun til endurskoðenda	...	...	4.070	6.157	5.067	5.823
sem hlutfall af heildareignum	...	...	0,18%	0,25%	0,18%	0,14%
ÚR EFNAHAG						
Eigið fé:						
Eiginfjárhluftall (CAD)	8,6%	12,7%	14,3%	11,4%	9,5%	32,9%
Stofnfé / eigið fé alls	0,8%	0,8%	0,7%	1,8%	2,0%	1,0%
Fjármögnun:						
Víkjandi lán / eigið fé	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	9,5%
Hlutfall milli innlána og útlána	94,5%	99,0%	109,9%	100,1%	112,2%	103,4%
Afskriftir útlána:						
Staða afskriftareiknings í árslok	202.167	144.554	179.357	168.706	190.609	159.494
Niðurfærsluhlutfall	10,6%	7,7%	9,5%	7,8%	7,2%	4,7%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	91.767	44.663	92.402	45.888	96.623	49.082
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(7.273)	(102.276)	(57.599)	(56.539)	(74.720)	(80.197)

Tafla 4. Samandreginir rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							Til 4.des.
Hreinar vaxtatekjur	196.674	178.507	179.809	181.161	223.267	123.760	182.066
Hreinar þjónustutekjur	45.344	48.720	50.109	46.889	45.347	41.436	58.391
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	5.517	3.107	4.245	5.133	5.583	(14.356)	420.792
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	58.803	2.353	75.994	148.059	473.932	1.148.688	(527.469)
Aðrar rekstrartekjur	6.748	64.830	100.734	33.325	36.066	23.037	68.363
Hreinar rekstrartekjur	313.086	297.517	410.892	414.567	784.194	1.322.565	202.143
Almennur rekstrarkostnaður	(160.339)	(186.376)	(183.757)	(198.156)	(211.831)	(232.158)	(305.624)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(163.351)	(75.412)	(152.874)	(73.625)	(149.062)	(71.110)	(67.292)
Rekstrargjöld samtals	(323.690)	(261.788)	(336.632)	(271.781)	(360.893)	(303.268)	(372.916)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(10.604)	35.729	74.260	142.786	423.302	1.019.296	(170.773)
Skattar samtals	23.155	(5.012)	(15.345)	(25.052)	(73.350)	166.887	61.472
Hagnaður (tap) af óreglul. starfsemi	-	-	-	-	-	-	(85)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	12.551	30.717	58.915	117.734	349.952	1.186.183	(109.386)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Eignir:						
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	35.719	39.744	39.817	38.394	38.395	41.685
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	188.029	164.812	474.765	372.611	422.708	730.400
Útlán o.fl. samtals	3.135.718	3.189.244	3.085.389	3.331.350	3.801.644	4.764.210
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	28.622	35.381	85.539	94.256	301.433	167.376
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	389.292	250.843	302.677	522.871	1.695.405	365.041
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	11.339	11.317	11.224	12.301	13.429	1.925.801
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	82.942	69.408	62.490	50.535	90.359	223.436
Skattinneign	–	–	–	–	–	27.025
Aðrar eignir	4.817	35.764	4.678	4.453	3.939	11.623
Eignir samtals	3.876.477	3.796.512	4.066.579	4.426.772	6.367.310	8.256.598
Skuldir og eigið fé:						
Skuldir við lánastofnanir samtals	121.988	7.999	12.213	5.788	57.335	17.883
Innlán samtals	2.817.425	2.927.978	3.138.472	3.227.835	4.238.442	4.881.321
Lántaka samtals	149.234	109.359	92.262	228.555	592.150	891.670
Aðrar skuldir	142.432	79.605	104.736	126.821	44.259	61.770
Reiknaðar skuldbindingar samtals	134.947	140.222	142.698	157.754	224.697	78.097
Vikjandi skuldir	–	–	–	–	202.110	202.029
Skuldir samtals	3.366.027	3.265.163	3.490.381	3.746.754	5.358.992	6.132.771
Eigið fé:						
Stofnfé	3.944	4.141	4.233	12.441	19.749	20.191
Varasjóður	506.506	527.207	571.965	667.577	988.569	2.103.636
Eigið fé samtals	510.450	531.349	576.198	680.018	1.008.318	2.123.827
Skuldir og eigið fé samtals	3.876.477	3.796.512	4.066.579	4.426.772	6.367.310	8.256.598

13. SPARISJÓÐUR ÓLAFSVÍKUR

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006
						Til 30. júní
Hreinar vaxtatekjur	69.643	79.134	73.121	75.832	85.273	40.055
Hreinar þjónustutekjur	14.555	15.849	16.568	16.071	14.036	6.990
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	2.220	2.582	2.147	5.804	15.867	12.283
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(21.241)	(713)	4.511	3.346	(467)	1.019
Aðrar rekstrartekjur	2.020	3.200	1.078	6.488	1.394	2.657
Hreinar rekstrartekjur	67.197	100.052	97.425	107.541	116.103	63.004
Almennur rekstrarkostnaður	(49.303)	(51.809)	(62.271)	(62.253)	(65.533)	(42.115)
Önnur rekstrargjöld	–	–	–	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(8.597)	(47.130)	(42.133)	(18.859)	(27.996)	(9.465)
Rekstrargjöld samtals	(57.900)	(98.939)	(104.404)	(81.112)	(93.529)	(51.580)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	9.297	1.113	(6.979)	26.429	22.574	11.424
Skattar samtals	–	(852)	576	(1.090)	–	(500)
HAGNAÐUR (TAP) ÁR SINS	9.297	261	(6.403)	25.339	22.574	10.924

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005
Eignir:					
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	6.102	8.606	19.629	19.064	20.631
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	112.600	46.538	87.862	273.473	430.409
Útlán o.fl. samtals	972.459	1.111.778	1.150.482	1.187.398	1.221.245
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	78.175	83.299	8.776	125.253	–
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	38.493	28.887	26.522	43.666	75.311
Hlutir í hlutdeildar fyrirtækjum	29.491	24.642	19.056	24.158	39.454
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	44.326	42.507	41.270	30.053	29.155
Skattinneign	–	–	–	–	1.592
Aðrar eignir	1.453	1.311	3.114	2.799	1.578
Eignir samtals	1.283.099	1.347.568	1.356.712	1.705.864	1.819.375
Skuldir og eigið fé:					
Skuldir við lánastofnanir samtals	327.598	382.544	380.473	328.913	309.765
Innlán samtals	656.274	675.090	707.197	938.968	943.115
Lántaka samtals	59.142	45.627	31.037	165.546	267.392
Aðrar skuldir	9.445	12.324	10.963	13.818	15.311
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	53.975	55.057	56.519	62.757	65.356
Skuldir samtals	1.106.434	1.170.642	1.186.190	1.510.002	1.600.939
Eigið fé:					
Stofnfé	125	134	140	147	165
Varasjóður	176.540	176.792	170.382	195.715	218.271
Eigið fé samtals	176.665	176.926	170.522	195.862	218.436
Skuldir og eigið fé samtals	1.283.099	1.347.568	1.356.712	1.705.864	1.819.375

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005
ÚR REKSTRI					
Arðsemi:					
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	5,8%	0,1%	-3,6%	14,9%	11,5%
heildareigna	0,8%	0,0%	-0,5%	1,7%	1,3%
Raunarðsemi eigin fjár	-2,60%	-1,82%	-6,18%	10,53%	7,09%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	4,1%	3,9%	4,6%	4,1%	3,7%
Vaxtamunur:					
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	5,8%	6,0%	5,4%	5,0%	4,8%
skv. IMF-reglu	6,1%	6,2%	5,3%	5,2%	5,5%
Meðalvextir útlána	16,6%	13,1%	10,8%	11,1%	12,0%
Meðalvextir innlána	9,9%	6,5%	5,2%	5,6%	6,1%
Launamál:					
Stöðugildi	6	6	7	7	6
Meðallaun á stöðugildi	4.044	3.950	4.625	4.441	5.953
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	28,8%	25,0%	36,1%	33,8%	36,0%
Laun og þóknun til yfirstjórnar	7.200	7.100	7.938	8.682	9.468
sem hlutfall af kjarnatekjum	8,6%	7,5%	8,9%	9,4%	9,5%
Endurskoðun:					
Þóknun til endurskoðenda	...	1.216	1.661	1.771	1.623
sem hlutfall af heildareignum	...	0,09%	0,12%	0,13%	0,10%
ÚR EFNAHAG					
Eigið fé:					
Eiginfjárlutfall (CAD)	20,2%	17,7%	17,5%	18,8%	23,7%
Stofnfé / eigið fé alls	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Fjármögnun:					
Vikjandi lán / eigið fé	30,6%	31,1%	33,1%	32,0%	29,9%
Hlutfall milli innlána og útlána	68,4%	61,1%	61,9%	79,6%	77,6%
Afskriftir útlána:					
Staða afskriftareiknings í árslok	88.594	130.758	140.727	98.753	100.548
Niðurfærsluhlutfall	8,4%	10,6%	11,0%	7,7%	7,6%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	8.597	47.130	42.133	18.859	27.996
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(757)	(4.966)	(32.164)	(60.833)	(27.686)

Tafla 4. Samandregning rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006
						Til 30. júní
Hreinar vaxtatekjur	123.970	133.615	120.976	121.669	131.552	58.032
Hreinar þjónustutekjur	25.909	26.761	27.411	25.785	21.654	10.127
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	3.952	4.360	3.552	9.312	24.478	17.796
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(37.811)	(1.204)	7.463	5.369	(720)	1.476
Aðrar rekstrartekjur	3.596	5.403	1.784	10.410	2.151	3.849
Hreinar rekstrartekjur	119.616	168.935	161.185	172.545	179.114	91.281
Almennur rekstrarkostnaður	(87.763)	(87.478)	(103.025)	(99.882)	(101.099)	(61.016)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(15.303)	(79.578)	(69.708)	(30.258)	(43.190)	(13.713)
Rekstrargjöld samtals	(103.066)	(167.055)	(172.733)	(130.141)	(144.289)	(74.729)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	16.549	1.879	(11.547)	42.404	34.825	16.551
Skattar samtals	-	(1.439)	953	(1.749)	-	(724)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	16.549	441	(10.594)	40.655	34.825	15.827

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005
Eignir:					
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	10.692	14.783	32.824	30.678	31.879
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	197.294	79.940	146.920	440.074	665.068
Útlán o.fl. samtals	1.703.908	1.909.736	1.923.806	1.910.767	1.887.066
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	136.975	143.085	14.676	201.558	–
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	67.446	49.620	44.350	70.268	116.370
Hlutir í hlutdeildarfirmum	51.673	42.328	31.865	38.875	60.964
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	77.666	73.016	69.010	48.361	45.050
Skattineign	–	–	–	–	2.460
Aðrar eignir	2.546	2.252	5.207	4.504	2.438
Eignir samtals	2.248.200	2.314.760	2.268.658	2.745.085	2.811.296
Skuldir og eigið fé:					
Skuldir við lánastofnanir samtals	574.005	657.108	636.216	529.288	478.649
Innlán samtals	1.149.900	1.159.623	1.182.557	1.510.992	1.457.300
Lántaka samtals	103.626	78.375	51.900	266.397	413.174
Aðrar skuldir	16.549	21.169	18.332	22.236	23.659
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	94.573	94.573	94.510	100.989	100.988
Skuldir samtals	1.938.654	2.010.848	1.983.515	2.429.903	2.473.769
Eigið fé:					
Stofnfé	219	230	234	237	255
Varasjóður	309.327	303.681	284.909	314.946	337.272
Eigið fé samtals	309.546	303.911	285.143	315.182	337.527
Skuldir og eigið fé samtals	2.248.200	2.314.760	2.268.658	2.745.085	2.811.296

14. SPARISJÓÐUR VESTFIRÐINGA

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							Til 4. des.
Hreinar vaxtatekjur	305.005	310.414	274.319	316.291	272.415	162.791	206.127
Hreinar þjónustutekjur	68.970	79.360	83.406	82.497	83.296	74.930	91.747
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	4.392	7.465	6.591	3.913	3.508	39.013	(355.249)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	9.288	2.996	77.787	149.045	403.542	925.383	204.502
Aðrar rekstrartekjur	26.535	28.570	55.337	32.139	70.263	30.222	49.500
Hreinar rekstrartekjur	414.190	428.805	497.441	583.885	833.024	1.232.339	196.627
Almennur rekstrarkostnaður	(287.389)	(286.990)	(311.254)	(326.534)	(355.116)	(392.297)	(486.944)
Önnur rekstrargjöld	–	–	–	–	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(221.796)	(132.210)	(221.791)	(235.231)	(221.380)	(232.744)	(260.720)
Rekstrargjöld samtals	(509.185)	(419.200)	(533.045)	(561.765)	(576.496)	(625.041)	(747.664)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(94.995)	9.605	(35.604)	22.120	256.528	607.298	(551.037)
Skattar samtals	12.253	689	8.491	(2.570)	(43.925)	193.332	111.920
Framlag Tryggingasjóðs				36.900			
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	(82.743)	10.294	(27.113)	56.450	212.603	800.630	(439.117)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Eignir:							
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	38.515	32.645	36.604	40.018	37.554		41.247
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	509.096	394.144	339.283	435.977	675.820		132.624
Útlán o.fl. samtals	5.101.516	5.415.850	5.631.128	5.762.663	5.948.990		6.942.936
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	97.008	188.665	228.294	303.935	161.287		222.004
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	346.219	372.672	274.246	444.822	1.168.447		1.889.386
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	9.712	14.558	16.665	18.381	19.936		18.706
Öfnislegar eignir	25.523	19.007	12.490	5.974	–		–
Rekstrarfjármunir samtals	263.729	252.531	259.943	246.336	234.984		211.033
Skattinneign	–	–	–	–	–		174.829
Aðrar eignir	59.184	55.651	63.086	41.366	11.687		24.363
Eignir samtals	6.450.501	6.745.722	6.861.740	7.299.472	8.258.705		9.657.128
Skuldir og eigið fé:							
Skuldir við lánastofnanir samtals	872.444	643.484	153.837	2.431	3.760		8.196
Innlán samtals	3.037.357	3.752.671	3.941.005	4.288.467	4.443.601		5.041.859
Lántaka samtals	1.658.343	1.473.288	1.905.067	1.933.267	2.255.161		2.125.552
Aðrar skuldir	72.852	65.339	67.162	59.684	83.811		78.152
Reiknaðar skuldbindingar samtals	19.687	21.557	24.441	27.272	48.176		34.155
Vikjandi skuldir	160.412	154.632	150.973	251.041	424.139		564.017
Skuldir samtals	5.821.095	6.110.971	6.242.486	6.562.162	7.258.648		7.851.931
Eigið fé:							
Stofnfé	85.480	86.556	102.744	170.726	235.603		261.579
Varasjóður	543.927	548.194	516.510	566.583	764.454		1.543.618
Eigið fé samtals	629.407	634.750	619.254	737.309	1.000.057		1.805.197
Skuldir og eigið fé samtals	6.450.501	6.745.722	6.861.740	7.299.471	8.258.705		9.657.128

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ÚR REKSTRI						
Arðsemi:						
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	-17,5%	1,6%	-4,2%	8,7%	28,0%	80,2%
heildareigna	-2,2%	0,2%	-0,4%	0,8%	2,7%	8,9%
Raunarðsemi eigin fjár	-24,02%	-0,36%	-6,77%	4,59%	22,89%	68,45%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	7,6%	4,3%	4,6%	4,6%	4,6%	4,4%
Vaxtamunur:						
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	8,0%	4,7%	4,0%	4,5%	3,5%	1,8%
skv. IMF-reglu	12,3%	6,8%	5,9%	6,5%	5,9%	4,1%
Meðalvextir útlána	28,6%	14,1%	11,1%	11,9%	12,9%	13,7%
Meðalvextir innlána	14,5%	6,9%	4,9%	5,1%	6,6%	9,2%
Launamál:						
Stöðugildi	32	38	41	41	43	43
Meðallaun á stöðugildi	3.919	3.559	3.753	3.847	4.390	4.311
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	33,5%	34,7%	43,0%	39,6%	53,1%	78,0%
Laun og þóknunir til yfirstjórnar	...	10.700	12.435	14.174	14.398	16.121
sem hlutfall af kjarnatekjum	...	2,7%	3,5%	3,6%	4,0%	6,8%
Endurskoðun:						
Þóknun til endurskoðenda	...	...	7.045	8.558	7.388	8.065
sem hlutfall af heildareignum	...	...	0,10%	0,12%	0,10%	0,10%
ÚR EFNAHAG						
Eigið fé:						
Eiginfjárlutfall (CAD)	10,5%	9,9%	11,7%	11,8%	12,0%	13,5%
Stofnfé / eigið fé alls	13,6%	13,6%	16,6%	23,2%	23,6%	14,5%
Fjármögnun:						
Vikjandi lán / eigið fé	25,5%	24,4%	24,4%	34,0%	42,4%	31,2%
Hlutfall milli innlána og útlána	61,3%	71,2%	72,8%	77,1%	76,9%	74,1%
Afskriftir útlána:						
Staða afskriftareiknings í árslok	351.157	290.000	213.323	271.150	241.120	148.282
Niðurfærsluhlutfall	6,6%	5,2%	3,8%	4,7%	4,0%	2,1%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	221.745	132.210	221.791	235.232	221.380	232.744
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(201.056)	(193.367)	(298.468)	(177.405)	(251.410)	(325.582)

Tafla 4. Samandregin rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
							Til 4. des.
Hreinar vaxtatekjur	542.931	524.125	453.850	507.476	420.260	235.853	283.862
Hreinar þjónustutekjur	122.771	133.996	137.992	132.363	128.502	108.559	126.347
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	7.817	12.604	10.905	6.278	5.412	56.522	(489.221)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	16.533	5.059	128.696	239.137	622.552	1.340.701	281.624
Aðrar rekstrartekjur	47.234	48.240	91.553	51.566	108.396	43.786	68.167
Hreinar rekstrartekjur	737.287	724.024	822.995	936.820	1.285.121	1.785.420	270.779
Almennur rekstrarkostnaður	(511.573)	(484.573)	(514.957)	(523.910)	(547.844)	(568.362)	(670.581)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(394.813)	(223.233)	(366.944)	(377.419)	(341.527)	(337.201)	(359.043)
Rekstrargjöld samtals	(906.386)	(707.806)	(881.901)	(901.329)	(889.371)	(905.563)	(1.029.623)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(169.099)	16.218	(58.905)	35.491	395.750	879.857	(758.844)
Skattar samtals	21.811	1.163	14.048	(4.123)	(67.764)	280.101	154.127
Framlag Tryggingasjóðs				59.205			
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	(147.288)	17.381	(44.858)	90.572	327.986	1.159.958	(604.717)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Eignir:						
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	67.485	56.075	61.209	64.397	58.028	59.593
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	892.020	677.033	567.340	701.576	1.044.276	191.612
Útlán o.fl. samtals	8.938.692	9.302.974	9.416.225	9.273.306	9.192.373	10.031.004
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	169.974	324.075	381.748	489.094	249.220	320.747
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	606.632	640.151	458.587	715.810	1.805.483	2.729.744
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	17.018	25.006	27.867	29.579	30.805	27.026
Óefnislegar eignir	44.721	32.648	20.886	9.613	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	462.096	433.781	434.670	396.405	363.097	304.896
Skattinneign	–	–	–	–	–	252.589
Aðrar eignir	103.700	95.593	105.491	66.566	18.059	35.199
Eignir samtals	11.302.336	11.587.336	11.474.022	11.746.347	12.761.342	13.952.410
Skuldir og eigið fé:						
Skuldir við lánastofnanir samtals	1.528.665	1.105.333	257.243	3.912	5.810	11.841
Innlán samtals	5.321.948	6.446.080	6.590.046	6.901.023	6.866.247	7.284.369
Lántaka samtals	2.905.688	2.530.712	3.185.603	3.111.023	3.484.672	3.070.952
Aðrar skuldir	127.649	112.234	112.307	96.044	129.505	112.912
Reiknaðar skuldbindingar samtals	34.495	37.029	40.869	43.886	74.442	49.346
Vikjandi skuldir	281.068	265.617	252.453	403.976	655.379	814.880
Skuldir samtals	10.199.513	10.497.006	10.438.522	10.559.864	11.216.055	11.344.300
Eigið fé:						
Stofnfé	149.775	148.681	171.806	274.733	364.053	377.924
Varasjóður	953.049	941.650	863.695	911.748	1.181.233	2.230.186
Eigið fé samtals	1.102.824	1.090.331	1.035.501	1.186.481	1.545.287	2.608.110
Skuldir og eigið fé samtals	11.302.336	11.587.336	11.474.022	11.746.345	12.761.342	13.952.410

15. SPARISJÓÐUR VESTMANNAEYJA

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	147.314	188.548	176.602	216.745	230.977	294.604	318.670	512.584	445.806	446.737	456.837
Hreinar þjónustutekjur	48.138	55.823	62.427	62.410	62.348	75.431	94.824	102.240	97.619	90.447	86.213
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	12.112	21.421	16.266	34.055	109.223	249.492	21.304	59.012	8.050	(4.859)	21.132
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(1.759)	25.378	143.857	77.239	90.591	92.728	404.448	(1.578.734)	(284.060)	(53.820)	78.379
Aðrar rekstrartekjur	7.052	2.890	2.955	3.311	1.670	11.746	19.881	25.044	36.644	44.524	32.277
Hreinar rekstrartekjur	212.858	294.060	402.108	393.760	494.809	724.001	859.127	(879.854)	304.059	523.029	674.838
Almennur rekstrarkostnaður	(135.889)	(156.396)	(171.633)	(171.469)	(202.049)	(277.997)	(405.877)	(442.690)	(394.290)	(429.447)	(476.389)
Önnur rekstrargjöld	(649)	(879)	(398)	(103)	(331)	(1.756)	–	–	–	–	(145.946)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(29.879)	(39.113)	(78.643)	(76.657)	(73.780)	(53.292)	(39.203)	(266.200)	(1.149.403)	(493.698)	(254.106)
Fjárhagsleg endurskipulagning										1.453.529	
Rekstrargjöld samtals	(166.418)	(196.388)	(250.673)	(248.229)	(276.160)	(333.045)	(445.080)	(708.890)	(1.543.693)	530.384	(876.441)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	46.440	97.672	151.435	145.531	218.649	390.956	414.047	(1.588.744)	(1.239.634)	1.053.413	(201.603)
Skattar samtals	49	(18.579)	(28.935)	(25.002)	(38.255)	(70.372)	(71.220)	131.370	180.279	(195.138)	35.979
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	46.489	79.093	122.500	120.529	180.394	320.584	342.827	(1.457.374)	(1.059.355)	858.275	(165.624)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	51.791	30.995	44.549	38.620	50.684	86.444	1.701.796	2.222.770	3.010.948	2.125.290	1.726.119
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	129.274	869.221	719.139	866.456	797.803	1.557.915	–	3.414.699	3.353.525	3.108.685	4.022.172
Útlán o.fl. samtals	2.825.698	2.751.529	2.908.045	3.265.652	4.112.918	6.592.683	7.840.492	9.316.120	7.876.416	7.678.120	7.895.748
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	493.659	228.000	191.637	289.752	230.480	299.957	512.949	469.147	460.451	430.121	467.218
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	188.102	198.543	419.805	198.882	328.615	638.258	1.881.742	442.892	222.665	134.138	161.078
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	130.876	74.085	79.987	366.702	387.693	613.376	22.002	34.751	42.794	37.558	54.702
Rekstrarfjármunir samtals	143.931	137.888	132.061	129.159	126.758	149.997	132.823	139.243	136.377	149.444	145.769
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	61.842	242.121	52.232	93.832
Aðrar eignir	15.383	10.832	16.487	31.374	67.049	176.153	93.855	39.506	41.870	140.110	35.556
Eignir samtals	3.978.714	4.301.092	4.511.710	5.186.597	6.102.000	10.114.783	12.185.659	16.140.970	15.387.167	13.855.698	14.602.194
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	629.830	510.160	535.900	327.826	346.993	772.334	921.413	2.748.265	2.215.410	496.283	519.902
Innlán samtals	2.086.787	2.439.656	2.733.702	3.136.148	3.427.682	6.009.418	7.050.209	10.415.835	12.126.871	11.463.192	12.285.453
Lántaka samtals	669.966	694.012	423.203	759.706	1.170.487	1.653.674	1.725.343	1.600.490	797.000	162.606	169.700
Aðrar skuldir	83.177	58.086	64.722	81.552	81.652	112.190	316.360	543.683	465.731	217.705	260.231
Reiknaðar skuldbindingar samtals	76.181	87.325	119.858	126.536	139.991	95.100	166.017	100.790	95.172	98.704	101.918
Vikjandi skuldir	–	–	–	–	–	157.236	157.576	370.591	385.022	360.383	373.789
Skuldir samtals	3.545.941	3.789.238	3.877.384	4.431.768	5.166.805	8.799.952	10.336.918	15.779.654	16.085.206	12.798.873	13.710.993
Eigið fé:											
Stofnfé	1.092	1.260	1.540	1.890	2.315	2.943	353.850	357.000	357.000	996.589	996.589
Varasjóður	431.680	510.594	632.786	752.939	932.880	1.311.888	1.494.891	4.316	(1.055.039)	60.236	(105.388)
Eigið fé samtals	432.772	511.854	634.326	754.829	935.195	1.314.831	1.848.741	361.316	(698.039)	1.056.825	891.201
Skuldir og eigið fé samtals	3.978.714	4.301.092	4.511.710	5.186.597	6.102.000	10.114.783	12.185.659	16.140.970	15.387.167	13.855.698	14.602.194

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi:											
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	12,4%	18,3%	23,9%	19,0%	23,9%	33,2%	29,0%	-80,3%	-293,2%	191,5%	-15,7%
heildareigna	1,3%	1,9%	2,8%	2,5%	3,2%	4,0%	3,1%	-10,3%	-6,7%	5,9%	-1,2%
Raunarðsemi eigin fjár	3,48%	15,95%	20,65%	14,52%	18,97%	24,58%	21,82%	-83,04%	-277,84%	184,04%	-19,86%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	3,7%	3,8%	3,9%	3,5%	3,6%	3,4%	3,6%	3,1%	2,5%	2,9%	3,3%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	4,0%	4,6%	4,0%	4,5%	4,1%	3,6%	2,9%	3,6%	2,8%	3,1%	3,2%
skv. IMF-reglu	3,4%	6,1%	5,4%	6,3%	6,1%	5,1%	4,7%	4,7%	4,1%	4,7%	6,5%
Meðalvextir útlána	15,3%	13,8%	12,0%	12,8%	13,1%	14,4%	15,6%	21,9%	15,6%	10,2%	11,5%
Meðalvextir innlána	11,5%	7,3%	6,2%	6,1%	6,6%	8,9%	10,3%	16,4%	11,1%	5,3%	4,8%
Launamál:											
Stöðugildi	18	18	19	18	19	33	35	33	33	33	30
Meðallaun á stöðugildi	3.768	4.418	4.338	4.661	5.087	4.070	5.534	5.603	5.402	6.202	7.045
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	34,7%	32,2%	35,0%	30,4%	33,5%	36,7%	46,6%	30,3%	32,8%	37,5%	38,9%
Laun og þóknanir til yfirstjórnar	9.200	10.064	11.080	11.648	14.358	14.350	15.758	17.832	17.309	17.294	17.630
sem hlutfall af kjarnatekjum	4,7%	4,1%	4,6%	4,2%	4,9%	3,9%	3,8%	2,9%	3,2%	3,2%	3,2%
Endurskoðun:											
Þóknun til endurskoðenda		3.141	3.683	2.957	4.573	7.816	9.195	11.215	19.450	30.826	21.116
sem hlutfall af heildareignum		0,08%	0,09%	0,07%	0,09%	0,13%	0,09%	0,09%	0,12%	0,20%	0,15%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárhlutfall (CAD)	10,0%	12,8%	11,6%	13,2%	14,7%	11,5%	11,1%	3,8%	-8,4%	16,6%	13,9%
Stofnfé / eigið fé alls	0,3%	0,2%	0,2%	0,3%	0,2%	0,2%	19,1%	98,8%	-51,1%	94,3%	111,8%
Fjármögnun:											
Vikjandi lán / eigið fé	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	12,0%	8,5%	102,6%	-55,2%	34,1%	41,9%
Hlutfall milli innlána og útlána	75,5%	90,5%	95,1%	97,7%	84,3%	92,0%	90,8%	116,1%	159,2%	154,7%	163,0%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	126.035	144.465	176.746	181.530	187.608	444.684	486.566	531.676	1.359.291	1.539.859	1.120.655
Niðurfærsluhlutfall	4,4%	5,1%	5,8%	5,4%	4,4%	6,4%	5,9%	5,6%	15,1%	17,2%	12,9%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	24.879	39.113	78.643	76.657	73.780	358.181	39.203	266.199	1.149.403	493.699	373.306
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(32.531)	(20.684)	(50.323)	(71.873)	(70.269)	(99.754)	(151.864)	(221.089)	(322.894)	(313.573)	(805.919)

Tafla 4. Samandregnir rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

þús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	262.230	318.358	292.181	347.759	356.332	426.824	438.847	637.399	490.072	463.199	456.837
Hreinar þjónustutekjur	85.688	94.255	103.284	100.134	96.185	109.285	130.584	127.136	107.312	93.780	86.213
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	21.560	36.169	26.911	54.640	168.500	361.466	29.338	73.381	8.849	(5.038)	21.132
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(3.131)	42.850	238.006	123.927	139.756	134.345	556.974	(1.963.157)	(312.266)	(55.803)	78.379
Aðrar rekstrartekjur	12.554	4.879	4.889	5.312	2.576	17.018	27.379	31.142	40.283	46.165	32.277
Hreinar rekstrartekjur	378.902	496.512	665.272	631.772	763.351	1.048.937	1.183.121	(1.094.099)	334.250	542.302	674.838
Almennur rekstrarkostnaður	(241.893)	(264.070)	(283.960)	(275.115)	(311.705)	(402.764)	(558.942)	(550.485)	(433.441)	(445.272)	(476.389)
Önnur rekstrargjöld	(1.156)	(1.484)	(658)	(165)	(511)	(2.544)	-	-	-	-	(145.946)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(53.187)	(66.041)	(130.111)	(122.993)	(113.822)	(77.210)	(53.987)	(331.020)	(1.263.533)	(511.891)	(254.106)
Fjárhagsleg endurskipulagning										1.507.091	-
Rekstrargjöld samtals	(296.236)	(331.595)	(414.729)	(398.273)	(426.037)	(482.518)	(612.929)	(881.505)	(1.696.974)	549.928	(876.441)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	82.666	164.917	250.543	233.499	337.314	566.420	570.193	(1.975.605)	(1.362.723)	1.092.231	(201.603)
Skattar samtals	88	(31.371)	(47.872)	(40.115)	(59.017)	(101.955)	(98.079)	163.359	198.180	(202.329)	35.979
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	82.754	133.546	202.671	193.384	278.297	464.464	472.114	(1.812.246)	(1.164.543)	889.902	(165.624)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	90.747	53.241	74.494	62.147	78.317	124.892	2.322.607	2.607.128	3.251.012	2.236.352	1.726.119
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	226.509	1.493.088	1.202.525	1.394.305	1.232.764	2.250.842	–	4.005.164	3.620.903	3.271.136	4.022.172
Útlán o.fl. samtals	4.951.086	4.726.386	4.862.757	5.255.104	6.355.276	9.524.966	10.700.686	10.927.050	8.504.406	8.079.357	7.895.748
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	864.972	391.643	320.450	466.270	356.137	433.371	700.072	550.271	497.163	452.598	467.218
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	329.586	341.044	701.987	320.042	507.776	922.141	2.568.197	519.476	240.418	141.148	161.078
Hlutir í hlutdeildarfirmum	229.315	127.259	133.752	590.099	599.063	886.192	30.028	40.760	46.206	39.521	54.702
Rekstrarfjármunir samtals	252.191	236.854	220.828	207.843	195.866	216.712	181.277	163.321	147.250	157.254	145.769
Skattinneign	0,7	–	–	–	–	–	–	72.536	261.425	54.961	93.832
Aðrar eignir	26.954	18.606	27.570	50.487	103.604	254.502	128.093	46.337	45.208	147.432	35.556
Eignir samtals	6.971.359	7.388.120	7.544.363	8.346.298	9.428.804	14.613.620	16.630.960	18.932.043	16.613.993	14.579.758	14.602.194
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	1.103.566	876.317	896.117	527.539	536.173	1.115.851	1.257.542	3.223.491	2.392.046	522.217	519.902
Innlán samtals	3.656.393	4.190.673	4.571.225	5.046.705	5.296.450	8.682.277	9.622.109	12.216.926	13.093.752	12.062.226	12.285.453
Lántaka samtals	1.173.890	1.192.125	707.668	1.222.523	1.808.635	2.389.192	2.354.744	1.877.244	860.545	171.103	169.700
Aðrar skuldir	145.739	99.777	108.226	131.234	126.169	162.090	431.767	637.696	502.864	229.082	260.231
Reiknaðar skuldbindingar samtals	133.482	150.000	200.424	203.622	216.314	137.398	226.580	118.218	102.760	103.862	101.918
Vikjandi skuldir	–	–	–	–	–	227.171	215.059	434.673	415.720	379.216	373.789
Skuldir samtals	6.213.071	6.508.892	6.483.660	7.131.623	7.983.741	12.713.980	14.107.802	18.508.249	17.367.687	13.467.706	13.710.993
Eigið fé:											
Stofnfé	1.913	2.164	2.575	3.041	3.577	4.252	482.934	418.732	385.464	1.048.668	996.589
Varasjóður	756.375	877.064	1.058.128	1.211.633	1.441.485	1.895.387	2.040.224	5.062 (1.139.158)	63.384	(105.388)	
Eigið fé samtals	758.288	879.228	1.060.703	1.214.675	1.445.062	1.899.639	2.523.158	423.794	(753.694)	1.112.052	891.201
Skuldir og eigið fé samtals	6.971.359	7.388.120	7.544.363	8.346.298	9.428.804	14.613.620	16.630.960	18.932.043	16.613.993	14.579.758	14.602.194

16. SPARSJÓÐUR HORNAFJARÐAR OG NÁGRENNIS

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006
						Til 30. júní
Hreinar vaxtatekjur	95.055	114.592	120.272	116.063	108.778	37.945
Hreinar þjónustutekjur	29.147	35.818	33.064	32.926	31.454	14.571
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	98	649	1.978	4.546	7.959	4.913
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	753	(950)	(419)	17.569	(434)	1.518
Aðrar rekstrartekjur	553	7.255	17.313	2.615	3.457	1.196
Hreinar rekstrartekjur	125.606	157.364	172.209	173.719	151.214	60.143
Almennur rekstrarkostnaður	(95.187)	(107.790)	(104.056)	(105.449)	(108.409)	(57.546)
Önnur rekstrargjöld/Matsbreyt.	(36.653)	–	–	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(65.514)	(49.474)	(215.229)	(60.125)	(81.793)	(398.517)
Rekstrargjöld samtals	(197.354)	(157.264)	(319.285)	(165.574)	(190.202)	(456.063)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(71.748)	100	(147.077)	8.145	(38.988)	(395.920)
Skattar samtals	5.660	–	–	–	–	–
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	(66.088)	100	(147.077)	8.145	(38.988)	(395.920)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005
Eignir:					
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	27.118	32.487	21.925	24.011	26.901
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	41.881	111.341	150.502	316.862	448.341
Útlán o.fl. samtals	2.192.921	2.182.506	1.903.738	1.999.333	1.909.777
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	2.749	–	480.883	35.932	33.904
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	13.497	21.225	4.075	10.739	1.389
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	18.899	5.297	12.069	16.452	26.427
Rekstrarfjármunir samtals	16.471	15.436	15.087	13.125	14.267
Aðrar eignir	595	5.670	23.815	13.071	11.734
Eignir samtals	2.314.131	2.373.962	2.612.094	2.429.525	2.472.740
Skuldir og eigið fé:					
Skuldir við lánastofnanir samtals	372.899	141.028	9.644	7.965	7.235
Innlán samtals	1.078.868	1.632.864	1.913.280	1.595.054	1.629.838
Lántaka samtals	678.467	411.566	445.363	582.568	607.872
Aðrar skuldir	16.515	18.570	29.097	19.125	15.491
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	–	–	–	–
Víkjandi skuldir	33.492	34.259	89.399	94.193	98.142
Skuldir samtals	2.180.241	2.238.287	2.486.783	2.298.905	2.358.578
Eigið fé:					
Stofnfé	146.162	150.768	289.392	286.528	310.540
Varasjóður	(12.272)	(15.093)	(164.081)	(155.908)	(196.378)
Eigið fé samtals	133.890	135.675	125.311	130.620	114.162
Skuldir og eigið fé samtals	2.314.131	2.373.962	2.612.094	2.429.525	2.472.740

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005
ÚR REKSTRI					
Arðsemi:					
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	-39,1%	0,1%	-72,1%	6,6%	-27,5%
heildareigna	-3,1%	0,0%	-5,9%	0,3%	-1,6%
Raunarðsemi eigin fjár	-43,92%	-1,89%	-72,83%	2,56%	-30,36%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	4,5%	4,6%	4,2%	4,2%	4,4%
Vaxtamunur:					
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	4,4%	4,9%	4,8%	4,6%	4,4%
skv. IMF-reglu	7,5%	7,8%	7,6%	6,9%	5,6%
Meðalvextir útlána	18,3%	14,2%	13,3%	13,6%	12,9%
Meðalvextir innlána	10,1%	5,9%	5,3%	6,3%	6,9%
Launamál:					
Stöðugildi	10	11	11	11	12
Meðallaun á stöðugildi	4.519	4.492	4.342	4.260	4.063
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	36,4%	32,9%	32,0%	32,3%	34,8%
Laun og bóknarir til yfirstjórnar	8.400	8.484	10.035	8.713	9.008
sem hlutfall af kjarnatekjum	6,8%	5,6%	6,5%	5,8%	6,4%
Endurskoðun:					
Bóknun til endurskoðenda	...	4.898	4.530	3.317	4.033
sem hlutfall af heildareignum	...	0,21%	0,19%	0,13%	0,17%
ÚR EFNAHAG					
Eigið fé:					
Eiginfjárhluftall (CAD)	8,3%	8,1%	10,4%	10,6%	10,3%
Stofnfé / eigið fé alls	109,2%	111,1%	230,9%	219,4%	272,0%
Fjármögnun:					
Vikjandi lán / eigið fé	25,0%	25,3%	71,3%	72,1%	86,0%
Hlutfall milli innlána og útlána	49,3%	75,1%	101,8%	80,3%	85,7%
Afskriftir útlána:					
Staða afskriftareiknings í árslok	133.757	79.749	239.570	90.921	91.837
Niðurfærsluhlutfall	5,8%	3,5%	11,3%	4,4%	4,6%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	65.515	49.474	288.046	60.125	81.793
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(71.376)	(103.482)	(128.897)	(209.342)	(81.928)

Tafla 4. Samandregin rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006
						Til 30. júní
Hreinar vaxtatekjur	169.205	193.485	198.985	186.218	167.814	54.975
Hreinar þjónustutekjur	51.884	60.478	54.703	52.828	48.525	21.111
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	174	1.096	3.273	7.294	12.278	7.118
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	1.340	(1.604)	(693)	28.189	(670)	2.199
Aðrar rekstrartekjur	984	12.250	28.644	4.196	5.333	1.733
Hreinar rekstrartekjur	223.588	265.704	284.912	278.725	233.281	87.136
Almennur rekstrarkostnaður	(169.440)	(182.000)	(172.157)	(169.189)	(167.245)	(83.373)
Önnur rekstrargjöld/Matsbreyt.	(65.245)	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(116.620)	(83.535)	(356.088)	(96.468)	(126.184)	(577.374)
Rekstrargjöld samtals	(351.304)	(265.535)	(528.244)	(265.657)	(293.428)	(660.747)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(127.717)	169	(243.332)	13.068	(60.147)	(573.611)
Skattar samtals	10.075	-	-	-	-	-
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	(117.641)	169	(243.332)	13.068	(60.147)	(573.611)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005
Eignir:					
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	47.515	55.804	36.662	38.639	41.567
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	73.382	191.254	251.665	509.895	692.776
Útlán o.fl. samtals	3.842.357	3.748.958	3.183.381	3.217.337	2.950.985
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	4.817	–	804.119	57.822	52.388
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	23.649	36.459	6.815	17.281	2.146
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	33.114	9.099	20.182	26.475	40.835
Rekstrarfjármunir samtals	28.860	26.515	25.229	21.121	22.045
Aðrar eignir	1.043	9.740	39.823	21.034	18.131
Eignir samtals	4.054.737	4.077.828	4.367.875	3.909.603	3.820.875
Skuldir og eigið fé:					
Skuldir við lánastofnanir samtals	653.380	242.248	16.126	12.817	11.180
Innlán samtals	1.890.354	2.804.821	3.199.338	2.566.769	2.518.424
Lántaka samtals	1.188.785	706.960	744.724	937.471	939.283
Aðrar skuldir	28.937	31.898	48.655	30.776	23.937
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	58.683	58.848	149.491	151.576	151.649
Skuldir samtals	3.820.140	3.844.775	4.158.333	3.699.409	3.644.472
Eigið fé:					
Stofnfé	256.100	258.979	483.914	461.082	479.846
Varasjóður	(21.503)	(25.926)	(274.372)	(250.888)	(303.443)
Eigið fé samtals	234.597	233.053	209.542	210.194	176.403
Skuldir og eigið fé samtals	4.054.737	4.077.828	4.367.875	3.909.604	3.820.875

17. SPARISJÓÐUR BOLUNGARVÍKUR

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	101.991	189.779	106.417	114.476	155.488	145.006	136.791	153.279	201.265	223.869	185.007
Hreinar þjónustutekjur	24.873	25.803	29.082	26.070	32.216	22.773	20.452	26.426	25.005	21.382	22.065
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	3.596	15.685	18.628	46.077	92.732	229.276	28.637	35.726	17.202	(1.906)	13.598
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	124.922	(956)	82.253	111.294	76.337	48.571	447.207	(1.186.051)	(368.522)	49.309	63.283
Aðrar rekstrartekjur	2.045	8.618	14.423	11.308	13.956	14.778	28.219	19.270	22.014	24.052	32.688
Hreinar rekstrartekjur	257.426	238.930	250.804	309.225	370.729	460.404	661.306	(951.350)	(103.036)	316.706	316.641
Almennur rekstrarkostnaður	(123.345)	(134.828)	(147.154)	(140.437)	(170.782)	(173.735)	(227.720)	(260.729)	(303.164)	(209.851)	(207.699)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(890)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(85.279)	(89.688)	(98.700)	(97.202)	(71.765)	(63.430)	(126.841)	(667.367)	(2.226.082)	(467.725)	(186.766)
Rekstrargjöld samtals	(208.624)	(224.516)	(245.854)	(237.639)	(242.547)	(237.165)	(354.561)	(928.096)	(2.529.246)	(677.576)	(395.355)
Eftirgjöf skulda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.702.657	-
Hagnaður (tap) fyrir skatta	48.802	14.414	4.950	71.586	128.182	223.239	306.745	(1.879.446)	(2.632.282)	2.341.787	(78.714)
Skattar samtals	12.036	(4.270)	(3.862)	(14.456)	(17.652)	(37.731)	(51.426)	260.629	371.812	(409.393)	(5.733)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	60.839	10.144	1.088	57.130	110.530	185.508	255.319	(1.618.817)	(2.260.470)	1.932.394	(84.447)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	7.567	9.843	7.359	11.314	10.136	9.232	285.701	1.771.832	700.958	266.894	323.277
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	757.290	1.184.364	1.840.462	985.877	866.508	821.280	-	-	-	-	-
Útlán o.fl. samtals	3.425.240	3.057.363	2.393.375	2.675.889	2.856.566	3.518.417	5.132.457	7.237.352	3.786.465	3.382.791	3.557.764
Skuldabréf og sjóðir	399.758	535.224	764.931	940.074	1.248.834	1.259.539	1.519.274	1.305.046	1.653.903	1.202.794	715.758
Hlutabréf og aðrir fjármálagerningar	397.885	240.273	280.876	346.368	465.630	346.419	2.218.284	443.898	148.184	176.078	183.468
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum og tengdum félögum	166.324	159.140	110.207	147.082	196.290	536.012	15.095	22.718	23.934	21.518	26.752
Óefnislegar eignir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rekstrarfjármunir samtals	91.152	98.048	94.646	86.791	77.172	74.573	77.833	77.584	73.318	68.287	64.078
Skattinneign	-	-	-	-	-	-	-	80.022	451.834	44.338	44.338
Aðrar eignir	41.872	5.015	4.983	4.737	4.966	6.307	8.643	7.848	7.140	4.235	4.078
Eignir samtals	5.287.087	5.289.271	5.496.840	5.198.132	5.726.102	6.571.779	9.257.287	10.946.300	6.845.736	5.166.935	4.919.513
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	871.341	958.509	1.047.325	818.649	1.151.716	1.302.276	2.301.323	5.000.586	3.875.518	-	-
Innlán samtals	1.742.336	2.073.103	2.353.185	2.316.306	2.376.660	3.164.902	3.274.392	3.768.308	3.757.905	3.344.902	3.229.701
Lántaka samtals	1.743.465	1.299.688	1.132.316	939.086	995.058	624.532	1.046.805	1.346.896	522.236	784.875	742.578
Aðrar skuldir	25.570	18.899	19.288	25.357	30.344	37.413	235.580	114.622	192.289	72.315	67.653
Reiknaðar skuldbindingar samtals	103.395	109.769	122.048	136.571	160.144	209.380	307.768	142.614	158.711	163.105	160.671
Vikjandi skuldir	81.360	82.991	85.252	161.420	75.812	81.106	85.252	338.989	368.295	263.744	265.363
Skuldir samtals	4.567.466	4.542.958	4.759.414	4.397.389	4.789.734	5.419.609	7.251.120	10.712.015	8.874.954	4.628.941	4.465.966
Eigið fé:											
Stofnfé	64.387	92.228	96.349	117.847	160.584	219.336	768.942	794.471	791.438	668.186	668.186
Varasjóður	655.233	654.085	641.076	682.896	775.784	932.834	1.237.225	(560.186)	(2.820.656)	(130.192)	(214.639)
Eigið fé samtals	719.620	746.313	737.426	800.743	936.368	1.152.170	2.006.167	234.285	(2.029.218)	537.994	453.547
Skuldir og eigið fé samtals	5.287.087	5.289.271	5.496.840	5.198.132	5.726.102	6.571.779	9.257.287	10.946.300	6.845.736	5.166.935	4.919.513

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi:											
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	9,6%	1,4%	0,1%	7,7%	13,6%	19,5%	22,3%	-83,9%	-971,1%	-112,9%	-15,7%
heildareigna	1,2%	0,2%	0,0%	1,1%	2,0%	3,0%	3,2%	-16,0%	-25,4%	32,2%	-1,7%
Raunarðsemi eigin fjár	0,94%	-0,60%	-2,51%	3,66%	9,18%	11,93%	13,24%	-87,62%	-901,91%	-112,56%	-19,88%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	2,4%	2,5%	2,7%	2,6%	3,1%	2,8%	2,9%	2,6%	3,4%	3,5%	4,1%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	2,0%	3,6%	2,0%	2,1%	2,8%	2,4%	1,7%	1,5%	2,3%	3,7%	3,7%
skv. IMF-reglu	4,2%	4,0%	2,6%	4,0%	4,7%	1,5%	2,4%	0,7%	4,8%	7,1%	6,9%
Meðalvextir útlána	13,4%	11,4%	9,1%	10,4%	11,9%	12,0%	14,6%	19,6%	16,1%	12,6%	12,8%
Meðalvextir innlána	8,9%	7,1%	6,4%	6,2%	6,9%	10,3%	11,9%	18,8%	10,8%	5,2%	5,6%
Launamál:											
Stöðugildi	15	15	15	15	15	15	14	12	12	11	11
Meðallaun á stöðugildi	3.675	4.279	4.757	4.420	5.313	5.629	7.395	8.598	7.513	8.467	8.265
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	43,4%	29,8%	52,7%	47,2%	42,5%	50,3%	65,8%	57,4%	39,8%	38,0%	43,9%
Laun og þóknanir til yfirstjórnar	...	13.900	14.300	14.800	15.900	16.600	21.961	24.449	19.085	18.097	18.833
sem hlutfall af kjarnatekjum	...	6,4%	10,6%	10,5%	8,5%	9,9%	14,0%	13,6%	8,4%	7,4%	9,1%
Endurskoðun:											
Þóknun til endurskoðenda	...	...	3.300	2.100	3.500	2.900	4.053	3.308	2.569	9.933	9.362
sem hlutfall af heildareignum	...	...	0,06%	0,04%	0,07%	0,05%	0,06%	0,04%	0,02%	0,15%	0,18%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárhlutfall (CAD)	13,9%	20,3%	23,6%	26,2%	22,7%	24,3%	15,1%	2,4%	-48,7%	16,2%	14,5%
Stofnfé / eigið fé alls	8,9%	12,4%	13,1%	14,7%	17,1%	19,0%	38,3%	339,1%	-39,0%	124,2%	147,3%
Fjármögnun:											
Vikjandi lán / eigið fé	11,3%	11,1%	11,6%	20,2%	8,1%	7,0%	4,2%	144,7%	-18,1%	49,0%	58,5%
Hlutfall milli innlána og útlána	51,7%	69,2%	100,8%	88,4%	84,7%	91,2%	64,5%	52,4%	100,3%	100,3%	92,2%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	100.971	126.869	188.938	229.306	103.265	97.943	226.643	893.437	1.994.113	2.051.121	476.218
Niðurfærsluhlutfall	2,9%	4,1%	7,5%	8,0%	3,6%	2,7%	4,3%	11,1%	34,7%	38,1%	12,5%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	85.279	89.688	98.700	97.202	71.765	63.430	121.095	667.517	2.011.431	459.295	186.764
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(216.726)	(63.790)	(36.631)	(56.834)	(197.385)	(69.797)	(25.408)	(1.593)	(911.813)	(460.542)	(1.764.095)

Tafla 4. Samandregning rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	181.552	320.436	176.063	183.672	239.874	210.086	188.378	190.603	221.250	232.119	185.007
Hreinar þjónustutekjur	44.276	43.568	48.116	41.828	49.700	32.994	28.165	32.861	27.488	22.170	22.065
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	6.400	26.484	30.820	73.929	143.059	332.177	39.437	44.425	18.910	(1.976)	13.598
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	222.370	(1.614)	136.084	178.567	117.766	70.370	615.858	(1.474.855)	(405.114)	51.126	63.283
Aðrar rekstrartekjur	3.639	14.551	23.862	18.143	21.530	21.410	38.861	23.962	24.200	24.938	32.688
Hreinar rekstrartekjur	458.237	403.425	414.945	496.139	571.930	667.036	910.698	(1.183.005)	(113.267)	328.377	316.641
Almennur rekstrarkostnaður	(219.563)	(227.652)	(243.461)	(225.325)	(263.468)	(251.708)	(313.598)	(324.217)	(333.267)	(217.584)	(207.699)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(890)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(151.802)	(151.435)	(163.295)	(155.957)	(110.713)	(91.898)	(174.675)	(829.871)	(2.447.120)	(484.961)	(186.766)
Rekstrargjöld samtals	(371.365)	(379.088)	(406.755)	(381.282)	(374.182)	(343.606)	(488.273)	(1.154.088)	(2.780.387)	(702.544)	(395.355)
Eftirgjöf skulda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.802.249	-
Hagnaður (tap) fyrir skatta	86.872	24.338	8.189	114.857	197.749	323.430	422.425	(2.337.093)	(2.893.654)	2.428.081	(78.714)
Skattar samtals	21.425	(7.210)	(6.389)	(23.194)	(27.232)	(54.665)	(70.820)	324.092	408.731	(424.479)	(5.733)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	108.297	17.128	1.800	91.663	170.517	268.765	351.605	(2.013.000)	(2.484.923)	2.003.602	(84.447)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	13.258	16.908	12.305	18.207	15.662	13.338	389.924	2.078.215	756.846	280.841	323.277
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	1.326.895	2.034.419	3.077.573	1.586.478	1.338.927	1.186.568	–	–	–	–	–
Útlán o.fl. samtals	6.001.582	5.251.728	4.002.140	4.306.054	4.413.963	5.083.333	7.004.766	8.488.825	4.088.362	3.559.566	3.557.764
Skuldabréf og sjóðir	700.442	919.371	1.279.098	1.512.772	1.929.697	1.819.755	2.073.502	1.530.713	1.785.769	1.265.649	715.758
Hlutabréf og aðrir fjármálagerningar	697.159	412.724	469.673	557.377	719.491	500.499	3.027.509	520.656	159.999	185.279	183.468
Hlutir í hlutdeildarvyrntækjum og tengdum félögum	291.426	273.360	184.286	236.685	303.307	774.419	20.602	26.646	25.842	22.642	26.752
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	159.713	168.420	158.264	139.665	119.246	107.741	106.226	91.000	79.164	71.855	64.078
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	93.859	487.859	46.655	44.338
Aðrar eignir	73.367	8.614	8.333	7.623	7.673	9.112	11.796	9.205	7.709	4.456	4.078
Eignir samtals	9.263.843	9.085.545	9.191.672	8.364.860	8.847.966	9.494.764	12.634.324	12.839.119	7.391.550	5.436.944	4.919.513
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	1.526.731	1.646.460	1.751.310	1.317.374	1.779.630	1.881.500	3.140.840	5.865.280	4.184.515	–	–
Innlán samtals	3.052.858	3.561.034	3.934.934	3.727.411	3.672.412	4.572.582	4.468.883	4.419.918	4.057.525	3.519.697	3.229.701
Lántaka samtals	3.054.837	2.232.514	1.893.429	1.511.182	1.537.563	902.310	1.428.677	1.579.799	563.874	825.890	742.578
Aðrar skuldir	44.803	32.463	32.253	40.805	46.888	54.053	321.519	134.442	207.620	76.094	67.653
Reiknaðar skuldbindingar samtals	181.165	188.554	204.086	219.771	247.454	302.508	420.041	167.275	171.365	171.628	160.671
Vikjandi skuldir	142.556	142.556	142.556	259.758	117.145	117.180	116.352	397.606	397.659	277.527	265.363
Skuldir samtals	8.002.950	7.803.581	7.958.568	7.076.300	7.401.092	7.830.134	9.896.312	12.564.321	9.582.558	4.870.836	4.465.966
Eigið fé:											
Stofnfé	112.817	158.423	161.113	189.640	248.134	316.892	1.049.450	931.850	854.540	703.104	668.186
Varasjóður	1.148.075	1.123.542	1.071.991	1.098.920	1.198.741	1.347.738	1.688.562	(657.053)	(3.045.548)	(136.995)	(214.639)
Eigið fé samtals	1.260.892	1.281.965	1.233.104	1.288.560	1.446.875	1.664.630	2.738.012	274.797	(2.191.009)	566.108	453.547
Skuldir og eigið fé samtals	9.263.843	9.085.546	9.191.672	8.364.860	8.847.966	9.494.764	12.634.324	12.839.119	7.391.550	5.436.944	4.919.513

18. SPARISJÓÐUR SVARFDÆLA

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	115.196	127.244	157.313	159.338	138.849	113.816	62.819	23.933	93.992	153.694	181.083
Hreinar þjónustutekjur	34.592	38.736	39.611	38.124	35.673	34.769	35.761	32.779	31.896	32.119	31.538
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	4.422	4.388	8.503	20.410	63.353	130.251	25.383	42.596	23.159	(1.888)	4.260
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(23.809)	(25.348)	9.153	70.913	359.746	1.021.049	197.322	(2.188.067)	(326.604)	(29.075)	(38.318)
Aðrar rekstrartekjur	61.785	20.933	48.503	103.150	66.139	1.116	4.293	10.524	10.368	9.138	14.435
Hreinar rekstrartekjur	192.186	165.953	263.083	391.935	663.760	1.301.001	325.578	(2.078.235)	(167.189)	163.988	192.998
Almennur rekstrarkostnaður	(99.246)	(105.195)	(116.047)	(124.953)	(158.624)	(195.883)	(190.385)	(211.549)	(164.492)	(155.246)	(168.684)
Matsbreyting á verðbréfum o.fl.	–	–	–	–	–	–	–	–	229.287	343.078	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(37.735)	(39.529)	(64.015)	(41.693)	(20.002)	(14.353)	(18.695)	(198.401)	(231.259)	(169.494)	(56.010)
Rekstrargjöld samtals	(136.981)	(144.724)	(180.062)	(166.646)	(178.626)	(210.236)	(209.080)	(409.950)	(166.464)	18.338	(224.694)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	55.205	21.229	83.021	225.289	485.134	1.090.765	116.498	(2.488.185)	(333.653)	182.326	(31.696)
Skattar samtals	(4.401)	(4.680)	(14.778)	(41.802)	(81.836)	(188.530)	(9.998)	337.933	63.535	(47.337)	(16.198)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	50.804	16.549	68.243	183.487	403.298	902.235	106.500	(2.150.252)	(270.118)	134.989	(47.894)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	26.235	20.414	45.792	47.351	48.113	15.518	23.353	29.540	26.536	32.281	33.488
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	298.405	379.971	522.120	541.844	239.863	357.923	243.811	1.054.996	961.066	915.437	554.069
Útlán o.fl. samtals	1.196.506	1.155.991	1.209.335	1.461.386	1.950.614	2.137.090	2.470.941	2.949.667	2.732.985	2.505.496	2.351.882
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	81.650	60.057	86.860	71.040	100.277	104.302	106.511	73.684	31.548	62.397	277.146
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	277.985	342.223	316.428	529.838	1.066.204	2.042.116	3.435.300	1.058.837	298.162	150.575	100.009
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	41.684	44.218	47.580	61.597	101.456	201.949	11.738	16.176	17.137	15.249	19.318
Rekstrarfjármunir samtals	50.386	45.608	38.482	35.183	30.826	40.246	49.977	56.077	52.979	38.600	36.866
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	–	63.535	16.198	–
Aðrar eignir	3.351	5.430	3.012	5.854	5.198	10.272	4.997	5.657	10.266	13.318	5.250
Eignir samtals	1.976.202	2.053.912	2.269.609	2.754.093	3.542.551	4.909.416	6.346.628	5.244.634	4.194.214	3.749.551	3.378.028
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	84.565	61.585	28.797	16.497	20.061	46.334	261.288	1.303.714	725.040	–	–
Innlán samtals	1.387.088	1.476.769	1.708.593	1.870.641	2.107.247	2.352.881	2.849.426	2.971.205	3.456.956	3.415.750	3.089.596
Lántaka samtals	83.074	87.962	31.458	153.942	214.866	201.836	202.018	226.950	–	–	–
Aðrar skuldir	43.260	29.925	25.822	23.896	35.901	56.009	359.071	266.620	41.834	33.917	35.397
Reiknaðar skuldbindingar samtals	22.310	25.734	35.311	66.873	139.936	327.935	337.933	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	–	–	–	–	–	–	–	443.093	207.450	20.000	21.045
Skuldir samtals	1.620.297	1.681.975	1.829.981	2.131.849	2.518.011	2.984.995	4.009.736	5.211.582	4.431.280	3.469.667	3.146.038
Eigið fé:											
Stofnfé	5.161	5.528	5.805	6.261	8.406	12.136	532.435	650.513	650.513	424.439	424.439
Varasjóður	350.744	366.409	433.823	615.983	1.016.134	1.912.285	1.804.457	(617.461)	(887.579)	(144.555)	(192.449)
Eigið fé samtals	355.905	371.937	439.628	622.244	1.024.540	1.924.421	2.336.892	33.052	(237.066)	279.884	231.990
Skuldir og eigið fé samtals	1.976.202	2.053.912	2.269.609	2.754.093	3.542.551	4.909.416	6.346.628	5.244.634	4.194.214	3.749.551	3.378.028

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi:											
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	17,4%	4,7%	18,4%	41,8%	64,9%	88,2%	5,9%	-95,9%	-817,3%	-292,9%	-17,1%
heildareigna	2,6%	0,8%	3,2%	7,3%	12,8%	21,3%	1,9%	-96,5%	-760,3%	3,4%	-1,3%
Raunarðsemi eigin fjár	8,08%	2,60%	15,22%	36,44%	58,33%	75,98%	0,08%	-96,47%	-760,27%	-288,00%	-21,23%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	5,2%	5,2%	5,4%	5,0%	5,0%	4,6%	3,4%	3,7%	3,5%	3,9%	4,7%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	6,0%	6,3%	7,3%	6,3%	4,4%	2,7%	1,1%	0,4%	2,0%	3,9%	5,1%
skv. IMF-reglu	10,0%	10,3%	12,6%	10,6%	7,6%	5,4%	2,8%	6,5%	4,1%	5,3%	7,5%
Meðalvextir útlána	19,7%	17,2%	17,2%	15,1%	13,7%	14,5%	13,7%	20,4%	14,6%	9,9%	10,8%
Meðalvextir innlána	8,8%	6,3%	4,1%	4,1%	5,7%	8,6%	10,5%	13,0%	10,2%	4,4%	3,0%
Launamál:											
Stöðugildi	12	12	12	11	11	11	11	11	9	9	9
Meðallaun á stöðugildi	3.447	3.565	3.775	4.986	6.005	6.440	6.592	7.463	6.212	6.246	6.807
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	27,6%	25,8%	23,0%	27,8%	37,8%	47,7%	73,6%	144,7%	44,4%	30,3%	28,8%
Laun og þóknarir til yfirstjórnar	9.600	9.300	10.741	11.989	17.252	18.035	17.362	24.958	15.520	15.803	17.233
sem hlutfall af kjarnatekjum	6,4%	5,6%	5,5%	6,1%	9,9%	12,1%	17,6%	44,0%	12,3%	8,5%	8,1%
Endurskoðun:											
Þóknun til endurskoðenda	---	1.424	2.280	2.295	2.951	3.480	7.678	7.833	8.276	8.297	6.671
sem hlutfall af heildareignum	---	0,07%	0,11%	0,10%	0,11%	0,10%	0,16%	0,12%	0,16%	0,20%	0,18%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárhlutfall (CAD)	11,0%	12,4%	19,5%	20,6%	18,7%	21,0%	21,1%	-10,8%	-15,2%	10,5%	12,5%
Stofnfé / eigið fé alls	1,5%	1,5%	1,3%	1,0%	0,8%	0,6%	22,8%	1968,2%	-274,4%	151,6%	151,6%
Fjármögnun:											
Vikjandi lán / eigið fé	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1340,6%	-87,5%	7,1%	9,1%
Hlutfall milli innlána og útlána	116,4%	128,3%	141,8%	128,0%	108,0%	110,1%	115,3%	100,7%	126,5%	136,9%	131,4%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	100.932	105.696	113.427	83.875	76.538	73.583	87.227	195.686	415.248	392.505	191.090
Niðurfærsluhlutfall	7,8%	8,4%	8,6%	5,4%	3,8%	3,3%	3,4%	6,2%	13,2%	13,6%	7,5%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	37.735	39.529	64.015	41.693	20.002	14.353	18.695	198.401	231.259	169.494	56.010
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(20.109)	(34.765)	(56.284)	(71.245)	(27.339)	(17.308)	(5.051)	(89.942)	(11.697)	(192.237)	(257.425)

Tafla 4. Samandregnir rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	205.057	214.848	260.268	255.651	214.205	164.897	86.509	29.761	103.325	159.358	181.083
Hreinar þjónustutekjur	61.576	65.405	65.535	61.168	55.033	50.374	49.247	40.761	35.063	33.303	31.538
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	7.871	7.409	14.068	32.747	97.736	188.708	34.955	52.968	25.459	(1.958)	4.260
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(42.382)	(42.799)	15.143	113.777	554.987	1.479.302	271.736	(2.720.863)	(359.034)	(30.146)	(38.318)
Aðrar rekstrartekjur	109.982	35.345	80.246	165.500	102.034	1.617	5.912	13.087	11.397	9.475	14.435
Hreinar rekstrartekjur	342.105	280.206	435.260	628.844	1.023.995	1.884.898	448.360	(2.584.287)	(183.790)	170.031	192.998
Almennur rekstrarkostnaður	(176.665)	(177.618)	(191.995)	(200.482)	(244.712)	(283.797)	(262.183)	(263.061)	(180.825)	(160.967)	(168.684)
Matsbreyting á verðbréfum o.fl.	-	-	-	-	-	-	-	-	252.054	355.720	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(67.171)	(66.743)	(105.910)	(66.895)	(30.857)	(20.795)	(25.745)	(246.712)	(254.222)	(175.740)	(56.010)
Rekstrargjöld samtals	(243.836)	(244.362)	(297.905)	(267.377)	(275.570)	(304.591)	(287.928)	(509.773)	(182.993)	19.014	(224.694)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	98.269	35.845	137.355	361.467	748.425	1.580.307	160.432	(3.094.060)	(366.783)	189.045	(31.696)
Skattar samtals	(7.834)	(7.902)	(24.450)	(67.070)	(126.250)	(273.143)	(13.768)	420.220	69.844	(49.081)	(16.198)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	90.435	27.942	112.905	294.397	622.175	1.307.164	146.663	(2.673.840)	(296.939)	139.963	(47.894)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	45.968	35.066	76.572	76.197	74.344	22.420	31.872	34.648	28.652	33.968	33.488
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	522.855	652.688	873.075	871.938	370.636	517.119	332.753	1.237.424	1.037.692	963.275	554.069
Útlán o.fl. samtals	2.096.475	1.985.682	2.022.218	2.351.670	3.014.087	3.087.621	3.372.335	3.459.719	2.950.887	2.636.426	2.351.882
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	143.064	103.162	145.245	114.318	154.948	150.693	145.366	86.425	34.063	65.658	277.146
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	487.075	587.847	529.123	852.618	1.647.497	2.950.405	4.688.490	1.241.930	321.935	158.444	100.009
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	73.037	75.955	79.562	99.122	156.770	291.772	16.020	18.973	18.503	16.046	19.318
Rekstrarfjármunir samtals	88.285	78.342	64.349	56.617	47.632	58.147	68.208	65.774	57.203	40.617	36.866
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	–	68.601	17.044	–
Aðrar eignir	5.872	9.327	5.037	9.420	8.032	14.841	6.820	6.635	11.085	14.014	5.250
Eignir samtals	3.462.630	3.528.069	3.795.181	4.431.900	5.473.946	7.093.018	8.661.863	6.151.529	4.528.621	3.945.492	3.378.028
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	148.172	105.786	48.154	26.547	30.998	66.942	356.605	1.529.150	782.848	–	–
Innlán samtals	2.430.406	2.536.692	2.857.065	3.010.245	3.256.116	3.399.392	3.888.890	3.484.982	3.732.581	3.594.247	3.089.596
Lántaka samtals	145.559	151.095	52.603	247.724	332.011	291.608	275.714	266.194	–	–	–
Aðrar skuldir	75.799	51.403	43.179	38.454	55.474	80.921	490.059	312.724	45.169	35.689	35.397
Reiknaðar skuldbindingar samtals	39.091	44.204	59.046	107.612	216.229	473.793	461.210	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	–	–	–	–	–	–	–	519.712	223.990	21.045	21.045
Skuldir samtals	2.839.026	2.889.181	3.060.046	3.430.582	3.890.828	4.312.656	5.472.479	6.112.761	4.784.588	3.650.982	3.146.038
Eigið fé:											
Stofnfé	9.043	9.496	9.707	10.075	12.989	17.534	726.666	762.999	702.379	446.619	424.439
Varasjóður	614.561	629.392	725.428	991.243	1.570.129	2.762.828	2.462.719	(724.231)	(958.346)	(152.109)	(192.449)
Eigið fé samtals	623.604	638.888	735.134	1.001.318	1.583.118	2.780.362	3.189.385	38.767	(255.967)	294.510	231.990
Skuldir og eigið fé samtals	3.462.630	3.528.069	3.795.181	4.431.900	5.473.946	7.093.018	8.661.863	6.151.529	4.528.621	3.945.492	3.378.028

19. SPARISJÓÐUR ÞÓRSHAFNAR OG NÁGRENNIS

Tafla 1. Samandregnir rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	44.644	56.938	57.380	58.261	54.121	48.260	3.058	12.122	53.765	92.383	102.082
Hreinar þjónustutekjur	14.217	14.259	12.685	13.152	15.312	17.135	27.714	20.046	18.224	16.570	17.702
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	133	207	559	1.289	5.408	5.576	11.079	12.125	8.179	4.297	(4.599)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(1.364)	783	10.085	13.415	34.621	89.677	213.366	(297.700)	(155.252)	4.199	(26.923)
Aðrar rekstrartekjur	541	12.246	3.447	6.068	33.246	9.861	16.712	15.135	17.054	19.042	18.203
Hreinar rekstrartekjur	58.171	84.433	84.156	92.185	142.708	170.509	271.929	(238.272)	(58.030)	136.491	106.465
Almennur rekstrarkostnaður	(42.212)	(59.347)	(65.458)	(75.315)	(83.429)	(118.381)	(144.421)	(151.480)	(160.028)	(145.169)	(142.516)
Önnur rekstrargjöld	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(7.642)	(9.925)	(10.753)	(8.471)	(18.903)	(14.848)	(11.410)	(239.308)	(202.927)	(105.210)	(33.369)
Tekjufærð eftirgjöf skulda við Sl										734.812	
Rekstrargjöld samtals	(49.854)	(69.272)	(76.211)	(83.786)	(102.332)	(133.229)	(155.831)	(390.788)	(362.955)	484.433	(175.885)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	8.317	15.161	7.945	8.399	40.376	37.280	116.098	(629.060)	(420.985)	620.924	(69.420)
Skattar samtals	–	–	7.091	(2.443)	(6.982)	(5.798)	(18.972)	104.303	48.007	(110.462)	7.166
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	8.317	15.161	15.036	5.956	33.394	31.482	97.126	(524.757)	(372.978)	510.462	(62.254)

Tafla 2. Samandregnir efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	10.901	11.959	14.029	21.508	25.164	29.510	30.422	41.143	42.043	27.230	53.051
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	144.951	102.010	158.730	114.861	191.947	165.027	152.694	649.828	709.267	820.832	802.580
Útlán o.fl. samtals	395.908	483.390	567.581	922.365	1.191.611	1.461.007	1.531.511	1.813.515	1.491.530	1.366.538	1.307.225
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	114.304	148.440	164.412	96.687	254.710	368.351	306.582	161.100	421.433	138.195	95.204
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	62.464	79.054	175.183	203.124	350.218	348.266	855.563	465.381	48.683	258.907	234.954
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	2.246	2.361	2.618	2.919	3.515	2.641	4.345	5.588	5.588	25.588	16.912
Rekstrarfjármunir samtals	24.765	32.005	35.381	44.515	44.469	57.377	53.050	46.607	42.395	38.237	45.348
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	77.198	125.205	14.743	21.909
Aðrar eignir	2.132	1.304	8.576	6.226	1.090	1.641	3.587	2.224	2.324	16.032	703
Eignir samtals	757.671	860.523	1.126.510	1.412.205	2.062.724	2.433.820	2.937.754	3.262.584	2.888.468	2.706.302	2.577.886
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	–	389	403	138	1.104	1.576	1.400	2.708	914.680	–	–
Innlán samtals	527.041	614.486	859.859	990.198	1.296.940	1.650.028	1.838.709	2.162.707	2.262.587	2.330.239	2.245.788
Lántaka samtals	–	–	–	148.456	436.408	368.883	514.542	1.049.415	–	–	–
Aðrar skuldir	8.366	8.228	13.803	15.023	34.154	21.549	30.880	31.595	56.275	24.213	26.591
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	–	–	–	2.334	8.133	27.105	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	–	–	–	–	–	60.397	104.738	120.939	132.684	19.063	19.993
Skuldir samtals	535.407	623.103	874.065	1.153.815	1.770.940	2.110.566	2.517.374	3.367.364	3.366.226	2.373.515	2.292.372
Eigið fé:											
Stofnfé	571	667	809	959	1.136	1.434	1.754	2.143	2.143	257.198	257.198
Varasjóður	221.693	236.753	251.636	257.431	290.648	321.820	418.626	(106.923)	(479.901)	75.589	28.316
Eigið fé samtals	222.264	237.420	252.445	258.390	291.784	323.254	420.380	(104.780)	(477.758)	332.787	285.514
Skuldir og eigið fé samtals	757.671	860.523	1.126.510	1.412.205	2.062.724	2.433.820	2.937.754	3.262.584	2.888.468	2.706.302	2.577.886

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi:											
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	4,1%	6,8%	6,3%	2,4%	12,9%	10,8%	30,0%	-124,9%	ev.	-145,8%	-18,7%
heildareigna	1,2%	1,9%	1,5%	0,5%	1,9%	1,4%	3,6%	-16,9%	-12,1%	18,2%	-2,4%
Raunarðsemi eigin fjár	-4,2%	4,7%	3,5%	-1,5%	8,4%	3,6%	22,8%	-121,4%	ev.	-144,6%	-22,7%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	5,9%	7,3%	6,6%	5,9%	4,8%	5,3%	5,4%	4,9%	5,2%	5,2%	5,4%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	6,2%	7,0%	5,8%	4,6%	3,1%	2,1%	0,1%	0,4%	1,7%	3,3%	3,9%
skv. IMF-reglu	11,2%	8,9%	9,8%	6,4%	5,8%	4,6%	2,3%	5,0%	5,0%	5,8%	7,5%
Meðalvextir útlána	20,8%	15,6%	15,0%	11,4%	12,9%	14,3%	13,0%	19,6%	15,9%	10,6%	11,0%
Meðalvextir innlána	8,6%	6,1%	4,7%	4,7%	6,7%	9,3%	10,4%	13,9%	10,4%	4,6%	3,2%
Launamál:											
Stöðugildi	5	7	7	9	10	13	14	13	12	12	8
Meðallaun á stöðugildi	3.812	3.626	4.499	3.939	4.416	4.549	5.062	5.468	5.314	5.884	7.785
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	29,1%	35,1%	44,3%	50,7%	61,7%	90,4%	230,3%	221,0%	91,5%	67,0%	54,6%
Laun og þóknarir til yfirstjórnar	5.947	7.147	8.976	9.284	10.596	11.868	13.320	14.432	13.885	12.485	13.136
sem hlutfall af kjarnatekjum	10,1%	10,0%	12,8%	13,0%	15,3%	18,1%	43,3%	44,9%	19,3%	11,5%	11,0%
Endurskoðun:											
Þóknun til endurskoðenda	...	1.308	1.384	1.762	1.880	2.771	4.855	8.200	8.100	10.000	8.300
sem hlutfall af heildareignum	...	0,17%	0,16%	0,16%	0,13%	0,13%	0,20%	0,28%	0,25%	0,35%	0,31%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárhlutfall (CAD)	40,3%	37,8%	28,9%	20,9%	15,9%	17,2%	12,4%	-11,7%	-25,3%	16,4%	16,4%
Stofnfé / eigið fé alls	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	-2,0%	-0,4%	77,3%	90,1%
Fjármögnun:											
Vikjandi lán / eigið fé	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	18,7%	24,9%	-115,4%	-278%	5,7%	7,0%
Hlutfall milli innlána og útlána	133,1%	127,1%	152,3%	107,7%	109,1%	113,2%	120,1%	119,3%	153,1%	172,3%	272,3%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	49.196	58.388	54.968	60.797	64.299	70.571	80.040	315.332	407.352	343.679	107.910
Niðurfærsluhlutfall	11,1%	10,8%	8,9%	6,2%	5,1%	4,6%	5,0%	14,8%	21,6%	20,3%	7,7%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	7.642	9.925	10.753	8.471	18.903	14.848	11.410	239.308	202.927	105.210	33.369
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(4.120)	(733)	(14.173)	(2.642)	(15.401)	(9.227)	(1.441)	(4.016)	(110.907)	(168.883)	-270022

Tafla 4. Samandregning rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	79.470	96.138	94.933	93.477	83.493	69.919	4.211	15.074	59.104	95.787	102.082
Hreinar þjónustutekjur	25.307	24.076	20.987	21.102	23.622	24.825	38.166	24.927	20.034	17.181	17.702
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	237	350	925	2.068	8.343	8.079	15.257	15.077	8.991	4.455	(4.599)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(2.428)	1.322	16.685	21.524	53.410	129.925	293.831	(370.190)	(170.668)	4.354	(26.923)
Aðrar rekstrartekjur	963	20.677	5.703	9.736	51.289	14.287	23.014	18.820	18.747	19.744	18.203
Hreinar rekstrartekjur	103.549	142.563	139.233	147.907	220.158	247.035	374.479	(296.291)	(63.792)	141.521	106.465
Almennur rekstrarkostnaður	(75.140)	(100.206)	(108.298)	(120.840)	(128.707)	(171.511)	(198.885)	(188.366)	(175.918)	(150.518)	(142.516)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(13.603)	(16.758)	(17.790)	(13.591)	(29.162)	(21.512)	(15.713)	(297.580)	(223.077)	(109.087)	(33.369)
Tekjufærð eftirgjöf skulda við SÍ										761.890	
Rekstrargjöld samtals	(88.744)	(116.964)	(126.088)	(134.431)	(157.869)	(193.023)	(214.598)	(485.945)	(398.995)	502.284	(175.885)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	14.805	25.599	13.145	13.476	62.289	54.011	159.881	(782.237)	(462.787)	643.805	(69.420)
Skattar samtals	-	-	11.732	(3.920)	(10.771)	(8.400)	(26.127)	129.701	52.774	(114.532)	7.166
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	14.805	25.599	24.876	9.556	51.518	45.611	133.754	(652.536)	(410.013)	529.272	(62.254)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	19.100	20.542	23.459	34.611	38.883	42.635	41.520	48.257	45.395	28.653	53.051
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	253.978	175.226	265.424	184.835	296.596	238.427	208.396	762.195	765.817	863.726	802.580
Útlán o.fl. samtals	693.696	830.334	949.094	1.484.274	1.841.276	2.110.831	2.090.203	2.127.105	1.610.450	1.437.949	1.307.225
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	200.279	254.980	274.925	155.589	393.578	532.186	418.422	188.957	455.034	145.417	95.204
Hlutablettingar og verðbréf með breytilegum tekjum	109.447	135.794	292.936	326.868	541.156	503.167	1.167.670	545.854	52.565	272.437	234.954
Hlutir í hlutdeildarvirkisgjöldum	3.935	4.056	4.378	4.697	5.431	3.816	5.930	6.554	6.034	26.925	16.912
Rekstrarfjármunir samtals	43.392	54.976	59.163	71.634	68.713	82.897	72.403	54.666	45.775	40.235	45.348
Skattinneyð	–	–	–	–	–	–	–	90.547	135.188	15.513	21.909
Aðrar eignir	3.736	2.240	14.341	10.019	1.684	2.371	4.896	2.609	2.509	16.870	703
Eignir samtals	1.327.564	1.478.147	1.883.721	2.272.527	3.187.319	3.516.330	4.009.440	3.826.745	3.118.767	2.847.726	2.577.886
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	–	668	674	222	1.706	2.277	1.911	3.176	987.608	–	–
Innlán samtals	923.462	1.055.522	1.437.834	1.593.432	2.004.030	2.383.925	2.509.466	2.536.679	2.442.984	2.452.011	2.245.788
Lántaka samtals	–	–	–	238.896	674.337	532.954	702.246	1.230.878	–	–	–
Aðrar skuldir	14.659	14.133	23.081	24.175	52.775	31.134	42.145	37.058	60.762	25.478	26.591
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	–	–	–	3.606	11.750	36.993	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	–	–	–	–	–	87.260	142.946	141.852	143.263	20.059	19.993
Skuldir samtals	938.121	1.070.323	1.461.589	1.856.725	2.736.454	3.049.300	3.435.706	3.949.644	3.634.617	2.497.548	2.292.372
Eigið fé:											
Stofnfé	1.000	1.146	1.353	1.543	1.755	2.072	2.394	2.514	2.314	270.638	257.198
Varasjóður	388.442	406.678	420.779	414.259	449.109	464.959	571.340	(125.412)	(518.164)	79.539	28.316
Eigið fé samtals	389.443	407.824	422.132	415.802	450.864	467.030	573.734	(122.898)	(515.850)	350.178	285.514
Skuldir og eigið fé samtals	1.327.564	1.478.147	1.883.721	2.272.527	3.187.319	3.516.330	4.009.440	3.826.745	3.118.767	2.847.726	2.577.886

20. SPARISJÓÐUR NORÐFJARÐAR

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	96.677	101.374	113.634	134.008	142.931	162.145	156.502	88.441	126.834	126.309	150.892
Hreinar þjónustutekjur	31.361	32.062	35.146	39.462	37.091	37.209	35.625	39.450	33.058	26.406	23.784
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	2.624	2.950	3.457	13.757	41.904	77.848	4.862	28.289	15.224	–	–
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(3.071)	7.570	4.208	9.052	3.345	1.200	389.106	(807.502)	(99.422)	36.654	36.261
Aðrar rekstrartekjur	4.317	50.784	70.715	8.704	21.352	21.498	20.313	16.642	26.496	20.081	17.613
Hreinar rekstrartekjur	131.908	194.740	227.160	204.983	246.623	299.900	606.408	(634.680)	102.190	209.450	228.550
Almennur rekstrarkostnaður	(100.202)	(110.387)	(131.644)	(156.066)	(159.732)	(175.588)	(201.286)	(248.129)	(158.426)	(183.360)	(193.092)
Önnur rekstrargjöld	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(21.953)	(11.777)	(28.683)	(32.125)	(24.471)	(25.668)	(37.294)	(114.502)	(188.737)	(205.113)	(41.978)
Rekstrargjöld samtals	(122.155)	(122.164)	(160.327)	(188.191)	(184.203)	(201.256)	(238.580)	(362.631)	(347.163)	(388.473)	(235.070)
Niðurfelling skulda við Seðlabanka	–	–	–	–	–	–	–	–	–	269.427	–
Hagnaður (tap) fyrir skatta	9.753	72.576	66.833	16.792	62.420	98.644	367.828	(997.311)	(244.973)	90.404	(6.520)
Skattar samtals	(1.409)	(13.929)	(13.465)	(2.470)	(8.361)	(15.941)	(62.993)	181.804	62.466	(3.678)	(5.659)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	8.344	58.647	53.368	14.322	54.059	82.703	304.835	(815.507)	(182.507)	86.726	(12.179)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	12.734	17.318	19.790	37.354	24.028	31.423	28.703	24.215	23.699	20.173	21.933
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	275.572	353.752	124.022	415.241	274.334	612.382	515.135	1.358.978	2.139.689	1.724.642	1.255.423
Útlán o.fl. samtals	955.663	1.117.386	1.479.560	2.044.262	2.733.986	3.051.940	3.218.238	3.492.485	2.884.190	2.639.637	2.759.607
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	171.808	108.726	70.519	53.589	54.326	107.488	1.035.363	392.054	137.659	535.497	897.919
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	106.264	109.595	136.694	167.840	189.123	131.703	778.278	300.547	64.677	19.184	17.672
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	31.102	33.208	35.491	46.259	74.819	148.089	8.446	14.100	14.100	13.864	16.830
Öfnislegar eignir	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	107.239	116.710	123.723	131.166	124.473	122.340	124.181	138.517	118.937	114.571	110.511
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	83.382	145.848	143.968	144.328
Aðrar eignir	5.793	7.313	12.315	10.804	5.461	3.351	25.265	23.777	22.689	11.588	6.097
Eignir samtals	1.666.175	1.864.008	2.002.114	2.906.515	3.480.550	4.208.716	5.733.609	5.828.055	5.551.488	5.223.124	5.230.320
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	–	–	–	–	–	–	–	–	559.427	–	–
Innlán samtals	1.275.461	1.375.557	1.474.392	1.927.849	1.989.223	2.454.345	3.251.809	3.846.582	4.381.536	4.424.447	4.427.685
Lántaka samtals	61.742	52.486	47.680	455.273	899.360	1.039.983	1.004.434	1.360.212	178.856	–	–
Aðrar skuldir	18.020	54.003	23.580	44.556	40.041	60.564	86.644	142.585	112.845	83.816	93.740
Reiknaðar skuldbindingar samtals	59.083	72.334	94.821	104.334	124.425	144.781	222.712	163.000	–	–	–
Víkjandi skuldir	–	–	–	–	–	–	154.696	180.521	196.176	124.310	130.523
Skuldir samtals	1.414.306	1.554.380	1.640.473	2.532.012	3.053.049	3.699.673	4.720.295	5.692.900	5.428.840	4.632.573	4.651.948
Eigið fé:											
Stofnfé	8.443	9.033	9.731	10.217	11.148	13.037	216.855	313.726	483.726	625.799	625.799
Varasjóður	243.426	300.595	351.910	364.286	416.353	496.006	796.459	(178.571)	(361.078)	(35.248)	(47.427)
Eigið fé samtals	251.869	309.628	361.641	374.503	427.501	509.043	1.013.314	135.155	122.648	590.551	578.372
Skuldir og eigið fé samtals	1.666.175	1.864.008	2.002.114	2.906.515	3.480.550	4.208.716	5.733.609	5.828.055	5.551.488	5.223.124	5.230.320

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi:											
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	3,6%	23,3%	17,3%	4,0%	22,1%	19,4%	59,0%	-87,5%	-82,9%	27,7%	-2,1%
heildareigna	0,6%	3,3%	2,8%	0,6%	1,7%	2,2%	6,1%	-14,1%	-3,2%	1,6%	-0,2%
Raunarðsemi eigin fjár	-4,64%	20,90%	14,16%	0,05%	17,27%	11,63%	50,24%	-89,23%	-84,26%	24,44%	-6,93%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	6,6%	6,3%	6,8%	6,4%	5,0%	4,6%	4,0%	4,3%	2,8%	3,4%	3,7%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	6,4%	5,7%	5,9%	5,5%	4,5%	4,2%	3,1%	1,5%	2,2%	2,3%	2,9%
skv. IMF-reglu	10,0%	9,5%	7,9%	6,2%	5,3%	4,6%	2,6%	2,0%	4,9%	4,2%	5,9%
Meðalvextir útlána	20,4%	16,4%	14,3%	13,3%	12,8%	14,9%	14,0%	21,3%	16,9%	9,5%	11,4%
Meðalvextir innlána	9,5%	6,3%	5,9%	6,7%	7,1%	9,8%	11,1%	18,9%	11,4%	5,1%	5,2%
Launamál:											
Stöðugildi	12	10	13	13	10	11	12	12	11	10	10
Meðallaun á stöðugildi	4.805	5.260	5.389	6.501	8.707	8.303	7.972	10.260	5.944	7.201	7.759
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	43,2%	40,6%	47,1%	48,7%	48,4%	45,8%	49,8%	92,3%	39,8%	49,0%	44,0%
Laun og bókanir til yfirstjórnar	8.900	9.542	11.693	13.387	13.585	15.931	18.547	18.966	15.216	19.339	17.999
sem hlutfall af kjarnatekjum	7,0%	7,2%	7,9%	7,7%	7,5%	8,0%	9,7%	14,8%	9,5%	12,7%	10,3%
Endurskoðun:											
Póknun til endurskoðenda	...	1.613	1.841	2.718	2.449	3.163	5.187	9.000	3.800	7.700	8.100
sem hlutfall af heildareignum	...	0,10%	0,10%	0,14%	0,08%	0,09%	0,12%	0,16%	0,07%	0,14%	0,16%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárhluftall (CAD)	14,2%	18,1%	18,4%	17,0%	14,7%	14,0%	15,3%	-0,9%	4,7%	20,3%	18,2%
Stofnfé / eigið fé alls	3,4%	2,9%	2,7%	2,7%	2,6%	2,6%	21,4%	232,1%	394,4%	106,0%	108,2%
Fjármögnun:											
Víkjandi lán / eigið fé	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,3%	133,6%	160,0%	21,0%	22,6%
Hlutfall milli innlána og útlána	133,5%	123,1%	99,7%	94,3%	72,8%	80,4%	101,0%	110,1%	151,9%	167,6%	267,6%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	72.446	81.948	105.267	120.630	111.250	135.797	145.862	207.302	327.707	450.258	228.828
Niðurfærsluhlutfall	7,1%	6,9%	6,7%	5,6%	3,9%	4,3%	4,4%	5,8%	10,7%	15,2%	8,0%
Varððarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	21.953	11.777	28.683	32.126	24.471	25.668	37.294	114.502	188.737	205.113	41.978
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(7.518)	(2.275)	(5.364)	(16.763)	(33.850)	(1.121)	(27.229)	(53.062)	(68.332)	(82.562)	(263.408)

Tafla 4. Samandregin rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	172.092	171.167	188.003	215.010	220.502	234.917	215.522	109.976	139.428	130.963	150.892
Hreinar þjónustutekjur	55.825	54.136	58.148	63.315	57.221	53.909	49.060	49.056	36.340	27.379	23.784
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	4.671	4.981	5.719	22.073	64.646	112.787	6.696	35.177	16.736	-	-
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(5.467)	12.782	6.962	14.524	5.160	1.739	535.846	(1.004.129)	(109.294)	38.005	36.261
Aðrar rekstrartekjur	7.685	85.747	116.995	13.965	32.940	31.146	27.973	20.694	29.127	20.821	17.613
Hreinar rekstrartekjur	234.806	328.812	375.827	328.887	380.470	434.497	835.097	(789.225)	112.337	217.168	228.550
Almennur rekstrarkostnaður	(178.367)	(186.385)	(217.800)	(250.402)	(246.421)	(254.393)	(277.195)	(308.549)	(174.157)	(190.117)	(193.092)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(39.078)	(19.885)	(47.455)	(51.543)	(37.752)	(37.188)	(51.358)	(142.383)	(207.478)	(212.671)	(41.978)
Rekstrargjöld samtals	(217.445)	(206.270)	(265.254)	(301.945)	(284.173)	(291.581)	(328.553)	(450.932)	(381.634)	(402.788)	(235.070)
Niðurfelling skulda við Seðlabanka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	279.355	-
Hagnaður (tap) fyrir skatta	17.361	122.542	110.572	26.942	96.296	142.916	506.543	(1.240.157)	(269.298)	93.735	(6.520)
Skattar samtals	(2.508)	(23.519)	(22.277)	(3.963)	(12.899)	(23.095)	(86.749)	226.073	68.669	(3.814)	(5.659)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	14.853	99.024	88.295	22.979	83.398	119.821	419.795	(1.014.084)	(200.629)	89.922	(12.179)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	22.312	29.748	33.092	60.110	37.128	45.399	39.174	28.402	25.589	21.227	21.933
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	482.847	607.651	207.386	668.208	423.901	884.756	703.055	1.593.971	2.310.287	1.814.767	1.255.423
Útlán o.fl. samtals	1.674.478	1.919.369	2.474.082	3.289.637	4.224.552	4.409.377	4.392.244	4.096.401	3.114.148	2.777.577	2.759.607
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	301.036	186.762	117.920	86.236	83.944	155.296	1.413.061	459.847	148.635	563.481	897.919
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	186.192	188.255	228.576	270.089	292.233	190.282	1.062.192	352.517	69.834	20.187	17.672
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	54.496	57.042	59.347	74.440	115.610	213.956	11.527	16.538	15.224	14.588	16.830
Öfnislegar eignir	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	187.900	200.476	206.886	211.073	192.336	176.754	169.482	162.469	128.420	120.558	110.511
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	97.800	157.477	151.491	144.328
Aðrar eignir	10.150	12.562	20.593	17.386	8.438	4.841	34.482	27.888	24.498	12.194	6.097
Eignir samtals	2.919.412	3.201.865	3.347.883	4.677.179	5.378.142	6.080.662	7.825.217	6.835.834	5.994.111	5.496.070	5.230.320
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	–	–	–	–	–	–	–	–	604.030	–	–
Innlán samtals	2.234.817	2.362.837	2.465.440	3.102.304	3.073.745	3.545.985	4.438.062	4.511.727	4.730.878	4.655.656	4.427.685
Lántaka samtals	108.182	90.157	79.729	732.628	1.389.690	1.502.545	1.370.849	1.595.418	193.116	–	–
Aðrar skuldir	31.574	92.763	39.430	71.700	61.871	87.502	118.252	167.241	121.842	88.196	93.740
Reiknaðar skuldbindingar samtals	103.523	124.250	158.557	167.895	192.261	209.176	303.957	191.186	–	–	–
Vikjandi skuldir	–	–	–	–	–	–	211.129	211.736	211.817	130.806	130.523
Skuldir samtals	2.478.096	2.670.007	2.743.156	4.074.526	4.717.568	5.345.207	6.442.248	6.677.308	5.861.684	4.874.658	4.651.948
Eigið fé:											
Stofnfé	14.794	15.516	16.272	16.441	17.226	18.836	295.963	367.975	522.294	658.501	625.799
Varasjóður	426.522	516.341	588.455	586.211	643.348	716.619	1.087.005	(209.449)	(389.867)	(37.090)	(47.427)
Eigið fé samtals	441.316	531.858	604.727	602.652	660.574	735.454	1.382.969	158.526	132.427	621.412	578.372
Skuldir og eigið fé samtals	2.919.412	3.201.865	3.347.883	4.677.179	5.378.142	6.080.662	7.825.217	6.835.834	5.994.111	5.496.070	5.230.320

21. SPARISJÓÐUR SUÐUR-ÞÍNGEYINGA

Tafla 1. Samandregnir rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	89.502	91.689	92.811	87.850	80.796	102.571	104.751	188.608	194.288	244.977	204.743
Hreinar þjónustutekjur	21.380	26.942	27.654	31.779	28.075	26.910	30.333	30.294	31.142	32.511	32.417
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	1.139	2.459	4.396	12.675	33.116	73.078	22.450	(234.872)	(59.587)	(20.239)	(2.083)
Gengishagnaður (tap) af fjäreignum	(5.738)	(718)	2.793	28.764	21.368	11.301	2.951	20.048	(4.288)	893	14.778
Aðrar rekstrartekjur	5.853	43.031	1.998	2.019	3.741	2.139	2.244	3.324	4.127	5.876	6.061
Hreinar rekstrartekjur	112.136	163.403	129.652	163.087	167.096	215.999	162.729	7.402	165.682	264.018	255.916
Almennur rekstrarkostnaður	(79.511)	(88.125)	(89.198)	(101.624)	(112.109)	(121.375)	(123.646)	(135.574)	(140.876)	(152.679)	(193.628)
Önnur rekstrargjöld	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(15.354)	(27.499)	(19.239)	(14.686)	(26.282)	(18.766)	(15.010)	(38.462)	(63.341)	(76.156)	(38.829)
Rekstrargjöld samtals	(94.865)	(115.624)	(108.437)	(116.310)	(138.391)	(140.141)	(138.656)	(174.036)	(204.217)	(228.835)	(232.457)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	17.271	47.779	21.215	46.777	28.705	75.858	24.073	(166.634)	(38.535)	35.183	23.459
Skattar samtals	(537)	(9.691)	(6.527)	(8.386)	(5.084)	(13.744)	(4.070)	39.838	(3.505)	(9.641)	(6.645)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	16.734	38.088	14.688	38.391	23.621	62.114	20.003	(126.796)	(42.040)	25.542	16.814

Tafla 2. Samandregnir efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	10.565	15.665	24.530	28.298	20.566	10.641	7.929	12.085	10.159	29.026	2.699.011
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	295.517	409.720	417.371	341.973	90.419	228.707	310.139	2.582.839	4.864.623	4.421.536	596.609
Útlán o.fl. samtals	980.065	910.426	960.260	1.024.035	1.464.924	1.803.523	2.105.958	2.390.495	2.600.931	2.907.643	3.252.347
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	18.254	10.682	34.115	51.003	60.537	64.860	65.096	72.719	52.872	33.470	30.577
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	26.148	99.032	97.131	238.762	247.691	81.681	167.601	114.192	50.283	32.240	31.563
Hlutir í hlutdeildarvyrntækjum	31.658	33.592	37.379	49.245	81.893	162.383	184.551	9.836	12.356	12.356	12.294
Rekstrarfjármunir samtals	33.739	32.075	29.477	28.800	39.766	38.476	42.648	41.316	39.983	38.649	37.317
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	–	194	187	345	–
Aðrar eignir	4.286	1.995	2.038	1.928	3.022	23.306	2.499	2.631	16.099	7.362	7.102
Eignir samtals	1.400.232	1.513.187	1.602.301	1.764.044	2.008.818	2.413.577	2.886.421	5.226.307	7.647.493	7.482.627	6.666.820
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	35.088	9.616	2.770	–	12.341	55.618	72.202	163.730	229.283	144.766	119.006
Innlán samtals	1.070.531	1.169.194	1.239.263	1.382.867	1.593.060	1.863.532	2.295.181	4.643.383	7.024.574	6.912.206	6.117.054
Lántaka samtals	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Aðrar skuldir	22.765	21.178	27.119	25.874	19.874	35.441	36.396	74.192	90.612	89.405	88.916
Reiknaðar skuldbindingar samtals	7.756	16.358	21.326	26.340	31.424	45.168	49.238	–	3.498	12.729	8.158
Víkjandi skuldir	20.987	21.407	21.991	–	–	–	–	–	–	–	–
Skuldir samtals	1.157.127	1.237.753	1.312.469	1.435.081	1.656.699	1.999.759	2.453.017	4.881.305	7.347.967	7.159.106	6.333.134
Eigið fé:											
Stofnfé	7.852	3.042	3.207	4.524	4.931	5.260	6.411	46.868	54.709	53.162	59.199
Varasjóður	235.253	272.392	286.625	324.439	347.188	408.558	426.993	298.134	244.817	270.359	274.487
Eigið fé samtals	243.105	275.434	289.832	328.963	352.119	413.818	433.404	345.002	299.526	323.521	333.686
Skuldir og eigið fé samtals	1.400.232	1.513.187	1.602.301	1.764.044	2.008.818	2.413.577	2.886.421	5.226.307	7.647.493	7.482.627	6.666.820

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi:											
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	7,7%	15,9%	5,3%	13,3%	7,2%	17,7%	4,8%	-29,2%	-12,3%	8,5%	5,3%
heildareigna	1,2%	2,6%	0,9%	2,3%	1,3%	2,8%	0,8%	-3,1%	-0,7%	0,3%	0,2%
Raunarðsemi eigin fjár	-0,84%	13,58%	2,54%	8,99%	2,92%	10,01%	-0,97%	-39,14%	-19,26%	5,79%	0,05%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	5,8%	6,0%	5,7%	6,0%	5,9%	5,5%	4,7%	3,3%	2,2%	2,0%	2,7%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	6,5%	6,3%	6,0%	5,2%	4,3%	4,6%	4,0%	4,6%	3,0%	3,2%	2,9%
skv. IMF-reglu	8,7%	8,0%	9,1%	8,4%	6,4%	5,9%	4,4%	9,7%	4,3%	4,1%	6,2%
Meðalvextir útlána	18,7%	14,9%	13,9%	13,4%	12,8%	15,1%	15,1%	23,8%	15,9%	9,6%	10,5%
Meðalvextir innlána	9,2%	6,4%	4,4%	4,6%	6,0%	8,7%	10,2%	12,9%	11,2%	5,2%	4,1%
Launamál:											
Stöðugildi	11	10	11	11	12	11	11	11	11	11	11
Meðallaun á stöðugildi	3.429	3.882	3.843	4.422	4.515	5.128	5.128	5.379	5.996	6.434	6.748
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	34,0%	32,7%	35,1%	40,7%	49,8%	43,6%	41,8%	27,0%	29,3%	25,5%	31,3%
Laun og bóknanir til yfirstjórnar	5.300	6.800	6.521	8.208	10.400	11.263	11.114	11.656	12.903	13.705	16.622
sem hlutfall af kjarnatekjum	4,8%	5,7%	5,4%	6,9%	9,6%	8,7%	8,2%	5,3%	5,7%	4,9%	7,0%
Endurskoðun:											
Póknun til endurskoðenda	...	1.458	1.681	1.480	1.666	2.592	2.592	4.800	5.114	6.964	7.900
sem hlutfall af heildareignum	...	0,10%	0,11%	0,09%	0,09%	0,13%	0,11%	0,17%	0,10%	0,09%	0,11%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárhlutfall (CAD)	21,5%	23,6%	22,9%	19,8%	16,8%	18,2%	11,8%	13,4%	10,8%	10,1%	9,0%
Stofnfé / eigið fé alls	3,2%	1,1%	1,1%	1,4%	1,4%	1,3%	1,5%	13,6%	18,3%	16,4%	17,7%
Fjármögnun:											
Vikjandi lán / eigið fé	8,6%	7,8%	7,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hlutfall milli innlána og útlána	111,0%	131,4%	133,4%	138,2%	111,3%	106,2%	111,6%	200,6%	277,5%	243,7%	194,5%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	48.235	60.454	69.293	60.989	72.844	81.378	89.881	119.695	182.571	217.524	233.248
Niðurfærsluhlutfall	4,8%	6,4%	6,9%	5,7%	4,8%	4,4%	4,2%	4,9%	6,7%	7,1%	6,9%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	15.354	27.499	19.239	14.685	26.282	18.766	15.010	38.462	63.341	76.156	38.829
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(24.638)	(15.280)	(10.400)	(22.990)	(14.427)	(10.232)	(6.507)	(9.289)	(465)	(41.203)	(23.105)

Tafla 4. Samandregning rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	159.320	154.814	153.552	140.952	124.645	148.606	144.255	234.534	213.580	254.004	204.743
Hreinar þjónustutekjur	38.058	45.491	45.752	50.988	43.312	38.987	41.772	37.671	34.234	33.709	32.417
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	2.028	4.152	7.273	20.337	51.089	105.876	30.916	(292.064)	(65.504)	(20.985)	(2.083)
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(10.214)	(1.212)	4.621	46.151	32.965	16.373	4.064	24.930	(4.714)	926	14.778
Aðrar rekstrartekjur	10.419	72.657	3.306	3.239	5.771	3.099	3.090	4.133	4.537	6.093	6.061
Hreinar rekstrartekjur	199.610	275.901	214.504	261.666	257.782	312.941	224.097	9.204	182.133	273.747	255.916
Almennur rekstrarkostnaður	(141.535)	(148.796)	(147.574)	(163.052)	(172.953)	(175.849)	(170.275)	(168.586)	(154.864)	(158.305)	(193.628)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(27.331)	(46.431)	(31.830)	(23.563)	(40.546)	(27.188)	(20.671)	(47.828)	(69.630)	(78.962)	(38.829)
Rekstrargjöld samtals	(168.867)	(195.228)	(179.405)	(186.615)	(213.498)	(203.037)	(190.946)	(216.414)	(224.495)	(237.268)	(232.457)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	30.744	80.673	35.099	75.052	44.284	109.904	33.151	(207.210)	(42.361)	36.479	23.459
Skattar samtals	(956)	(16.363)	(10.799)	(13.455)	(7.843)	(19.912)	(5.605)	49.539	(3.853)	(9.996)	(6.645)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	29.788	64.310	24.301	61.597	36.441	89.991	27.547	(157.671)	(46.214)	26.483	16.814

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	18.512	26.908	41.018	45.537	31.779	15.374	10.821	14.175	10.969	30.543	2.699.011
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	517.794	703.789	697.917	550.305	139.715	330.431	423.277	3.029.460	5.252.482	4.652.593	596.609
Útlán o.fl. samtals	1.717.235	1.563.867	1.605.722	1.647.882	2.263.599	2.605.691	2.874.207	2.803.856	2.808.304	3.059.588	3.252.347
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	31.984	18.349	57.046	82.074	93.542	93.708	88.843	85.293	57.088	35.219	30.577
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	45.816	170.110	162.420	384.217	382.732	118.011	228.741	133.938	54.292	33.925	31.563
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	55.470	57.702	62.504	79.245	126.541	234.607	251.875	11.537	13.341	13.002	12.294
Rekstrarfjármunir samtals	59.116	55.096	49.291	46.345	61.446	55.589	58.206	48.460	43.171	40.669	37.317
Skattinneign	-	-	-	-	-	-	-	228	202	363	-
Aðrar eignir	7.510	3.427	3.408	3.103	4.670	33.672	3.411	3.086	17.383	7.747	7.102
Eignir samtals	2.453.436	2.599.248	2.679.326	2.838.708	3.104.023	3.487.084	3.939.381	6.130.033	8.257.231	7.873.648	6.666.820
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	61.480	16.518	4.632	-	19.069	80.356	98.541	192.042	247.564	152.331	119.006
Innlán samtals	1.875.746	2.008.361	2.072.263	2.225.317	2.461.595	2.692.391	3.132.458	5.446.310	7.584.647	7.273.418	6.117.054
Lántaka samtals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aðrar skuldir	39.888	36.378	45.348	41.637	30.709	51.204	49.673	87.021	97.837	94.077	88.916
Reiknaðar skuldbindingar samtals	13.590	28.099	35.661	42.386	48.556	65.258	67.200	-	3.777	13.394	8.158
Vikjandi skuldir	36.773	36.771	36.773	-	-	-	-	-	-	-	-
Skuldir samtals	2.027.476	2.126.127	2.194.676	2.309.340	2.559.929	2.889.209	3.347.872	5.725.373	7.933.824	7.533.221	6.333.134
Eigið fé:											
Stofnfé	13.758	5.225	5.363	7.280	7.619	7.600	8.750	54.972	59.071	55.940	59.199
Varasjóður	412.202	467.896	479.287	522.089	536.475	590.276	582.759	349.687	264.336	284.487	274.487
Eigið fé samtals	425.960	473.122	484.650	529.369	544.094	597.875	591.509	404.659	323.407	340.427	333.686
Skuldir og eigið fé samtals	2.453.436	2.599.248	2.679.326	2.838.708	3.104.023	3.487.084	3.939.381	6.130.033	8.257.231	7.873.648	6.666.820

22. SPARISJÓÐUR HÖFÐHVERFINGA

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	29.635	35.521	50.963	61.471	50.723	43.691	33.968	9.838	58.443	44.095	51.426
Hreinar þjónustutekjur	8.402	10.450	8.011	8.939	9.723	9.775	8.934	10.055	9.523	8.985	8.053
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	1.906	1.682	2.848	2.673	21.245	22.433	2.421	3.838	2.378	655	1.204
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(4.822)	(7.981)	(186)	1.588	(601)	6.286	46.342	(99.161)	(38.575)	7.222	30.367
Aðrar rekstrartekjur	285	15.764	12.416	47.365	38.979	1.631	1.007	11.523	979	2.435	303
Hreinar rekstrartekjur	35.406	55.436	74.052	122.036	120.069	83.816	92.672	(63.907)	32.748	63.392	91.353
Almennur rekstrarkostnaður	(28.688)	(32.677)	(35.934)	(48.106)	(58.008)	(58.148)	(60.210)	(76.056)	(56.358)	(58.378)	(81.599)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(3.394)	(7.637)	(21.918)	(33.674)	(115.636)	(6.146)	(5.650)	(27.583)	25.017	(8.153)	(8.215)
Rekstrargjöld samtals	(32.082)	(40.314)	(57.852)	(81.780)	(173.644)	(64.294)	(65.860)	(103.639)	(31.341)	(66.531)	(89.814)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	3.324	15.122	16.200	40.256	(53.575)	19.522	26.812	(167.546)	1.407	(3.139)	1.539
Skattar samtals	-	-	-	-	-	-	11.751	19.189	404	4.348	(1.080)
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	3.324	15.122	16.200	40.256	(53.575)	19.522	38.563	(148.357)	1.811	1.209	459

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	1.989	3.332	2.370	2.897	2.958	5.894	5.852	8.904	16.090	11.589	8.436
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	16.631	21.889	19.977	40.389	127.724	487.708	316.142	505.045	666.236	1.026.136	1.057.867
Útlán o.fl. samtals	367.593	453.546	607.757	896.774	886.958	852.409	870.713	928.560	703.736	699.924	677.047
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	56.267	18.044	5.834	18.493	31.171	37.390	89.497	30.552	19.600	21.942	19.243
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	47.045	53.171	38.606	100.542	23.395	95.200	249.972	153.040	111.716	95.117	126.992
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	1.411	1.523	1.795	2.046	24.312	48.736	2.701	3.509	4.072	3.623	2.302
Óefnislegar eignir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rekstrarfjármunir samtals	16.800	13.459	12.055	11.782	11.533	11.284	12.365	12.133	11.857	11.580	12.473
Skattinneign	-	-	-	-	-	-	11.750	30.940	31.344	35.691	34.611
Aðrar eignir	1.747	4.218	1.887	1.361	25.227	3.683	3.433	4.496	12.001	2.377	3.908
Eignir samtals	509.483	569.182	690.281	1.074.284	1.133.278	1.542.304	1.562.425	1.677.179	1.576.652	1.907.979	1.942.879
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	72.128	62.369	72.242	246.547	29.460	37.341	40.230	86.304	-	-	-
Innlán samtals	309.264	345.036	443.654	428.783	570.683	928.203	887.892	1.001.371	1.304.987	1.679.014	1.699.398
Lántaka samtals	-	-	-	186.067	321.795	339.165	353.913	401.870	95.384	10.715	15.544
Aðrar skuldir	9.198	8.977	5.920	6.894	11.710	14.956	19.700	34.877	16.045	19.059	26.976
Reiknaðar skuldbindingar samtals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vikjandi skuldir	-	-	-	-	50.191	53.679	56.825	65.675	71.343	76.243	77.554
Skuldir samtals	390.590	416.382	521.816	868.291	983.839	1.373.344	1.358.560	1.590.097	1.487.759	1.785.031	1.819.472
Eigið fé:											
Stofnfé	3.722	23.414	26.577	28.666	31.276	36.576	40.655	85.311	85.311	118.157	118.157
Varasjóður	115.171	129.386	141.888	177.327	118.163	132.384	163.210	1.771	3.582	4.791	5.250
Eigið fé samtals	118.893	152.800	168.465	205.993	149.439	168.960	203.865	87.082	88.893	122.948	123.407
Skuldir og eigið fé samtals	509.483	569.182	690.281	1.074.284	1.133.278	1.542.304	1.562.425	1.677.179	1.576.652	1.907.979	1.942.879

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi:											
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	3,0%	11,8%	10,6%	24,1%	-26,2%	13,1%	23,1%	-67,5%	2,1%	1,1%	0,4%
heildareigna	0,7%	2,8%	2,6%	4,6%	-4,9%	1,5%	2,5%	-9,2%	0,1%	0,1%	0,0%
Raunarðsemi eigin fjár	-5,17%	9,59%	7,69%	19,42%	-29,13%	5,72%	16,26%	-72,11%	-6,03%	-1,43%	-4,61%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	6,0%	6,1%	5,7%	5,5%	5,3%	4,3%	3,9%	4,7%	3,5%	3,4%	4,2%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	6,2%	6,6%	8,1%	7,0%	4,6%	3,3%	2,2%	0,6%	3,6%	2,5%	2,7%
skv. IMF-reglu	8,0%	6,2%	8,6%	6,7%	2,0%	4,9%	2,5%	7,0%	8,6%	4,7%	8,0%
Meðalvextir útlána	19,2%	13,9%	13,6%	12,5%	13,2%	14,0%	14,4%	23,1%	20,4%	10,0%	12,1%
Meðalvextir innlána	10,4%	7,3%	4,6%	5,4%	11,0%	8,7%	11,6%	15,0%	10,8%	5,0%	3,8%
Launamál:											
Stöðugildi	3	3	3	5	4	4	4	4	4	4	5
Meðallaun á stöðugildi	4.903	5.616	6.128	5.738	6.452	6.922	6.957	7.330	7.075	7.718	7.904
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	38,7%	36,6%	31,2%	36,7%	44,8%	54,4%	68,1%	154,8%	43,7%	58,2%	66,4%
Laun og bóknanir til yfirstjórnar		7.242	8.219	10.075	13.067	10.861	12.610	13.424	11.782	11.557	18.322
sem hlutfall af kjarnatekjum	0,0%	15,8%	13,9%	14,3%	21,6%	20,3%	29,4%	67,5%	17,3%	21,8%	30,8%
Endurskoðun:											
Póknun til endurskoðenda	...	799	1.006	1.036	2.630	4.338	4.865	6.400	5.799	5.689	7.863
sem hlutfall af heildareignum	...	0,16%	0,18%	0,15%	0,24%	0,38%	0,32%	0,41%	0,35%	0,36%	0,41%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárlutfall (CAD)	21,6%	26,7%	24,4%	23,5%	23,6%	21,8%	14,3%	8,2%	13,6%	13,7%	14,6%
Stofnfé / eigið fé alls	3,1%	15,3%	15,8%	13,9%	20,9%	21,6%	19,9%	98,0%	96,0%	96,1%	95,7%
Fjármögnun:											
Víkjandi lán / eigið fé	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,6%	31,8%	27,9%	75,4%	80,3%	62,0%	62,8%
Hlutfall milli innlána og útlána	84,1%	76,1%	73,0%	47,8%	64,9%	110,2%	102,9%	111,4%	190,7%	254,5%	263,1%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	42.270	46.848	66.091	87.602	203.753	169.354	119.910	137.204	97.288	88.094	86.144
Niðurfærsluhlutfall	10,3%	9,4%	9,8%	8,9%	18,8%	16,7%	12,2%	13,2%	12,4%	11,8%	11,8%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	3.394	7.637	21.918	33.674	115.636	6.146	5.650	27.584	(25.018)	8.153	8.215
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(4.594)	(3.059)	(2.675)	(12.163)	10	(55.447)	(55.094)	(10.290)	(14.897)	(619)	(10.165)

Tafla 4. Samandregin rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	52.752	59.976	84.316	98.628	78.251	63.300	46.778	12.234	64.246	45.720	51.426
Hreinar þjónustutekjur	14.956	17.645	13.254	14.342	15.000	14.162	12.303	12.503	10.469	9.316	8.053
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	3.393	2.840	4.712	4.289	32.775	32.501	3.334	4.773	2.614	679	1.204
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(8.584)	(13.476)	(308)	2.548	(927)	9.107	63.819	(123.307)	(42.405)	7.488	30.367
Aðrar rekstrartekjur	507	26.617	20.542	75.995	60.134	2.363	1.387	14.329	1.076	2.525	303
Hreinar rekstrartekjur	63.025	93.602	122.516	195.802	185.233	121.433	127.621	(79.468)	36.000	65.728	91.353
Almennur rekstrarkostnaður	(51.067)	(55.174)	(59.451)	(77.184)	(89.490)	(84.245)	(82.916)	(94.576)	(61.954)	(60.529)	(81.599)
Önnur rekstrargjöld											
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(6.042)	(12.895)	(36.262)	(54.029)	(178.394)	(8.904)	(7.781)	(34.299)	27.501	(8.453)	(8.215)
Rekstrargjöld samtals	(57.108)	(68.069)	(95.714)	(131.213)	(267.884)	(93.150)	(90.697)	(128.875)	(34.453)	(68.983)	(89.814)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	5.917	25.533	26.802	64.589	(82.651)	28.284	36.923	(208.344)	1.547	(3.255)	1.539
Skattar samtals	-	-	-	-	-	-	16.183	23.862	444	4.508	(1.080)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	5.917	25.533	26.802	64.589	(82.651)	28.284	53.106	(184.482)	1.991	1.254	459

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Þús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	3.485	5.723	3.963	4.662	4.571	8.516	7.987	10.444	17.373	12.195	8.436
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	29.140	37.599	33.405	64.994	197.359	704.630	431.470	592.377	719.355	1.079.759	1.057.867
Útlán o.fl. samtals	644.083	779.070	1.016.275	1.443.093	1.370.527	1.231.542	1.188.347	1.089.125	759.845	736.500	677.047
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	98.589	30.995	9.755	29.759	48.165	54.020	122.145	35.835	21.163	23.089	19.243
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	82.431	91.333	64.556	161.793	36.150	137.543	341.161	179.503	120.623	100.088	126.992
Hlutir í hlutdeildarfyritækjum	2.472	2.616	3.002	3.292	37.567	70.413	3.686	4.116	4.397	3.812	2.302
Óefnislegar eignir	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rekstrarfjármunir samtals	29.436	23.119	20.158	18.960	17.821	16.303	16.876	14.231	12.802	12.185	12.473
Skattinneign	–	–	–	–	–	–	16.036	36.290	33.843	37.556	34.611
Aðrar eignir	3.061	7.245	3.155	2.190	38.981	5.321	4.685	5.273	12.958	2.501	3.908
Eignir samtals	892.698	977.702	1.154.270	1.728.743	1.751.140	2.228.287	2.132.394	1.967.194	1.702.359	2.007.685	1.942.879
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	126.380	107.133	120.801	396.745	45.522	53.949	54.906	101.228	–	–	–
Innlán samtals	541.881	592.679	741.867	690.000	881.819	1.341.048	1.211.793	1.174.527	1.409.034	1.766.755	1.699.398
Lántaka samtals	–	–	–	299.420	497.237	490.018	483.020	471.361	102.989	11.275	15.544
Aðrar skuldir	16.116	15.420	9.899	11.094	18.094	21.608	26.887	40.908	17.324	20.055	26.976
Reiknaðar skuldbindingar samtals	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vikjandi skuldir	–	–	–	–	77.555	77.554	77.555	77.031	77.031	80.227	77.554
Skuldir samtals	684.378	715.232	872.567	1.397.258	1.520.227	1.984.178	1.854.160	1.865.054	1.606.379	1.878.312	1.819.472
Eigið fé:											
Stofnfé	6.522	40.219	44.441	46.129	48.328	52.844	55.486	100.063	92.113	124.332	118.157
Varasjóður	201.798	222.250	237.261	285.355	182.585	191.266	222.749	2.077	3.868	5.041	5.250
Eigið fé samtals	208.320	262.469	281.703	331.485	230.913	244.110	278.234	102.140	95.980	129.373	123.407
Skuldir og eigið fé samtals	892.698	977.702	1.154.270	1.728.743	1.751.140	2.228.287	2.132.394	1.967.194	1.702.359	2.007.685	1.942.879

23. SPARISJÓÐUR STRANDAMANNA

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	27.221	33.546	33.817	34.548	35.283	39.179	33.875	42.398	75.795	92.491	70.766
Hreinar þjónustutekjur	9.175	10.643	10.723	12.958	12.485	7.675	8.313	11.035	9.206	9.091	8.930
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	129	219	317	2.100	654	1.393	1.513	4.764	1.068	(849)	1.755
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(2.553)	(8.577)	41.048	108.264	98.697	59.360	83.889	(290.246)	(132.529)	(17.242)	(43.028)
Aðrar rekstrartekjur	439	1.574	596	872	390	8.207	14.281	9.110	9.645	9.942	9.786
Hreinar rekstrartekjur	34.410	37.405	86.502	158.742	147.509	115.814	141.871	(222.939)	(36.815)	93.433	48.209
Almennur rekstrarkostnaður	(28.759)	(31.076)	(36.828)	(37.549)	(41.608)	(47.276)	(58.378)	(63.594)	(60.346)	(65.131)	(77.666)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(1.404)	(883)	(6.431)	(11.274)	(6.773)	(3.645)	(2.215)	(134.332)	(142.683)	(18.000)	(335.335)
Rekstrargjöld samtals	(30.163)	(31.959)	(43.259)	(48.823)	(48.381)	(50.921)	(60.593)	(197.926)	(203.029)	(83.131)	(413.001)
Tekjufærð eftirgjöf skuldar											391.141
Hagnaður (tap) fyrir skatta	4.247	5.446	43.243	109.919	99.128	64.893	81.278	(420.865)	(239.844)	10.302	26.349
Skattar samtals	-	-	-	-	-	(11.319)	(14.358)	65.091	50.372	(6.552)	(8.819)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	4.247	5.446	43.243	109.919	99.128	53.574	66.920	(355.774)	(189.472)	3.750	17.530

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	2.029	3.656	3.855	5.309	4.870	7.381	6.783	40.586	818.268	1.435.050	1.135.843
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	139.768	60.406	11.961	67.937	136.638	90.987	27.745	328.240	230.469	148.340	143.395
Útlán o.fl. samtals	328.360	384.597	429.893	411.224	494.512	561.681	834.154	1.175.410	1.050.855	1.032.517	691.806
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	7.656	11.446	11.782	29.268	34.501	75.026	146.017	134.838	95.648	63.504	60.384
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	120.476	120.252	161.209	288.938	392.600	398.170	816.112	322.459	159.550	137.940	97.016
Hlutir í hlutdeildaryrirtækjum	1.394	1.583	1.808	2.150	2.276	1.854	6.057	6.557	6.350	5.244	5.462
Óefnislegar eignir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rekstrarfjármunir samtals	11.069	9.709	9.005	8.758	8.575	8.392	8.209	8.025	7.842	7.697	7.467
Skattinneign	-	-	-	-	-	-	-	36.534	86.906	80.354	71.535
Aðrar eignir	2.711	1.125	440	625	925	247	271	1.812	2.486	3.561	3.756
Eignir samtals	613.463	592.775	629.952	814.209	1.074.897	1.143.738	1.845.348	2.054.461	2.458.374	2.914.207	2.216.664
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Innlán samtals	326.176	327.980	297.678	345.663	480.491	440.790	559.998	825.619	1.412.766	1.833.768	1.950.199
Lántaka samtals	112.817	83.082	107.705	138.173	161.860	199.698	394.735	778.314	799.356	828.881	-
Aðrar skuldir	5.659	7.835	8.124	4.922	8.160	19.107	14.282	22.182	19.844	20.794	17.633
Reiknaðar skuldbindingar samtals	11.985	11.700	11.220	10.500	9.961	13.003	46.495	9.157	9.676	10.282	10.820
Vikjandi skuldir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skuldir samtals	456.637	430.597	424.727	499.258	660.472	672.598	1.015.510	1.635.272	2.241.642	2.693.725	1.978.652
Eigið fé:											
Stofnfé	1.429	1.751	1.903	2.112	3.690	8.275	204.487	223.181	259.693	259.693	259.693
Varasjóður	155.397	160.427	203.322	312.839	410.735	462.865	625.351	196.008	(42.961)	(39.211)	(21.681)
Eigið fé samtals	156.826	162.178	205.225	314.951	414.425	471.140	829.838	419.189	216.732	220.482	238.012
Skuldir og eigið fé samtals	613.463	592.775	629.952	814.209	1.074.897	1.143.738	1.845.348	2.054.461	2.458.374	2.914.207	2.216.664

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ÚR REKSTRI											
Arðsemi:											
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	2,9%	3,5%	26,7%	53,6%	31,5%	12,9%	12,0%	-45,1%	-45,9%	1,7%	8,0%
heildareigna	0,8%	0,9%	7,1%	15,2%	10,5%	4,8%	4,5%	-18,2%	-8,4%	0,1%	0,7%
Raunarðsemi eigin fjár	-5,26%	1,44%	23,32%	47,83%	26,31%	5,53%	5,77%	-52,83%	-50,21%	-0,86%	2,59%
Rekstrarkostnaður / meðaleignir	5,2%	5,2%	6,0%	5,2%	4,4%	4,3%	3,9%	3,3%	2,7%	2,4%	3,0%
Vaxtamunur:											
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	5,0%	5,6%	5,5%	4,8%	3,7%	3,5%	2,3%	2,2%	3,4%	3,4%	2,8%
skv. IMF-reglu	11,7%	8,7%	8,0%	7,7%	7,7%	5,1%	2,2%	1,8%	2,5%	4,4%	6,5%
Meðalvextir útlána	20,4%	14,3%	12,4%	12,0%	13,8%	14,3%	13,1%	15,6%	12,3%	9,4%	10,6%
Meðalvextir innlána	7,8%	5,1%	4,0%	4,1%	5,7%	8,8%	10,7%	13,6%	9,5%	4,8%	3,8%
Launamál:											
Stöðugildi	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Meðallaun á stöðugildi	2.999	3.251	3.891	3.794	4.395	4.850	5.578	5.889	5.750	6.032	6.343
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	41,2%	36,8%	43,7%	39,9%	46,0%	51,8%	66,1%	55,1%	33,8%	29,7%	39,8%
Laun og þóknar til yfirstjórnar	...	4.700	5.962	5.452	6.671	7.328	9.004	11.499	9.183	9.638	10.054
sem hlutfall af kjarnatekjum	...	10,6%	13,4%	11,5%	14,0%	15,6%	21,3%	21,5%	10,8%	9,5%	12,6%
Endurskoðun:											
Þóknun til endurskoðenda	...	...	1.324	1.559	1.711	1.310	3.679	3.519	4.093	7.205	6.953
sem hlutfall af heildareignum	...	...	0,21%	0,19%	0,16%	0,11%	0,20%	0,17%	0,17%	0,25%	0,31%
ÚR EFNAHAG											
Eigið fé:											
Eiginfjárhlutfall (CAD)	25,2%	21,1%	25,9%	27,0%	31,5%	40,3%	32,4%	23,3%	12,7%	9,1%	16,5%
Stofnfé / eigið fé alls	0,9%	1,1%	0,9%	0,7%	0,9%	1,8%	24,6%	53,2%	119,8%	117,8%	109,1%
Fjármögnun:											
Vikjandi lán / eigið fé	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hlutfall milli innlána og útlána	99,5%	85,3%	70,2%	84,1%	97,2%	78,5%	67,1%	70,2%	136,3%	180,1%	281,9%
Afskriftir útlána:											
Staða afskriftareiknings í árslok	17.053	16.792	23.223	33.274	38.436	42.081	20.307	136.430	218.709	160.140	266.364
Niðurfærsluhlutfall	4,9%	4,2%	5,2%	7,5%	7,2%	7,0%	2,4%	10,4%	17,4%	13,6%	27,8%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	1.404	883	6.431	11.274	6.773	3.645	2.215	134.331	142.683	18.000	335.334
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(3.385)	(1.144)	–	(1.223)	(1.611)	–	(4.489)	(18.208)	(60.404)	(76.568)	(229.110)

Tafla 4. Samandregning rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hreinar vaxtatekjur	48.456	56.641	55.950	55.431	54.432	56.763	46.650	52.722	83.321	95.899	70.766
Hreinar þjónustutekjur	16.331	17.970	17.741	20.791	19.261	11.120	11.448	13.722	10.120	9.426	8.930
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	229	370	524	3.369	1.009	2.018	2.084	5.924	1.174	(880)	1.755
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(4.544)	(14.481)	67.913	173.705	152.262	86.001	115.525	(360.921)	(145.688)	(17.877)	(43.028)
Aðrar rekstrartekjur	781	2.658	986	1.399	602	11.890	19.667	11.328	10.603	10.308	9.786
Hreinar rekstrartekjur	61.252	63.157	143.114	254.695	227.565	167.792	195.373	(277.225)	(40.471)	96.876	48.209
Almennur rekstrarkostnaður	(51.193)	(52.470)	(60.931)	(60.246)	(64.189)	(68.494)	(80.394)	(79.079)	(66.338)	(67.531)	(77.666)
Önnur rekstrargjöld	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(2.500)	(1.491)	(10.640)	(18.089)	(10.449)	(5.281)	(3.050)	(167.042)	(156.851)	(18.663)	(335.335)
Rekstrargjöld samtals	(53.693)	(53.962)	(71.570)	(78.335)	(74.638)	(73.775)	(83.444)	(246.121)	(223.189)	(86.194)	(413.001)
Tekjufærð eftirgjöf skuldar											391.141
Hagnaður (tap) fyrir skatta	7.559	9.195	71.543	176.361	152.927	94.017	111.930	(523.346)	(263.659)	10.682	26.349
Skattar samtals	–	–	–	–	–	(16.399)	(19.773)	80.941	55.374	(6.793)	(8.819)
HAGNADUR (TAP) ÁRSINS	7.559	9.195	71.543	176.361	152.927	77.618	92.157	(442.405)	(208.286)	3.888	17.530

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eignir:											
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	3.555	6.280	6.447	8.543	7.525	10.664	9.257	47.604	883.509	1.510.042	1.135.843
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	244.896	103.762	20.001	109.325	211.133	131.456	37.866	384.999	248.844	156.092	143.395
Útlán o.fl. samtals	575.340	660.635	718.855	661.744	764.119	811.505	1.138.451	1.378.660	1.134.640	1.086.473	691.806
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	13.415	19.661	19.701	47.098	53.311	108.396	199.284	158.154	103.274	66.823	60.384
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	211.093	206.561	269.569	464.960	606.645	575.267	1.113.828	378.218	172.271	145.148	97.016
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	2.443	2.719	3.023	3.460	3.517	2.679	8.267	7.691	6.856	5.518	5.462
Ófnislegar eignir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rekstrarfjármunir samtals	19.394	16.677	15.058	14.093	13.250	12.125	11.204	9.413	8.467	8.099	7.467
Skattinneign	-	-	-	-	-	-	-	42.851	93.835	84.553	71.535
Aðrar eignir	4.751	1.932	735	1.006	1.429	357	370	2.125	2.684	3.747	3.756
Eignir samtals	1.074.888	1.018.229	1.053.389	1.310.229	1.660.930	1.652.448	2.518.527	2.409.715	2.654.381	3.066.495	2.216.664
Skuldir og eigið fé:											
Skuldir við lánastofnanir samtals											
Innlán samtals	571.514	563.382	497.769	556.243	742.454	636.844	764.284	968.384	1.525.407	1.929.596	1.950.199
Lántaka samtals	197.674	142.712	180.102	222.349	250.106	288.519	538.733	912.899	863.089	872.196	-
Aðrar skuldir	9.916	13.458	13.584	7.921	12.609	27.605	19.492	26.018	21.426	21.881	17.633
Reiknaðar skuldbindingar samtals	21.000	20.097	18.762	16.897	15.392	18.786	63.456	10.740	10.447	10.819	10.820
Vikjandi skuldir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skuldir samtals	800.103	739.650	710.217	803.408	1.020.561	971.755	1.385.966	1.918.041	2.420.369	2.834.491	1.978.652
Eigið fé:											
Stofnfé	2.503	3.008	3.182	3.399	5.702	11.956	279.083	261.773	280.398	273.264	259.693
Varasjóður	272.282	275.571	339.990	503.422	634.667	668.737	853.478	229.901	(46.386)	(41.260)	(21.681)
Eigið fé samtals	274.785	278.579	343.172	506.821	640.369	680.693	1.132.561	491.675	234.012	232.004	238.012
Skuldir og eigið fé samtals	1.074.888	1.018.229	1.053.389	1.310.229	1.660.930	1.652.448	2.518.527	2.409.715	2.654.381	3.066.495	2.216.664

24. SPARISJÓÐABANKINN HF.

Tafla 1. Samandregning rekstrarreikningar (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hreinar vaxtatekjur	420.948	491.594	541.198	629.053	823.286	1.253.809	2.341.383	1.259.861
Hreinar þjónustutekjur	230.005	117.662	175.785	172.543	120.649	136.136	106.897	271.525
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	87.117	59.016	17.473	5.302	1.215	296.884	394.718	79.746
Gengishagn. (tap) af fjáreignum	(194.202)	163.211	273.368	1.045.041	2.801.037	6.059.398	445.515	(130.516.442)
Aðrar rekstrartekjur	162.262	154.484	9.855	10.393	28.330	74.184	49.275	24.388
Hreinar rekstrartekjur	706.130	985.967	1.017.679	1.862.332	3.774.517	7.820.411	3.337.788	(128.880.922)
Almennur rekstrarkostnaður	(535.438)	(625.196)	(589.063)	(654.277)	(708.327)	(995.925)	(1.435.759)	(2.038.141)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-	(1.554.913)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(220.000)	(205.000)	(222.340)	(220.468)	(91.578)	15.096	(181.579)	(63.116.093)
Rekstrargjöld samtals	(755.438)	(830.196)	(811.403)	(874.745)	(799.905)	(980.829)	(1.617.338)	(66.709.147)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(49.308)	155.771	206.276	987.587	2.974.612	6.839.582	1.720.450	(195.590.069)
Skattar samtals	64.361	(30.443)	(43.146)	(181.266)	(551.560)	(1.177.957)	(104.347)	1.880.726
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	15.053	125.328	163.130	806.321	2.423.052	5.661.625	1.616.103	(193.709.343)

Tafla 2. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á verðlagi hvers árs)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Eignir:								
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	432.255	1.736.974	2.327.409	5.209.298	8.494.369	7.292.521	4.423.799	5.673.330
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	31.326.900	21.598.705	13.865.448	15.389.338	26.493.478	30.270.492	48.887.750	41.312.148
Útlán o.fl. samtals	11.300.297	9.185.625	10.972.792	14.817.604	20.897.819	31.249.932	48.310.081	37.554.859
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	7.979.893	9.605.478	7.993.529	5.589.812	3.826.942	5.165.639	131.669.800	47.448.252
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	2.227.109	1.262.858	1.913.207	4.689.660	5.497.763	12.491.001	17.657.242	6.737.663
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	379.696	299.706	20.461	24.749	24.619	18.045	-	-
Öfnislegar eignir	-	-	-	-	-	-	1.062.370	-
Rekstrarfjármunir samtals	549.870	497.776	439.812	387.387	329.994	342.836	331.920	330.034
Aðrar eignir	113.011	56.904	43.911	12.357	45.015	94.793	168.881	205.446
Eignir samtals	54.309.031	44.244.026	37.576.569	46.120.205	65.609.999	86.925.259	252.511.843	139.261.732
Skuldir og eigið fé:								
Skuldir við lánastofnanir samtals	44.156.000	33.229.823	27.790.072	33.605.451	42.428.551	12.705.456	117.388.327	177.092.667
Innlán samtals	2.706.289	1.735.597	1.304.631	2.264.563	4.165.338	4.130.836	10.954.690	3.905.009
Lántaka samtals	4.026.729	5.731.663	4.707.105	5.387.479	11.091.810	53.257.960	104.753.243	121.822.715
Aðrar skuldir	103.632	84.134	81.207	138.880	203.784	300.244	1.534.217	12.401.389
Reiknaðar skuldbindingar samtals	133.869	134.099	172.779	354.045	905.605	2.093.782	2.110.569	-
Vikjandi skuldir	1.041.159	1.062.029	1.090.964	1.133.654	1.126.393	2.430.339	2.409.624	4.135.122
Skuldir samtals	52.167.678	41.977.345	35.146.758	42.884.072	59.921.481	74.918.617	239.150.670	319.356.902
Eigið fé:								
Hlutafé/stofnfé	604.465	604.465	604.465	604.465	609.944	691.270	1.127.049	1.138.049
Varasjóðir	248.078	248.078	248.078	248.078	351.306	879.924	182.573	424.573
Óráðstafað eigið fé	1.288.810	1.414.138	1.577.268	2.383.590	4.727.268	10.435.448	12.051.551	(181.657.792)
Eigið fé samtals	2.141.353	2.266.681	2.429.811	3.236.133	5.688.518	12.006.642	13.361.173	(180.095.170)
Skuldir og eigið fé samtals	54.309.031	44.244.026	37.576.569	46.120.205	65.609.999	86.925.259	252.511.843	139.261.732

Tafla 3. Kennitölur

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ÚR REKSTRI								
Arðsemi:								
eigin fjár = hagnaður / meðal eigið fé	0,7%	5,9%	7,2%	33,2%	74,5%	94,1%	13,6%	-1436,2%
heildareigna	0,0%	0,3%	0,4%	1,9%	4,3%	7,4%	1,0%	-98,9%
Raunarðsemi eigin fjár	-7,25%	3,77%	4,35%	28,17%	67,59%	81,48%	7,32%	-1248,34%
Rekstrarkostnaður / heildareignir	1,1%	1,3%	1,4%	1,6%	1,3%	1,3%	0,8%	1,0%
Vaxtamunur:								
Hreinar vaxtatekjur / meðalstaða eigna	0,8%	1,0%	1,3%	1,5%	1,5%	1,6%	1,4%	0,6%
Skv. IMF-reglu	3,2%	3,8%	-1,0%	-1,5%	1,3%	2,5%	11,5%	4,5%
Meðalvextir útlána	5,9%	5,9%	3,8%	5,3%	6,6%	8,1%	16,3%	14,8%
Meðalvextir innlána	2,6%	2,0%	4,9%	7,0%	5,2%	5,4%	4,4%	9,9%
Launamál:								
Stöðugildi	54	59	54	55	56	67	87	92
Meðallaun á stöðugildi	5.142	4.908	5.263	6.168	6.666	8.586	9.296	10.657
Laun sem hlutfall af kjarnatekjum	42,7%	47,5%	39,6%	42,3%	39,5%	41,4%	33,0%	64,0%
Laun og þóknanir til yfirstjórnar	13.200	21.000	23.238	25.111	27.312	59.528	82.967	47.718
sem hlutfall af kjarnatekjum	2,0%	3,4%	3,2%	3,1%	2,9%	4,3%	3,4%	3,1%
Endurskoðun:								
Þóknun til endurskoðenda	...	...	5.099	6.527	6.548	10.670	18.532	35.775
sem hlutfall af heildareignum	...	...	0,01%	0,02%	0,01%	0,02%	0,02%	0,01%
ÚR EFNAHAG								
Eigið fé:								
Eiginfjárlutfall (CAD)	11,5%	15,7%	14,3%	11,8%	12,5%	17,0%	11,0%	-106,7%
Hlutfé / eigið fé alls	28,2%	26,7%	24,9%	18,7%	10,7%	5,8%	8,4%	-0,6%
Fjármögnun:								
Vikjandi lán / eigið fé	48,6%	46,9%	44,9%	35,0%	19,8%	20,2%	18,0%	-2,3%
Hlutfall milli innlána og útlána	24,2%	18,9%	11,9%	15,3%	19,9%	13,2%	22,7%	17,0%
Afskriftir útlána:								
Staða afskriftareiknings í árslok	627.100	357.051	496.152	564.669	501.039	358.816	540.081	63.610.564
Niðurfærsluhlutfall	5,3%	3,8%	4,3%	3,7%	2,3%	1,1%	1,1%	62,9%
Varúðarfærsla ársins (framlag á afskriftareikn.)	220.000	205.000	222.340	220.468	91.578	(15.096)	181.579	63.116.093
Endanlega afskrifuð útlán á árinu	(126.146)	(475.049)	(83.239)	(167.189)	(168.770)	(77.422)	(8.939)	(45.610)

Tafla 4. Samandregin rekstrarreikningar (á meðalverðlagi 2011)

Pús. kr.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hreinar vaxtatekjur	749.318	830.041	895.390	1.009.290	1.270.098	1.816.526	3.224.366	1.566.638
Hreinar þjónustutekjur	409.426	198.669	290.829	276.838	186.127	197.235	147.210	337.642
Arðstekjur og hlutdeildartekjur	155.075	99.647	28.908	8.507	1.874	430.127	543.574	99.164
Gengishagnaður (tap) af fjáreignum	(345.694)	275.577	452.276	1.676.726	4.321.210	8.778.894	613.528	(162.297.309)
Aðrar rekstrartekjur	288.838	260.841	16.305	16.675	43.705	107.478	67.858	30.326
Hreinar rekstrartekjur	1.256.962	1.664.775	1.683.708	2.988.036	5.823.015	11.330.261	4.596.536	(160.263.538)
Almennur rekstrarkostnaður	(953.118)	(1.055.624)	(974.581)	(1.049.761)	(1.092.749)	(1.442.902)	(1.977.213)	(2.534.430)
Önnur rekstrargjöld	-	-	-	-	-	-	-	(1.933.536)
Framlög í afskriftareikning útlána o.fl.	(391.616)	(346.136)	(367.852)	(353.732)	(141.279)	21.871	(250.056)	(78.484.916)
Rekstrargjöld samtals	(1.344.734)	(1.401.760)	(1.342.433)	(1.403.493)	(1.234.028)	(1.421.031)	(2.227.269)	(82.952.882)
Hagnaður (tap) fyrir skatta	(87.772)	263.015	341.275	1.584.543	4.588.988	9.909.229	2.369.267	(243.216.420)
Skattar samtals	114.567	(51.402)	(71.383)	(290.834)	(850.902)	(1.706.631)	(143.698)	2.338.684
HAGNAÐUR (TAP) ÁRSINS	26.795	211.612	269.892	1.293.709	3.738.086	8.202.598	2.225.568	(240.877.736)

Tafla 5. Samandregning efnahagsreikningar í árslok (á árslokaverðlagi 2011)

<i>Pús. kr.</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Eignir:								
Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka o.fl.	757.382	2.983.654	3.891.833	8.382.828	13.125.489	10.536.077	6.037.591	6.654.354
Kröfur á lánastofnanir o.fl.	54.889.867	37.100.768	23.185.440	24.764.600	40.937.692	43.734.152	66.721.890	48.455.786
Útlán o.fl. samtals	19.799.974	15.778.434	18.348.417	23.844.563	32.291.286	45.149.226	65.933.489	44.048.792
Markaðsskuldabréf o.fl. með föstum tekjum	13.982.081	16.499.629	13.366.571	8.995.154	5.913.386	7.463.203	179.702.644	55.652.936
Hlutabréf og verðbréf með breytilegum tekjum	3.902.260	2.169.250	3.199.215	7.546.624	8.495.137	18.046.728	24.098.564	7.902.730
Hlutir í hlutdeildarfyrtækjum	665.290	514.814	34.214	39.826	38.041	26.071	–	–
Ófnislegar eignir	–	–	–	–	–	–	1.449.920	–
Rekstrarfjármunir samtals	963.462	855.045	735.442	623.385	509.906	495.322	453.004	387.103
Aðrar eignir	198.014	97.746	73.427	19.885	69.557	136.955	230.488	240.971
	–	–	–	–	–	–	–	–
Eignir samtals	95.158.329	75.999.341	62.834.558	74.216.865	101.380.497	125.587.733	344.627.590	163.342.672
Skuldir og eigið fé:								
Skuldir við lánastofnanir samtals	77.368.554	57.079.901	46.469.833	54.078.060	65.560.549	18.356.568	160.211.322	207.715.278
Innlán samtals	4.741.862	2.981.289	2.181.570	3.644.146	6.436.276	5.968.142	14.950.936	4.580.258
Lántaka samtals	7.055.490	9.845.456	7.871.098	8.669.558	17.139.052	76.945.948	142.966.988	142.888.125
Aðrar skuldir	181.580	144.520	135.792	223.486	314.887	433.786	2.093.896	14.545.819
Reiknaðar skuldbindingar samtals	234.560	230.346	288.917	569.731	1.399.340	3.025.051	2.880.500	–
Víkjandi skuldir	1.824.281	1.824.280	1.824.282	1.824.282	1.740.501	3.511.301	3.288.649	4.850.161
Skuldir samtals	91.406.328	72.105.792	58.771.492	69.009.264	92.590.605	108.240.797	326.392.291	374.579.642
Eigið fé:								
Hlutfé/stofnfé	1.059.122	1.038.308	1.010.771	972.708	942.485	998.732	1.538.194	1.334.839
Varasjóðir	434.673	426.131	414.830	399.208	542.838	1.271.295	249.175	497.990
Óráðstafað eigið fé	2.258.206	2.429.109	2.637.466	3.835.685	7.304.569	15.076.909	16.447.929	(213.069.798)
Eigið fé samtals	3.752.002	3.893.549	4.063.067	5.207.601	8.789.892	17.346.937	18.235.299	(211.236.970)
Skuldir og eigið fé samtals	95.158.329	75.999.341	62.834.558	74.216.865	101.380.497	125.587.733	344.627.590	163.342.672

Viðauki D

Skrá yfir skýrslutökur
og viðtöl

Nafn	Starfstíll	Dagsetning
Agnar Hansson	Framkvæmdastjóri fjárféringar Sparisjóðabanka Íslands/Icebank hf. og síðar bankastjóri	29. ágúst 2013 og 5. desember 2013
Albert Már Steingrímsson	Stjórnarmaður í Sparisjóði Hafnarfjarðar	12. mars 2012
Andri Guðmundsson	Framkvæmdastjóri H.F. Verðbréfa hf.	17. ágúst 2012
Angantýr V. Jónasson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Vestfjarða og sparisjóðsstjóri Sparisjóðsins í Keflavík	28. júní 2013
Ari Teitsson	Formaður Sambands íslenskra sparisjóða og stjórnarformaður Sparisjóðs Suður-Þingeyinga	4. nóvember 2011, 23. nóvember 2011, 25. nóvember 2011, 10. apríl 2013, 11. apríl 2013 og 11. júní 2013
Arnar Sigurmundsson	Stjórnarmaður í Sparisjóði Vestmannaeyja	16. ágúst 2012
Auður Gústafsdóttir	Starfsmaður SPRON-Verðbréfa hf.	28. nóvember 2012
Ágúst Böðvarsson	Stofnfjáreigandi í Sparisjóði Hafnarfjarðar	16. mars 2012
Ágúst Guðmundsson	Forstjóri Bakkavarar Group hf.	29. janúar 2014
Ágúst Sæmundsson	Verkefnastjóri hjá Landsbankanum, stýrði yfirtöku bankans á Sparisjóðnum í Keflavík	18. desember 2012
Árni Ármann Árnason	Hæstaréttarlögmaður, í slitastjórn Byrs sparisjóðs	20. nóvember 2012
Árni Björgvinsson	Forstöðumaður rekstrarsviðs hjá Sparisjóðnum í Keflavík	14. desember 2012 og 25. nóvember 2013
Árni H. Kristjánsson	Sagnfræðingur	4. október 2011
Árni Möller	Viðskiptastjóri hjá Byr sparisjóði	16. janúar 2012
Ásdís Ýr Jakobsdóttir	Forstöðumaður lánaviðs Sparisjóðsins í Keflavík	13. desember 2012
Ásgeir Sólbergsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Bolungarvíkur	28. maí 2013
Ásta Friðriksdóttir	Forstöðumaður fjárféringar Byrs sparisjóðs	22. maí 2013
Ásta Dís Óladóttir	Stjórnarformaður Spkef Sparisjóðs	9. ágúst 2013
Baldvin Tryggvason	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	21. október 2011
Benedikt Árnason	Skrifstofustjóri í Iðnaðar- og viðskiptaráðuneytinu	7. mars 2013
Bergþór Björgvinsson	Sérfræðingur í Landsbanka Íslands	12. desember 2012
Bernhard Þór Bernhardsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Mýrasýslu og áður framkvæmdastjóri fjárféringar	3. júlí 2012 og 16. ágúst 2013
Bjarni Tómas Jónsson	Viðskiptastjóri hjá Byr sparisjóði	19. febrúar 2013
Björn Ingi Sveinsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Hafnarfjarðar	12. mars 2012
Björn Torfason	Formaður stjórnar Sparisjóðs Strandamanna	16. apríl 2013
Björn Þorri Viktorsson	Hæstaréttarlögmaður	7. október 2011
Brynjar Kristjánsson	Framkvæmdastjóri Rekstrarfélags Spron hf.	20. nóvember 2012
Böðvar Jónsson	Aðstoðarmaður fjármálaráðherra og formaður bæjarráðs Reykjanesbæjar	30. ágúst 2012
Carl Hemming Erlingsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Kópavogs og framkvæmdastjóri fyrirtækjasviðs hjá Byr	23. maí 2013
Daði Bjarnason	Forstöðumaður lögfræðisviðs Sparisjóðabankans / Icebank hf.	26. febrúar 2013
Dógg Pálsdóttir	Lögfræðingur	28. febrúar 2012
Einar Sigursteinn Bergþórsson	Forstöðumaður millibankaborðs fjárféringar Sparisjóðabankans / Icebank hf.	26. febrúar 2013
Einar Sigurjón Valdimarsson	Stofnfjáreigandi í Sparisjóði Hafnarfjarðar	16. mars 2012
Elmar Hallgrímsson	Framkvæmdastjóri Rekstrarfélags sparisjóðanna hf.	16. nóvember 2012
Erlendur Hjaltason	Forstjóri Exista hf., stjórnarformaður Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	3. september 2012 og 24. apríl 2013
Eva Stefánsdóttir	Innri endurskoðandi Sparisjóðsins í Keflavík og Spkef sparisjóðs	1. október 2012

Nafn	Starfstíll	Dagsetning
Eyrún Jana Sigurðardóttir	Innri endurskoðandi Sparisjóðsins í Keflavík	26. september 2012
Finnbogi Jakobsson	Stjórnarformaður Sparisjóðs Bolungarvíkur	27. maí 2013
Finnur Sveinbjörnsson	Bankastjóri Sparisjóðabanka Íslands / Icebank hf.	30. ágúst 2013, 2. september 2013 og 30. janúar 2014
Friðrik Friðriksson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Svarfdæla	8. ágúst 2012
Garðar Már Newman	Starfsmaður fyrirtækjasviðs Sparisjóðsins í Keflavík	13. desember 2012
Geir Þórðarson	Framkvæmdastjóri nb.is-sparisjóðs	27. nóvember 2012
Geirmundur Kristinsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðsins í Keflavík	12. ágúst 2013
Gerður Ísberg	Aðstoðarframkvæmdastjóri alþjóðamarkaðsviðskipta hjá Seðlabanka Íslands	30. október 2012
Gísli Jafetsson	Forstöðumaður Fræðslumiðstöðvar sparisjóðanna	27. september 2011
Gísli Kjartansson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Mýrasýslu, stjórnarmaður Kistu – fjárfestingarfélags ehf.	3. september 2012 og 21. maí 2013
Guðjón Guðmundsson	Formaður Sambands íslenskra sparisjóða	4. október 2011 og 18. desember 2012
Guðlaugur Þór Þórðarson	Alþingismaður, heilbrigðisráðherra og settur fjármálaráðherra í málefnum sparisjóðanna	13. desember 2012
Guðmundur Arnaldsson	Stofnfjáreigandi og varastjórnarmaður í Sparisjóði Reykjavíkur og nágrennis	30. nóvember 2012
Guðmundur Örn Hauksson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis, stjórnarformaður Kistu – fjárfestingarfélags ehf., forstjóri Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis hf.	3. september 2012, 15. maí 2013, 16. maí 2013 og 21. maí 2013
Guðmundur Jónsson	Sviðsstjóri lánasviðs Fjármálaeftirlitsins	30. júlí 2013
Guðmundur E. Lárusson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Suður-Þingeyinga	8. apríl 2013
Guðmundur Björgvin Magnússon	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Strandamanna	17. apríl 2013
Guðni Örn Hauksson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Þórshafnar og nágrennis	8. apríl 2013
Gunnar Andersen	Forstjóri Fjármálaeftirlitsins	23. september 2013
Gunnar Árnason	Innri endurskoðandi Sparisjóðs vélstjóra og síðar forstöðumaður áhættustýringar Byrs sparisjóðs	26. september 2012
Gunnar H. Hall	Fjársýslustjóri	30. ágúst 2012
Gunnar Ingi Halldórsson	Sérfræðingur í fjárfestingu Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	24. október 2012
Gunnar Haraldsson	Stjórnarformaður Fjármálaeftirlitsins	27. september 2013
Gunnar Svavarsson	Framkvæmdastjóri fyrirtækjasviðs hjá Sparisjóðabanka Íslands/Icebank hf.	29. ágúst 2013
Gunnlaugur Harðarson	Forstöðumaður í reikningshaldi Sparisjóðabankans/Icebank hf.	23. október 2012
Gylfi Magnússon	Efnahags- og viðskiptaráðherra	26. september 2013
Hafsteinn Gunnarsson	Forstöðumaður bókhalds og innra eftirlits í Sparisjóði Vestmannaeyja	15. ágúst 2012
Halldór Jóhannsson	Framkvæmdastjóri KEA svf.	10. ágúst 2012
Halldór Jörgensson	Framkvæmdastjóri Lýsingar hf.	2. apríl 2013
Halldóra Guðrún Jónsdóttir	Innri endurskoðandi Sparisjóðsins í Keflavík	1. október 2012
Hallgrímur G. Jónsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs vélstjóra og stjórnarformaður Sparisjóðabanka Íslands hf.	7. október 2011 og 26. apríl 2013
Haraldur Steinþórsson	Lögfræðingur í fjármálaráðuneytinu	13. ágúst 2013
Haukur C. Benediktsson	Framkvæmdastjóri Eignasafns Seðlabanka Íslands og Sölvhóls, eignaumsýslufélags Seðlabankans	16. ágúst 2012 og 28. nóvember 2013
Hákon Zimsen	Lögfræðingur hjá Sparisjóðabanka Íslands/Icebank hf.	28. ágúst 2013

Nafn	Starfstíttill	Dagsetning
Helgi Bragason	Stjórnarmaður í Sparisjóði Vestmannaeyja	14. ágúst 2012
Helgi Teitur Helgason	Framkvæmdastjóri viðskiptabankasviðs Landsbanka Íslands	14. ágúst 2012
Helgi Jóhannsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Ólafsfjarðar	17. maí 2013
Hersir Sigurgeirsson	Framkvæmdastjóri áhættustýringar og síðar forstjóri Saga Capital Fjárfestingarbanka hf.	28. ágúst 2013
Hildur Petersen	Stjórnarmaður og stjórnarformaður Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	23. apríl 2013
Hjálmar Styrkársson	Frá Samtökum stofnfjárhafa í Sparisjóðnum í Keflavík	12. desember 2012
Hjördís D. Vilhjálmisdóttir	Ráðgjafi Steingríms J. Sigfússonar fjármálaráðherra	30. ágúst 2012 og 12. ágúst 2013
Hlín Brynjólfssdóttir	Forstöðumaður innri endurskoðunar Sparisjóðabanka Íslands/Icebank hf.	19. október 2012
Hlynur Sigurðsson	Endurskoðandi KPMG ehf. fyrir Sparisjóð Mýrasýslu, Sparisjóð Ólafsfjarðar og Afl sparisjóð	22. janúar 2014
Hrannar Hólm	Ráðgjafi hjá KPMG ehf.	28. janúar 2014
Hrefna Gunnarsdóttir	Framkvæmdastjóri Tryggingasjóðs sparisjóðanna	29. október 2012 og 3. apríl 2013
Hreiðar Már Sigurðsson	Forstjóri Kaupþings banka hf.	8. október 2013
Hrönn Pétursdóttir	Lánastjóri Byrs sparisjóðs	21. maí 2013
Ingi Kristinn Pálsson	Sérfræðingur hjá SPRON Verðbréfum hf.	24. október 2012
Ingimar Jóhannsson	Stofnfjáreigandi í Sparisjóði Reykjavíkur og nágrennis	3. desember 2012
Ingólfur V. Guðmundsson	Aðstoðarsparisjóðsstjóri hjá Sparisjóði Kópavogs og forstöðumaður verðbréfasviðs hjá Byr sparisjóði	23. maí 2013
Ingvi Þór Björnsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Höfðhverfinga	18. apríl 2013
Íris Björnsdóttir	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Þórshafnar og nágrennis	10. apríl 2013
Jakob H. Þórðarson	Formaður stjórnar Sparisjóðs Höfðhverfinga	19. apríl 2013 og 9. október 2013
Jenný Ágústsdóttir	Stofnfjáreigandi í Sparisjóði Hafnarfjarðar	16. mars 2012
Jóhann Antonsson	Stjórnarformaður Sparisjóðs Svarfdæla	8. ágúst 2012
Jóhann Ólafsson	Formaður samtaka stofnfjáreigenda í Sparisjóði Svarfdæla	7. ágúst 2012
Jóhanna Sigurðardóttir	Alþingismaður og forsætisráðherra	4. apríl 2013
Jóhannes Bjarni Björnsson	Hæstaréttarlögmaður	25. september 2013
Jóhannes Karl Sveinsson	Hæstaréttarlögmaður	1. október 2013
Jón Axelsson	Forstöðumaður áhættustýringar og útlánaeftirlits Sparisjóðsins í Keflavík	26. september 2012
Jón Finnbogason	Sparisjóðsstjóri Byrs sparisjóðs	27. maí 2013
Jón Auðunn Jónsson	Hæstaréttarlögmaður	4. nóvember 2013, 5. nóvember 2013 og 19. desember 2013
Jón Þorsteinn Jónsson	Formaður stjórnar Sparisjóðs vélstjóra og Byrs sparisjóðs	24. maí 2013
Jón Kristinn Ólafsson	Formaður stjórnar Sparisjóðs Norðfjarðar	9. apríl 2013
Jón Hallur Pétursson	Framkvæmdastjóri SPRON Verðbréfa hf.	30. ágúst 2012
Jón Helgi Pétursson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Höfðhverfinga	9. október 2013
Jón Sigurðsson	Stjórnarformaður Fjármálaeftirlitsins	27. september 2013
Jón G. Tómasson	Stjórnarformaður Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	17. febrúar 2012
Jónas Fr. Jónsson	Forstjóri Fjármálaeftirlitsins	23. september 2013
Jónas Mikael Pétursson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Svarfdæla	7. ágúst 2012
Karl M. Kristjánsson	Stjórnarformaður Sparisjóðs Kópavogs	16. apríl 2013
Karl Georg Sigurbjörnsson	Hæstaréttarlögmaður	13. mars 2012 og 4. nóvember 2013
Katrín Pálsdóttir	Sérfræðingur á útlánasviði Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	20. nóvember 2012
Katrín Ragnarsdóttir	Frá Félagi um samfélagsbanka	22. febrúar 2013

Nafn	Starfstíll	Dagsetning
Katrín Sigurjónsdóttir	Stjórnarmaður í Sparisjóði Svarfdæla	8. ágúst 2012
Ketill Berg Magnússon	Framkvæmdastjóri Festu, miðstöðvar um samfélagsábyrgð	5. janúar 2014
Kjartan Gunnarsson	Skrifstofustjóri í viðskipta- og efnahagsráðuneytinu	11. september 2012 og 23. september 2013
Kristinn Bjarnason	Framkvæmdastjóri Frjálsa fjárfestingabankans hf.	28. nóvember 2012
Kristín Kristjánsdóttir	Stjórnarformaður Sparisjóðs Þórshafnar og nágrennis	11. apríl 2013
Kristján G. Gunnarsson	Stjórnarformaður Sparisjóðs Keflavíkur	6. ágúst 2013
Kristján Þór Harðarson	Framkvæmdastjóri vöruþróunar Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	28. nóvember 2012
Kristján Hjelm	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Hólahrepps og framkvæmdastjóri Sp-ráðgjafar	21. mars 2012, 21. nóvember 2012 og 24. maí 2013
Kristján Þorbergsson	Hæstaréttarlögmaður	4. desember 2012
Lars Bo Langsted	Prófessor við lagadeild Álaborgarháskóla í Danmörku	15. maí 2012
Lárus Finnbogason	Stjórnarformaður Fjármálaeftirlitsins	25. september 2013
Lárus Sigurðsson	Útibússtjóri fyrirtækjaútibús Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	29. nóvember 2012
Lýður Guðmundsson	Stjórnarformaður Bakkavarar Group hf.	31. janúar 2014
Magni Steinsson	Forstöðumaður ríkisfjárhirslu hjá Fjársýslu ríkisins	29. ágúst 2012
Magnús Kristinn Jónsson	Forstöðumaður áhættustýringar Sparisjóðabanka Íslands/Icebank hf.	1. október 2012
Magnús Ægir Magnússon	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Hafnarfjarðar og Byrs sparisjóðs	17. maí 2013, 21. júní 2013 og 17. desember 2013
Margeir Vilhjálmsson	Starfsmaður fjárfstýringar Sparisjóðabanka Íslands hf.	20. febrúar 2013
Már W. Mixa	Starfsmaður Sparisjóðabanka Íslands hf.	8. janúar 2013
Melrós Eysteinsdóttir	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Hornafjarðar og nágrennis	14. ágúst 2012
Mjöll Flosadóttir	Innri endurskoðandi Sparisjóðs Hafnarfjarðar, Byrs sparisjóðs og Spkef sparisjóðs	26. september 2012
Oddný G. Harðardóttir	Bæjarstjóri sveitarfélagsins Garðs, alþingismaður og fjármálaráðherra	5. september 2012
Ólafur Elisson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Vestmannaeyja	13. ágúst 2012
Ólafur Haraldsson	Aðstoðarsparisjóðsstjóri Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	10. desember 2012
Ólafur Jónsson	Sparisjóðsstjóri Afls sparisjóðs	17. maí 2013
Ólafur Orrason	Sérfræðingur hjá Fjármálaeftirlitinu í fjárhagslegu eftirliti	10. júlí 2013
Ólafur Ottósson	Framkvæmdastjóri erlendra viðskipta Sparisjóðabankans, síðar aðstoðarbankastjóri	8. desember 2011
Ólafur Rúnar Ólafsson	Hæstaréttarlögmaður	18. apríl 2013
Ólafur F. Þorsteinsson	Sérfræðingur hjá Fjármálaeftirlitinu	13. mars 2013
Ólöf Pétursdóttir	Starfsmaður fjárfstýringar Sparisjóðabankans	20. febrúar 2013
Óskar Magnússon	Stjórnarformaður Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	12. september 2013
Ósvaldur Knudsen	Forstöðumaður fjárfstýringar Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	30. nóvember 2012
Páll Árnason	Forstöðumaður áhættustýringar og regluvörður Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	26. september 2012
Páll Jónsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðsins í Keflavík	1. desember 2011
Páll Pálsson	Formaður stjórnar Sparisjóðs Hafnarfjarðar	12. mars 2012
Páll Gunnar Pálsson	Forstjóri Fjármálaeftirlitsins og Samkeppniseftirlitsins	7. mars 2013
Páll Grétar Steingrímsson	Endurskoðandi hjá Deloitte ehf.	14. nóvember 2013 og 23. janúar 2014

Nafn	Starfstíll	Dagsetning
Pétur Blöndal	Alþingismaður	14. ágúst 2013
Ragnar Þórir Guðgeirsson	Framkvæmdastjóri Kistu – fjárfestingarfélags ehf.	29. nóvember 2012
Ragnar Z. Guðjónsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs vélstjóra og Byrs sparisjóðs	24. maí 2013
Ragnar Hafliðason	Aðstoðarforstjóri Fjármálaeftirlitsins	23. febrúar 2012, 15. júlí 2013 og 17. júlí 2013
Reynir Stefán Gylfason	Endurskoðandi hjá KPMG ehf.	21. janúar 2014
Rósa Jennadóttir	Innri endurskoðandi Sparisjóðs Mýrasýslu	27. september 2012
Sigfús Guðfinnsson	Frá Félagi um samfélagsbanka	22. febrúar 2013
Sighvatur Sigfússon	Framkvæmdastjóri fjármálasviðs Byrs sparisjóðs	26. júlí 2013
Sigrún Davíðsdóttir	Fréttamaður	11. október 2011
Sigurður Valur Ásbjarnarson	Bæjarstjóri Sandgerðisbæjar	29. ágúst 2012
Sigurður Einarsson	Stjórnarformaður Kaupþings banka hf.	7. október 2013
Sigurður Már Einarsson	Stjórnarformaður Sparisjóðs Mýrasýslu	21. maí 2013
Sigurður Hafstein	Framkvæmdastjóri Sambands íslenskra sparisjóða og bankastjóri Sparisjóðabanka Íslands hf.	20. október 2011, 5. apríl 2013 og 19. desember 2013
Sigurður Harðarson	Hópstjóri fjármálaráðgjafar hjá Capacent ehf.	28. febrúar 2013, 8. mars 2013 og 26. september 2013
Sigurður Jónsson	Endurskoðandi hjá KPMG ehf.	24. janúar 2014
Sigurður Sturla Pálsson	Framkvæmdastjóri alþjóða- og markaðssviðs Seðlabanka Íslands	30. september 2013
Sigurður Þór Snorrason	Forstöðumaður yfir lánabók Kaupþings banka hf. og Arion banka hf.	21. nóvember 2012
Sigurður Þórðarson	Ríkisendurskoðandi	13. september 2012
Sigurjón Arnarson	Framkvæmdastjóri markaðsviðskipta hjá Byr sparisjóði	22. maí 2013
Soffía Eydís Björgvinsdóttir	Hæstaréttarlögmaður, formaður slitastjórnar Sparisjóðsins í Keflavík	18. desember 2012
Soffía Guðmundsdóttir	Sviðsstjóri einstaklingssviðs Íbúðalánasjóðs	22. apríl 2013
Sonja Kristín Jakobsdóttir	Innri endurskoðandi Sparisjóðs Mýrasýslu	27. september 2012
Stefán Hilmar Hilmarsson	Fjármálastjóri Baus Group hf.	13. mars 2012
Stefán Svavarsson	Yfirendurskoðandi Seðlabanka Íslands, stjórnarformaður og settur forstjóri Fjármálaeftirlitsins	21. febrúar 2012 og 25. september 2013
Stefán Sveinbjörnsson	Forstöðumaður fyrirtækjasviðs Sparisjóðs Mýrasýslu	16. maí 2013
Steingrímur J. Sigfússon	Alþingismaður og fjármálaráðherra	26. september 2013
Styrmir Gunnarsson	Fyrirverandi ritstjóri Morgunblaðsins	29. júlí 2013
Sveinn Margeirsson	Stjórnarmaður í Byr sparisjóði	28. september 2011, 15. nóvember 2012, 19. nóvember 2012 og 23. janúar 2013
Sverrir Geirmundsson	Venslaður aðili við Sparisjóðinn í Keflavík	22. nóvember 2013
Thomas Keidel	Frá þýsku sparisjóðasamtökunum	21. febrúar 2013
Tómas Brynjólfsson	Starfsmaður á skrifstofu efnahagsmála í forsætisráðuneytinu	15. apríl 2013
Tryggvi Pálsson	Framkvæmdastjóri fjármálasviðs Seðlabanka Íslands	12. júní 2012 og 24. september 2013
Unnur Gunnarsdóttir	Forstjóri Fjármálaeftirlitsins	24. september 2013
Valgeir Baldursson	Framkvæmdastjóri hageildar Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	3. desember 2012
Valgerður Sverrisdóttir	Alþingismaður og ráðherra	2. apríl 2013
Valur Árnason	Héraðsdómslögmaður	12. desember 2012
Vilhjálmur Bjarnason	Alþingismaður	23. september 2011
Vilhjálmur Egilsson	Alþingismaður, formaður efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis	3. apríl 2013

Nafn	Starfstíll	Dagsetning
Vilhjálmur G. Pálsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Norðfjarðar	15. apríl 2013 og 19. apríl 2013
Þorsteinn Erlingsson	Stjórnarformaður Sparisjóðs Keflavíkur	7. ágúst 2013
Þorsteinn Pálsson	Stjórnarformaður SPRON sjóðsins ses.	1. október 2013
Þór Gunnarsson	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Hafnarfjarðar og formaður Sambands íslenskra sparisjóða	4. október 2011, 27. júní 2013 og 20. desember 2013
Þór Ísfeld Vilhjálmsson	Stjórnarformaður Sparisjóðs Vestmannaeyja	13. ágúst 2012
Þórarinn Ingi Ólafsson	Yfirmaður fyrirtækjasviðs Sparisjóðs Mýrasýslu	19. júní 2012
Þórður Rúnar Magnússon	Stjórnarmaður í Sparisjóði Hafnarfjarðar	13. mars 2012
Þórður Pálsson	Framkvæmdastjóri viðskiptaþróunar Kaupþings banka hf.	21. janúar 2013
Þórhallur Arason	Skrifstofustjóri í fjármálaráðuneytinu	6. september 2012 og 8. ágúst 2013
Þórir Haraldsson	Innri endurskoðandi Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis	1. október 2012
Þórunn Einarasdóttir	Frá Samtökum stofnfjárhafa í Sparisjóðnum í Keflavík	12. desember 2012
Þröstur Leósson	Forstöðumaður fjárhagssviðs Sparisjóðsins í Keflavík	14. desember 2012
Ægir Hafberg	Sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Öfundarfjarðar	21. ágúst 2013

Viðauki E

Starfsmenn nefndarinnar
og aðrir sem veitt hafa henni
ráðgjöf og aðstoð

Aðalsteinn Eyþórsson, B.A. í íslensku
 Agnes Björk Blöndal, M.L. í lögfræði, héraðsdómslögmaður
 Anna Sif Gunnarsdóttir, M.Sc. í fjármálum, löggiltur verðbréfamiðlari
 Arna Björk Jónsdóttir, B.A. í íslensku
 Arnaldur Hjartarson, mag.jur., LL.M.
 Arnfríður Kristín Arnardóttir, B.Sc. í viðskiptafræði, löggiltur verðbréfamiðlari
 Árni Möller, M.Sc. í verkfræði, MBA
 Ásgeir Jónsson, Ph.D. í hagfræði
 Benedikt Hallgrímsson, mag.jur., héraðsdómslögmaður
 Benedikt Smári Skúlason, mag.jur.
 Berglind Sigurðardóttir, M.Sc. í fjármálum fyrirtækja
 Bergur Hallgrímsson, verkfræðinemi við Háskólann í Reykjavík
 Björgvin Rafn Sigurðarson, mag.jur.
 Björn Snær Atlason, M.Sc. í fjárfestingarstjórnun
 Björn Þorsteinsson, dr. phil. í heimspeki
 Bryndís Björk Guðjónsdóttir, löggiltur endurskoðandi
 Davíð Arnar Einarsson, cand. oecon, löggiltur endurskoðandi
 Einar Leif Nielsen, verkfræðingur, M.Sc. í stærðfræði
 Erla Guðrún Ingimundardóttir, B.A. í lögfræði
 Esther Finnbogadóttir, cand. oecon, MBA
 Esther Anna Jóhannsdóttir, B.Sc. í viðskiptafræði
 Eyvindur Gunnarsson, prófessor við lagadeild Háskóla Íslands
 Guðbjörg Þorsteinsdóttir, M.L. í lögfræði, héraðsdómslögmaður
 Guðlaug S. Sigurðardóttir, cand. oecon
 Guðmundur Jónsson, M.L. í lögfræði, héraðsdómslögmaður
 Guðrún Aradóttir, B.Sc. í viðskiptafræði
 Hafdís Björk Stefánsdóttir, viðskiptafræðinemi við Háskólann á Bifröst
 Haukur Guðmundsson, mag.jur.
 Hákon Zimsen, cand.jur.
 Helga Birna Brynjólfssdóttir, B.Sc. í viðskiptafræði
 Helga Harðardóttir, löggiltur endurskoðandi
 Héðinn Eyjólfsson, M.Sc. í viðskiptafræði
 Hjördís Gunnarsdóttir, B.Sc. í viðskiptafræði
 Hólmfríður Birna Guðmundsdóttir, mag.jur.
 Hólmfríður Kristjánsdóttir, cand.jur., héraðsdómslögmaður
 Katrín Pálsdóttir
 Kristín Benediktsdóttir, cand.jur., lektor og doktorsnemi við lagadeild Háskóla Íslands
 Laufey Guðjónsdóttir, cand. oecon
 Lára Sverrisdóttir, cand.jur., héraðsdómslögmaður
 Linda Björk Halldórsdóttir, M.Sc. í mannauðsstjórnun
 Már Wolfgang Mixa, M.Sc. í fjármálum, doktorsnemi í fjármálum, löggiltur verðbréfamiðlari
 Pétur Steinn Guðmundsson, M.L. í lögfræði, héraðsdómslögmaður
 Pétur Bjarni Magnússon, cand.jur.
 Sara Sigríður Ragnarsdóttir, mag.jur.
 Sigríður Benediktsdóttir, framkvæmdastjóri fjármálastöðugleikasviðs Seðlabanka Íslands
 Sigrún Guðmundsdóttir, löggiltur endurskoðandi
 Stefán Andri Stefánsson, M.A. í hagfræði
 Sveinn Agnarsson, ekon. dr. í hagfræði
 Tryggvi Gunnarsson, umboðsmaður Alþingis
 Tryggvi Hjörvar, M.Sc. í verkfræði
 Valgeir Steinn Runólfsson, nemi við Menntaskólann í Reykjavík
 Vífill Karlsson, Ph.D. í hagfræði
 Þórunn Ansnes Bjarnadóttir, M.Sc. í markaðsfræði og alþjóðaviðskiptum

Auk framangreindra starfsmanna vann nokkur fjöldi við endurritun, prófarkarlestur og umbrot. Þá naut rannsóknarnefndin góðrar aðstoðar starfsmanna Alþingis við ýmis störf. Öllu þessu fólki eru færðar bestu þakkir.

